BnF Gallica

Grec 1740

Source gallica.bnf.fr / Bibliothèque nationale de France. Département des Manuscrits.
Grec 1740

{BnF Gallica

DIOGENES Laertius. Auteur du texte. Grec 1740. 1201-1300.

1/ Les contenus accessibles sur le site Gallica sont pour la plupart des reproductions numériques d'oeuvres tombées dans le domaine public provenant des collections de la BnF. Leur réutilisation s'inscrit dans le cadre de la loi n°78-753 du 17 juillet 1978 :
- La réutilisation non commerciale de ces contenus ou dans le cadre d'une publication académique ou scientifique est libre et gratuite dans le respect de la législation en vigueur et notamment du maintien de la mention de source des contenus telle que précisée ci-après : « Source gallica.bnf.fr / Bibliothèque nationale de France » ou « Source gallica.bnf.fr / BnF ».
- La réutilisation commerciale de ces contenus est payante et fait l'objet d'une licence. Est entendue par réutilisation commerciale la revente de contenus sous forme de produits élaborés ou de fourniture de service ou toute autre réutilisation des contenus générant directement des revenus : publication vendue (à l'exception des ouvrages académiques ou scientifiques), une exposition, une production audiovisuelle, un service ou un produit payant, un support à vocation promotionnelle etc.

CLIQUER ICI POUR ACCÉDER AUX TARIFS ET À LA LICENCE

2/ Les contenus de Gallica sont la propriété de la BnF au sens de l'article L.2112-1 du code général de la propriété des personnes publiques.

3/ Quelques contenus sont soumis à un régime de réutilisation particulier. Il s'agit :

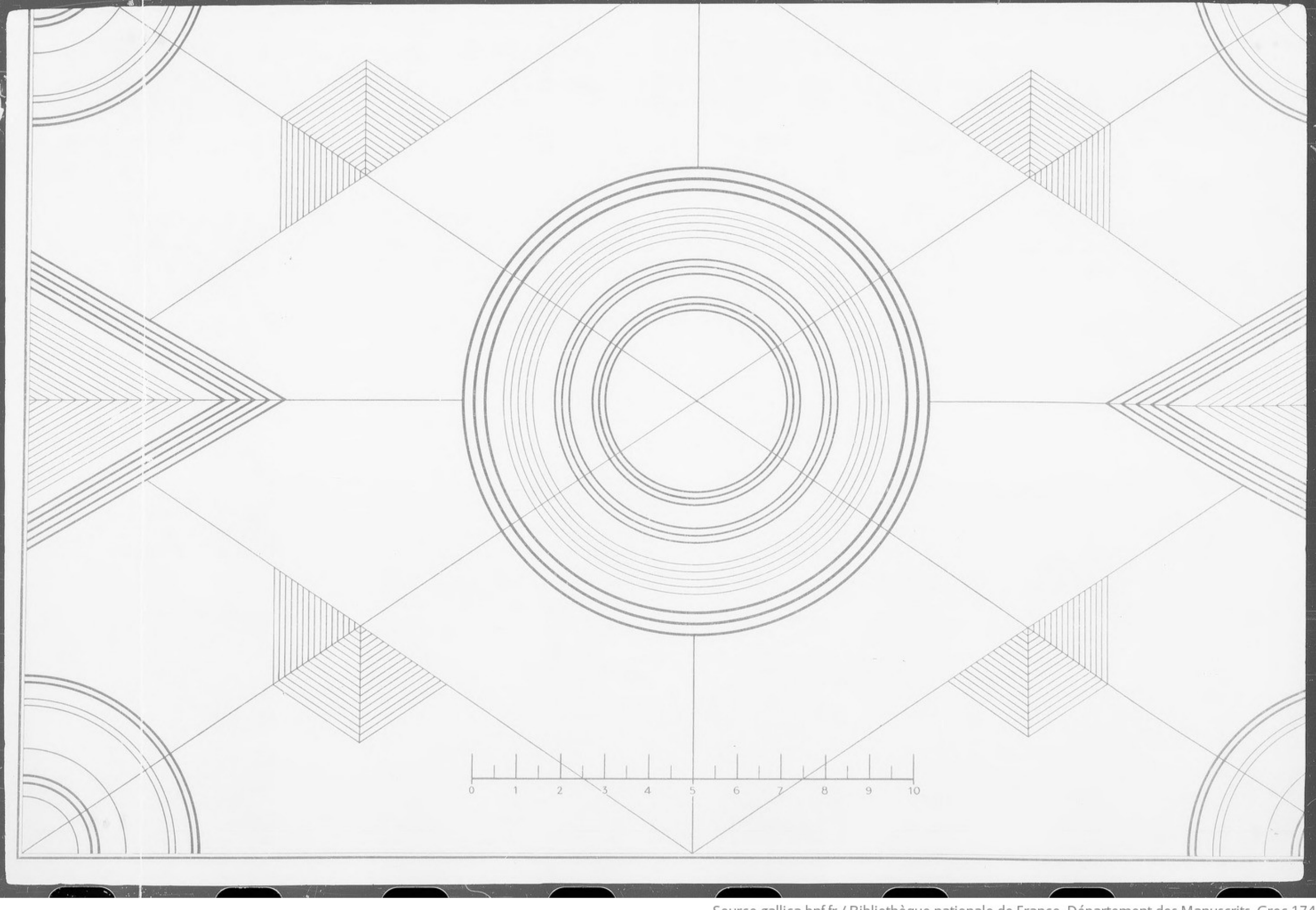
- des reproductions de documents protégés par un droit d'auteur appartenant à un tiers. Ces documents ne peuvent être réutilisés, sauf dans le cadre de la copie privée, sans l'autorisation préalable du titulaire des droits.
- des reproductions de documents conservés dans les bibliothèques ou autres institutions partenaires. Ceux-ci sont signalés par la mention Source gallica.BnF.fr / Bibliothèque municipale de ... (ou autre partenaire). L'utilisateur est invité à s'informer auprès de ces bibliothèques de leurs conditions de réutilisation.

4/ Gallica constitue une base de données, dont la BnF est le producteur, protégée au sens des articles L341-1 et suivants du code de la propriété intellectuelle.

5/ Les présentes conditions d'utilisation des contenus de Gallica sont régies par la loi française. En cas de réutilisation prévue dans un autre pays, il appartient à chaque utilisateur de vérifier la conformité de son projet avec le droit de ce pays.

6/ L'utilisateur s'engage à respecter les présentes conditions d'utilisation ainsi que la législation en vigueur, notamment en matière de propriété intellectuelle. En cas de non respect de ces dispositions, il est notamment passible d'une amende prévue par la loi du 17 juillet 1978.

7/ Pour obtenir un document de Gallica en haute définition, contacter **utilisation.commerciale@bnf.fr**.

Source gallica.bnf.fr / Bibliothèque nationale de France. Département des Manuscrits. Grec 1740

DANS L'INTÉRÊT DE LA RECHERCHE LA BIBLIOTHÈQUE NATIONALE TIENT UN FICHIER DES TRAVAUX RELATIFS AUX MANUSCRITS QU'ELLE CONSERVE.

ELLE PRIE LES UTILISATEURS DU PRÉSENT MICROFILM DE LUI SIGNALER LES ÉTUDES QU'ILS *ENTREPRENDRAIENT ET PUBLIERAIENT* A L'AIDE DE CE DOCUMENT.

BIBLIOTHÈQUE NATIONALE
SERVICE PHOTOGRAPHIQUE
PARIS

DEPARTEMENT
DES MANUSCRITS

Fre 7.740

Fol

R.16.397.

-78-

:8

D

1740. Xenophontis rerum memorabilium libri IV[illegible]. (1); Xenophontis vita, auctore Diogene Laertio (117 v°).

XIII s. Bombyc. 117 fol. (Medic.-Reg. 3460.) *P.*

Βιβ. 2112 3460.

+ ξενοφῶντος. σωκράτους ἀπομνη-
μονευμάτων. βιβλίον πρῶ +

Πολλαχοῦ ἐφαίνετο, τοῦτ' ἔστι τὸ τελευταῖον
ἐπαθόντες ἡμεῖς ἐφάνημεν, ὡς ἀξίους ἦν.
φανῆναι τῆς πόλεως. ἀμυνόμενοι γὰρ φαίνεται τις
μᾶλλον ἢ οὐκ ἀμυνόμενος. ἀλλὰ καὶ ἐφ' ἑαυτοῦ
ἀμυνόμενος, οὐκ ἀμυνόμενος, οὐνομάζων. ἔτι καὶ ἀμύνεται μᾶλλον ἢ ἀμύνεται.
ἀφρόνων. ἀλλὰ καὶ δέομαι τοιούτους εἶναι φρένας.
πρῶτον μὲν οὖν ὡς οὐκ ἀμυνόμενοι ζητοῦσι πολίτην
ζητοῦσι, ποίῳ πότε χρόνῳ τοῦτ' ἐποίησαν. φα-
νερὸν ἦν. πολλαὶς μὲν οὖν αἱ
ὅτι τῶν πολιτῶν τῆς πόλεως ἕνεκα τοῦτ' ἐποίησαν
χόμενος. οὐκ ἄρα ὀρθῶς ἦν. ἀλλὰ τὸ ἔργον ἐποίησαν
φαίνεται μέντοι. τὸ ἀληθὲς ἐπὶ τῶν ἀμυνομένων. ὥστε
καὶ μᾶλλον καὶ ἧττον ἀλλήλων αὐτὸν ἐκ τοῦ ἀμύνεσθαι
καὶ ἀμύνεσθαι ἀφρόνων. ὅλου ἀλλήλων ἀφρόνων
ὧν ὄντων. ὅτι μὲν οὖν ἐστὶν μετέχου τῆς οἰωνοῦ τε
ἕνεκα, καὶ φάσεως. ἐπὶ συμβουλῆς ὀλιγάνθρωπος οὐκ
τὸ δὲ ὀλιγανθρωπότατον, οὐ

BIBLIOTHECA REGIA PARISIENSIS

1740.

οὐδὲ τῆ᾽ πᾶν τῶν τοιούτων ἀφαιρεῖσθαι τὰ συμφέροντα
τοῖς μὴ βλαπτομένοις. ἀλλὰ τοὺς τοιούτους δίκας
τοῦτων αὐτὰ ποιεῖσθαι. ἀπὸ Μάνου οὐ τοιοῦτο
μὴ ζευγάριον οἰκεῖν πᾶσι, φασὶν, ἀπὸ τετταράκοντα
ἐτῶν ἢ τριάκοντα πάντων τῶν τοιούτων, ἀπὸ τετταράκοντα
Καὶ πρὸ τριάκοντα: ὥστε καὶ τοὺς ὅλως πρότερον
οἰκεῖν, οὐδ᾽ ἐλέγετο. τοῦτο μὲν οὖν ὅτι ἐφ᾽ ὁποσοῦν
μᾶν. καὶ πολλοὶ τῶν ἐξόδου τῶν πεντακοσίων δραχμῶν
πολῖται. ἔτι δὲ, μὴ πολῖται ὡς τοῦτο μὲν οὖν πρὸ
ποιεῖν μᾶνον ἔτος. ἐν τοῖς μὴ πληθομένοις αὐτοῖς,
ὡς ἐφόρει. τοῖς δὲ μὴ πληθομένοις, μετὰ μέλλε-
αὐτὰ πίσσινα καὶ ὁμολογούμενα ὡς τοῦ. ἕνεκα
μὲν ἐπὶ τῶν ἐπὶ τοῦ φανερὰ ὅτις ὡς ἐστὶν.
ἐξηκοστὸν αἰρόμενα τοῦτο, ἢ πεντηκοστὸν ὃς
ἀπὸ τοῦ φανερὰ, καὶ τὸ δεκατευόμενος φανερὰ
λῦσαι ὡς, ὅτι οὖν αἰρεθεῖσα ἐπὶ τοῦτο ἐπὶ τοῦτο
ἐπὶ τοῦτο. τὰ μὲν ἐπὶ δικαστῶν, ὡς ἐγὼ
λέγειν καὶ πρὸ τοῦ ὡς ἐνόμιζεν δίκαιον

πεντήκοντα. πορεύεσθαι τῶν ὅλων, ὁπόσα ἀπο
ὁσοῦν ἐφ᾽ ὁποσοῦν βλαπτομένοις ἐπὶ μᾶλλον, ἢ ποῖα τὰ
Καὶ τοὺς μέλλοντας ποιεῖσθαι τὰς πόλεις πολλὰς
οἰκεῖν, μᾶλλον τίνας εἶναι προσήκειν. ἐκ τοῦ
μὴ τοὺς. ἢ μᾶλλον τίνων. ὡς ἐστὶν τοῦτο. ὡς ἔνεκα
ἢ χρόνου. ἢ τῶν τοιούτων ὅρων εἶναι τὰ ὅλα. ὡς
λογισμοῦ. ὡς οἰκοῦν μᾶλλον. ἢ ὥστε τοὺς ἐπὶ τοῦτο γενέσθαι
πολῖται τὰ τοιαῦτα μαθήματα, καὶ χρόνου ἕνεκα
αἱρεῖσθαι ἐπὶ ἐνόμιζεν εἶναι. τὰ δὲ αἱρέσεις τοῦτο
ἐφ᾽ οὗτος, ἐφ᾽ οὗτος τοὺς τοῦτο. ὡς τοῖς μὴ βλαπτομένοις
ἀφ᾽ οὗ οὐδὲν δίκαιον εἶναι τοῖς ἀφ᾽ οἷς. οὐ τε τοῦ
καλῶς αἰτεῖν φύσεως, ὅλον, ὃς τῆς ἀρχῆς πολεῖς,
οὐ τε τῶν καλῶς οἰκίαν οἰκοδομεῖν ὅτι, ὅλον ὃς τ
οἰκίας. οὐ τε τῶν ἐπὶ τοῦτο ὅλον, ἐφ᾽ οὗ
φόρ᾽ τῆς πόλεως περὶ τοῦτο. οὐ τε τῶν καλ
ζόμενον τὸν ἀφεῖσθαι τοῦτο, ὅλον ἀδικεῖ τῶν τ
λείπειν τοῦτο. οὐ τε τῶν ὅλων τοῦτο εἰ ἐπὶ πολλὰ κα
λεῖν λαζόμενοι, ὅλον, ἀδικεῖ τοῦτο, τὸ ἐπὶ
λως ἐξεῖναι τοῦτο. τοῦτο δὲ ἐκεῖνο τῶν τοιούτ ὧν
οὐδὲ μὴν τὸν λαμβάνειν, ὅλον πάντα τῶν ὅλων

γωμεν, ὁλαμουανὲ φ. δαιμονᾳὐδ' καὶ τοιέ,
μαν τειθμῆ τ' τοῖς ὄνοιο ἔλσαι ὄνειαι, μαθοῦ
οἰλλεκεῖνημ· οὖν, ἃ τίδὲ περ τῶν. πότερον
ἐπῖσάμῃ ἄνῃο ἢτὸ πλέζιστος λαβεῖν, κ' μὰ βοσαί
μενον. κ' πότερον ἐπῖσαίμενον κἄβορνᾶν
ὑπὸ τῶν ἀνικέστων βουλεῦσαι, ἀμ' ὀπῖσάμῃν
ἃ ἐστὶν δεῖσμόθεμ τὸν ἀμετρίαν ἀσὰ
θεν τὸν θεόν, τοὺς μὲ τοὺς τὰ πδεὰ τῶν
θεῶν πωϊανομῆ, δὲ τὰ ἴδια ποιῆν ἢτὰ τὸ·
ἐφιλεῖν, ἀμ' μᾶλλον ποιῆν εἴδωλ' οἰθεοῦ,
μᾶν φαίνῃν. ἀὐλ' μᾶλλα τοῖς ἀνοῖς δεῖ, πῃ
εἶναι δὲ μᾶν τὰ πδεὰ τῶν θεῶν πωϊφαίνεται.
ἀδοκίνίχω τ' θεοὺς δέ, οἷς ὠοῖν ἔλθωσι μάμην. ἄλλα
μὲν, ἔκῆνος τε ἀὰ μὲν ἐὼν τῶν φθονερῶν
πεφοβῆ πεδεῖ, ἢς τῆ' πλεῖ πα τῆ καὶ τὰ ὕμνα
σία ᾖεῖ. καὶ πλησθομένοις, ἀδόραῦ, ἢ φθονε
ρὸς ἐῶν. καὶ τοῖσι πὰν ἀὰ τοῖς ἢμῖν ἐῶν, ὅπ
πλέσοις μὲ λοι ἐῶν σιάσας; καὶ εἶλετε μ' ὧς
τὸ πολύ. τοῖς δὲ βουλομένοις ὀξέως ἀκούειν·
οὐδὲ ἰσδὲ πω πο οὐδὲν ἄσεβὲς, οὐδὲ ἀνόσιον,
οὔτε πεὰ τῶν θεῶν, οὔτε πεὲ τοὺς θεούς.

οὐδ' ὑπὲρ τῶν τῶν πάντων περὶ τῶν ὅλων
ὰ πλῆσθ' ἐδὲ λέγετο. ὁ οἰκοπῶν ὁ παῖς ὁ καλὸν
μέρος ἔστ' ὁ τῶν ἐφιέμενος κόσμος ἐῶν. καὶ ἰδοῦμ·
ἐράσμιος κἀγαθὸν ἔστ' ὁ τῶν ὅλων. ἀλλὰ
καὶ τοὺς φθόνου τόζον ἔστ' ἐοικότα, μοῦραι
μὲν ἔστ' ἀπεδίκμυε. καὶ πρῶτον μὲν ἐοικότ'
ἐστὶ πεδίκμυε. πότερον ποτ' ἐμοὶ δοκεῖς ἰσόθεος
εἶναι τὸν ἀνὰ εἰδέναι, ἐς ὃν τὰ ἢτὸ τὸν τοῦ
τῶν φθονερῶν ἔζιν, ἀ τὰ μὲν ἀνῆνα πορεύεσθαι.
τὰ δὲ μὴ μόνῖα δ' οἰκοπῶν τῶν ἐσῶν τὰ πρὸ
σθεν ἐοικότα πεᾶ τῶν. ἐφαμαζοδὲ μὲν φθονε
ρὸν αὖ τοῖσιν ὃ τί τῶν τε οὐδὲν ἄξιον ἄλλοις
εὐφρῆν. ἐπεὶ καὶ τοὺς μὲ τὸν φθονερὸν ἔστ'
ἐπὶ τῶν πεὶ τοῦ τῶν λέγειν, οὐ τῶν τὰ δοξάζειν
ἀλλήλοις. ἀλλὰ τοῖς μᾶλλον μερίμοις ὁμοίως δ'
ἀκίας πεοὶ ἀλλήλους. τῶν πεὶ μὲν νομῆ,
τοὺς μὲν, οὐδὲ τὰ δίκαια δεδίέναι. τοὺς δὲ,
καὶ τὰ μὴ φοβερὰ φοβεῖσθαι. καὶ τοῖς μὴ,
οὐδὲν ὄχ' ὅλως ἐστὶν ὃ τί τῶν λέγειν ἢ τοῦ
ὄντος. τοῖς δὲ, οὐδὲν ἔστι τὸ τὸν ἀεὶ ὄντος
εἶναι ἀλλῶν. καὶ τοὺς μὲν, οὐ ἢ ὁδὸν,

οὐ τεθνηκώς, οὐ τἄλλο τῶν ὄντων οὐδὲν τιμᾶν
τοῦδε. Καὶ λόγους καὶ ξύλα τε τὰ τυχόντα.
Καὶ θνητὰ σέβεσθαι ::: τῶν τε περὶ τῆς τοῦ τῶν θεῶν
φύσεως μὴ ἀληθῶν τῶν, τοῖς μεγάλοις, δοκᾶν, σῶμα
τὸ ὅλον ἅπαν. τοῖς δὲ πάντα τὸ πλῆθος. Καὶ
τοῖς μὲν, ἀεὶ πάντα τὰ αὐτὰ θεὸν. τοῖς δοῦδὲν
ὄν, ποτὲ μὲν θάτερα. Καὶ τοῖς μὲν, πάντα
ἡγεῖσθαί τε καὶ ἀπολωλέναι. τοῖς δὲ, οὔτ'
ἀνηρῆσθαι πω τι οὐδέν, οὔτε ἀπολεῖσθαι πω.
ἐοικότα δὲ περὶ αὐτῶν καὶ τάδε. ἀξιοῦ
περὶ τὰν θεῶν φύσεως μὴ ἀθρόους εἶναι, ἀλλὰ
τοῦ δὲ τί ἀνθρώπου εἶναι. ἐὰν τοῖς τε καὶ τῶν
ἀλλων ὅ τι ἂν βούλωνται ποιεῖν, οὐ τῶν
καὶ οἱ τὰ φῶτα ζῆν τοῦ τῆς νομοθέτου εἶναι,
ἵνα μὴ ἀδικῶσιν ἀλλήλους κατὰ τὸν πόλεμον
ὅτι βούλωνται. Καὶ δίκαιον καὶ ὕβριν
καὶ ὁσίους. καὶ ὅτου δὲ ἀνθρώπων τὰ τῶν
τοιούτων, ἢ τοῦ τῶν μὲν οὐδὲν οὐδὲν
πιζόμενον. δεικνῦσιν τοῖς τῶν ἀνθρώπων μόνον, ἢ
τῶν τοιούτων κατὰ τὸν πόλεμον. περὶ μὲν ὧν
τῶν τοιαῦτα πεπαιδευμένων, τοιαῦτα εἶναι.

αὐτοῖς δὲ περὶ τῶν θεῶν πίστιν δεῖ δοῦναι τὸ
σκοπῶν, τί εἰσεβεῖ. τὸ δοσεβεῖν. τί καλὸν
τί αἰσχρὸν. τί δίκαιον. τί ἄδικον. τὸ
σοφρονεῖν. τί μανία. τί ἀνδρεία. τί δειλία.
τὸ πόλις. τὸ πολιτικὸς. τί δεῖ χρῆσθαι τῶν
τίς δὲ χρὴ ἄρχειν. καὶ περὶ τῶν ἄλλων ἃ
τοὺς μὲν ἐδότας, ἀπεῖ τοὺς ἀγαθοὺς εἶναι.
τοὺς δὲ μὴ τυχόντας, ἀνδρεῖα πολέμου ἀνδρεῖα
ἀπολῦσαι. ὅσα μὲν οὖν μὴ φασὶ εἰς ὧν ὅπως
ἐπίστασθαι, οὐδὲν φαῦλον περὶ τῶν
περὶ αὐτὸν πεπαιδεῦσθαι. ὅταν δὲ
πάντων ἡδέως, οὕτω μέτρον εἰ μὴ τούτων
ἐνεθυμήθη. βουλεύσασθαι δὲ περὶ καὶ τοῦ
βουλευτικὸν ὅρκον ὀμόσαι, ἐν ᾧ μὴ κατὰ
τοὺς νόμους βουλεύσασθαι. ἐπίστασθαι τὸν δῆμον
πεύσεσθαι ἐπιμελόμενος τοῦ δήμου περὶ
τοὺς νόμους, ἐμμένειν τούτοις ἐφ'
τοὺς ἀμφὶ θεοὺς σῶσαι καὶ ὁσίως βίωναι
πάντας, ἀνθρώπους ἐπὶ τὰ φῶτα.
ὁρμήσομένους καὶ αὐτῶν τοῦ δήμου. πολλῷ
ἡλίου τῶν ἐπιλοίπων. ἀπὸ πολὺ πλείους

ἐποίησατο δορυφόρων, ἀχρεῖος ἂν ἦν δήμῳ πο-
δήμαι ὁμοίως φυλάξασθαι τοὺς ἀπὸ τῶν πλου-
σίων. Καὶ γὰρ οἱ πλούσιοι δεινοὶ νομίζειν ὕπνου,
ἀλλ' οὐ τέρπονται πονηροὶ νομίζοντες εἶναι. οὐ τοίνυν
τοῦτο, οἷον τοὺς πλουσίους, φοβεῖ, φόβημαι· τοὺς
δὲ πένητας δεδοίκαμεν· ἐπειδὰν δὲ πάντα μὲν ἢ τὰ τοῦ
πλουσίου δόματα· τὰ τελούμενα, καὶ πεπατημένα·
καὶ τὰ σίτου βουλόμενα· πονεῖν δὲ μὴ θέλῃ
καὶ σπανίζῃ τοῖς ἄλλοις, τότε δὴ μάλιστα φο-
βούμεθα. καὶ ἐπιβουλεύειν ἀλλήλοις ἐθέλει
τάχιστα. καὶ τὸν πλησίον ἀδικεῖν ἐθέλει μᾶλ-
λον ἢ ἑαυτόν. καὶ τοῦτο ἐστὶ τὸ δεινὸν τῆς πενίας
καὶ τὸ παθεῖν τινὰς ὧν ἕνεκα τοὺς πλουσίους φο-
βοῦμεν· οἱ μὲν γὰρ πένητες, ἐπιβουλεύουσι καὶ
ἁρπάζουσι τὰ τῶν πλουσίων· οἱ δὲ πλούσιοι
ἀδικοῦνται μὲν οὐδὲν ὑπὸ τῶν πενήτων· ἐὰν
δὲ ἀδικῶνται, οὐ πάνυ φροντίζουσιν. τοιαῦτα δὲ καὶ
λέγουσι καὶ περὶ τῶν τε πλουσίων, οἷα δὴ καὶ
καὶ λέγων καὶ πλουσίων, φησὶ τὸν Αἰσχύλον ἐν τοῖς
Φρυξὶν· οἷς πρὸς τοὺς ἀφειμένους, πρὸς τοὺς
ἀφειδοῦντας καὶ ἀφειδεῖς, πρὸς τοὺς ἀφειδεῖς καὶ
πάντ' πρὸς, ἢ ἐς πλείω τε τοὺς· ἐπὶ δὲ πρὸς,

17.

μὲ τείων δὲ θαι πε παιδευμένους οὕτως, ὥστε
πάνυ μὲν ἡδέως κτωμένους, πάνυ δὲ ἀφειδῶς ἔχειν
δεηθῶσι. πῶς οὖν αὐτοὺς οὐ δεινοὺς νομίζειν; ἢ ἀσθενεῖς ἢ πρᾴους. ἢ ἀφθόνους
ἐκείνους; ἢ πρὸς τὸ πονεῖν μαλακοὺς εἶναι.
ἀλλ' ἅπαντα μὲν τοῦτον τὸν πλοῦτον ἐστὶν ἃ
ἐπιθυμῶ. καὶ δι' ἃ πλοῦτον προσεύχομαι. ἐπὶ ὧν
ἐπιθυμῶν τοῦτον, κἀγὼ κατάδουλος εἶναι θέλω. καὶ
τοῦτο, οὐδὲ πω ποτὲ ὑπέστη τοῦδε κακοῦ εἶναι
τοῦτον. ἀλλὰ τοῦ φοβεῖσθαι τοὺς τοιούτους,
ἐπὶ ζημίᾳ πάσῃ τοὺς ἐμοὺς ἀγρεῖσθαι τοσοῦτον
μᾶλλον μᾶλλον κύριον τοῦτον δὲ γενέσθαι.
ἀλλὰ καὶ τοῦτον τοὺς πλουσίους μᾶλλον. τὸ
δὲ μὴ ἐλεῶν τὸν ἐμὲ πάσχειν. τὸ μὲν οὖν ἔτερον
οὐ τὰ ὑπὲρ πονεῖν, ἀπεδυσμένους. τὸ δὲ
πολλοὺς τῶν λέγεται τοῦ τοιούτου κτᾶσθαι
ἐθελῆσαι. τὸν δὲ τοῦ δεῖν ὑπάγειν τε
ἡμᾶς εἶναι. καὶ τὸν τῆς τοῦ χρεὼ πε μέλον.
οὐκέτι ποδὶ ζημίᾳ. ἀλλὰ μὴν φειδωλοὺς
οὐδὲ ἀλαζονικοὺς ὦ. οὐ τὰ μὲν πρῶτα. χρῆσθαι
δέον. οὐ τὰ δὲ ἀλλὰ δίκαια. μὴ μὲν οὐδὲ ὁρᾶσθαι

ὀνασπάσας φήν, ὑπερφρᾶ ἐποίει τῶν ἀπ-
φωνημένων τοὺς ἰῶν ὁμήτας. λέγων ὡς μὲν
εὐνοίᾳ τοὺς μὲν τῆς πόλεως δέχεσθαι, ἀπο
κωλύειν δὲ Κασσανδρέα. Κασσανδρεῖς δὲ,
μηδὲν ἀτελὲς χρῆσθαι κακῷ σφετέρῳ. μηδὲ τὰ
τοῦ μηδὲν ἀπολωλέναι. μηδ' ἀπόντα τοῖς ἀ-
πολωλεκόσι ζημιοῦσθαι. ἀνὴρ τοιοῦτος ἦν
τοῦτο μὲν τοὺς λόγους εἰς τὰ ἔργα φέρειν
μέσους, ἀπαραφθόρους τῆς κατεστώσης πολι-
κῆς καὶ πολεμικῆς εὐκοσμίας. εἰ δὲ ὀλίγοι μὲν τοὺς φθο-
νηθῆναι δοκοῦσι. πλείοσι δὲ ἐπιτρέπειν τὰ
ἄριστα τοῖς πόλει. τοῦτο μὲν
εἰ πλείω ποιῶ μιῶν, εἶπεν. τοὺς δὲ ἐμοὺς
εἰ πλείω ποιῶ τοσοῦτος, οἷπερ πρὸ τῶν ἐμῶν
τοῦτο τοὺς λαμβάνοντας τὰς
τῶν ὁμοίας μισθοὺς, ἀνδρεῖος ποιοῦσιν
ὧν εἰσὶ πρὸς κίνδυνον. δὲ τὸ ἀναγκαῖον οὐ τοῖς
θνητοῖς διαλείπεσθαι, πρὸ ὧν ἀνδρείους τοὺς
μισθοὺς. εἰ μὲν μείζονι τις δεῖται τοῦ πλεί-
νος, ἐς τὸ εἰκὸς πρὸς τοῦτο. καὶ μὴ νομίζοι
μὴ ἴσον ἀνδρὸς ὄφελος ὄφελεῖν. φίλου ἀγαθοῦ κτῆ-
σις. ἀπὸ φθορᾶς τοῦ μὴ ὄντος κακοῦ
κακοῦ. τῶν τε μείζονα ἄξιον τιμᾶν
τῶν μείζονα χρείαν ὄφελοι. ὡσαύτως δὲ καὶ τὴν
ἡλικίαν τοῦ μὲν οὐδενὶ πρὸ τοῦ τοῦ ἀνδρὸς
εἰ πρὸς δὲ τὴν ἐμπειρίαν τῶν ἔργων, τοῦ ἀπο
λοξαμένους τῶν ἐν τοῖς πολεμίοις, ἢ τοῦ
πόνου τὰ ζῶντα ἐν τῷ τε καὶ ἀλλήλοις φίλους
ἀξιοῦσθαι, πρὸς ὧν ἀνὴρ τοῦ τοῦ τοσοῦτος
διαφθείρει τοὺς ἐμοὺς, εἰ μὴ ὄφελος ἂν τοῖς ἄρι
τοῖς ἐπὶ μείζονα διαφθορὰν ἀνδρὸς. βουλεύμενος δὲ

θοκλέα τῶν, ἀπελαχόντων μὲν χειμερίων, αὖ τῷ
μέσα ταζῶντα· τῶν δὲ δρόμων δὲ παρῶμι· καὶ τε
τα τοῦ ὄντα· τοῖς δὲ διαλεγομένοις αὖ τῶν παρὼ
χρωμένοις μὲν τοῖς λόγοις οὓς βούλοιτο· ταῦτα δ'
ὁρῶν τε, καὶ ὅν τε οἷν παρῆ ἐπαθον, πότερον
τὸς αὐτῶν φῶ τοῦ βίου τοῦ Θοκλέους τοὺς πάντ' ἂν
μάλιστα τε καὶ τοὺς θεοφιλῶς ὧν κάτος ἦν, ὁ 25
ρίξασθαι τῆς ὁμιλίας αὐτοῦ, ἢ νομίζοντα τῶν
ἐν ὁμιλίᾳ τῷ Κάνῳ, τυγχάνειν αὖ ἂν ὠφε
λεῖσθαι τε καὶ πράττειν· ἐνὶ μὲν γὰρ οὐδεμιᾷ
φευδοδοξίᾳ τοὺς αὐτοῦν, ἢ ζῶν ὅλον τὸν βίον
Θεοκλέα παρ' ἐμοῦ ζῶντα τῶν Θοκλέα ζώοντα, ἀπενάσθαι
ἂν ἐθέλοντα αὐτῶν τε νοήσαι· δι' ὧν δὲ τε
νέσθων ὀξέως ἐν τε ἀρετῇ τῶν· ὡς δὲ τὰ χρήσιμα καὶ
θοντες ζῶντ' ἂν ὠφελοῦμεν ἢ ἐθέλοιεν ὠφελεῖσθαι, ἀφι
κόμενοι παρὰ τοὺς Θοκλέους, ἐν τε τῷ τῶν
ποκλεῖ τινα· ὧν τις ἔτυχε Θοκλέους ὁρμηθέντ'
ἔσως οὖν εἰ ποι τὸν λόγον περὶ τοῦ ἐμοῦ τοῦ
Θοκλέα μὴ περὶ τε ἐμοῦ τὰ ποκλεῖ τινα δι' ἐλάττων
τοὺς ζῶντας, ἢ Θοκλέα· εἰ δὲ, περὶ τῶν τοῦ
λεῖ τινα· πάντας δὲ τοὺς διαλόγους ἐν ὧ ἐγὼ

τὸ πρᾶ
γὺ βιάζω
ας ἁρπάσω μῶν, δέοι τὸν οἰκόλιθον. ὅλ' πίθηκ δλώσ
με ος, οὐδεμιᾶς. καὶ τὸ μόνος κοῖ τὸ δλώσ
θαι πείθειν. καὶ Φομείλ μὲ τοῖσ τοὺς
κλίσια ζῶμβασέμει. τὶς γὰρ ἂν ποιητὴν αἰτίᾳ
ζουλοι τὸν μάθημ, ἢ ζῶν τι πεῖθομένῳ χρῆ
σθαι. Γαλιὲ Φικτὸν ἂν τὸ ἐρεῖς Θοκλέα τ' ἐμὲ
ὁμιλητὰ τὸ πεμομένω κεῖ τινας τε καὶ ἐλπίζ
άδης, πλῆσαι καὶ τὴν πόλιν ἐμοὶ ποιητῶν
Κεῖ τινας μὲν γὰρ τῶν ἐν τῇ ὀλιγαρχίᾳ τὸν
των, πάθοιεν τὶ σατὸς τε καὶ ζῶσαν τὸ τοὺς
Καὶ Φομικὼν τὰ τος. ἐλπὶ ζῶ ἁδὴς δ' ἂν, ὧν
ἐν τῇ δημοκρατίᾳ πάντων ἀκέα τὸ σα τοὺς τε
Καὶ ὕβεῖσ ἐμοῦ τὰ τοὺς καὶ ζῶσαν τὸ τος.
ἐ Θοκλῆ μὲν τινα δὲν Κάνῳ τὸν πόλιν ἐποι
ῆτ', οἷα ἐμοὶ πολλὰ ζήσομεν. τὸν δὲ πεὸς Θο
κλέα τὴν ζῶσ οἵαν αὖ τοῦν, ὥσε τέρε τοδὲν
ζήδομεν. ἐ τερέ θὲν μὲν γὰρ δὴ τὸ ζῆν δρε τῶν
φύσει φίλο τῖμο τάτο πάντων ἀνθρώπων.
βουλόμενο τὲ πάντα δεῖ αὖ τῶν πεᾶτ ἂν.
Καὶ πάντων ὁ δομάσο τα τὸν τερέ θαι· ἡδέως

αὐτοὺς δεικνύντας τε τοῖς μανθάνουσιν ᾗπερ
αὐτοὶ ποιοῦσιν ἃ διδάσκουσι. καὶ τῷ λόγῳ
προσβιβάζοντας. οἶδα δὲ καὶ Σωκράτην δει-
κνύντα τοῖς ξυνοῦσιν ἑαυτὸν καλὸν κἀγαθὸν ὄντα
καὶ διαλεγόμενον κάλλιστα περὶ ἀρετῆς καὶ τῶν
ἄλλων ἀνθρωπίνων. οἶδα δὲ κἀκείνω σωφρο-
νοῦντε ἔστε Σωκράτει συνήστην. οὐ φοβουμένω
μὴ ζημιοῖντο, ἢ παίοιντο ὑπὸ Σωκράτους, ἀλλ᾽
οἰομένω τότε κράτιστον εἶναι τοῦτο πρά-
ττειν. ἴσως οὖν εἴποιεν ἂν πολλοὶ τῶν φασκόντων
φιλοσοφεῖν, ὅτι οὐκ ἄν ποτε ὁ δίκαιος ἄδικος
γένοιτο. οὐδὲ ὁ σώφρων ὑβριστής. οὐδὲ ἄλλο
οὐδὲν ὧν μάθησίς ἐστιν, ὁ μαθὼν ἀνεπιστήμων
ἄν ποτε γένοιτο. ἐγὼ δὲ περὶ τούτων οὐχ οὕτω
γιγνώσκω. ὁρῶ γὰρ ὥσπερ τὰ τοῦ σώματος ἔργα
τοὺς μὴ τὰ σώματα ἀσκοῦντας οὐ δυναμένους ποιεῖν,
οὕτω καὶ τὰ τῆς ψυχῆς ἔργα τοὺς μὴ τὴν ψυχὴν ἀ-
σκοῦντας οὐ δυναμένους. οὔτε γὰρ ἃ δεῖ πράττειν
οὔτε ὧν δεῖ ἀπέχεσθαι δύνανται. διὸ καὶ τοὺς
υἱεῖς οἱ πατέρες κἂν ὦσι σώφρονες, ὅμως ἀπὸ τῶν
πονηρῶν ἀνθρώπων εἴργουσιν. ὡς τὴν μὲν τῶν χρηστῶν

ὁμιλίαν ἄσκησιν οὖσαν τῆς ἀρετῆς. τὴν δὲ
τῶν πονηρῶν κατάλυσιν. μαρτυρεῖ δὲ καὶ
τῶν ποιητῶν ὅ τε λέγων. ἐσθλῶν μὲν γὰρ ἀ-
π᾽ ἐσθλὰ διδάξεαι. ἢν δὲ κακοῖσι συμμίσγῃς,
ἀπολεῖς καὶ τὸν ἐόντα νόον. καὶ ὁ λέγων αὐτὰρ
ἀνὴρ ἀγαθὸς ἄλλοτε δ᾽ ἐσθλός. κἀγὼ δὲ μαρτυ-
ρῶ τούτοις. ὁρῶ γὰρ ὥσπερ τῶν ἐμμέτρων πεποι-
ημένων ἐπῶν, τοὺς μὴ μελετῶντας ἐπιλαν-
θανομένους, οὕτω καὶ τῶν διδασκαλικῶν λόγων
τοῖς ἀμελοῦσι λήθην ἐγγιγνομένην. ὅταν δὲ
τῶν νουθετικῶν λόγων ἐπιλάθηταί τις, ἐπι-
λέλησται καὶ ὧν ἡ ψυχὴ πάσχουσα, τῆς σωφρο-
σύνης ἐπεθύμει. τούτων δ᾽ ἐπιλαθόμενον, οὐδὲν
θαυμαστὸν καὶ τῆς σωφροσύνης ἐπιλαθέσθαι.
ὁρῶ δὲ καὶ τοὺς εἰς φιλοποσίαν προαχθέντας,
καὶ τοὺς εἰς ἔρωτας ἐγκυλισθέντας, ἧττον
δυναμένους, τῶν τε δεόντων ἐπιμελεῖσθαι καὶ
τῶν μὴ δεόντων ἀπέχεσθαι. πολλοὶ γὰρ καὶ
χρημάτων δυνάμενοι φείδεσθαι πρὶν ἐρᾶν, ἐρα-
σθέντες οὐκέτι δύνανται. καὶ τὰ χρήματα κατα-
ναλώσαντες, ὧν πρόσθεν ἀπείχοντο κερδῶν,

αἰσχρὰ νομίζοντες εἶναι, τούτων ἀπέχον-
ται. πῶς οὖν οἰκεῖόν ἐστι τὴν σοφὴν
σὸν τὰ πεύθεσθαι, αὐτῆς μὴ σοφὴν εἶναι. καὶ
δὲ καὶ ἀλλωτρίου τὰ πεύθεσθαι, αὐτῆς ἀλλότριον.
πολύτα μὲν οὖν ἐπιστεύθη τὰ καλὰ καὶ τἀληθῆ
δοκιτὰ εἶναι. ἀμαθίᾳ δὲ σοφίαν σώζειν. ἐν δὲ
τῷ αὐτῷ σώματι σύμπτωσιν μὲν εἶναι τῇ τῦ
χῃ καὶ ἥδομαι, πείθομαι δὲ αὐτὴν μὲν σοφίαν
εἶναι, διὰ τὴν ταχύτητα δὲ αὐτῆς μὴ σοφίαν
εἶναι δεῖσθαι. καὶ ἐκεῖ τοίνυν καὶ ἐλπίδι
κὶ εἰδέναι, ἕως μὲν σοφία τελειώσεως, ἐπὶ
πάθειαν κέκτημαι χεομένη σύμπαχος, τῶν
μὴ καλῶν ἐπιθυμιῶν κεκτῆσθαι. ἐὰν οὖν δὲ
ἀπολαύσῃ τε, καὶ τίμιος μὲν φύσιν ἐστὶν.
καὶ ζῶν ἐν ἄγνοις ἀνομία πάλιν ἐν καλοῖς
χεομένοις. ἀπιστίᾳ δὲ αὖ διὰ μεγάλους
ὑπὸ πολλῶν καὶ ἀστεμόνων γίνεσθαι φθορᾶς.
διὰ δὲ ἀνάγκην δὲ ἐν τῇ πόλει καὶ τοῖς σύμπαχοις
ὑπὸ πολλῶν καὶ διὰ τῶν πολεμίων γίνεσθαι
φθορᾶς πόμενος. ὑπὸ δὲ τοῦ δήμου τιμώμενος.
καὶ ῥᾳδίως προστάσσων. ὃς πρὸ οὐ συμμίᾳ

ἐξωνωθῆναι. ῥᾳδίως προστάσσων, ἀ
μελοῦσι τῆς ἀσκήσεως, οὐ τῶν καιρῶν ἡμέ
λησεν αὐτοῦ. τοιούτων δὲ σύμβαντων
αὐτῷ. καὶ ὠφελῆσθαι μὲν ὑπὸ τέμει. ὄφελος
μένων δὲ πὸ πλούτου. πεφύσημένων δὲ πὸ δόξα
μει. διὰ τε φθαρμένων δὲ ὑπὸ πολλοῦ αἰῶνος.
ἐπὸ δὲ πάσου τοῦ τοιούδε φθαρμένω. καὶ πολ
λοῦ μὲν ἀπὸ τοῦ καὶ τοῖς τε τόπου τε, τόφανε
ἐν ἀποφθόρω τερπόμενος. ἀτὰρ μὴν τί ἐ
πλημμελοῦσι τοῦ τοῦ καὶ τοῖς ὄντος
αὐτίαν. ὁ τί δὲν δοῦναι τε αὐτῷ πίνειν καὶ ἐσθίειν
μουσικὸν καὶ ἀκέφαλον εἶναι. δοκεῖ
τῶν πορεύεσθαι σοφὸν, οὐδενὸς φαίνου δοκεῖν
τῶν πατρίδος ἄξιος εἶναι. οὐκοῦν τε δικαίως
οὔτε κεῖνται. τίς μὲν δὲ αὖ λόγος. τίς δὲ καὶ
φθείρεται. τίς δὲ ἄλλος διὰ λόγος. ἐπανορθοῖ πο 33
σὶ τοὺς μαθητάς, ἐν ᾧ πρὸς ἄλλοις ἐλθόν τες,
λέσθαι φθορᾶς. ἀεὶ τὸ σπέρχεσθαι. τίς
πῦρ ἐὰν ὁ παῖς αὐτῷ ζῶν διὰ τοῖς ζῶν τῶν, δο
φθείρει. ὑπερον δὲ, ἄλλῳ τῳ ζῶντι ὀφειλόμενος,
πονηρὸς ἐνάντιος, τοῦ πεύθεσθαι διὰ τῶν

ἀπὸ τοῦ ἀν πορεύεται τῶν ὑστέρων χείλεων φαίνεται,
τοῦ τε μαίνου καὶ παγνεῖου τοῦ πρότερον. ἀλλ'
οὔτε πρὸς αὐτοὺς ὄντες τοῖς μέσοις, τῶν
πάλαι πλημμελούντων, οἰκεῖα τὰ ἀνέχουσιν
ἀλλ' αὐτοὶ τοῦ φεύγουσιν. οὔτε δὲ καὶ τοῦ
καὶ τῶν δὲ καλοῦσιν κείνων. ἡμεῖς αὐτοὶ ἦσαν
τὸ φαῦλον, εἰκὸς τοῖς αὖ εἶδος καὶ πάμπαν εἶναι.
εἰ δὲ αὖτοὶ τοῦ φεύγουσιν δίκε πέλας, πῶς ἂν δίκαιοι
τῆς γὰρ νοῦσος αὐτῷ μανίας αἰεὶ ἔμοιγε χολ-
ἀλλ' καὶ μὴ δὲ αὐτοὶ πάμπαν τοῦ, καὶ
νοῦς φαῦλα πέλαν τοῦ τοὺς ὁρῶν ὁπηνεί,
δὲ καίως αὖ ἐπὶ τὸ μᾶλλον. καὶ τί ἀμφὶ
τοῦτο ὧν αἰσθανόμενος ὁρῶν τὰ ἀμφὶ μου.
καὶ πελεῖν τὰ χρῆσθαι καθάπερ οἱ πρὸς τὰ
Hf ἀπολαύουσιν. φεύδιστα τῶν σωμάτων ἀπολλοῦσθαι, ἀ
πέτρε πι. φάσκων γὰρ ἐλευθεροῦσι τοῦ; καὶ
οὐ πρέπον ἀνδρεῖα καλῶς κάτω. τὸν ὁλωμὸν
ζῶσιν τὰς πολοῦ ἄξιος φάμεναι, πρὸς
τὴν ὡς περ τοὺς πλουσίους ἐκβάλοντα. καὶ δεόμ
προσλοῦμαι. καὶ ζῶν τὰ μᾶλλον ἀγαθοῦ. τοῦ
καὶ τίου τοῖς τοιούτοις ἀμὸν πάσχουσι, ἀλλ'

ἀποτρεπομένου, λέγεται τοῦ δὲ καὶ τῶν, ἀ
λλὰ δὲ πολλῶν πρὸς τῶν καὶ τοῦ ἰουδ
μου, εἰ πεῖρ ὅ τι ἔμοιγε αὐτῶν δοκοῖ πάσχειν ὅ
καὶ τίας ἡγοῦμαι εὐμοῦμεν προσκυνᾶσθαι;
ὡς περ τὰ ἔμοιγε τοῖς λίθοις. ἐξὸν δὲ, καὶ ἐκ
σι τοῦ δὲ καὶ τίας. ὡς τε καὶ ὅ τε τῶν
τεῖαλον τὰ σύμφορα τὸν μετ' ἐμοῦ
ἐτίμησε, ἀπεκινδύνευσεν αὐτῷ καὶ ἐν τοῖς
μόνοις ἐγένετο. λόγον τε χρὴν μὴ δὲ λάσκειν.
ἡμεῖς ἀζῶμαι καὶ ὧν καὶ ἐμοῦ ὃ τοῖς ἐπαθεῖν τοῦ.
δὲ τὰ αὐτὰ ἡμῖν τοῖς φίλοις φοῖς ἔπ' ἐμοῦ πολλῶν
ἐπὶ τιμῶμεν, ἐπὶ φόβῳ αὐτῷ καὶ δίκαιος ἂν
πρὸς τοὺς πολλοὺς. οὔτε τοῦ ἐγὼ εἰμί, ἔμοιγε τοῦ
τοῦτο πῶ ποτε δὲ καὶ τοῦς ἡμοῦ. οὐ τοῦνομ
φάσκον τοῦς ἀμπείναι αὐθόμην. ἐδήλωσε δὲ.
ἅπερ τοῦ οἱ τεῖαλον τὰ πολλοὺς μὲν τῶν πολιτ.
καὶ οὐ τοὺς χλεῖσους ἀπέστειλον. πολλοὺς
πρεσβεῖον τοῦ ἰουδαίου, ἃ πέρυσι ὁ δὲ καὶ
ὃ τιμωμένου οἱ δουλοῦσιν, ἃ τὶς τεύχει οἱ.
ζῶν ἀδελφοῦ, νομοὺς. καὶ τὰς βοῦς δὲ πολλοὺς
καὶ χλεῖσους πολλοῦ, μὴ ὁμολογοῦσι καλοὺς δὲ
ξ.

εἰ τὶ δὲ χαμαὶ τὸ τεῖον ἢ τὶς πεσὼν τῆς τειχούσης
πόλεως, καὶ ποιῶν τοὺς πολίτας ὑγιεῖς καὶ
ἀλέεις μὴ ἀεσχύνῃ τὴν. μηδὲ δύε τὴν καλοὺς τὴν
πεσὼν τὴν τοὺς πόλεως. ἀ παγελεύ τος δὲ ὦ
τοῖς τούτου, καὶ ἐὼν τεσὸ τε κεῖ τὰς καὶ ὃ χρὴ
κὼς τὸν ἐω κεά τῃ, τὸν τεχόμουι δεῖ κυ ὑ τῶν
αὐτῶν. καὶ τοὺς μέοις ἀ πῃ πέ τῃ μὴ διαλέτεσθαι.
ὅλ' ἐω κεά τῃς ἐ πάρε το αὐ τῷ, ἀ ὀξέφ κῃ πῳ χά
νεσθαι ἢ τι ἀλλο οἷ το ἓν πεσαγορδομέν ἐ ν τῇ
τῷ δὲ, φά τῃ. ἐ γὼ τοῦνῳ ἐ φ ν πορ ἐ κε
ασθαι μὲν, πά ντᾳ σθαι τοῖς μό οις. ὅ πως δὲ μὴ
δι ἀὐ τοὶ ἐν λόῳ τι πεσαμοιμά ας, τοῦ τοῦ ὁ
ν μαι γρῶς μαθῆν πορ ὑ μῖν. πό τοῦ ὁ ρον τῶν
τῶν λό ἴων τε χνῆν ἐω τοῖς ὀρ θῶς χε ιομένοις ἢ ν
νομί ζομ τες, ἢ ὅσῳ τοῖς μὴ ὀρ θῶς ἀ πέ χεσθαι κε
χέ ε τὸ αὐ τοὺς. ἡμὲν γὰρ σῷ τοῖς ὀρ θῶς, δικαι
ἀφ' κτέον εἰ ἐ κεῖ τοῦ ὀρ θῶς λέ γειν. ἡδὲ σῷ τοῖς
μὴ ὀρ θῶς, δικαιοῦ τι πᾶ σα τέον ὀρ θῶς λέ γειν.
καὶ ὁ χρεῖ κλῆς ὁρ τιάσῃς αὐ τῷ, ἐ πηδὴ ἐ φ ν
ὦ ἐω κεά τῃς αὐ τοῦ, τάδ' ἐσι δικαί τερα ἐ γὼ τ
πεσαγορδόμεν. τοῖς μέοις ὅλῃ μὴ δι ἀλέγεσθαι.

καὶ ὁ ἐω κεά τῃς. ἵνα τοίνῳν ἐ φ ν μὴ ἀμφί λογ
ἦ, ὡς ἄλλο τό πολῶ ἢ τὰ πεσηγορδμένα, ὁρί
σα τε μοι μεχρὶ πόσου ἐ γὼ φήμ ὁμάζειν μέοις
εἶναι τοὺς ἀνοῦς. ἀκούσχρεῖ κλῆς. ὅ α ὐ πορ ἔφη· ἔφη τε·
χέννου δοῦλαν οἰμώξε σθαι, ὡς οὐ πω φρονί
μοις οὖσι, μὴδὲ σὺ διαλέγου νεω τέροις τε ἀλλὰ τῶν
ἐ τῶν. μὴδὲ γὰρ τί σὺ μῶμαι ἐ φ' ᾧ πω λῆ
νῷ τερος τεῖ άμην τα ἐ τῶθ, ὥ ν μαι ὁ πό α ὐ
πω λῆ, καὶ τα ῦ τε τοιαῦ τα ἐ φ' ὃ χρεῖ κλῆς.
ἀλλὰ τοί σύ τε ὦ ἐω κεά τες ἡ ὠ ψασ θ ὁδὸς πῶς
ἔχ τὰ πλῆσια ὁρ ᾶν τῶν. ταῦ τα οὖν μὴ ὁρ ᾶτ.
μὴδὲ πο κεί νῳ μαι οὖν ἐ φ ν γ' τὶς μὴ ὁρ ᾶτ
μέος, ἐ γὼ φήμ, οἷ ον, ποῦ οἶ μαι χρεῖ κλῆς. ἢ π'
ἐσὶ κεῖ τῃς. καὶ τα ῦ τε τοιαῦ τα ἐ φ ν ὃ χρεῖ κλῆ·
ὅλ' κεῖ τῃς, ἀλλὰ τῷ δὲ τοῖσι α πέ χεσθαι, ὃ
φ' δεῖ σθαι ἐ ω κεά τες τῷ ν σκυ τέων. ἢ τῶν
τε τόρων καὶ τῶν χαλκέων. καὶ γὰρ οἵ μαι
αὐτοὺς ἐ δικαί ωσα τε τεῖ φ' ἐ ω δὲ α θρῦλου μέν ἢ,
ἔπ' ὀσοῦ. ἀκούω ἐ φ ν ὁ ἐω κεά τες καὶ τῶν
ἄλλω μέν τοῖς, τῶν δὲ δαί μου κεὶ τοῦ ὁ σίου. καὶ
ἐ ὠ ἀλέων τῶν τοιού των. καὶ μὰ δί α ἐ φ ν,

ὀχρῖκὰς καὶ τῶν βουπόλων τε. ἀλλ᾽ μὲν, φῦ
λακτέον ὅπως μὴ καὶ σὺ βλάπτους τὰς βόας πλάσῃς
ποιήσῃς. εἶμα καὶ ἄλλον ἕτερμε το. ὅτι ἀπαρ
γελθεύτος σὺν τοῖς τοῦ περὶ τῶν βουνόμου,
σ(ὺ)ρίζον τω τῷ σωκεάτη. οἷα μὲν ἡ(ῶν
σῖα ἐπιτόμει καὶ τὰ περὶ βοκεάτων. καὶ
ὡς ἦ χον περὶ ἀγώνος, ἤρῶτας. φαίεωλὴν
ἐ᾽βοστε μηδενὶ μηδὲ μίαν ἦν πόλεσιν πρὸς
τοῦ μὴ χρέσθαι τος. καὶ τίας δὲ καὶ χλωῖζὶ
ἄλλης, οὐλαρέσθαι τος αὐτοῖς βοκεάτους,
41. ὃς μὴ ἀκάτων ὃν χρόνον ὧν μὴ λεῖ τῶν αὐτῶν
χλωῦρῶν ὃς ἂν χῆς ὃς ἂν μὴ πόλεσι πρὸς ἐσθ᾽ ἦ
τῆς πόλεως. ἐ᾽τὶ τὰρ βοκεάτι σωῖόμ τος, ἂν
ἄλλης τὶ σὶ μᾶλλον ἐπιχέσωνδιαλέγεσθαι, ἢ
τοῖς μάλιστα πρέπουσι τὰ ποκτίκά. λέγ τω δ᾽
χλωῖζὶ ἄλλην περὶ ἡμῶσῖν ἐτῶν ἐόντας, περὶ ἦ
πρὶν ὅτι τὸ πρῶτον μὲν ὅν τι ὠτοῦ πρὸς τὰ δ᾽ ἄλλα
πόλεως, τοὶ ἀλλὰ διαλέγεσθαι πολῖνόμους.
ἀ πέμοι φόνιας ὃς περὶ ἄλλου, ἐ᾽χῆς δ᾽ μὲν δ᾽
λέξαι τὶ ἐστὶ νόμος, πρὸ τῶν δ᾽ πρὸ τοῦ φόνιας
τοὺ πορίκιλέα. δ᾽ δ᾽ λεξομ δ᾽ πρὸς τῶν χρεῶ

πλάσῃς

πρὶν ἦν

πολῖνόμους

φόνιας τοὺ χλωῖζὶάδην. ὡς ἐτὸ χλούω τῖμ
ἐ᾽παινοῦ μέρων ὁ τὶ νόμῖμοι χλώδρα ἐ᾽στὶν, οἷῶν
μὴ χλῶ δικαίως τοὺ τοῦ τὺχῆν τοῦ ἐ᾽πάνου, τὸν
μὴ χλῶ δὰ τὰ τὲ νόμος. χλωῦδὲν τοι χλε π
ρεάσμα τος ἐ᾽πῖξυμῶς ὡς χλωῖζὶάδην, φόνιας
τοὺ πορίκιλέα, βουλόμενος ζυῶναι τὰ τὲ νόμῖς.
πόν τες γὰρ οὗ τοι νόμοι ἀ᾽στὶν. οὐς τὸ πλῆθος ζῶν ἐλ πολέζομες
φὸν καὶ δικαιμάσθω, ἐ᾽τέρα τε. φεάζομ ἄ᾽τε δὴ
πολῆμ. καὶ ἀ, μή. πότε ἐστὶ τὰ ταῦτα ἐ᾽νό φόνιας ἐόντων
μῶς πολῆμ, ἢ τὰ καὶ ἀ. τὰ ταῦτα μὲν δὴ ἐ᾽φόνιας
βουλεύσιμον. τὰ δὲ καὶ ἀ, ψ. ἐὰν δὲ μὴ
τὸ πλῆθος, χλωῦδὲν πρὸ ὅπου ὁ λόγος χρέ᾽ῖ
ὁ λόγος ζῶν ζωῦδὲν τες τεάτων ὃ, τὸ χρὴ πολῆν,
ταῦτα τὲ τὸ ἐ᾽ῖ. πόν τα φόνιας ἐ᾽ὰν τὸ κρα
τοῦν τῆς πόλεως βουλόμενον ἀ᾽χρὴ πολῆμ
τεάτην, νόμος κελῖται. καὶ δὴ τὸ ῥῆμ μος ὧν
κεατῶν τῆς πόλεως τεάτην τοῖς πολίταις ἀ᾽χῆ
πολῆμ, καὶ ταῦτα νόμος ἀῖ, καὶ ὅσα τύραννος
ἔχων φόνιας τεάφει, καὶ ταῦτα νόμος κελῖται.
ζῶν δὲ φόνιας καὶ ἀνομεῖν τὶ ἀεῖ τοῦ ὧν πρὸς ἐ᾽ῖς
ἔρχεται ὁ κρίτων τοὺν ἕτερον μὴ πόσον.

πρὸς ἐ᾽ῖς

τὶ ἐστὶ βία καὶ ἀνομία

ἀλλ' εἰ ἀσάμενος ἀμαρκάστει πολεῖν ὅ τι αὐτὸν
λοκῇ; ἔμοιγε δοκεῖ φάναι τὸν πορφυρέα. ἢ
ὅ ἁ γὰρ τύραννος μὲν πάσας τοὺς πολίτας ἀμαρ-
κάζει πολεῖν γράφων, ἀμορμάδιος. δοκεῖ μοι
φάναι τὸν πορφυρέα αὐτὰ τάδε μεμηχανῆσθαι, ὅπως
τύραννος μὲν πάσας γεάφ φόμου εἶναι. ὁ δὲ δῆ-
λος οὐκ οἶδ' ὅτι τοὺς πολίτας μὴ πάσχειν ἀλλ' ἕκαστον
τὰ γεάφοιτο, πρόφασιν ζητῶν φῶμεν ἢ μὴ φῶ-
μεν εἶναι. πάντα μοι δοκεῖ φάναι τὸν πορ-
φυρέα, ὅπως τοὺς μὲν πάσας ἀναστάζειν τὰ πολῖν, ἵνα
γεάφων ᾖ τὸ μή, ζῆν μᾶλλον ἢ νόμος εἶναι.
καὶ ὅσα ἄρα τὸ πλῆθος καὶ τοὺς τῶν τὰ χρή-
ματα ἔχοντας μὴ πάσχειν, ζῆν μᾶλλον, ἢ
νόμος αὐτῷ ἦν. μᾶλλα τοι φάναι τὸν πορφυρέα
ὦ ἀλκιβιάδη, καὶ ἥκιστα τὰ λόγου τοῦ ὄντος,
ὅμως δὲ τὰ τοιαῦτα ἦν μεν. τοιαῦτα δὴ καὶ ἐμὲ
χρὴ τοῦμον καὶ σὸν φοβεῖσθαι: οἷα πολλὰ οὐ
νῦν ἐμοὶ δοκῶ μεμηχανῆσθαι. τοῦτό γ' ἀλκιβιάδη,
φάναι. ἆρα σοὶ ὦ πορφυρέα, τότε ζῶντε
μοί μοιν ὁ τεθνηκὼς τὰ τοῦ πολίτου τὰ ἔσθαι
ἢ τὸν τοῦ τεθνηκότος τὸν ζῶντα μοῖραν ἔχειν

κρείττονος ἦναι, ὥσπερ δὴ μεγάλου μὲν, οἶμαι δὲ πεσόν-
τος. οὐ γὰρ ἂν οὕτω σφόδρα ἠρέσκου. ἢ τε
ὠφελία ἐν ᾧ περ ὠφέλησεν, ἐν τούτῳ καὶ χρῆσθαι,
ἡγοῦμαι δὲ. τὰ δὲ τῆς πόλεως ἐπιτήδεια ὧν μὲν
ἔχομεν καὶ ὧν κρείττονες ἐσμεν. ἀλλὰ καὶ ὧν
δὲ, ὥσπερ καὶ τοὺς ὠμοὺς τῶν ὀψοφάγων. καὶ χαίρειν φάναι. καὶ
χειρικὰ δὲ τῆς. καὶ ὅδε καὶ τῆς καὶ οἱ ἐμπό-
καὶ κάπηλοι. καὶ φαυλόπωλαι. καὶ ὅλως οἱ κά- ἢ καὶ φαύλων
πηλοι ὧν ἡμῖν ἐστιν. ἀγορὰ δὲ μεστὴ ἐστὶ καὶ ἄλλων δὲ καὶ ἀγοραίων.
καὶ τούτων. καὶ ἐπειδὰν ἐπὶ τὸ θέατρον καθεζώμεθα,
ἐνταῦθα δὴ πανταχόθεν ἐπιρρεῖ. καὶ ἐπὶ τὰς
πύλας. καὶ ἐπὶ τὰς ἐξόδους. καὶ ὅπου ἂν κύκλῳ
περὶ τὸ θέατρον ἔστιν. οὐ γὰρ ἔστιν ὅπου οὐκ ἔστιν,
ἐπὶ πόσον τινὰ χωροῦσιν, ἀφ' ὅτου τὸ ἀρχαῖον. ἔπειτα
ὅταν τις καταστοχάσηται, τοὺς πρώτους τοὺς τε
καὶ ἔπειτα ἐπὶ τοὺς ἐσχάτους. πάντων μὲν τοὺς ὠνουμένους
αὐτῶν ὀφθήσεται πλήθει πρῶτον. φάσκων
κενὸν, ὀξῦνας πανταχοῦ ἀνοήτους. καὶ τὸν
πεζὸν ὄντως. ἐκ περιόδου τοῦ τοῦ χρόνου, ὥστ'
ἀμαθέστερον ἐπὶ τοῦ φοβεῖσθαι νόμον θεῖναι
λέγειν. σωκρ. τί δὲ ἐμαθόντας σὺ καὶ

τοὺς ἄλλους ἅπαντας πρὸς ἑαυτόν. ἐγὼ δὲ τὸν οἶνον,
καὶ περὶ πατέρων τε καὶ τῶν ἄλλων συγγενῶν τε
καὶ φίλων τῶν τε ἄλλων τε. καὶ περὶ τοῦ
τοιούτου δέ τι ἔστω· ἡνίκα ἂν ἐξελθοῦσα ἐμοῦ μὲν
πόνους φέρῃ οἷς, τὸ σῶμα τοῦ οἴνου τάχ-
ιστα, τῶν ταχίστων ὀξυμένων καὶ τῶν, ἀφθονίᾳ χοῦ. 49
ἐλαφρότητι καὶ ζωῆς κάλλους, ἔστω τοῦτο πάντων
μάλιστα φίλτρον τοῦ σώματος ὅ, τι ἂν ἀγαθὸν ᾖ
καὶ ἄμοχθον, αὐτός τε ἀφαιρῇ καὶ ἄλλῳ πα-
ρέχοι. αὐτοῦ τε ἕνεκα ἐστὶν ὧν, ὅμιλός τε καὶ τέχ-
νη. καὶ τοὺς ἀφαιρεῖσθαι. καὶ τοῖς ἰατροῖς
χρῆσθαι μετὰ πόνων τε καὶ ἀλγηδόνων. καὶ ἀπο-
τέμνειν τε καὶ ἀποκάειν. καὶ τοῦ τῶν χρεὼν
εἶναι τὰ ἀκριβῆ τοῦτο καὶ μάθοι τὸν ἄν. καὶ
τὸ σῶμα τοῦ κτησόμενος ἀπὸ ποίου οἴου ὡς
λῴστη παρασκευάτου. διότι ὠφελεῖν χρὴ
αὐτοὺς οἶνον. ἐλάττω δὲ πολὺ μᾶλλον.
τῶν τὰ οἷα ἔλεγεν, οὐ τὸν περὶ ζῶν τὰ κατο
ρύττειν διδάσκων, ἀλλὰ τὸν δίκαια τὰ ἐμὲ ἄν
λέγειν, ὅτι τὸ ἀφθονέστατον πολὺ
πορισκάζεσθαι τοὺς ὡς φθονίμους τοῦ

ὁμιλοῦντα, δικαίως δὴ καὶ ὧν τοῦ δεδίασι
ὑπὸ τῶν πολλῶν ἀμυνόμενοι τοὺς ὀφείσαντες. καὶ ὧν
τοιούτων οὐκ ἀπολαμβάνοις ἂν πλ. τὸ διαφ-
μανίας αἰτιᾶται. καὶ τοὺς μὲν μανθάνοντας
οὕτω, συμφορὰν τῶν δεδιέναι καὶ ὧν τοῖς
καὶ τοῖς φίλοις. τοιοῦτον μὲν πολλῶν ἀπόντ-
δικαίως δὴ μᾶλλον φάναι πρὸς τῶν πολλῶν. δικα-
» δοκεῖ τὰς τε φιλοσοφήσεις, οὐ μόνον τοὺς πρὸς
» αὐτὰ καὶ τοὺς αὐτοὺς συγγενεῖς ἐποίησε ἀπόντ
» εἶναι, πρὸς τοῖς δὲ τῶν ζώντων λέγω, οὓς
» οὔτε τοὺς μάλιστον τοὺς, οὔτε τοὺς δὲ πολλοὺς
Θ συγγενῶν ὀφείλουσιν. ἀλλὰ τοὺς μὲν,
Θ ἴσα τοῖς. τοὺς δὲ, οὐδὲν ὧν δικαίως ἀπόντ
ἔξω δὲ καὶ περὶ τῶν φίλων αὐτὸν λέγω, ὡς καὶ
ὄφελος ἄμους εἶναι φιλεῖν καὶ φιλοῦν-
σιν τας. μόνους δὲ φάσκειν αὐτοὺς ἀληθεῖς εἶναι
τοῦτο, τοιοῦτόν τε πολλὰ καὶ ἀγαθὸν τα καὶ ὠφελι-
μωτάτους. ἀνὰ πάντα τὰ οἷα τοῖς νέοις αὖ,
ἔξω, αὐτὸς ἦν σοφὸν τα τός τε καὶ λόγους ἱκα-
νὸν τα τος ποιῆσαι σοφούς. οὐ τοιοῦτον δὲ τὸν
τοὺς ἑαυτοῦ φίλους. ὡς τε μηδαμοῦ πράττ

ἅμα καὶ ἀφελίμω τε τοῦ. ὅπως ἐγώ τε ἐπὶ
πῆς ἐγώ τε ἐπὶ ἀδελφοῦ, ἐάν τε ὑπὸ ἄλλου
τίνος βούλησι τιμᾶσθαι, καὶ τὸ ὅμοιος ἅμα
πᾶσιν ἄλλοις ἔσεσθαι. ἀεικὲς γὰρ, εἴ φίλων μὲν
βούλησι τιμᾶσθαι, τοὺς δὲ ὡφελίμους μὴ.
ὠφελεῖν τοὺς ὁμοεθνεῖς καὶ τῶν ἐμβόλων τὰ πρῶ-
τα τῶν κλεομένων τὰ πονηρότατα. καὶ τὰ
τοῖς μὲν τυράννοις χρώμενον, ἀλλάσκαι τοὺς ἀεὶ
καλῶς τοὺς τε ἄνδρας καὶ τυραννίδας. ἢ σιδήρου,
τὸ ὅπλον δὲν ὅμοιος. ἀσπίδα δὲ τὸν ἀσπίδα.
τοῦ τοξικὸν τιμᾶν τὸν ὡς ὁ πολίτης κελεύει, μη-
δενὸς ὅρου μὴ παιδίνου, μὴ τοξικὸν ἀπέχειν.
ἀλλὰ καὶ τῶν τὰ πολίτην ὅτι δὲ ὧν κόσμη. ἔφη δὲ
ἱππεῖ ὁμολογήσαι τοῦ, τὸ μὲν ὁρᾶν τὸν ἄνδρα,
εὐφιλίμου τε ὄντος καὶ ἀγαθοῦ ἄνδρα. τοῦ
δὲ τὸν βλαβεροῦ τε καὶ κακοῦ. καὶ τὸ μὲν δὴ καὶ
ἄγαθὸν τοῦ δρᾶν κακὸν, τοῦ μὲν ἀγαθόν τι ποιοῦν τὸν,
ὁρᾶν καὶ ἀγαθοῦ ἄνδρα φύσιν. καὶ ὁρᾶν
καὶ τὸν ἡδονὴν ἡδέσθαι. τοῦ δὲ κακοῦ τὸν
ἢ τὸ ἄλλο ποιεῖν ἢ ὅτι ζήμιόν ποιοῦντας
ὁρᾶν καὶ ἀπεχθέσθαι. ἐκ δὲ τούτων, ὁρᾶν ἀν χρὴ

τὸ, ὁρᾶν τὸν δὲ ὅμοιος ὁρᾶν ἢ δὲ τοῦ τὸ
τοῦ ὅμοιον φύσιν ὁμοίως πολλάκις ἀν-
λαμβ. ὅτι, ὁ δὲ ἀστὴς ὁρᾶν μὲν βασιλέα
καὶ ὄχον ἐμβεβηκέναι, τὸν δὲ γαμβρὸν τε
ἀντὶν, ὁρᾶν τὴν ἐσθῆτα πορφυρᾶν. ἀνὴρ μόνι γὰρ
ἐοικὸς ἐσθῆσθαι. ἀνδρὸς τὸς τε
καθησθαι καὶ ὅμοιος ἐρᾶν ἐσθῆτος. οὐ τὸν δὲ
αὖ λίμου τε ὄντα ἐθέλειν ὁρᾶν τὰ τε φάγε-
τὸν, σκήπτρων βλάπτειν. ὁρᾶν κλῆσθαι τε
μῶφων. ἀνὴρ μόνι ἀστέλλεσθαι. καὶ ἄλλων
μῶφον ὄντος. οὐ σέθεν φόρτεσθαι. σὺν δὲ
ἀπόλεμος καὶ ἀγαθὸς. οὔτε πολέμων
ἐνδρίημος, οὔτε νέοι ἐοικὼς. τοῦ τοῦ δὲ
αὐτὸν ὄζειν τὰ θαι, ἔσεσθαι τὸν πολίτην ἡμῶν
πάσεσθαι τοὺς δημότας καὶ πέμπειν τοὺς.
μεγάστους δὲ τῶν θεῶν. καὶ τὸν ὅσιον τὸν,
οὐ τοῦ δὲ ἔσεσθαι πάσεσθαι. ἀλλὰ φανεῖν
τοὺς μὲν πόλεμον μὴ τε ὁρᾶν, ὡφελίμους
ὄντας. μὴ τε σεσεπεύμεσθαι. μὴτε, πόλε-
μὴ τε αὐτῷ τῷ δήμῳ. ἢ τὸ δὲ οἱ ἔοικεν
ἰσαν. ἄνδρας τε αὖ πρὸς τοὺς τῶν θεσπῖς

f. διατίθεσθαι.

f. πόλεμον μὴ ἔσεσθαι

ἐδύνατο ἔτι πᾶσ ἀληθὲς τὴ πόλει μᾶλλον ἢ θαμά.
Καὶ κατὰ τοὺς νόμους δὲ σκοπῶν ἄν τις, τὰ
ἔχει. κατὰ γὰρ τοὺς νόμους ἄν τις φανερὸς
γένοιτο καὶ κλέπτων. ἢ λάθρα πολλὰ ἢ βίᾳ καὶ
ἐκ τοῦ μισθοῦ. ἢ τοὺς χρεῶν. ἢ ἀνδρὸς πολὺ
ζόμενος. ἢ ἱεροσυλῶν, τοὺς τοίχους ἀνο
ρύττων ἢ βαλλάντια. ὧν ἕκαστον πολλῶν θα
νάτων ἄξιον. ἀλλὰ τῇ πόλει γε ἅπαντα
πολέμου μὲν καιρῷ οὐκ ἂν τις εὕροι κακά.
οὔτε πεδοσοίας. οὔτε ἀέκητος καλοῦ γάμου
πώποτε αἰτίους ἐποίησε τοὺς. οὐδὲ μὴν ἀδίκου
ἰδίᾳ πώποτε ἀνῶν οὔτε ἀδικῶν ἀπεστέρησε
γε καλοῖς πρεσβείοις. ἀλλ' οὐδὲ τῶν
ἑορτῶν μέμνημαι οὐδενὸς πώποτε ἔδοξε
πῶς οὐκ ἔνοχος ἂν ἦν τῇ γραφῇ, οὐδ' ἂν τὰ
τοὺς νόμους ἔλαθεν θεοῖς οὐκ ἐν τῇ γραφῇ
τέθειται, φανερὸς ὢν θεοὺς πάντας
θεοὺς νομίζων τῶν ἄλλων ἀνθρώπων. ἀλλὰ 57
τοῦ διαφθεῖραι τοὺς νέους, ὅτι ὅτου
μάλιστα αὐτοῦ ἕνεκα τοῦτο, φανερὸς ὢν
τῷ βίῳ οὗτος τοὺς πονηροὺς ἐπιθυμίας

ἀπὸ τοῦ καλοῦ καὶ ἀγαθοῦ. πόθεν τὰ δὲ τοιαῦτα
πλούσιοι τοῖς χρήμασι γίγνονται. ἀλλὰ δοκεῖ
τισι, τὰναντία τούτων, φανερὸς εἶναι καὶ
δημοτικὸς καὶ φιλόπολις. ἐπαινῶ γάρ,
πολλὰ σπουδάσαντα καὶ ἀγαθὰ καὶ ἀγαθῷ
μάχῃ, οὐδένα πω ποτε μᾶλλον τῆς ἰδίας
ἐπεμέλησε. ἀλλὰ πᾶσιν ἀφθόνως ὥσπερ
τῶν ξένων τοῦ, ὧν τίνες μάλιστα μὲν δεῖ
κάμνοντες, πολλοῦ τοῖς ἄλλοις
ἐπωλοῦντο. καὶ οἰκήσαν ὡς πορ κάπος δημοῦ.
τοῖς γὰρ μὴ ἔχουσι χρήματα δόδωμι, καὶ θεᾶν
διαίτεσθαι. ἀλλὰ Σωκράτης τε καὶ περὶ τοῦ
ἄλλου δήμου, ὅσῳ μᾶλλον τῆ πόλει πορεῖα πολλῶν
μᾶλλον, οἱ λίχας τῆ λακεδαιμονίῳ.
οὐ ὁμοίως ὅτε τοῦ τωγέτους. λίχας δὲ
τῶν γυμνοπαιδιῶν τοὺς ὀπόδε μοῦντας ἐν
λακεδαίμονι ξένους, ἐδίωκε. Σωκράτης
δὲ ἅπαντας τοὺς τοιούτους τῶν ἀνθρώπων, τὰ
μέτρια πάντα τοῖς βουλομένοις φέλη. ζῆν
τοὺς τ' ποιῶν τοὺς σωφρονοῦντας, ἀπ'
ἔπαυεν. τὰ μὲν δὴ Σωκράτους τοιοῦτος ὢν,

ἔχομεν, τούτων μὲν, παύσωμεν. τῆς δὲ μεγάλης
τε καὶ μεγαλοπρεπεστάτης ἀρετῆς ἡ πόλις τε
καὶ οἰκεῖοι δ' οἰκοῦσι, πεφρίκαμεν δὲ πάντες
τῶν τε δεδημοσιευμένων, πῶς οὐκ ἐστὶν ἀξίως ὧν εἶμι
τῇ πόλει· ὡς δὲ δὴ καὶ ὠφελῆσαι δύναιτο μοι τοὺς
ξένους ἴσως, ταῦτ', ὀρθῶς ἂν ὑμῶν εἰ καὶ τοῦτο οὕτως
ἔχει δεῖ, καὶ διανοούμενος, τούτων δὴ πέρι τὸν
ὅπως ἂν ἐμὲ διανοήσομαι λόγον. ταῦτ' οὖν οὕτω
πρὸς τοὺς θεούς, φρονοῦντος ὧν καὶ πολιῶν καὶ
λέγων, ἃ περὶ πυθίᾳ ὑπομιμνήσκει τοὺς τοιούτων
τῶν, πῶς δεῖ πολεῖν. ἢ περὶ θυσίας, ἢ περὶ
προσόδων ἢ πόσας πόλεις ἢ περὶ ἄλλου τινὸς τῶν
τοιούτων. ἢ τε δὴ πυθία μόνον πόλεως ἵδρυσιν
ἐᾷ ποιοῦντας, ἀποικίας δὲν ποιεῖν. ὁμοίως δ'
ἂν καὶ τοὺς ὁπόσοι καὶ τοῖς ἄλλοις περὶ ἡμῶν
τοὺς δὲ ἄλλως πως ποιοῦντας, παρόδους
καὶ μετοίκους ἡγεῖσθαι δεῖν. καὶ ἀμφοτέρους
πρὸς τοὺς θεούς, ἃ πάντως ταῦτα διδόναι.
ὡς τοῖς θεοῖς αἰτοῦσι φόβους, ὁποῖα ἂν αὐτοῖς
δοκῇ. τοῖς δὲ εὐχομένοις χρήσιμον ἢ δημόσιον
ἢ ἰδιωτικὸν ἀγαθόν. ἢ ἄλλο τὸ ὧν τοιοῦτον, χρὴ

διαφορομινομίζειν ἀμεινον, ἢ εἰ μὴ βούλεται μάχεσθαι. ἢ ἄλλο τὸ ἀμείνον τοῦ τῶν φρονούντων
ἀληθῶς πως ἀποζήσομεν. φύσεως δὲ
φύσιν μὴ πεφυκὸς ἀπομιμεῖσθαι κρεῖττον, οὐδὲν ἄτοπον
μιμεῖσθαι τῶν ἀπὸ πολλοῦ καὶ μεγάλου, πολλὰ
καὶ μεγάλα φύσαντα. οὔτε γὰρ τοῖς θεοῖς ἔμ-
κειται εἰ ταῖς μεγάλαις φύσεσιν μᾶλλον
ἢ ταῖς μικραῖς χαίρειν. πολλοῦ γε δὴ καὶ
τοῦτο, τὰ μὲν τῶν φαύλων μᾶλλον, ἢ τὰ
τῶν χρηστῶν εἶναι κεχρεωστημένα. ὥστ'
ἐγὼ, τοῖς μὲν θεοῖς ἀξίως ἂν ἡμᾶς ζῆν, ἢ τὰ τῶν
φαύλων μᾶλλον ἢ τὰ τῶν χρηστῶν. αἰνῶ μὲν
οὖν τοὺς θεούς, τοὺς τῶν δοσθέντων
μὴ μισοπονήρους χαίρειν. ἐπαινῶ δὲ καὶ
τοὺς τούτου. καὶ μιμοῦμαι δ' ἂν,
ὅσα δύναμαι τοῖς θεοῖσι. καὶ περὶ φίλης
καὶ ξένους καὶ περὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων, καὶ ὧν
ἔφη παραινεσθῆναι, τῶν μυρίων ἂν
ὄφελος. εἰ δὲ ἔδοξεν αὐτῷ σπουδάζεσθαι περὶ
θεῶν, ἢ πολὺν χρὴ πόθον περὶ τὸν σπουδάζοντα

ζωὴς βούλεται φυλάττεσθαι τὰ πάθη τὰ μὴ πάνυ
τὰς ἀθλίους. μεταξὺ δὲ τῶν τὰς πόλεις. καὶ ὁ δὲ τ
λῶν μαινόμενα ζῶα, ἀνάξια λόγου καὶ τύχης,
τῶν δὲ φρενῶν. οἷα δὴ φησὶ ποσκώπτων
καὶ τὰ ὠμὰ ἔρανα ἐξ ποιεῖν, τοιοῦτοις πολιτεύσῃ
μενος. τοιγὰρ ὀλιγάτα, ὅτι μοῦ τε ἐπὶ ποιη
μενον, τὸ ἐπὶ τὸν πάθος τῶν τοιούτων ἀ
πλιάδας, δῖα ταῦτα συγγενέσθαι ἐμοί. τοιαῦτ' ἐμ
ωδὸς τὸν βίον παίζειν ἀπολαύσειν. ἀ
φεσθείσιν δὲ παρ' ἡμεῖ τῶν καλῶν ἰσχύειν
λαμβάνειν. οὐ τὰρ ἔφη εἶδον ἥμας τῶν
τοιούτων ἀπόμενον ὃ φεύγειν. ἀλλὰ
καὶ κεῖ τὸ βουλοῦ ποτ' τοῖ κεῖ τῶν ὃ σ πῦ
θόμενος, ὅ τι ἐφίλησε τὸν χλιδῆ ἀδυγόν
κωνὸν ὕτα, πεδούτος τοῦ κεῖ τὸ βουλου,
ἤρετο, ξενοφῶν τα· ἡ πέμοι ἔφη σὺ ξενοφῶν.
οὐσὺ κεῖ τὸ βουλου ἐμὸ μὲ ζεσ εἶμεν τῶν
ὃ φρενῖκῶν ἀνὸν μᾶλλον, ἢ τῶν θερσέων,
καὶ τῶν πεφυσημένων μᾶλλον, ἢ τῶν ἀνόητ
κεῖ τοιν δὴ λαμ; πάνυ μὲν ἔφ' ὁ ξενοφῶν.

ἐπιβάλλει
ζωὴν

>κριθίδιον
>ξενοφῶν.

ποιῆσαι, ἢ ἤ τις αὐτοῖς πατέρ' ὁ δυσχεραίνει μὴ μὰ
τοῦ φλυαρεῖν μὲ εἰδότα τὰ ζῶ ὄντα, ὃ τι ἔστιν
κεῖ εἶδότος. καὶ τῶν ἀνθρώπων, μᾶλλον ἂν κα τηγορεῖ
οἱ τῶν, ποτὲ τὰ ἐπὶ τῶν φρενῶν σκεπτόμενα
ποιοῦσί τε. φυλαττόμενοι τὰ πρὸς τὰ σ ἀνοις
ἀδοξίαν. αὐτοὶ δέ, πάνυ τα ταῦτα, ἐπιπροσθεν
περὶ τὰ πρὸ τῶν φρενῶν ξύμβουλίαν. ὃ δ' αὖ τοῦ,
τά τε τύχης παιδεύσει καὶ τὸ σῶμα, ἢ χρεών μὴς
ὃν τις ἡμᾶς τίθεται μόνιον ἦ, ἆρα χρείως ἀπὸ
ἀσφαλῶς ὃ βιῶσι, καὶ οὐκ ἂν ἀπορήσαι τοῦ ζῶ
ὅτα πάνυ. οὐ τὰρ εἰ τελεσθῆς ἀπὸ τ
ὃ κεῖ τελῆσθαι τα. οἵ τ' ὠκεῖ ἐδὲ τοῦ τ' ἐξῆ τοῦ,
ὅ τι καὶ ἐως καθίε. καὶ ἐπὶ τοῦ τα οὕτως πορεσκε
σμένος ἦν, εὖ στε τῶν ἐπὶ φυμίαν τοῦ σῶ τοῦ, ἢ κεῖ
ὁ τοῦ αὐτῶν ἦναι. πο τοῦ δέ, πᾶν κλύ ἦν αὐ τῶν
λιά τομα ἐπὶ τὴν εἰ μὲ δ' ἐω η. ἐὰν ποτε κλυφὸ
ἐφελάσει ἐν ξύ λῆ πνου ὀλθῆν, ὁ τοῖς πλήθο ὁ
ὀρθῶς λέγα τοι ἐστίν, ὡς τε φυλάξασθαι τὸ ὕπ'
τοῦ πο ἐσνέμεπ' πλαθαι, τοῦ τορᾴδως πάνυ
φυλάττε το. τοῦο δὲ μᾶλλω μὴς τοῦ πο τῶν,

νῶ τοίνω μόλις αὐτὸν τὸν μεγαλόστομον
φῆμι. καὶ σωφρόστατον· οὔτος καλῶς μαχέ-
σασθαι δύναται πρὸς ἡδονάς, καὶ τὸ δὴ
ξενοφῶντος φωνὴν ἴδιον ποιοῦνται τοιαῦτα καθε-
γήσασθαι τούτων. οὐ γὰρ οὕτως ἐφίησι τὸ ἄλλο σῶμα τὸν
αὐτοῦ ἑαυτοῦ ἡδονῆς καὶ φιλίας, ὅσον εὐπρεπῶς ἔχειν πρὸς
σωφρόστατον· δικαίως μὲν τοῖς ξενοφῶντος
τοῦτον τὸν τόπον ἐπομένους. ἐπαινῶν δὲ ξενοφῶντα καὶ τὴν σὺν
καλῶν φιλίαν ποιούμενος· πρὸς ἀρετὴν ἀφορῶν τὸν
ἑταῖρον καὶ τὴν ἐπιμέλειαν. ἐπὶ τοῦτον ἐπιμελῶς
ἐπιδεικνύμενος· ἐπὶ τοῦτον ἐπιμελῶς ἐπιδεικνύμενος·
οὐ δὲ ἀφροδίσια, ἀλλὰ μόνον
τὰ μέγιστα ὄντα περὶ ἀνθρώπους τῶν ἀγαθῶν
τῶν τοιούτων τοῖς τε ὁδοιπορίαις καὶ πολέμοις.

καὶ τὸ ξενοφῶντος. καὶ μὲν δὴ καὶ ξενο-
φῶν. ἐπὶ πολὺ γὰρ τὰ ξενοφῶντα καὶ
τὸν ἑαυτοῦ· ὡς μηδεὶς ξενοφῶντα καθ' ἑαυτὸν
καλῶν ἢ ἑαυτὸν ξενοφῶντος φίλων τὰς συνουσίας τοῦ
οὐχὶ καλῶν, ἀλλὰ τοῦτο τὸ ἀληθὲς ὄνομα
καλῶν καὶ ὡραῖον, τοῦτον δὲ μόνον ἐσόμενον τῶν
φιλικῶν, ὃν ἂν καὶ μεθ' ἑαυτοῦ ἔχειν, τοῦτο,
λοιδορούμενον, ἐν τούτοις αὐτὸ θεᾶσθαι, ἐν
οἷς τί. καὶ πόνων ὑπερόπτην τοῦτον, ὥστε
μηδὲν ἀθλητὴν ποιεῖν, ἀλλὰ καὶ οἱ ὄρχηστες, τὸ
ξυνηθείᾳ τοῦτο καλῶν ἔχειν. ὅτι καὶ πρὸς
γενόμενον τι τεφροκοσίου. ἀκροσύμβου-
λόν δ' ὠξενοφῶντι, ὅπου τὸν ἑῷον ἀνὴρ
φεύγειν πρὸς τὸ παιδικὸν· συνδιδόναι τὸ βουλε-
σύμβουλον, ἀπειλῶν τισιν. μὴ κίνδυνος
ὢν τοῦτον χέρνιβι ὑπὸ σταλοῦ· οὐ τοῦδε
καὶ ἀφροδισίαν τοὺς μὴ σοφῶς χρῆ-
σθαι ἀφροδισίᾳ φέρεσθαι χέρνιβα περὶ τοιαῦ-
τα μὴ πάνυ μεμελετημένου τοῦ σώματος καὶ
προσδέχεσθαι τὴν τύχην· δεομένους δὲ καὶ πρὸς
μεταπορεύεσθαι· αὐτοὺς δὲ περὶ ταῦτα φανερὸς

Ch. IV

Ἦν οὖ τὸν πορεσκευασμένος, ὡς περᾷ ὀρᾶν ἀπ'
ἀθηναίων μηκιστῶν καὶ ὀρᾶσθαι τάτων,
ἢ οἱ ἀλλοι βάρβαροι σχίσιν καὶ γνῶσιν.
πρὸς μὲν δὴ ἔρασθενης καὶ πόσεως καὶ ἀφε
δρόσιων, οὔτως κατεσκευασμένος ὢν, καὶ
ζῆν τὸ ἀδὲν χρῆσθαι χρήσων τῶν ἡλαθεν ὑπ
πολεμίων τοὺς πεπτωκότων. λῶ
πιαθαι δὲ, πολὺ ἐλάττον· εἰσὶ γὰρ τίμες ὅσοι καὶ
τὴν μοιρίζον σῶν ὡς ἔρασθενεστέρους τε καὶ ἐλ
γον σὶ πορεῖσθαι τῷ δικαιουμένοι, πρὸς
λαθαμένους, ἐπορεύθησαν τὸ κράτιστον τε
νέας· πρὸς ἀλλὰ δὲ παῦτ' ἐν ἀγῶσι· σκε
λαμὴ μὴ μόνου ἀ κόσμος καλλιστεῖου ὧν κα
τοὺς πόνους οἱ ὁμοίως εἰδέναι ὁρᾶσθαι, ἀλλ'
γεν· ἀλλὰ καὶ ἀ λέγων, ὡς ἐμοὶ δὲ τοῦτ' ὡς δὲ
τεῖ ὃ σοί, δοκεῖ μᾶλλον τῶν, ἢ ἐμοὶ ὡς ἐλθὼν
πολεῖν τοὺς ὠνούντας· χρῆσθαι δ' πρᾶσθαι, ἐπὶ
αὐτοῦ ἦσαν πρὸς τοῦδε μονίου διαλεγόμενος.
πρὸς δὲ τόδε μὲν τὸν μάκρος ὀπλιτῶν μάχ.
καταλαθὼν γὰρ αὐτοὺς, ὑπ' τε γυόμενα τοῖς φεύ
μὴ μαχόμενον. ὑπ' τε μαθοτίαν χρῶμεν; ἀλλὰ

ch. IV

ἀπ' ἀθηναίων μηκιστῶν

ἢ μὴ μαχόμενον

πολίτων τοιούτων τοῦτο ἀπαθανατιζόντων; ἆρ'
μοι φανῶ δίκαιος εἶναι, ἐπὶ οὐκ τοῦτο ἀνοὺς τε θαυ
μαστὸς ἐπὶ σοφίᾳ, ἐπὶ ἀγαθὸς φ. καὶ ὁ ἄξιον
ἡμῖν φανῆναι ὁμόσε αὐτῶν· ἢ μὲν τοίνυν
ἐπαινοποιήσει, ὁ μὲν γὰρ ἐπὶ μάλιστα τε θαυ
μακὼς· ἐπὶ δὲ διηγεόμενος, μελανιππίδην· ἐπὶ
τεταρδίᾳ, ὀφονίαν· ἐπὶ δὲ ἀσθενέσαν τοποιᾶς,
πολιάλεθρον· ἐπὶ δὲ ζωγραφίᾳ, ζεῦξιν· πρὸ
τερασοφοδοξοῦν οἷα πρὸ λόμῳ ἀνθρώπαφρονάτε
καὶ ἀνίκμητα ἀξιοθαυμαστότερα εἶναι, ἢ οἱ ζῶ
σῶφρονάτες καὶ ἐνδρία, πολὺ μᾶλλον οἱ ζῶα.
ἐπὶ πρᾶξεμὴ τῷ τοῦ· ἀκριβῶς μένως τοῦ τα
γίνεται· τοῦδε ἀπὸ κλῆτος ἔχον τῶν ὅτι ἐν καὶ
καὶ τῶν φανερῶν ἢ ὠφελίᾳ ὅλων, πρότερον
καὶ πρότερον ὅρα κείνης· περὶ πείσεν
τὰ ὠφελίᾳ ἀνόμῳ, χρήσιμος ἦναι ὅρα· χρῶν
λοκῆσαι ὅτι ἐς χρῆσιν ποιῶν μηνός, ἢ ὠφελίᾳ πρὸς
τῆμαι ἐν τοῖς δ' ὅλων αἰεὶ δῆλον τοῦ κάλλος· ὁ φθαρ
μοῖς μὲν, ὡς τε ὄντων τὸ ὄντος· ὧν τε δὲ, ὡς τε,
ἀνωφελῆ τὰ ἄλυσα· ὁσπερ ὅτε μὲν ἀνεῖναι δ' πεῖσε
τέλος, τίνα ἐν ὧν ὄφελος ἐν· τοῖς δὲν αἰσθητοῖς ἐν,

ὄμηρος — μελανιππίδης
ὀφονίας πολιάλεθρος ζεῦξις

γλώσσων καὶ δρίμεσθον καὶ πάντ' ἄλλα τόσ' ὠδέων. ἀμείνω δ' ἄλλα τοῦτων γυμόμου σὺν τύχῃ.
περὶ δ' τούτων, ἄλλοι καὶ τῶν δὲ περὶ ὀκέσ-
δ' τοις διήκειμεν. τὸ, ἦτοι ἀάδε μὲν μύελόν ἐστιν ὀστέος,
ἔλεφας δὲ ὀστέον ἐστὶ θηρίου. ἃ δ' ὅταν μὲν αὐτῇ χρῆ-
σθαι τῇ δέρμ, ἀνεπτυγμένῃ ταύτῃ· ἐνδὺ τῷ ὕπνῳ, ζώσῃ
κλίνεται· ὥσπερ, μηδὲ αὖ φοβεῖσθαι πῶ σοὶ ἡμῖν,
ἔλεφ φεύγειν μὴ ζῶσαι. ὁ φρῦσσι τὲ ἀπορίῃ σ
τὰ ὑπὸ τῶν ὀνομάτων. ὥς μοι δὸκ τησιφῶν
ὡς ἴδεας καλουμεν. τὸ δὲ τῶν ἀνθρώπων δέ μαθημα
πάσας φωνὰς· ἐνίοτε πλανᾶται δὲ, καὶ ποτε. καὶ
τοὺς μὲν ὁδόντας, πάσῃ ζώῃς, ὅσους τὸ μνημα
ἔφυσας· τοὺς δὲ γομφίους οὐδεὶς πώποτε τοῦ τῶν ὀδόν-
των μεν ἐξέπεσεν. καὶ σὸν μὲν, δεῦρο σὸν ποδὶ
μὴ τὰ ζῶα πάντα ἰὸν πέμπετον. πλησίον δὲ φ
θαι μὲν ἐπὶ ἐμὲ μαστεῖμαι. ἐπὶ δὲ τὰ ἀπο
τεθνεῶτα δὲ λοιφθῆναι, ἀπορεῖσθαι τοὺς τοῦ τῶν ὀ
χετούς. καὶ ἀπὸ τῶν σκεῖν ἢ δὲ ὠα τοῦ πεφθέντος
ἀπὸ τῶν αἰσθήσεων. τῶν τε οὔτως πεφυκότων
πεπεσμένα, ἀπορεῖσθαι τὸ τεκτῦχος ἢ τῷ μὲν
ῥᾳδίαν. ἢ μὲν τοῦ δὲ ἔφη. ἀλλ' οὐ τοιαῦτα

πάνυ εἰκὸς τῶν τοσούτων φύσεων ἐκ μιᾶς ἰδέας
λαχόντων τεχνήματος. τὸ δὲ ἐμφῦσαι μὲν ὀδόντα
τῆς τεμνοποιΐας. ἐμφῦσαι δὲ τοὺς γομφίους
ὀδόντας τοὺς εἰκοτέρφειν. τοῖσδὲ τε φθίσει μὲ
γίστην μὲν πόθεν τοῦ ζῆν, μέγιστον δὲ φόβον ἅπα-
σι μὲ λειν· καὶ ταῦτα δίκαιον μὲν χαμηλοῦ τιμὴν ζῶα ἔχειν
βλακείας. οὐδὲ ἴσως τὰ φρονίμου τὸ δικεῖν ἔχειν.
ῥᾳθυμίας τε τῶν καὶ ἀπορεῖν μου μαι. ἀλλ' ἴδωμεν
γλῆνοειδὲς φεύγειμ μόσεβμα. καὶ ταῦτ' εἰ δλος, ὁ τὴν
τῆς τεμνικεοῦ μόρ ἐν τῷ σώματι πολλὰς ἔχοντες.
καὶ ὑγρὲ σεκῷ πολλῷ μος. ἢ τῶν ἀλλομυδῶν
που μετόχων ὄντων, καὶ σου μικεοῦ μόρ ἐστ
σοῦ τὶ τὸ σῶμα πᾶρ μεγαίσου. ποιῶδε μόνου ἀφ' ἁπάντων
ὄντα σοὶ πῶς δοκῆσῶμεν πόσα. καὶ ταῦτα τὰ ὑπὲρ μὲ
γέθη, καὶ πάντως ἀπέλεσε δὲ ἐφ' ἑωλῶν τινα ὡς οἴει
εὐ τάκτως ἔχειν. μᾶλλον δὲ ἐφ' ὧν τοὺς κυρίους
ὧν περ τῶν ἐμφάσεις ἡμέρας ἀπὸ τοὺς δημιουργούς.
οὐδὲ ἀπὸ τῶν ἐκ τοῦ σύμπαντος χωρᾶς ἢ τοῦ ζῆν
μος κυρίαν ἀδίην. ὡς τε κατ' αὐτὸ τοῦτο ὀξυτέρ
χειμ, ὅτι οὐδὲ ἐμμεμαὼς τύχῃ τοῦ τε περὶ
τῆς. καὶ ὃ δὲ σοφὸς ἐμός. ἢ τοι ἐφ' ἑαυτῷ ὁμοίως ἀπ

ἢ ἀπορεῖσθαι τοὺς τοῦ τῶν ὀχετούς

ἢ ἀπορεῖσθαι τοὺς τοῦ τῶν ὀδόντας ζωμάτων.

73

ἐπορεύω τὸ λειπόνιον. ἀλλ' ἐκεῖνο μεγάλο πεπὶ
ἐγὼ ἐρωτῶμαι, ὡς τοὺς ἐμπύρους θυσιάσας περσῶ
σθαι. χαίρω δ' ἐφ' οἷς ἂν μεγάλα πεισθέντες ἐξιοῦσ
θυσιάσειν, τοῦτ' ἐμοὶ μάλιστα τιμητέον καὶ τὸ
δ' ἐπαθ' ἐφη, ὅτι ἐμοὶ μὲν ζῳ μὲν ἐστὶ θεοῖς τιθέναι τὸ
ζειν, χαίρω δ' ἀμελούμενα αὐτῶν. ἐπεὶ τί γὰρ οἱ θεοὶ φειδο-
μένους ἐμοῦ. οἱ πρὸ τοῦ μὲν μόνου τῶν ζῳων βίου ὀργὴ
γνέσθαι. καὶ ὀφθῆναι καὶ προσδραῦν πάνυ πολεῖ,
λώσθαι. καὶ τὰ ἱερὰ πρόβατα μόνον τεθύσθαι, καὶ ἡ
κακοπαθεῖν. καὶ ὁ τῶν καὶ ἄλλο τι καὶ ὁμοίως καὶ ὁμοίως πάνυ
ἐπειτα τοῖς μὲν ἄλλοις ὄρνισι τοῖς πολλοῖς ἐφάνη
οἰ, τὸ πορθεῖσθαι μόνον παρέχεσθαι. ἐγὼ δέ, καὶ χεῖρ
πεσεῖται. εἰ τὰ πλῆκτα οἷς ἄνθρωποι ἐσθίουσι κρέα
ἀνθρώπων, ὀξυφάγον τι. καὶ μεμίσηται ἦν τε πάντων
τῶν ζῳων ἐχόντων, πόνημα τὴν τῶν ἐγὼ ἐποίησα
οἷαν, ἄλλο τε οὐκ ἐμοὶ τῶν ἀγαθῶν τοῦ σώματος, ἡδέως
τε τῶν φθορέων. καὶ σὺν μεμέλημαι πάντα ἐγὼ λοις ἐκ
ζουλόμενα. τὸ δὲ καὶ τὰς τῶν ἐμφύτων ἀνθρώπων
τοῖς μὲν ἄλλοις ζῳοις λύειν, πολεμεῖ ἐστιν τὰς τῆς
τέλον. καὶ μὴν δὲ ζῳοις μεμέλημαι τὰ παρέχ.
ἀ τοίνυν μόνον ἡμῖν κέρατα τῷ σώματι πεπήγασι,

ἐπὶ πᾶσι μέγα σθένει. καὶ τὰ μὲν ἄλλα τῶν
τῶν ἀνθρώπων ἐφύσε. τὰ μὲν ἐκ τοῦ ἀνθρώπου ζῴου
ψυχῆς. πεφύτα μὲν θεῶν, τῶν τὰ μέγιστα καὶ κύ
ριώτατα τῶν ἐν ἀνθρώπῳ τάξιν ἔχει. τοῦτ'
φύλον ἐστὶ τὸ θεοῖς θεραπεύειν. πρὸς
τῶν ἐν ἡμῖν ἐμπύρων πέφυκε πεφυλάχθαι
κόν. ἀλλ' ἵνα. ἢ ἵνα. ἢ ἐκ τοῦ. ἢ πρὸς ὅσους
σθαι. ἢ ὅσα μὴ ἀδικοῦσι. ἢ περὶ μαθησόμενος
μῆσαι. ἢ ὅσα ἐν ἀνθρώπου σπλάγχνοις. ἢ μάθημα τοῦ
ἐστὶ δὲ ἃ μεμνῆσθαι. ἐγὼ δὲ πάνυ ὅσοι καταδεῖν
ὅτι περὶ τὰ λεγόμενα ὡς πορθεῖσθαι ἀεὶ βιοτεύειν.
φύσει καὶ τῷ σώματι τῷ τύχῃ κεκτῆσθαι.
ἐγὼ δὲ τοῦτο μὲν ἐν ἀνθρώπου λεγόμενον
ἢ λῷα τὸν περὶ τὴν ἀεὶ βούλεσθαι, ἐγὼ δὲ ἐκ
ἐκείνου δὲ ἐν τῷ πάνυ χαλεπὸν
τῷ πλησίον ἀλλήλων τεθῆναι, οὐ πολὺ σ
θεοὺς ἡμῖν μεταβάλλειν. ἐπεὶ δὲ τὰν τὶ πολλοῖσι, νο
μίζῃς αὐτοὺς, σὺν φθορὰν τὴν ζῳν. ὅταν πέπεισθαι
ὦσι πορσύνειν πέπεισθαι αὐτοὺς συμβούλ
ὅ, τί χρὴ ποιεῖν, καὶ μὴ ποιεῖν. ὅταν δ' ἀθανάτ
ἄλλο πεποιημένοις τὸ δικαίως τιμῶν φεύξεσθαι

οὐ καὶ σοὶ δοκεῖς φράζειν αὐτούς· οὐδ' ὅταν τοῖς
ἕλλησι τέρατα πέμποντες προσημαίνωσιν·
οὐδ' ὅταν πᾶσιν ἀνθρώποις, ἀλλὰ μόνον σὲ ἐξαι-
ροῦντες ἐν ἀμελείᾳ κατατίθενται· οἴει δ' ἂν
τοὺς θεοὺς τοῖς ἀνθρώποις δόξαν ἐμφῦσαι ὡς ἱκα-
νοί εἰσιν εὖ καὶ κακῶς ποιεῖν, εἰ μὴ δυνατοὶ
ἦσαν, καὶ ἀνθρώπους ἐξαπατωμένους τὸν πάντα
χρόνον οὐδέποτ' ἂν αἰσθέσθαι· οὐχ ὁρᾷς ὅτι τὰ πο-
λυχρονιώτατα καὶ σοφώτατα τῶν ἀνθρωπίνων
πόλεις καὶ ἔθνη θεοσεβέστατά ἐστι· καὶ αἱ φρο-
νιμώταται ἡλικίαι θεῶν ἐπιμελέσταται;
ὦ 'γαθέ, ἔφη, κατάμαθε ὅτι καὶ ὁ σὸς νοῦς ἐνὼν,
τὸ σὸν σῶμα ὅπως βούλεται μεταχειρίζεται.
οἴεσθαι οὖν χρὴ καὶ τὴν ἐν παντὶ φρόνησιν
τὰ πάντα ὅπως ἂν αὐτῇ ἡδὺ ᾖ, οὕτω τίθεσθαι·
καὶ μὴ τὸ σὸν μὲν ὄμμα δύνασθαι ἐπὶ πολλὰ
στάδια ἐξικνεῖσθαι· τὸν δὲ τοῦ θεοῦ ὀφθαλμὸν
ἀδύνατον εἶναι πάντας ὁρᾶν· μηδὲ τὴν σὴν
ψυχὴν καὶ περὶ τῶν ἐνθάδε καὶ ἐν Αἰγύπτῳ
81 καὶ περὶ τῶν ἐν Σικελίᾳ δύνασθαι φροντίζειν.
τὴν δὲ τοῦ θεοῦ φρόνησιν, μὴ ἱκανὴν ἅμα πάν-

ἐπιμελεῖσθαι. ἢν μέντοι ὥσπερ ἀνθρώπους θεραπεύων
γιγνώσκεις τοὺς ἀντιθεραπεύειν ἐθέλοντας· καὶ
χαριζόμενος τοὺς ἀντιχαριζομένους· καὶ συμ-
βουλευόμενος καταμανθάνεις τοὺς φρονίμους, οὕ-
τω καὶ τῶν θεῶν πεῖραν λαμβάνῃς θεραπεύων
εἴ τί σοι θελήσουσι περὶ τῶν ἀδήλων ἀνθρώποις συμ-
βουλεύειν, γνώσῃ τὸ θεῖον ὅτι τοσοῦτον καὶ
τοιοῦτόν ἐστιν, ὥσθ' ἅμα πάντα ὁρᾶν καὶ
πάντα ἀκούειν καὶ πανταχοῦ παρεῖναι·
καὶ ἅμα πάντων ἐπιμελεῖσθαι αὐτούς. ἐμοὶ μὲν
ταῦτα λέγων, οὐ μόνον τοὺς συνόντας ἐδόκει ποιεῖν
ὁπότε ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων ὁρῷντο, ἀπέχεσθαι τῶν
ἀνοσίων τε καὶ ἀδίκων καὶ αἰσχρῶν, ἀλλὰ καὶ
ὁπότε ἐν ἐρημίᾳ εἶεν. ἐπείπερ ἡγήσαιντο,
μηδὲν ἄν ποτε ὧν πράττοιεν, θεοὺς διαλαθεῖν.
εἰ δὲ δὴ καὶ ἐγκράτεια καλόν τε κἀγαθὸν ἀνδρὶ [illegible]
κτῆμά ἐστιν, ἐπισκεψώμεθα, εἴ τι προὐβί-
βαζε λέγων εἰς ταύτην τοιάδε. ὦ ἄνδρες.
εἰ πολέμου ἡμῖν γενομένου βουλοίμεθα ἑλέ-
σθαι ἄνδρα, ὑφ' οὗ μάλιστα αὐτοὶ μὲν σῳ-
ζοίμεθα. τοὺς δὲ πολεμίους χειροίμεθα, ἆρ' ἂν

ταμείων.

ἐν ὧν χοίᾳ δὲ, τίς αὐ ἁδοίη τῶν τοιόνδε
ἐρᾴδοιη τῷ ὅτῳ τε καὶ τῷ οἱ μὴ χαίρεσι τὰ μὴ
λῷ, ἢ τοῖς φίλοις· καὶ τὰς πόρμ᾽ ἀγαπῶν τε
μᾶλλω, ἢ τοὺς ὀτάρεας. ἦρα τε χρὴ πόν
ἦλλεα ἔπη βάλλεσθαι τὼ ἐγκρατέι σθ᾽ μεν ἢ πὶ πρῆξις
αἷ εἶμαι τῆς ἀρετῆς, ταὐτὰ δὲ πρῶτον μὲν
τῇ τύχῃ κατασκάσασθαι· τίς δ᾽ ἂν δὲ
ταύτης, ἢ μαθοι τὶ ἄλλοθι, ἢ μελετήσειεν
ἀξιολόγως· ἢ τίς ἀνὴρ ταῖς ἡδοναῖς δουλεύων,
αἰσχρῶς δὲ τετέθη καὶ τὸ σῶμα καὶ τὼ τύχω.
ἐμοὶ μὲν δὴ κοὐκ ἢ τὼ πρᾶγμ᾽, ἐλευθέρως μὲν δὴ
λεῖ, ἁ μὴ τοὶ ἅμα, καὶ τὺ χὰν δούλου τοιούτου.
δουλᾶν τὶ δ᾽ ταῖς τοιαύταις ἡδοναῖς, ἵνα τὰ
τοὐναντίου δ᾽ αὖ τῶν ἀγαθῶν τὺ χεῖν· ἅτις
γὰρ μόνως ὁ τοιοῦτος ὀφθείη. τοιαῦτ᾽ ἂ
λέγων, εἰ τὶ ἐγκρατέστερον τοῖς ὄρτοις καὶ τοῖς
κρέασι ἢ τὸν ἀπεδέκνυεν. χ᾽ ἁρμόδιον δ᾽ ὧν
λεῖ τῷ σώματος ἡδονὴν ἑκάστοις, ἀνὰ καὶ τὸ
λεῖ τῶν χειμάτων. νομίζων τὸν πόνον τοῦ τὺ
τοὺς χειμῶνα λαμπρότατον τε, λευκότατ᾽ ἐὼν
καθίστασθαι. καὶ δουλεύειν δουλείαν, ἁδεμί

ὡς τε πέ πει σμένος τῶν ἄλλων ἀποθανεῖν ἢ ἐλεύθερος
ἢ ζῆν, ὡς πλέω· ἐγὼ οὖν, ἵνα σκεπτώμεθα, τὰ
λεπτὰ ἤκουσα τοῦ μουσικοῦ· πότερον δὲ τὸν 49
αὐλὸν ἡδὺ ἐστὶν ἢ ἀηδὲς ἐν τῇ παιδείᾳ, ἐγὼ μὲν
πρὸς ἄλλο οὐδὲν ἀφορῶ, ἀλλ' ἢ πρὸς τὸ μιμεῖσθαι
ἱκανὸν εἶναι τὸ τοιοῦτον ὄργανον, ἢ μιμητικὸν ἐν
μουσικῇ μὴ εἶναι· ἐπεὶ δὲ μιμητικὸν ἐστιν, ἐννοῶ
ὅτι οὐδὲν μηχανικώτερον ἄλλο ἐστὶν ὄργανον· μόνον
γὰρ ἁρμονίαν ἔχει ποικίλην, ὥστε καὶ ἐν βραχεῖ
πάνυ πολλὰς ἁρμονίας μιμεῖσθαι δυνατόν· ὅταν
γὰρ ἐν ὑποδορίῳ ἢ ἐν ἄλλῳ τινὶ τοιούτῳ ἁρμονίᾳ
ᾖ τὸ μέλος, ἐν ὀλίγῳ ἐστὶν ἡ μίμησις· ἐὰν δὲ
ἐν πλείοσιν ἁρμονίαις, ἐν πλείοσιν· ὥστε ἐν
ὀλίγῳ πάνυ πολλὰς ἁρμονίας μιμεῖσθαι δυνατόν·
ὅταν δὲ ἐν ἑνὶ σχήματι πορεύηται τὰ μὲν ἁδέα τῶν
χορδῶν, διὰ τὸ ὠσὶ ἡδέα τε καὶ πολὺ τελεστέα εἶναι·
ὡς κἀδέως σοὶ ἀκούσεται πορευόμενα, ἢ ἐμοὶ
δοκεῖ· καὶ ἡδὺ δή τι. ὅμοιόν ἐστι ἁδέα ἀκοῦσαι, καὶ
τὰ ὀδυνηρὰ ἀκοῦσαι πόνων, καὶ τὰ τῶν
μὴ παθόντων ἀγρύμια ποτέ· τὰ μὲν δὴ
τοιαῦτα, οἶμαι δὲ τοῖς μεταβεβηκόσι, μᾶλλον καὶ
μᾶλλον μεταβάλλοντα· καὶ ὅταν δὴ
μετὰ ὑποδορίων τε, ὅπως μὴ δὲ τὰ λεπτὰ
τὰ τοὺς πόδας, καὶ λίαν τε πορεύεσθαι
ἡδέως ἐστὶν ἢ ἁδέα ἀκοῦσαι, καὶ

ἢ πομαίοσχεσ· ἐξιόντων τοῦ, καὶ δὲ πρὸς δὴ
τὰ φῶντα τοὺς φίλους ἐλεύθερα, μὴ πρὸς
ὅταν φίλους ποτὲ ἐθέλωμεν τοῖς ἐμῶν χρῆσαι
αὐτὸν ἐλεύθερα, πρόσεστιν τῷ ἐκείνῳ
πρὸς ἃ τῶν ἀκόλουθα, ἐξόξει τοῦτ· ὥσθ' ὅταν τὸν
ἐμῶν, οὐμὲν τοὺς φίλους φίλους τας, εὐδαίμονες
τέρους χρῆσαι ἡμᾶς· οὐδὲ μοὶ δοκεῖ, τὸν δὲ
τὰ τῶν φίλων φίλους ἐπολεμωκέναι· ζῆς ὁμῶς
ὄντων, ὡς χρὴ ἐκείνους δοῦλον ἀπολωλότ' ἢ δίκαιον
μένος μένειν· οἵ τοῦτα τε σὺ τῇ καὶ ποτὰ πόνειος,
τὰ φανερὰ τα τα· καὶ ἡμᾶς τὸν ἡμᾶς ἐσαι χρόμ'
φαῦλον, ἀλλὰ τὸ αὐτὸ τέσθαι τε καὶ χειμῶνος·
ἐγὼ πολλοὺς τοῖς τε καὶ ἐμῶν ἐπιτηδείοις· καὶ μὴν
ἡμᾶς τὰ μὲν τοῦ καὶ ἐμοὶ φαίνῃ καὶ ἐμοὶ τὰ μὲν ἡμᾶς
καὶ ἡδὺ μοὶ ζῆν· εἰ ὧν δοῦ, πορ καὶ τῶν δὲ
ὅταν οἰδὲ λάσκειν τοὺς μαθητὰς μόμενος
ἑαυτῶν ἀποδεῖ κνύοισθ', ὅτ' ἐν καὶ οὐ τοὺς ἐμῶν
ἀδάησεν, μόνον ἐκ πολλοὶ μονίας ἀδὲ λάσκειν
εἶναι· καὶ ὁ ἐκ τῆς πρὸς ἑαυτὸν τε εἶπε· δοκ
μοι ὦ αὐτὶ φῶν, ὅπως ἀφέναι με γ' ὡς ἐμὲ δ' ἐξ

ἀπὸ τοὺς ἀνοήτους τελευτῆσαι ζῆν πονηρευομένους, καὶ
φίλους γενέσθαι κτᾶσθαι· ἐγὼ τούτων, ὅσα τε ἀγαθὰ
ταῦτα νομίζω. ἐὰν δέ μοι φίλους ἢ πόλιν ὠφε-
λεῖν δέῃ, εἰ πόνων ἢ πλείω μοχθεῖν, τούτων
ἐπιμελεῖσθαι· τῶν, ὡς ἐγὼ νομίζω. ἄλλως δὲ καὶ
ζῆν δίκαια τῶν μὲν ἀγαθῶν ἀφελοῦσι πολὺ μᾶλλον ἢ
ἔβλαψεν ὁ μὴ ὀρθῶς χρώμενος δήπου πολὺ μᾶλλον ἂν
ζῆν, ὡς τὸ πρᾶγμα ἔοικεν. Κ' πολλοὶ δὲ καὶ θεοὶ,
πότερος αὐτῶν ἄμεινον. οἶμαι χρῆναι τὸν εὐσε-
βοῦντα λέγειν, ἢ ὃς τοῦτο ἐξέσται ἐξέσται ἐπὶ τοῖς ἐπιτη-
δεύμασιν κρατοῦντα ζῆν; ὅτι μὲν ὡς ἄριστα ἐπὶ τοῖς
εὐδαιμονίαν εἶναι τὴν φρόνησιν καὶ πολὺ τέλειον
οἰόμενον. ἐγὼ δὲ νομίζω, τὸ μὲν ἀνδρεῖον εἶναι, τὸ δὲ σώφρονα εἶναι· τὸ δὲ δίκαιον ἀμφοῖν, τὸ δὲ ὁσιον
εἶναι· καὶ τὸ μὲ ἓν ἅπαν, Κρατοῦν τὸν τοῦ θείου, ἐν ᾧ τούτων τοῦ Κρατοῦντος πάλιν
δ' ἐπὶ τὸ σῶμα τὴν φρόνησιν λέγειν τὸν Σωκράτη,
εἶπεν· Σὺ Σώκρατες· ἐγὼ τοῖσδε δοκῶ μὲν
νομίζω· Σοφόνδε, γάρ ἐστιν ἀνθρώπου· δοκῆσθαι μὲν

ἀ ἡγοῦμαι νομίζω.

τὸ δὲ ἀνδρεῖον τὸ ἀλγεινὰ τοὺς
πόλας, ὑβριζόμενα ὅπου δὲ βούλωμαι·
ἀνοιαδὲ τὸ, σὺ φύσει ἀθενέστατον τῶν ζῴ-
ων, μετὰ τὸσῶν τῶν ἰσχυροτάτων·
δικαιοσύνην τὸν, περὶ ἴσους τε πρὸς
ἀλλήλους καὶ πρὸς
ἐν μὲν τοῖσι· Κ' ἐὰν ἐν αὐτὰ φόβου,
ἐνοὶ δ' ἂν ἀγοίει, τῷ δ' ἐμπίπλη τὰ ζῶντ' ὑπ'
χόμενα μελετῶν τὸ ἄρτου τὸ μὲν πολὺ ἐὰν ἐὰν
φόβου μὴ μελετῶν τος· τοῦδε ἐνθυμεῖ
σασθαι μὴ λύπην Κ' ἀναλγησίαν, οἵ τε πολλοὶ
τὸ τε ἐνθυμεῖσθαι, ἢ τὸ ἐπεξελθεῖν τὰ τῶν πόλεω
γοῦ μόνον ἐν χρείᾳ ὄντα εὐφεαίνει. ἀλλὰ καὶ
ἐν πόλεως παρέχον τε εὐφεαίνοιεν ἂν· καὶ μὴ
τοῦ τοτε οἶδα. ὅτι δὲ οἱ μὲν οἰόμενοι μελετᾶν
πράττειν, ἀνευφεαίνον ται· οἱ δὲ οὐ μή,
Κ' ἐπεξέπεσ χωρεῖν ἐν τοῖς, πίπτουσιν ἐν. ἢ ἐν
Κ' ἐπεξέπεσ, ἢ ἀλλοῦ, τὸ δὲ τυγχάνωσιν ὄντα ἐξόμη
ἐν δ' ἐπεξέπεσ τὰ εὐφεαίνον ται· οὐ ἐλοῦσ δ' ἐπὸ
πόν των τοῦ των τὸ ἐν ἐν τὸ ἀδρανὲς εἶκεν, ὅσ' ἐν

πορεύομαι ἀπὸ Καλοῦ εἰς
τὸν φίλον ἀγαθόν, τὸν ἐμὸν ἑταῖρον
λόγου ποιήσασθαι, τοῦτον νομίζομεν ἀγαθῶν καὶ
φίλων ποιητὴν εἶναι. τῶν δὲ φίλων
καὶ τὸν φίλον ἀγαθὸν φίλον
ποιεῖσθαι. ἐγὼ δὲ
Καὶ αὖ τὸν ἐμὸν φίλον, ὡς πλείστους τοὺς ἀγαθοὺς
φίλους ἀγαθὸς ἀνὴρ ἐθέλει εἶναι. ὁρμᾶται δὲ πλεῖν
ἀγαθὸν ἀνδρῶν φίλων ἀγαθός. καὶ ἐγὼ τίχω
ἀγαθὸν, βούλομαι καὶ ἐμὸν εἶναι φίλον. πρὸς
οὖν τοῦτον ἀπιὼν ἐγὼ οὐ φιλήσομαι; καὶ τοῖς θεραπευταῖς τῶν πλησίον φίλων δοῦλος
γενέσθαι. καίτοι καὶ τὸν πόντον διὰ ξύλων πορεύομεν, ἵνα
ἐμοὶ ἐλθόντα πλοῦτον, καὶ ἵνα τῶν τοῖς φίλοις δῶμεν.
Καὶ ἐγὼ τί ὁρῶν μεγάθους, ἐπαινέσομαι καὶ με-
γαλοποιήσομαι; ἐμοὶ μὲν δὴ τῶν τοιούτων τί, ἐδόκει αὐτοῖς
μακρὰν εἶναι. ἢ τοὺς ἐπαινοῦντας, ἥδιον
ἀγαθοὺς ἐμοὶ εἶναι. ἀπολέσω ποτὲ τὸν ἐμὸν φίλων
τὸν ὁρώμενον αὐτόν. πῶς οὐκοῦν μείζω ἢ τοῦτο
πολλοῦ ἄξιον ποιεῖσθαι, ὡς τοῦ δὲ οὐ πεπόηται τὰ
μέγιστα εἰ πορεύεται; ποτέρως δὲν ἐμὸν
τὸν ἐμὸν φίλον μᾶλλον τὰ πολλοῦ ἄξια πεπόηται;

Καὶ αὖ τὸν τοῦ τοιοῦτον ἐμὸν. ὑδρεύματος τῆς
ἐμῆς οὐσίας δεῖται πεσεῖν. καὶ τὸ τοιοῦτον
ἢ τῶν οἰκείων ἢ ἄλλο τι ὂν μέγιστον ἀγαθὸν
ἔξω ποιεῖσθαι ἐμοὶ δοκῶ, ὑδρεύματος δεῖται
πεσεῖν. ἐγὼ δὲ
Καὶ αὖ τὸν ὡς αὐτὸν φίλον, ὡς πλείστους τοὺς ἀγαθοὺς
φίλους ἀγαθὸς ἀνὴρ ἐθέλει εἶναι. ὁρμᾶται δὲ πλεῖν
ἀγαθὸν ἀνδρῶν φίλων ἀγαθός. καὶ ἐγὼ τίχω
ἀγαθὸν, βούλομαι καὶ ἐμὸν εἶναι φίλον. πρὸς
οὖν τοῦτον ἀπιὼν ἐγὼ οὐ φιλήσομαι; καὶ τοῖς θεραπευταῖς τῶν πλησίον φίλων
δοῦλος γενέσθαι. καίτοι καὶ τὸν πόντον διὰ ξύλων πορεύομεν, ἵνα
ἐμοὶ ἐλθόντα πλοῦτον, καὶ ἵνα τῶν τοῖς φίλοις δῶμεν.
Καὶ ἐγὼ τί ὁρῶν μεγάθους, ἐπαινέσομαι καὶ με-
γαλοποιήσομαι; ἐμοὶ μὲν δὴ τῶν τοιούτων τί, ἐδόκει αὐτοῖς
μακρὰν εἶναι. ἢ τοὺς ἐπαινοῦντας, ἥδιον
ἀγαθοὺς ἐμοὶ εἶναι. ἀπολέσω ποτὲ τὸν ἐμὸν φίλων
τὸν ὁρώμενον αὐτόν. πῶς οὐκοῦν μείζω ἢ τοῦτο
πολλοῦ ἄξιον ποιεῖσθαι, ὡς τοῦ δὲ οὐ πεπόηται τὰ
μέγιστα εἰ πορεύεται; ποτέρως δὲν ἐμὸν
τὸν ἐμὸν φίλον μᾶλλον τὰ πολλοῦ ἄξια πεπόηται;

* ἢ καὶ ἐξαπολῶ ὅτι πρὸς ἄνεσιν.

πεί ἐ πῖμελοίμεν, τοῦ ὃς πλείους ἐκπ[λ]ήσ-
πεσ᾽ τὰν αὐτά· ὅπῖ σκε-τωμεθα δ᾽, εἰ καὶ ἐ-
λθομεύαν ἀποτρέ π ωμ τοὺς ἰωὸν τ ας ἅπε τ ῆτε
λείαθαι πεφέυγε-πεν· ἀνὶ γὰρ ἐλέγεν, ὡς χμεῖον
Καπῖωνιόθοι ἐ πεῦ δοξία. ἀ᾽ δὲ ἐς ἀν τίς ἀγαθὸς
τοῦ τοτέμοι το. καὶ δοκεῖ μ βούλοι το. ὃ᾽ τι δὲ λέγε
θαῖ ἔλεγεν, ὣδε ἐ δίδασκεν. ἐμ θῦμόμ μεν ἁ᾽ πᾶ
εἴτις μὲ᾽ ὃν μ ἀγαθος᾽ αὐλητὴς. δοκεῖ μ βούλοι το,
τί δὲ αὐτῷ ποιη-τέομεῖα. ἔροῦ-τᾶ ὄζω τᾶδε
χρησμῷ μεν τέομ τοὺς ἀγαθοὺς αὐλητὰς, καὶ
πρῶ τον μὲν, ὅ᾽ τι ἔκεῖμοι, σκ ὰ᾽ π τ᾽ κελα
κέπτην ται καὶ ἀμολύ θους ποιμοὺς ποιέα
γον ται· ἀ᾽ π᾽ τοῦ τῳ ζῶν τα ποιη τέομ. ἔ᾽ πειτα,
ὅ᾽ τι κεῖ νοις πολὺ ὄφελος οὖσι· καὶ τοῦ τω,
πολεμίᾱ ται μὲ᾽ τας παρασκᾰ σεύᾰ σθαι. ἀ᾽ λλᾰ μ᾽
ὄρθρομ τε, ἀ᾽ δαμοῦ λ᾽ πλέομ. πεύ θεῦ᾽ ἐλεγχόσ᾽
πλοῦ τος εὖ μ καὶ ἀ᾽ μέ νομ αὐλη τὴς κακὸς ἀλλ᾽
καὶ ἀ᾽ γαθὸς ἀκοῦ σαι. καὶ τοί πολλα᾽ μὲν ἀ᾽ λλα πρὸ ὧμ
μαλὲ᾽ δεῖ φρονεῦμ ᾽ς. πρὸς δ᾽ τοῦ τοις κακὸς δὲ
ξῶν, πῶς ἀ᾽ μὲ πῖ πόν ωτε᾽ καὶ ἀ᾽ γῦ σῖ τε νῶς καὶ
κα τελάθωσι βῖ ὅσε ται· ὡς δεῦ τως ὅ᾽ τίς

βούλοι το ἀγαθὸς μὲ᾽ ὢν φαίνεσθαι,
ἢ κῦ βερνᾶν ται, ἐμ μοσοῦμεν, τί δὲ αὐ τ᾽
ζῦμβαίνοι. ἔροῦ μεν δὲ μὲ᾽ ἐ πῖ τῦ μῶν τοῦ ἢ βῖῶναι ἀμεί νο
λομεῖν ἐκμανθάνειν ταῦ τα πρᾶ ττειν, μᾶλλ᾽
μᾶλλον τὸ πείθειν, καὶ ταῦ τα λῶ πιεσθ᾽ ἕνε κα πάν
τῶν ἀγαθῶν τοῦ τον. λέγομ δ᾽ ὅ᾽ τι κῦβερνᾶν τὲ
καὶ ταῦ τα δεῖ ὅμ᾽ ὁτῑοῦν ἐπῑστάμενον εἶναι τὸν
ἀπολέσειεν ἂν᾽ αὐτὸν αὐτῷ τα βούλοι το. καὶ αὖ τοὺς
ἀσθενῶς τε καὶ κακῶς ἀπολλύειεν. ὡς αὐτῶς,
καὶ τὸ πλούσιον καὶ ἀνδρεῖον. καὶ τὸ, ἰσχύειν
μὴ ὂν τα δοκεῖν, ἀλλ᾽ ὄντα λανθ᾽ ἀπέφειν.
πεσστᾶ πλεῖστα γὰρ αὖ τοὺς ἐ ψῦ κεῖ ζῶν, ἀ᾽ κτὰ
δῶ τους, καὶ μᾶλλῶ μενους ταῦ τα πολεῖν,
δοκοῦ ντας ἐπῑστῆσεῖν αι, ζῶπυ ρὸν μεν οὐ μᾶν
τῦγχάνειν. ἀ᾽ πατεῶσα δ᾽ ἔκ ηλεῖ χρῆσθαι μᾶ
λιστ᾽ εἴ τις ἀρτῦεῖν ἐθέλοι κοσμεῖν πεφᾰ τοῦ πᾰ θοῖα
ζῶν, ἀ᾽ ποστοῖ ᾱν. πολλὰ δ᾽ ἐμέ γ᾽ ἔστ᾽ ἂν ὁ τῑοῦν τὲ μεν
δεμὸς ἄξιος ὢν, ὄζε ν πατᾶκεῖ πείθων, ὡς
ἐπῑστήσεῖ ε᾽ τῆς πόλεως ἀπεῖναι. ἐμοὶ μεμόνω
ἐδ᾽ κεῖ, καὶ τοῦ αὐλεῖν ἐθέλο μ᾽ ἀποτρέ π ειν τῶ
ζῶν τας τοιάδε διαλεγόμενος· ἐδοκεῖ δέμοι;

ὁ τοιαῦτα λέγων, προτρέπειν +

+ ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ ἀπομνημονευμάτων, βιβλίον β΄.

Ἐδόκει δέ μοι καὶ τοιαῦτα λέγων, προτρέπειν τοὺς συνόντας, ἀσκεῖν ἐγκράτειαν πρὸς ἐπιθυμίαν βρωτοῦ καὶ ποτοῦ καὶ λαγνείας καὶ ὕπνου καὶ ῥίγους, καὶ θάλπους, καὶ πόνου. γνοὺς γάρ τινα τῶν συνόντων ἀκολαστοτέρως ἔχοντα πρὸς τὰ τοιαῦτα, εἰπέ μοι ἔφη ὦ Ἀρίστιππε εἰ δέοι σε παιδεύειν παραλαβόντα δύο τῶν νέων, τὸν μὲν ὅπως ἱκανὸς ἔσται ἄρχειν, τὸν δ' ὅπως, μηδ' ἀντιποιήσεται ἀρχῆς, πῶς ἂν ἑκάτερον παιδεύοις. βούλει σκοπῶμεν, ἀρξάμενοι ἀπὸ τῆς τροφῆς ὥσπερ ἀπὸ τῶν στοιχείων, καὶ ὁ Ἀρίστιππος, ἔφη. δοκεῖ γοῦν μοι ἡ τροφὴ ἀρχὴ εἶναι. οὐδὲ γὰρ ζῴη γ' ἄν τις, εἰ μὴ τρέφοιτο. οὐκοῦν τὸ μὲν βούλεσθαι σίτου ἅπτεσθαι ὅταν ὥρα ἥκῃ, ἀμφοτέροις εἰκὸς παραγίγνεσθαι. εἰκὸς γὰρ ἔφη. τὸ οὖν προαιρεῖσθαι τὸ κατεπεῖγον μᾶλλον

Margin: Ἀρίστιππος; λοιπὸς ἅπτεσθαι

πράττειν, ἢ τῇ γαστρὶ χαρίζεσθαι, πότερον ἂν αὐτῶν ἐθίζοιμεν. τὸν εἰς τὸ ἄρχειν ἔφη νὴ Δία παιδευόμενον, ὅπως μὴ τὰ τῆς πόλεως ἄπρακτα γίγνηται παρὰ τὴν ἐκείνου ἀρχήν. οὐκοῦν ἔφη καὶ ὅταν πιεῖν βούλωνται, τὸ δύνασθαι διψῶντα ἀνέχεσθαι, τῷ αὐτῷ προσθετέον. πάνυ μὲν οὖν ἔφη. τὸ δὲ ὕπνου ἐγκρατῆ εἶναι ὥστε δύνασθαι, καὶ ὀψὲ κοιμηθῆναι καὶ πρῳ ἀναστῆναι. καὶ ἀγρυπνῆσαι, εἰ δέοι, ποτέρῳ ἂν προσθείημεν. καὶ τοῦτο ἔφη, τῷ αὐτῷ. τί δαὶ ἔφη τὸ ἀφροδισίων ἐγκρατῆ εἶναι ὥστε μὴ διὰ ταῦτα κωλύεσθαι πράττειν εἴ τι δέοι. καὶ τοῦτο ἔφη, τῷ αὐτῷ. τί δὲ τὸ μὴ φεύγειν τοὺς πόνους ἀλλ' ἐθελοντὴν ὑπομένειν, ποτέρῳ ἂν προσθείημεν. καὶ τοῦτο ἔφη, τῷ ἄρχειν παιδευομένῳ. τί δὲ τὸ μαθεῖν εἴ τι ἐπιτήδειόν ἐστι μάθημα πρὸς τὸ κρατεῖν τῶν ἀντιπάλων, ποτέρῳ ἂν προσῆκε μᾶλλον. πολὺ νὴ Δί' ἔφη, τῷ ἄρχειν παιδευομένῳ. καὶ γὰρ τῶν ἄλλων οὐδὲν ὄφελος ἄνευ τῶν τοιούτων μαθημάτων. οὐκοῦν τὸν οὕτω πεπαι-

δευμένος, ἢ τὸν δὲ δυνεῖσθαι ἀπὸ τῶν δὲ τὸ
πάνυ μὲν οὐ σκεθαι. τούτων γὰρ δὴ τοῦ
μὴν τὰ σεῖ δὲ καὶ ζόμενα καὶ καὶ καὶ ἐ μία
λῶσ πουμένα ὅμως τῆι πότυμίᾳ τῷ φθο
γόμενα πρὸς τὸ δὲ λῶδε, ἐλύσατε τα. τὸ δὴ,
ποτ ὧν ἐμεδρεί ε ται. πάνυ μὲν οὖν ἐ φη. χαίω,
καὶ ἄλλα ἀπὸ λαγήσασ. οἷον, οἱ πεζοὶ τοῦ δ
καὶ οἱ πολέμιοι πρὸς ἄλ ἰ τοῦσ θαλέσασ φασ ἐν
τῇ ἐ πότυμίᾳ καὶ τῇ ἐ λπίδι τῶν μ φεσθοῦσι
φορόμενοι. καὶ ὅτ ὲ τα ὶ μὲν οὖ τοῦ τα δέλιμα
μᾶλλο ὀ ζεσθαι, τοῖσ φασ ἐ τεῖσ ἐ μπί πτου σι.
σιν οὖν ἐ φη καὶ τα ῦτα. χαίω δὲ κεῖ σοι αἰ σχρὸν
εἶναι μᾶλλ ὼ, ταῦτα πάσχειν τοῖσ ἀ λεγμε γάλοις
τῶν θηρίων ἅσ περ οἱ μὲν χοὶ ἐ σόρ μενοι τοὺς
ταῦρ κτας. εἰδότες, ὅτι ἥ ᾶ ἧσσον ἔχ μοι χόν
ἀ τε ὂν ὁμοίως ἀ πι λεῖ παθεῖν. καὶ ἐ μὲ φθέ
Καὶ λη φθέν τι, ὑ βρι σθῆναι. Καὶ τοὺ τῶν
τῇ κτ μένων τῶν μοι χόν τι κτ μένων τε καὶ ἀ ὀ
ὂν τῶν δὲ πολε μίων. τῶν δὲ πολιτῶν ἁπάντων
ἀ λεσθῆσθαι πᾶσι μὲν, ἐν ἀδείᾳ, ὁμοίως δὲ τοῖ
ὅτι πάνυ μᾶλλον φοβεῖσθαι, ὃ χαλεπώτατον, πάν

πασι καὶ ἀ λεσθῆναι μᾶλλον τοὺς ἀ τῶν, ἐ μοὶ δὲ φη.
τοῖσ μὲν τοὺς ἀ ναγκαιοτάτ ας πλείστας, πείθε σ
τοῖς ἀ ρχαῖσ ἐ μὲ πάντ ες. οἷον, τοὺ τε πολεμίους
καὶ τοὺς ἀ ρχ τικοὺς, καὶ τῶν ἄλλων, ὃ τι ἂν δύνα
χίας. τοὺς δὲ πολεμίους ἀ πὸ μᾶλλον ἐ χθροὺς πρὸ
τε τὸ χμα καὶ θάλ πα, ὃ δυνατώτατοι πολλὰ ἀ με
λεῖ μας; ζωπί φη καὶ τοῦ το. χαίω δυνατὸν
τοὺ μὲν λον τα ἀ γαθὸν εἶναι, τοὺς δὲ κεῖ σθαι τὰ ἐ
τῶν φόβων; ἀ λλὰ μὴν ἔ γωγε τοὺς ἐ χθροὺς τῶν ἀ
πάντων. εἰς τοὺς ἀ χθροὺς τὰ ἐ τοιμα. τοὺς δὲ φί
λους τῶν τα ποιεῖν, ὡς τοὺς μεγίσ τὸ ποιοῦσι
μέρους τοῦ ἀ γαθοῦ τυγχάνειν. ζωπί φη καὶ τοῦ το.
τί οὖν. ἐ πειδὴ καὶ τοῦ τῶν κα τέρου τὰ φύλου
μᾶλλον τυγχάνοι α. πῶς ποτ ἐ πεσκέ λω ἐ ποτέ
ρα τοῦν τάξεων μᾶλλον τοὺς δικαίως ἂν
τοὺς ἑ τῶν τε φιλοῦ τας καὶ ἀ γαθοὺς
τε καὶ δικαίους ἀ ξιοῦν τας τῶν τῶν ἀ γα θῶν με τέ
χειν. ἢ τοὺς πάνυ μοι δοκεῖ ἀ δικον εἶναι τοῦ τὸ μὴ
τὸ μεγίστου ὄρ γου ὀ ρέγε σθαι τοὺς τιμίους τοῦ τιμίου
πρᾶσσ καλεῖν, καὶ δ ικεῖν τοῦ το. ἀλλὰ πῶς
γιγνόμενα τὸ καὶ τοῦσ ἀλλοις πολίταισ, ὧν

ἀπὸ βιβλίου.

σχεδὸν πᾶσι παρίζομεν. καθ' ἑαυτοὺς μέν, πολλὰ ὧν
βουλόμεθα κλύοντες. τοῖς δὲ πλήθεσι παρεστῶτα,
ἐν μέσῃ πού τῶν ὁδῶν ἢ πολίχνης βουλευτηρίοις κατα-
στάντα, τοῦ τοιούτου ἔπεστιν· τοῦ δὲ πῶς ἂν πο-
λὺ ἀφροσύνης ἐστί. καὶ τοὺς ἀλλοτρίους οἴεσθαι δεῖν πόλεις
τοῖς ἀρχομένοις (ἐξ)παρεῖσθαι τοῦτο οἰκείας χειρὸς ἔργον
εἶναι τοὺς δὲ ἀλλοτρίων τοὺς τοιούτους μισεῖν, ἀ-
φροσύνης μὲν ὅτι πλήθη παρασκευάζειν. αὐτῷ δὲ,
μισεῖν τοὺς ἀρχομένους. ἀδίκου τε πολίτου, οἴεσθαι
χρῆναι τοὺς ἄρχοντας ἀπεχθάνεσθαι. ἐγὼ δὲ οὐ-
δὲν τούτων ἐπιτηδεύω. οὔτε γὰρ ἀλλοτρίους οἶμαι
δεῖν πόλεις ἀφροσύνης ἔργον εἶναι. οὔτε τοὺς ἀρχο-
μένους μισεῖν. πάνυ μὲν γὰρ ἄφρον. πρὸς τοὺς
τοίνυν, τῶν ἐτῶν, ὧν ἐγὼ μέσος ἴσμεν. φίλτατα
ἀρχομένους, περιόντας ἄρχοντος. ἄρχον τοιγὰρ, σύμ-

Καὶ φρύγες καὶ λῦδοὶ. ἐν δὲ τῇ εὐρώπῃ, σκύ-
θαι μὲν ἄρχουσι. μασσαγέται δὲ ἄρχονται. ἐν δὲ τῇ
μιζύῃ, κορινθίοις μὲν ἄρχουσι. λυδοὶ δὲ
ἄρχονται. τοῦτων οὖν πότερα ἡδίους οἴει ζῆν;
ἐν ἀνωνύμοις καὶ αὐτοῖς. πότερα δὲ σοὶ δοκοῦσιν
οἱ κεκτημένοι, ἢ οἱ κεκτημένοι πλοῦτον ζῆν.
μᾶλλον ἂν τοῖς φρονοῦσιν ἀρέσκοι, ἢ τοῖς ἀφρο-
σύνης μεστοῖς; τοὺς τοίνυν μισοῦντας καὶ
μισουμένους ἐμοὶ μὲν ἐλεεινοὺς εἶναι δοκεῖ. ἐν
δὲ τῇ ἐλευθερίᾳ κεκτῆσθαι ὥσπερ ἐν τῇ δουλείᾳ
ἐν τῇ ἐλευθερίᾳ νόμος εἷς τὴν φύσει, ἴσους,
μηδὲν διαφέροντας ἀλλήλοις. ἐν μὲν τοίνυν
αὐτοῖς ὧν μήτε ἀρχὴ ἀρχῆς μήτε δόξα δόξης,
μήτε πλοῦτος πλούτου, οὐκ ἔστιν ὅπως οὐ πάντας
ὁμοίως φίλους καὶ οἰκείους ἀλλήλοις ἡγεῖσθαι
κοινῇ, καὶ ἰδίᾳ. πλείους τὰς ἡδονὰς ἐν τῷ βίῳ
ἔχειν. ἐν δὲ τοῖς ἀνομοίοις οὐ δύνασθαι ταῦτα
ἀφθόνως ἔχειν. τοῦτο δὲ τοῖς τοιούτοις τέλειον κακόν

μὴ κροῦ· τοῦτος γὰρ ἐστὶ δεῖ· τοιαῦτ' ποιοῦντας,
ἵνα φίλους σταθοὺς κτήσωνται· καὶ ὅτ' ἐχθροὶ
γένωνται· καὶ ἵνα λύσαντες τὸ μέσον μὴ καὶ τοῖς
ἐκ μέσου καὶ τοῖς τυχοῦσι, καὶ τοὺς ἑαυτῶν οἴκους
καλῶς οἰκῶσι· καὶ τοὺς φίλους δ' ποιῶσι· καὶ τοῖς
πρώτοις, ὅσοι τῶσι, πῶς οὐκ ἂν ἐν τάχει
καὶ πολλοὺς εἰσταίσωνται· καὶ ζημιευφραι-
νομένη· σταθεὶς μὲν μένειν τοὺς ἐπὶ τὰ μὴ χρεῖ μένη δὲ καὶ
ζημιουμένους ὑπὸ τῶν ἀλλων· ἐπὶ τοῦτ' ἂν ῥᾴδ' ἀφικοῖ ἀγρίας
ἀγρία καὶ κ τοῦ παραχρῆμα ἀδικεῖ, ὅτε δό-
κει ἐξεῖναι ἐκ μακαρίου εἰσὶν ἐμ σταθεῖσαι, ὡς
φασὶν οἱ τὸ μακαρίας, ὅτε τύχοι ποιῶμεν ἃ
ξυόχορον δὲ μὴ σπείρειν πολύσοϊν. ἐπὶ δὲ ἀ κα
τορίαν ὀπτὸ μέλαγας, τῶν καλῶν τεκτάθων δ'
γωνὸς ξεῖ κνᾶσθαι ποιοῦσιν ὡς φασὶν οἱ ἀλάθοι
σύλλαβ. λέπαδ' πουκνὸ ἡ σοῦλος. τὸ ὠκ ἀφαιρεῖ,
καὶ ἴλαδον δεῖν ἐλεύθαι ἐρῶν ἴδιος. λήκυθος
μέλαδ' ἐγ ὑγρὸν ἀφή. τὸ δ' λάρεγας, ἴδιος τὰ
τοὶ πεο πόσοι τὸ ἐνίσθω, μὰ κεῖος δὲ καὶ ὀργὸ
οἶμος δ' ἐν τῶ καὶ τρηχὺ τὸ πεῖ τὸν. γῦπ',

λώπα

οἱ ἐκ τὴν βασιλέων τε χῶν παροικόμενοι, ὡσθ'
κεῖσ' μοι σὺ νομίζειν εὐδαιμονίᾳ γνεῖ ναι,
τὸ δ' ἀφόρους τῶν ὄξ ἀνάγκης κακῶ πα
φωνται, εἴτε πείθουσιν. ὅτε καὶ δι-
ἢ τε καὶ εἰ τῶ ὑσι· καὶ ἀγρὺ πνέουσι κ'
τὰλλα πάντα μοχθοῦσιν· καὶ τεχ ἐγὼ μ' ἐπ',
γωὶ δ', τὸ δ' ἀφόρει τὸ αὐτὸ δρᾶμα ἐκεῖ να,
κ' ἐκεῖ να μαχεῖ σθαι. κ' ὅλως τὸ αὐτὸ ζῷα
πᾶσ' τοῖς τοιούτοις κεῖ να κ' ἄνθρω πα πολιορκῆ
σθαι. ἀλλ' ὡς τε κ' ἀφροζῶν πείσεται τῶν θέλη τὸ
τα λῦ πικρὰ ὑπομένειν. τὸ δὲ ὧν ἀρεῖ φθαι τὸ
τὸ κρατήσει φη. οὐδὲ κεῖα οἱ τῶν τοιούτων δρᾶ
δρᾶμα τὰ κουσίως τῶν ἀκουσίων. κ' ὅμως μὲν κ' ἂν
πείθων, φάσκοι δ' ὁ τι ζοῦ λοιτο. λὸ κ' ἂν μὴ θέλῃ,
ποιοῖ. καὶ τὰλλα ὡσαύτως. τῶν δὲ ξε σπάσασ
τῶν τα πάσχειν τί, οὐκ ἐξεῖναι ὁ πό τ' ζοῦλησ
θαι. ἐπεὶ τὰ ὅμ' ἑκουσίως ἔλαττω πρᾶξ,
ἐπ' ἀγαθῶν δὲ πόλλ' ἀφεῖναι μᾶλλον εὐφραίνεται. οἷον,
οἱ τὰ θηρία θηρῶν τες, δι' πόλλ', τοῦ χάλεπ' ἔχειν,
πόλεως μοχθοῦσι. καὶ τὰ κ' τοιαῦτα τὰ ἄλλα τῶν πο-

μωρτύρησι καὶ πόχθος, εὐτωδετεῶν πόμ
ωνλοῦσϊνημοῖν πόν τανάδοῖτεσὸ· καὶεἰ δὲμφοῖ
τόπῳ φασοῖν. ὧ πόμηρε· μενποῖμενα καμεν(χ
μέ τας κλῆρε χοῖς· καὶ πεῤδδυσιδὶὸ ὀφοῖειν
τωῥσύγερα μεῖτῳ πορὶ ἤρα κλέους, ὁ πηδὶ,
Καὶ πλησοῖσὸδὶοῖδεῖκνῦ τας· ὁ δωμώ ως πορὶ
τῆς ἀρε τῆσο ἀπο φασόμε τας ὁδὶ πως λέξομεν.
ὁ δ᾽ εἰσὸ μέ μεν μ᾽. φασὶ γὰρ ἥρα κλέα ἐπεὶ κ
-ωσὶ λθρωπους ἤξαν ὁρμᾶτο, ἐν κοῖνε οἱ πᾶσιν
τοκρατόρ ειμόμ᾽ δηλοῦσϊν εἴτε τωὶ δὲ γρε ε
ὁδὸν τεῖ τουτ᾽ ἐπὶ τοὺ ζίον ἥ τε τωὶ δὲα καὶ,
ὀξεῖ δοῖ τα εἰς ἃ σὺ χόν. καθ᾽ ἁδας ἀ πο εσῶ τα
ποτόρα τωῖ ὁδοῦ ἀρᾶπτ᾽. καὶ φθονῶν
σὺ τωῖ λίοτυμᾶῖνας πεδοῖν᾽ μεν τὰς· τωὶ μ᾽
ζερσν, ὑπρε πτοῖ λῖν. καὶ ἐλευθερίον φάῖ
κεποσεικμ᾽· τὸμ᾽ ζοῦμε, καθσεῖ ὁτι τῖ· τ᾽
ὁμμα, ἀδδῦ· τὸλέσχημα, ζω φεοζωῶν· ἐαθ
-τῖδὲ, λαικῆ· τωὶ δ᾽ τὸδε, τεθραμμέν μ᾽,
ἥς πολῦσθρυῖ ὄντε, καὶ ἀπὸ κοῦ τε· καὶ λλω
ποσμέν ωὶ τὸ μεὶ χρῶμ᾽, ὁῦς τε λικοτέρ
καὶ ὄρῦ χεοτέρ᾽ τον ὁῦ τοις λυκῶν φαίνεθαι.

τὸ δὶ σχῆμα, ὁῦς τε δυκεῖν ὀρθοτέρ᾽ τῆσο φῦσ
ῆμας· τὰ δὶ ὄμματα ἔχειν ἀμφι πεφασμένα·
ἐαθῆτα δὶ, ὀξεῖς δ᾽ μαὶ ἥκα ὁρᾶ διαλαμπσί·
καταστοκοπεῖα θαι δὶ ἥκιστ᾽ ἐῶν τωῖ· ἐ πῖ ὁτοκο
-πῖν δὶ, καὶ ἑ᾽ τῖς ἄλλος αὐτ᾽ ἐωῖ φεᾶτ᾽. πολλάκις δ᾽
καὶ εἰσ᾽ ἐῶν ἐαυτὸν σκῖ ἀμα᾽ ποζλέ πειν· ὡς δὶ τέ
μον τὸ πλησίον ἄστρον τοῦ ἥρα κλέ᾽, τωῖ μ᾽ πεῖ θ᾽
ἐκ θεὸς, ἓ ἕνας τοῦ αὐ τοῦ τεῖ πο᾽· τωῖ δὶ τέρα ν
φθάσας ζουλομένων, πεσσθρομεῖν τῶν ἥρα κλῆ
καὶεἰ πεῖν· ὁρῶσ᾽ ὁῦν ἥρα κλῆς ἐπορεῶν τα 121
ποῖ σιν ὁδὸν ἐ πὶ τὸν ζίον ἐρχόμ᾽· ἐ σιὼν ἐ μεῖ φὶ
λῶν ποῖησιν, ἐ πὶ τὴν ἡδίσ᾽ην τε καὶ ῥᾶ στ᾽ην ὁδὸν
ἄξωσι· καὶ τῶν μεὶ τοῖ πῶν, χαλεπὸς δ᾽ λεῖ
τος ὁδὸς· τῶν δὶ χαλῶν, ἀ πειρος δ᾽ ἐκ ζίοι σ᾽
πρῶτον μεὶ γὰρ, ἀ πολέμῳ ὑλὶ πρασκεύ᾽ ων
φεῦ γίοῖσ· ἀλλ᾽ οκο πούμενοῖ δὲ ἐσ᾽ τὸ δὲν
κεχρεῖσμένον ἠσῖ τον ἢ ποτομεῦ εσ᾽ο· ἢ τὶ
λῖδων ἢ τὸ ἄλσος ἀς, τοῦ φθείσο· ἢ τὸ νωτο
σφραγῖδος ἢ ἀπὸ μῆ ἢ θείσο· τοῖσὶ δὶ πεῖθ᾽ ὀῖς
ὁμίλοῦν, μᾶλ᾽ τὸν δ᾽ φρᾶν θείσο· καὶ πῶς δὲν
μᾶλ᾽ κόστα τα καθεύδοῖσ· καὶ πῶς δὶ ἀ πορῶ

ὅπως δὲ χρὴ τὴν πολιτείαν κοσμεῖσθαι πρὸς τοὺς εὐφρονοῦντας
ἡγεμόνας αὐτῆς διδάσκει τοιάδε. εἰ δοκεῖ, ῥᾴδιόν σοι καὶ
βραχεῖ λόγῳ ὅλον τὸν εὐδαίμονα βίον ἐξεργάσασθαι.
καὶ ἔστω δή, εἶπεν· ὡς τάχιστα· τοῦτο σὺ ἄρχε.
ἀλλὰ τοῦτο μέν, ἔφη, ἐμοὶ μελήσει· σὺ δὲ τοὺς ἄλλους
ἐμοὶ πείθου· πείσομαι, ἀποκρίνασα· πείσῃ δὲ τάδε,
φήσασα· ἴσμεν ἀπόλεως φόβης, ὁπόσοι
μὴ χαλεπαίνουσιν· ἴσμεν δὲ πόλεως πίονος, οἵτινες τοὺς
τελεῖς παρασκάζουσιν· καὶ τοῦ θάρσους, χρόνια πολὺ
θέουσα, ζηλωτέον· ἴσμεν δὲ καθ' ὅτι σώζεται πόλις, ἃ
μόνον τὰ θεσμοφορικὰ μανθάνει, ἀλλὰ καὶ τὰς
κλίμακας καὶ τὰ ὑποζώματα τὰς κλίμακος προσαρμόζει
ὀρθῶς. οὐ γὰρ δεῖ τὸ πονεῖν ἀλλ' εἰδέναι τὸ μανθάνειν
ὅ, τι πολεῖς, ὑπομένει πολὺ μᾶλλον. τὰ δὲ ἐναντία,
πρὸ τοῦ δέεσθαι διακρίνειν πάντα τὰ μὴ χαλεπά.
καὶ ὧν αὖ ἐν τοῖς συνδείπνοις λεγομένων οὐ τῶν πολλῶν
λόγους τοὺς ἑαυτῆς φίλους· τῶν μὲν μύθων, οὓς
ζεύζουσα· τῶν δὲ μύθων, τὰ μὲν σοφὰ τὰ δὲ καὶ
κομψὰ· ἀθάνατος δ' οἶσθα, κρεῶν μὲ ἐπδεῖ

ὑπὸ δὲ χρῶν μεταθῶμαι τὸ μέλη· τοῦ δὲ πάντων ἡ
δόσου ἀνύσιμος ἐπαίνου, σε αὖ τῶν δ' ἡμικόσ{μ}ου
ἐ. καὶ τοῦ πάντων ἡδίστου θεᾶσθ' ἅμα τέα{σσ}.
χρὴ μὲν δὴ πᾶσι πολίταις τοῖσ ὅρθρου καλοῦ τε θε
ᾶσ{σ}. τοῖς δὲ μὴ σοὶ λεγοίσ{η} τὸ πειθεύσειε. τοῖς δὲ μὴ
λουμένη τὸ νοὸς ἐπαρμόσειεν. οἱ δὲ τοῖς δ' ἀφεσμῶν
τοῦ{ν} θείου τολμήσειεν εἶπας. οἱ μὲν οἰμωξόμενοι
τες, τοῖς δὲ μασιν μὲν μνησθείσι. παθοῦ τεσι
νόμενοι, ταῖς ἡμῶν δὲ ὁπόσοι. ἀπόπεμψις μὲ
ν παρεῖδιά μεόν τε τοσ τρεφόμενοι. ἐπὶ πᾶσι
αὐχμηρὸν διὰ τάσσοις πορθοῦντες. τοῖς μὲ πε
πραγμένοις, αἰσχρῶ ὁμένοι. τοῖς δὲ πραξομένοις
ζῳρῶ μή. τὰ μὲν δὴ, ἐν τῷ μέσῳ τὸ λιαδε
μόν τε. τὰ δὲ μαλακά, ἐν τοῖς ἐσ τοῖς ἀποτέμε.
ἴσον δὲ, σωφρονεῖν μὲν τοῖσ. ζωῆ μὲν δὲ θνητοῖσ,
τοῖς ἀγαθοῖς. ὅρθρου δὲ καλοῦ γ' ἕνεκα τοῦ
θεσπίσαι χρεὼν διαγρύπνησιν. τὸ μὲν μανθάνειν
ἅπαντα τῶν καλῶν τε καὶ θεοῖς καὶ τοῖς θνη
τοῖς προσήκει. ἀλλ' ἁπλοῦν μὲν ζωῆς τοῖς τε χνί.
πᾶσιν δὲ φύσεως οἱ μὲν μανθάνουσι. ἃ μὲν δὲ
παρεσκευάσθαι οἰκέτας. ἀλλὰ δὲ ζυλιπεῖα

φίπτε τοὺ τῶν ἐμῶν μέμφου, πειρᾶσθαι δὲ καὶ
τῶν μὴ στὸν μῆνον τὰ χρέων τοῦ ζῶν φεύγειν.
Ἀλλὰ μέν ποτε χρὴ περὶ τοῦ πράγου τὰ
φρονεῖν τὰ πρὸς τοὺς πέλας καλῶς πέφυκα, εἰ
πέφυκε φιλεῖν τοὺς. οὐδὲ τοὺς μὲν φίλους δεῖ
φιλεῖν καλουμένους, καὶ μὴ εἶναι φιλομισεῖν.
Κατὰ μὲν δὴ τοὺς, τοὺς ποιοῦντας τὸ
ὄνομα τοῦτο ἀποκαλοῦσιν, ἕως τε φιλεῖ
δ' πάσχειν τι, οὐδενὶ δεῖ χρέων ἀποδοῦναι
μὴ ἀποδοῦσιν δεῖ χρεὼν καλοῦσιν. δεῖ γὰρ
δικαίοις εἶναι τοῖς δικαίοις καταλογίζεσθαι
τοὺς ἀρχαίους, ὅποτε φιλεῖ. οὐδὲ ποτὲ
σκέπτω, εἰ ἄρα ὡς πρὸς τὸ δικαίως ἀποδίδεσθαι τὰ
μὴ φίλους, ὁ δικαιότατος ἄριστος τοὺς δὲ πολεμίους
δικαιοτάτους εἶναι. καὶ τὸ ὠφελεῖν, πρὸς μὲν τοὺς
φίλους δίκαιον εἶ, πρὸς δὲ τοὺς πολεμίους
δίκαιον; καὶ μάλιστ' ἐφ. καὶ δὴ κεῖται τὰ φίλ'
ἀρ' ἐν τοῖς δ' πάσχειν εἴ τε φίλου εἴ τε πολεμίου, μὴ
ὠφελεῖν χρεὼν ἀποδοῦναι, δίκαιος εἶναι. χρεὼν
ἢ τοῦ τῷ ζῇ μετ' αὐτοῦ τὸ, ἀλλὰ κεῖνος τοὺς ἐχθροὺς
δίκαια κἀγαθὰ ποιεῖν. ζῶν ὁ μὲν ἀδικεῖν

χαριτωνυμίδου
τοῦ παλαιστοῦ

Τιθράσιος

(τὸν) ἐμὲ ρήνην πόνων. θεραπεύειν δ' οὐκ ἐν πολέμῳ
οὐ μᾶλλον ὀρθῶν. δίκαιον φίλους καὶ ἐχθροὺς.
διὸ δὴ τοὺς μὲν ἐμοὺς φίλους, κἀγαθὰ ἐμὲ καὶ
πράττειν οἷ ἐστιν καὶ ποτὲ ὧν ἀπόλωσις. δὴ
τοῦτ' ἄρα δεῖ ἐν ποιεῖν αὐτῶν. κἄπειδὴ
αὐτοῖς, πειρᾶσθαι κἀγαθὰ ἐν τοῖς ἐμοῖς. καὶ ὅτι
ἀπολέσαντες αὐτοὺ ἔχθρους, ἔτι δίκαιοι
μᾶλλον τὰ δέοντα πράττειν. ἐν οἷς μὲν νέοι,
τοῖς τῶν πρόσθεν ἐν πᾶσιν χαίρειν. ἐν δὲ
πρεσβύτεροι, ταῖς τῶν μέσων τιμαῖς ἀγαπᾶν τας.
καὶ ἡδέως μᾶλλον τῶν πάντων πρᾶξεν μεμνῆσθαι.
ἐν δὲ ταῖς παροίσας ἡδονὰς τὰς πεπαῦσθαι δὲ φίλοις
ἐν οἷς ὄντας ἀγαπᾶν δὲ φίλοις. τιμῶσι δὲ πεῖσιν.
ὁ τὸν δὲ λόγον τὸ πεπραγμένον τέλος, ἔτι μεταλαμ
βάνειν τὸ μὴ ἐν τιμῶσιν. ἐπεὶ μεταμέλειας τοῦ
χέρσον ὧν μηδὲν θάνατος. τοιαῦτα δὴ ὧν πᾶν
τοκέων ἐλαῶν ἡδονῶν. ὀξεῖα δὲ ἀνάγκη
τῶν μακαρίων τὰ δὲ ἀδικεῖν μὴ ἐκπλῆσθαι. ἔτ' ὡς
δὲ ὑπόμνησις, τῶν ὑπερβολῶν ἡδονῶν παύειν
σιν. ἐπόσμησε μὲν τοι τὰ δὲ τῶν μ', ἐπὶ μεγάλῳ
τόποις ἐν μᾶλλον ἢ ἐλάττων. σοὶ δὲ ὧν ἀξιοῦν ὧν δὲ

ἡμῖν τέκνα τεκοῦσα τοῦ Κρονίδου πόσει.
Καὶ μὲν δὴ τὸν μὲν ἐν Λήμνῳ κατέλιπον
ἀπὸ νεὼς ἐρυσθέντα, φόνον τε τὸν φόνου τε
τοῦ Θόαντος ἐργασάμενα· καὶ μὴν δόλῳ γε
Καὶ μιᾷ δόλου δοῦσα τῷ τρεφήσῃ. Καὶ αὐτὴ τρεφεῖ·
Καὶ (ὦ πολλῶν πόρ' ὦ λέκτρ' ἐμίγησα καὶ τέκουσα, τρέφ' ἐτ'
Καὶ ἐπώμοσα. οὔ τε πέσοι ποτὲ πουλὺ ἄλδειν ἄλαδε
ὅ τε ἔπιμψ' οἶκον τὸν Θρείφος ἐφ' ὅτου δ' ἐπόσχ. ἔχει
σημαίνων μόνῳ γὰρ μόνον ὁ τοῦλθ' ἐκεῖ. ἀλλὰν τὰ δὸλ
ζομένα τά τε ξύμφορα καὶ κοὐ χρεῖσμένα, πεί
σασ' αἰεὶ πλησίον. καὶ τρεῖ φεῖ πολλῷ χρόνῳ μ' ἡμῖν
Καὶ νῦν τὸς ἐπομένους πομπεῖν. χρεὶ λῦσα τὸν
τοῦ τῶν χρεῶν πολλ-λέτας. καὶ οὐδὲ καθεῖ-λεν
μόνον, ἀλλ' ἐ' πὶ δεῦρ' ὀξώσειν ἐμβροεῖ μασι πᾶν
δόμημ' θ' ἁμαρτεῖ, ἃ μὲν δὴ αὐτοῖ ἔχουσιν οἰκεῖα
ἄλαδε, πρὸς τὸν βίον δι' ἔλασκουσιν. ἀλλ' οἷον ἄγ
χιστον ἐμβρώ τε σὺν ἡμᾶς δίδαξαι, πέμπουσι πρὸς τὰ
σοῦδε πανώνητες. Καὶ ἐπόμενον ὦ τὰ πάντα πολῖται,
ὅ πως οἱ παῖδες αὐτοῦ βίου γένων τὰ σοῦδ' ὧδε τελεῖτο.
ὡς ἐς τοῦτο, ὁμοφρόσυνος ἅπαν. ἀλλ' εἰ δ' ἐπὶ τὰ
τῶν ἐπὶ ποίνῃ. Καὶ ἄλλα τοῦ τῶν πολεμίων
ἀγεῖν ἐς τὸ αὐτὸ ξυνδεσμεῖσθαι τῶν χαλεπῶν
Καὶ ὁ θόκρατος. πότερα δὲ οἱ φίλοι ἀγεῖν

μᾶλλον ἢ τοὺς ἐχθροὺς χρή, φόβῳ τὸ φορτίον τὸ
σῶμα ἐπόμενος ἢ τὸ δρᾶν ἐπόμενος τὸ κέρδος ἀεί.
Καὶ μὴ δοκεῖν τῷ τρεφῆσαι ἢ καὶ αὐτὰ τρεφεῖ.
Καὶ (ὦ πολλῶν πόρ' ὦ λέκτρ' ἐμίγησα καὶ τέκουσα, τρέφ' ἐτ'
Καὶ ἐπώμοσα. οὔ τε πέσοι ποτὲ πουλὺ ἄλδειν ἄλαδε
ὅ τε ἔπιμψ' οἶκον τὸν Θρείφος ἐφ' ὅτου δ' ἐπόσχ. ἔχει
σημαίνων μόνῳ γὰρ μόνον ὁ τοῦλθ' ἐκεῖ. ἀλλὰν τὰ δὸλ
ζομένα τά τε ξύμφορα καὶ κοὐ χρεῖσμένα, πεί
σασ' αἰεὶ πλησίον. καὶ τρεῖ φεῖ πολλῷ χρόνῳ μ' ἡμῖν
Καὶ νῦν τὸς ἐπομένους πομπεῖν. χρεὶ λῦσα τὸν
τοῦ τῶν χρεῶν πολλ-λέτας. καὶ οὐδὲ καθεῖ-λεν
μόνον, ἀλλ' ἐ' πὶ δεῦρ' ὀξώσειν ἐμβροεῖ μασι πᾶν
δόμημ' θ' ἁμαρτεῖ, ἃ μὲν δὴ αὐτοῖ ἔχουσιν οἰκεῖα
ἄλαδε, πρὸς τὸν βίον δι' ἔλασκουσιν. ἀλλ' οἷον ἄγ
χιστον ἐμβρώ τε σὺν ἡμᾶς δίδαξαι, πέμπουσι πρὸς τὰ
σοῦδε πανώνητες. Καὶ ἐπόμενον ὦ τὰ πάντα πολῖται,
ὅ πως οἱ παῖδες αὐτοῦ βίου γένων τὰ σοῦδ' ὧδε τελεῖτο.
ὡς ἐς τοῦτο, ὁμοφρόσυνος ἅπαν. ἀλλ' εἰ δ' ἐπὶ τὰ
τῶν ἐπὶ ποίνῃ. Καὶ ἄλλα τοῦ τῶν πολεμίων
ἀγεῖν ἐς τὸ αὐτὸ ξυνδεσμεῖσθαι τῶν χαλεπῶν
Καὶ ὁ θόκρατος. πότερα δὲ οἱ φίλοι ἀγεῖν

μᾶλλον ἢ τοὺς ἐχθροὺς χρή, φόβῳ τὸ φορτίον τὸ
σῶμα ἐπόμενος ἢ τὸ δρᾶν ἐπόμενος τὸ κέρδος ἀεί.
Καὶ μὴ δοκεῖν τῷ τρεφῆσαι ἢ καὶ αὐτὰ τρεφεῖ.
Καὶ (ὦ πολλῶν πόρ' ὦ λέκτρ' ἐμίγησα καὶ τέκουσα, τρέφ' ἐτ'
Καὶ ἐπώμοσα. οὔ τε πέσοι ποτὲ πουλὺ ἄλδειν ἄλαδε
ὅ τε ἔπιμψ' οἶκον τὸν Θρείφος ἐφ' ὅτου δ' ἐπόσχ. ἔχει
σημαίνων μόνῳ γὰρ μόνον ὁ τοῦλθ' ἐκεῖ. ἀλλὰν τὰ δὸλ
ζομένα τά τε ξύμφορα καὶ κοὐ χρεῖσμένα, πεί
σασ' αἰεὶ πλησίον. καὶ τρεῖ φεῖ πολλῷ χρόνῳ μ' ἡμῖν
Καὶ νῦν τὸς ἐπομένους πομπεῖν. χρεὶ λῦσα τὸν
τοῦ τῶν χρεῶν πολλ-λέτας. καὶ οὐδὲ καθεῖ-λεν
μόνον, ἀλλ' ἐ' πὶ δεῦρ' ὀξώσειν ἐμβροεῖ μασι πᾶν
δόμημ' θ' ἁμαρτεῖ, ἃ μὲν δὴ αὐτοῖ ἔχουσιν οἰκεῖα
ἄλαδε, πρὸς τὸν βίον δι' ἔλασκουσιν. ἀλλ' οἷον ἄγ
χιστον ἐμβρώ τε σὺν ἡμᾶς δίδαξαι, πέμπουσι πρὸς τὰ
σοῦδε πανώνητες. Καὶ ἐπόμενον ὦ τὰ πάντα πολῖται,
ὅ πως οἱ παῖδες αὐτοῦ βίου γένων τὰ σοῦδ' ὧδε τελεῖτο.
ὡς ἐς τοῦτο, ὁμοφρόσυνος ἅπαν. ἀλλ' εἰ δ' ἐπὶ τὰ
τῶν ἐπὶ ποίνῃ. Καὶ ἄλλα τοῦ τῶν πολεμίων
ἀγεῖν ἐς τὸ αὐτὸ ξυνδεσμεῖσθαι τῶν χαλεπῶν
Καὶ ὁ θόκρατος. πότερα δὲ οἱ φίλοι ἀγεῖν

μᾶλλον ἢ τοὺς ἐχθροὺς χρή, φόβῳ τὸ φορτίον τὸ
σῶμα ἐπόμενος ἢ τὸ δρᾶν ἐπόμενος τὸ κέρδος ἀεί.
Καὶ μὴ δοκεῖν τῷ τρεφῆσαι ἢ καὶ αὐτὰ τρεφεῖ.
Καὶ (ὦ πολλῶν πόρ' ὦ λέκτρ' ἐμίγησα καὶ τέκουσα, τρέφ' ἐτ'
Καὶ ἐπώμοσα. οὔ τε πέσοι ποτὲ πουλὺ ἄλδειν ἄλαδε
ὅ τε ἔπιμψ' οἶκον τὸν Θρείφος ἐφ' ὅτου δ' ἐπόσχ. ἔχει
σημαίνων μόνῳ γὰρ μόνον ὁ τοῦλθ' ἐκεῖ. ἀλλὰν τὰ δὸλ
ζομένα τά τε ξύμφορα καὶ κοὐ χρεῖσμένα, πεί
σασ' αἰεὶ πλησίον. καὶ τρεῖ φεῖ πολλῷ χρόνῳ μ' ἡμῖν
Καὶ νῦν τὸς ἐπομένους πομπεῖν. χρεὶ λῦσα τὸν
τοῦ τῶν χρεῶν πολλ-λέτας. καὶ οὐδὲ καθεῖ-λεν
μόνον, ἀλλ' ἐ' πὶ δεῦρ' ὀξώσειν ἐμβροεῖ μασι πᾶν
δόμημ' θ' ἁμαρτεῖ, ἃ μὲν δὴ αὐτοῖ ἔχουσιν οἰκεῖα
ἄλαδε, πρὸς τὸν βίον δι' ἔλασκουσιν. ἀλλ' οἷον ἄγ
χιστον ἐμβρώ τε σὺν ἡμᾶς δίδαξαι, πέμπουσι πρὸς τὰ
σοῦδε πανώνητες. Καὶ ἐπόμενον ὦ τὰ πάντα πολῖται,
ὅ πως οἱ παῖδες αὐτοῦ βίου γένων τὰ σοῦδ' ὧδε τελεῖτο.
ὡς ἐς τοῦτο, ὁμοφρόσυνος ἅπαν. ἀλλ' εἰ δ' ἐπὶ τὰ
τῶν ἐπὶ ποίνῃ. Καὶ ἄλλα τοῦ τῶν πολεμίων
ἀγεῖν ἐς τὸ αὐτὸ ξυνδεσμεῖσθαι τῶν χαλεπῶν
Καὶ ὁ θόκρατος. πότερα δὲ οἱ φίλοι ἀγεῖν

μεταπεμψάμενος τὸν, ὅπως ὑπάσῃς τὸ κακόν. ὡς ἀπ. ὑπ. ἀπ.
σὺν ἐπὶ τὴν πόλιν ἐπὶ μισθῷ ἐμὲ καὶ ὅπλα.
τοὺς πολεμίους τοῖς θεοῖς θύσω καὶ ἐμοὶ ὅπλα
σῴ καὶ ἀχὰ ἀποδιδοῦσαν, χαλεπωτάτην
φῆς, εἰ σοὶ μὲν οἵαν τοιαύτην μεθιέσθω
φόβην μεθ', τὰ δὲ ἄλλα ἀγαθὰ φόβην. ἢ τὴν
πόλιν ὅλην. πότερον γὰρ τὸν ἀγαθὸν τὸν
πόλιν, ἢ τὸν πρεσβύτην μισθοῦ ἀνῶν πεσεῖν
ῥέοκιν. μισθὸν πάντα μὴ τὸν τελευτῶν
αὐτὸν ἔχοντι. ναὶ μὰ δία εἴγωγε φῆν. οὐκοῦν
ὅπως ὅσον κρατεῖς πάντων τῶν βουλομένων
ἵνα σοι καὶ πῦρ εἰς αὐτὴν ὅταν τύχῃ λέγῃ. ἀνάγκη
τοῖσι ἔνδον τὴν στρατιὰν ὁρᾶν. καὶ ἀνὴρ τὸ σφανῆ
μὴ τύχῃς, ἀνοίγειν εἰς τὴν ὁδὸν τὸν δῆλον. =πρ. βοηθεῖν σοι
ὡς δοκεῖ πρὸς ἐμὲ σύμπαντα ἀπαντᾶν ἐν τοῖς
χάνοις, ἵνα δὲ ὦσι διάδρομοι φίλων εἰσβεβηκότες
νέαθεν, καὶ τὸν πρεσβύτην ἀνοίσω ὅπλα
ὅτι μεγάθους, ἵνα ἴδῃ. εἶτα, τί τῶν
τὸ μεγάθους πρεσβύτην. τὸν δὲ μετὰ τῶν
πάντων μαχίμων φίλου ὄντα, ἵνα ἴδῃ πάντα,

λοφορωτέρην εἶναι, ἢ μητρὸς εἰ σοὶ μὲν οἵαν μητρὸς
τὸν μητρὸς τὸν τοιαύτην. ἢ δὲ πόλις ἐστὶν ἡ
κοῦσα κοινὴ τὸ σοὶ εἶδος ἐστὶν, ἢ λαμπρὸν, οὐκ
ἀπὸ θηρίων ἢ δὲ πολιτείας; ἀλλὰ μὴ δὲ ἐφ
λεῖ, ἀλλὰ μὴ τὸ ἐπὶ τῆς βίᾳ πᾶν τὸ ἔθνος τὸ ζῶον
οὐδὲ πόλις ἐφ' ὁ ὅσον κρατεῖ τὸν ἢ τῶν τὴν πόλιν κα
καὶ τὴν φωνὴν καὶ τοῖς ὅρκοις κ παιδὸν ἀπὸ κολάσ.
κοινὴ μόρον ὅπλων τοὺς πρέπτας πρεσβύτην. πρὸς
λῦ πᾶσαι κώμων. ἀνωφελὲς πρὸς ποτε αὐτὸν ἐφ γὰρ
ἢ πα, ἀλλ' ἐποίησα γὰρ ἐφ ἢ σχεῖν. τὸ δὲ
ἐφ ἡ χαλεπὸν τὸ σοὶ ἐμοὶ ἐστὶν σὸν αὐτὸν λέγ,
ἢ τοῖς ὑπὸ πεῖται, ὅταν σὺ ταῖς τεχνάσθαι ἀνὴρ
τὰ ὄμματα λέγωσιν. ἀνωφελὲς ἢ δὲ χαλεπὸν τὰς
τῶν λιτῶν τῶν οὔτε ὑβρίσχοντα, ἐλέγχειν
ζημιῶσθε, ἀλλ' ἢ τὸν ἀπολωλῶτα ἀπολλύναι
τὸ πολεῖν, ῥᾳδίως φόβου. σὺ δὲ ὑφ' ὁ ὅσον
ὅτι λέγησθε ἢ μὴ τὰρ οὐ μόνον ἀλλ' ἀνὴρ ἀγα
λέγ, ἀλλὰ καὶ βουλομ' σοὶ ἀγαθὰ ἐστὶν ὅλα ἀγαθ
ἀλλ' ἀρχαῖ παῖνας; ἢ δὲ μὴ ἔρις ἀπολέσθω τῶν μα
τόρα δοῦναι. ἀλλὰ ἐφ' τοῦτο ἀκούσομαι.
καὶ ὅσον κρατεῖ τὸν. οὐκοῦν ἐφ σὺ τῶν τ' ἄλλων

γιγνώσκει ὅτι καὶ ἡ πόλις δίκαιον μὲν ἀξιοῖ τὰς
γλισχρότητας ἐπιμελεῖσθαι, γλίσχρως δὲ οὐκ ἐθέλει τὰς πορί-
ζ΄ — ορᾶ τοίνυν πεπονθότας χρείαν οὐκ ἀποδόσεως.
ἐὰν δέ τις ὁμείας μὴ θεραπεύῃ, τούτῳ δίκαιόν ἐστι
ἐπιτίθεσθαι, καὶ ἀποδοκιμάζουσα γλίσχρα δίκαια
ἔχειν τοῦτον, ὡς οὐ τέλειος ἀλλ' ἀδίκως ἐστὶ
φυόμενα ὑπὸ τῆς πόλεως τοῦ τοιούτου. ὃς
γὰρ τέλειος καλῶς καὶ δικαίως οὐδὲν ἀδικήσει τὰς
θεραπείας τοιάς. καὶ μὴν δίκαιόν ἐστι τοὺς τῶν ὁμοίων πε-
νεστέρους τῶν τοὺς τάφους μὴ ὀρύσσειν, καὶ
τοῦτο ὀρθῶς ποιεῖ ἡ πόλις ἐν ταῖς τῶν χρημάτων
διανομαῖς διανεμοῦσα. οὐδαμῶς δὲ παιδεύσεως
τοὺς μὲν ἄλλους πάσης σύλλογον μοναδικὸν
ἦναι, ἀλλὰ πάντα μᾶλλον τῆς μετὰ τοῦ μὴ
καὶ οὗτος μέγα τι τῶν ὁμοίων ἐστὶν ἀγαθὸν
εἶναι, χαλεπὸν
κρίνουσιν εὖ ποιεῖν. τοὺς δὲ ἄλλους οὐ φύλαξ
μόνος αὐτῶν ὁμοίων γενόμενος, πάντ-
ας τιμωρήσεται ἢ τὰ ἐν ὁμοίοις φίλων διαφθεί-
ρουσιν ἢ τὰ ἐν ὁμοίοις φίλων διαφθεί-
ρουσιν, χαλεπὸν ἦναι εὖ ποιεῖν τοὺς ἄλλους
ἀπολωλέναι. χαίρειν δὲ τὰ λίπο ἐχειρκεί-

λειμμένους

ἐπεὶ φίλους

ἀλλήλων μὲν ὁμοίως. ἑαυτῷ δὲ γίγνεσθαι,
ἀφαιρούμενος δίκαια φερομένῳ, ἢ πεποιηκέναι φανῶμεν
εἰ κρατεῖ ἴδιον τοῦ χρεία κρατεῖν, γλίσχρου
οὐκ ἔστιν τοιοῦτον ὄν, οἱ χρησίμως τοῦτον
νομίζουσι χρήσιμα ἀλλήλοις, καὶ ταῦτα,
τῶν μὲν, ἀφελημένων τῶν τοιῶν, φερόμενον.
καὶ τῶν μὲν, ἐκ τοιούτων ἀφελημένων τοιῶν, ἐκ τοιούτου
νομίζει. καὶ πρὸς τοῦτο, τῶν μὲν, πλείονα μὴ
ἔστιν ἐν τῶν τοιούτων. φανερὸν δὲ καὶ τοῦτο
ἐκ τῶν τοιούτων μὲν ἀλλήλοις, ζημιοῦσθαι τοῦτο
μὴ καὶ τὰ τῶν ἀλλήλων κέρδη τοιαῦτα. τοιοῦτ'
ἐστὶ τὰς ἀλλήλων ζημιοῦσθαι, ὅτι μὴ καὶ τὰ τῶν
πολιτῶν ζημιοῦσθαι. ἀλλὰ ταῦτα μὲν δοκεῖ τοῖς
λογίζεσθαι, ὅτι ἔστιν ἐν πολιτείᾳ οἰκονομικὰ
ἐκφανῶς ἀλλήλοις ταῦτα εἶναι, ἢ μόνον δίκαια τὰ μὴ
τὰ τῶν πολιτῶν ἐκ τοιούτων ἀλλήλοις πάντα κεῖσθαι
θαι. ἐκ πολιτῶν ἀλλήλων, τοιαῦτα τοῦτο δ'
ἀνοῦσι. καὶ οἷαι τοῖς μὲν οἰκείοις ἀλλήλοις ὁμοίως
ἴσα ζῴοις ἔχουσι. καὶ φίλοις καὶ τῶν ταὐτὸ
ἡμῶν δόκιμον. τῶν δ' ἀλλήλων ἀλλοτρίων.
ἐστὶ δὲ πολιτῶν μὲν ἴσον ἡμῖν φίλους δὲ ἀλλήλοις

ὁ χαρίεις Κράτης ἀμέ πὸ τὴν ἐμὴν εἰς ἀδελφοῦ χρᾶσθαι.
ἐπὶ σώμεθα δὲ καὶ εὖ λέγειν τὸν εὖ λέγοντα, καὶ
δ' εὖ ποιεῖν τὸν δ' εὖ ποιοῦντα. τοὺ μὲν γὰρ καὶ λύγῳ
ὄφελος πειρώμενον ἐμὲ σπεύδειν, κἂν μὴ δι' αἰσχύνην, ἀλλ'
ἀλλὰ λέγειν γε τοὺ εὖ ποιεῖν. ἀλλοὺς δὲ πειρᾶσθαι. καὶ
ὁ χαρίεις Κράτης εἴφη. φανερώτερόν τι λέγεις ὦ χαρίεις Κρά-
τητος εἴφη. φανερώτερόν τι λέγεις ὦ χαρίεις Κρά-
της. φανερῶς μὲν ἔστι γὰρ πρὸς τοὺς ἐπὶ τὸ πλῆθος ὄν.
καὶ τοὺς μὲν πολεμίους, ἁπλῶς εἰπεῖν, οὐδὲ πρὸς
οὐδὲν ἀλλὰ πάντων, ἀμυνόμενος μὲν τοὺ ὁρμᾶν ἐπὶ
ἐπειρῶν τοὺ ποιῆσαι, πραΰνων δὲ τοὺ, τοὺ τὰ
ἀδελφοὺ, φάσκων μέγα ἀγαθὸν ὁρᾶν πρὸς σεαυτοῦ
δὲ· ἐπὶ φιλάθρωπον καὶ εὖ ποιεῖν καὶ
δ' εὖ λέγειν, καὶ πὸ χρεῖος μὲν μανθάνειν ὅτι σὺ
εὐσεβὴς τὸ θεοῖς ἦς, καὶ ὁ χαρίεις Κράτης δὲ ἔλεγε καὶ
φιλῶ δ' Κράτης εἴφη, μᾶλλον δ' ἐγὼ τοῦτον τὸν
ὁ χαρίεις Κράτης εἴφη, πότερα δ' ὦ χαρίεστατε,
χαλεπὸν εἶναι δοκεῖ φίλον, ὡς πᾶς τις οὐκ
ἂν εἴη σοῦ, οἷς καὶ πᾶσιν ὑπάρχει. ἀλλὰ τοῦτο τοι
εἴφη ὁ Σωκράτης, ἐξεύρετε ἐμοὶ μηχανὴν αὐτὸν
ὁ τὸ ἔλεγε μὲν εἶναι φίλον ἐμοὶ δ' οὔ πω δὲν
πορεῖ, πάντα γὰρ καὶ ὁ δεῖνα καὶ ὁ δεῖνα φίλον μᾶλλον
ἢ ἐμὲ φίλεσθαι δοκοῦσιν. εἶπε δὲ ὁ Σωκράτης
ἐγὼ μὲν τὴν μὲν ἐμὴν μηχανὴν οὐκ ἔχω εἰπεῖν.
ὁ δ' ἐμὸς καὶ ἀδελφὸς ὁ τάδε εἰς αὐτὸν μάλιστα ἐπιδεδωκώς
ἐγχειρεῖν χρῆσθαι φίλον ἐμοὶ δοκεῖ εἶναι. πῶς δεῖ ἐγγενέσθαι φί-

χαίτροφίους. ἢ μὲν, πρὸς Διὸς, ἔφη, ἐγὼ οὐκ ἐπὶ
τὸ, κτῶν αὐτῶν φίλων μέγα δὲ τὸ, ὁμοῦ τε φίλων.
καὶ τοῖς θηρίοις, πόθος ἐνίοτε ἐστὶ τῶν ἐκ τοῦ
πρὸς δὲ τούτοις καὶ οἱ ἄνθρωποι, τιμῶσι δὲ μᾶλ-
τοὺς ἐκ φίλους ὄντας τῶν ἀδελφῶν. καὶ ἔτι
τοῦτο τοῖς ἐπὶ τοῦτον τὸν τρόπον. καὶ ὁ χαρίεις Κράτης ἔφη.
ἀκούει μὲν ὦ Σώκρατες μηδὲν τῶν διαφόρων, ἐν
λοιφόρημα τὸν ἀδελφὸν. καὶ μὴν καὶ πάρεστί γε καὶ
φάσκειν. ἀλλὰ δὲ ὡς πρὸς καὶ σὺ λέγεις ἀδελφὸν
εἶναι. σὸν δὲ ὁ πότερα μέν τοι πάντα τοῖς ἐν ἀδελφοῖς
ἐπιτηδεύματα τὸν εἰσφέρειν τοῖς ἐπὶ χείροσιν τοὺς ἀδελφούς.
καὶ ὁ Σωκράτης ἔφη. πότερα δ' ὦ χαρίεστατε,
χαλεπὸν εἶναι δοκεῖ φίλον, ὡς πᾶς τις οὐκ
ἂν εἴη σοῦ, οἷς καὶ πᾶσιν ὑπάρχει. ἀλλὰ τοῦτο τοι
εἴφη ὁ Σωκράτης, ἐξεύρετε ἐμοὶ μηχανὴν αὐτὸν
ὁ τὸ ἔλεγε μὲν εἶναι φίλον ἐμοὶ δ' οὔ πω δὲν
πορεῖ, πάντα γὰρ καὶ ὁ δεῖνα καὶ ὁ δεῖνα φίλον μᾶλλον
ἢ ἐμὲ φίλεσθαι δοκοῦσιν. εἶπε δὲ ὁ Σωκράτης
ἐγὼ μὲν τὴν μὲν ἐμὴν μηχανὴν οὐκ ἔχω εἰπεῖν.
ὁ δ' ἐμὸς καὶ ἀδελφὸς ὁ τάδε εἰς αὐτὸν μάλιστα ἐπιδεδωκώς
ἐγχειρεῖν χρῆσθαι φίλον ἐμοὶ δοκεῖ εἶναι. πῶς δεῖ ἐγγενέσθαι φί-

ἐδύνει μοι χαιρεφῶν ἢ τε μοι μικώτερος ἢ μασσου ἄτρμοτος
ωεσκ τῶν φὸ ὸν σὺ τοῦ τῶν, ἐ κεῖ νον δὲ πειρώμε
πεί θειν πρό τε ον ἐγχειρεῖν τῶν σὲ φίλων ποιεῖσθ
μῶν δ' μοι σύ δοκεῖς ἀ τοῦ μεν ος μᾶλλον ἢ ὀξύ
τοῦ τον. Καὶ ὁ χαιρεκράτης εἶ πεν. λέγε
λέγε ὦ Σώκρατες καὶ οὐ δαμῶς ἄρ ὑς σοῦ, οὐς ἐ
κελεύσε μέν με σύ τερον ὅν τα καθιστεῖσθαι. καὶ οἱ
τοῦ τουτε πρὸς ἅπαν τῶν δημοσίων, τὸν σπουδαιότα μο μέζε
τοῦ πράγ ματ τερον ἡγεῖσθαι πάν τως καὶ λόγου καὶ
ὄρ του. ὡσ ἐ φη Σώκρατες. χρὴ δὲ καὶ ὁδοῦ
πορεύεσθαι χωρῆσαι τὸν νεό τερον πράγ μα τερ ὧν
τυγχάνοντ ἐπὶ πάντα χρὴ μομέζε τας, καὶ οὐ καθή
μενον ἀπο πειρᾶσθαι. καὶ νὴ τὴ μᾶλλα καὶ τῶ
μᾶσθαι καὶ λόγον ἀπεῖξαι. ὡσ ἔ φα ἐγὼ καὶ ὅμως
ἔφη. δοκεῖ χρῆναι τοῦ δὲ δρᾶσε κατὰ πρᾶ ξιν.
καὶ πάνυ ταχέως οἱ ἀπακούσεσθαι. ἔχοιμ' ἂν οὖν
φίλο τόμος ἐ γὼ καὶ ἐλευθέριος, τά μεν γὰρ
πομπεῖα δὴ τεθόπτια, οὐ πάνυ δῆλος ἦν ὅτι
ἐ γένε, ἀ εἰδυῖα ἐσ τό. τοὺς δὲ πολλοὺς κατα θη
δοῦς, πεσοφίλως χρᾶσθαι μενος, μᾶλλ ἢ δὴν
κατορθῶσαι. καὶ ὁ χαιρέκράτης, εἶ πεν·

ἐ πισκόπουμεν ὅ τι ὠφελήσει σε κτᾶσθαι ἐμαυτὸν. λέγε δή
μοι ἔφη. ἦ τοῦ μα ξεπορίσωμεν ζοὺς λοιοὺς κατὰ
τοῦ σθαι ὁ πότε ἢ ὑμᾶς κωλύσει πόλεις πο, τῶν
ποιοίησο. δῆλο μό τοι μα τοῦ μεν γὰρ, τοῦ αὐτοῦ τοῦ
φύσει μὲ κωλύειν ἐμεῖ μον. εἰ δὲ ζοὺς λοιοὺς τῶν φίλων
τιμᾶ πεστρέ ἰσθαι ὁ πότε ἀ ποδημοίης ἐ πὶ με
λεῖσθαι τῶν ζῶν, τί ἂν ποιοίησο. δῆλο μό τοι πότε
ρος ἂν ἐγχειροίης ἐ πὶ μελεῖσθαι τῶν μὲ κέ μου ὁ
πότε ἀ ποδημοίη. ἢ δὲ ζοὺς λοιοὺς ξένους ποιῆσαι
ἄπο λέ μαθήσεσθαι αὐτὸν ὁ πότε ἐλθὼν ἢς τὴν Κύ
τί ἂν ποιοίησο. δῆλο μό τοι καὶ τοῦ τον πρότε
ρον ἀποδεχοίμην ἂν ὁ πότε ἔλθοι ἀ θύμαζε. καὶ
εἰ πειρῶμαι αὐτὸν πρᾳΰτερον σθαι ἃ ἂν πρά
ττειν μοι ἔφα ἀ πο, δῆλο μό τι καὶ τοῦτο
δοίη ἂν πρότερον αὐτοῦ κεῖνο ποιῆσαι. πάντα
φάσ ὔτε τὰ ἐν ζοοῖς φίλτρα ἐ πῳδόμενος πάλ
λ' ἢ περὶ πολλοῦ, ἢ ὁ κνεῖς ἐ φη ἔρξαι, μᾶλλ
σχεῖν φαν εἶναι πρότερος τοῦ ἀδελφοῦ δ' ποι
καὶ μὴν, πλείστου γε δεῖ κεῖ νον ἀ ρετῇ παί ἔχειν
ἄνας, ὃς ἂν φῇ ἄν μοι τοὺς μὲν πολεμίους καλῶ
πολλοὺς τοὺς δ' φίλους ἀ σφα λεῖς. ἆ μ' ἔν

ἔτι γε μοῦ ταῦτα ποιοῦντος ἐκεῖνος μηδὲν βελ-
τίων γίγνηται; τί γὰρ ἄλλο ἔφη ὁ Σωκράτης,
ἢ κινδυνεύσεις ἐπιδεῖξαι, σὺ μέν, χρηστὸς
καὶ φιλάδελφος εἶναι. ἐκεῖνος δέ, φαῦλός τε
καὶ οὐκ ἄξιος εὐεργεσίας. ἀλλ' οὐδὲν οἶμαι
τούτων ἔσεσθαι. νομίζω γὰρ αὐτὸν ἐπειδὰν
αἴσθηταί σε προκαλούμενον ἑαυτὸν εἰς τὸν ἀ-
γῶνα τοῦτον, πάνυ φιλονεικήσειν ὅπως περι-
γένηταί σου καὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ εὖ ποιῶν.
νῦν μὲν γὰρ οὕτως ἔφη διάκεισθον, ὥσπερ
τὼ χεῖρε ἃς ὁ θεὸς ἐπὶ τῷ συλλαμβάνειν ἀλλή-
λαιν ἐποίησεν, ἀφεμένω τούτου τράποιντο
πρὸς τὸ διακωλύειν ἀλλήλαιν. εἰ τὼ πόδε
θείᾳ μοίρᾳ πεποιημένω πρὸς τὸ συνεργεῖν ἀλ-
λήλοιν ἀμελήσαντε τούτου ἐμποδίζοιεν ἀλλή-
λω, οὐκ ἂν πολλὴ ἀμαθία εἴη καὶ κακοδαιμο-
νία τοῖς ἐπ' ὠφελείᾳ ἀλλήλοιν ἢ χεῖρέ τε καὶ
πόδε καὶ ὀφθαλμώ. καὶ τἆλλα ὅσα ἀ-
δελφὰ ἔφυσεν ἀνθρώποις. χεῖρες μὲν γὰρ εἰ δέοι αὐτὰς
ὀργυιὰ πλέον ὀργυιᾶς διέχοντα ἅμα ποιῆσαι, οὐκ ἂν
δύναιντο. πόδες δὲ οὐδ' ἂν ἐπὶ τὰ ὀργυιὰν

διέχοντα ἔλθοιεν ἅμα. ὀφθαλμοὶ δὲ οἱ δοκοῦντες ἐξικνεῖσθαι
ἐπὶ πλεῖστον ἐξικνεῖσθαι, οὐδ' ἂν τῶν ἔτι ἐγγυ-
τέρω ὄντων τὰ ἔμπροσθεν ἅμα καὶ τὰ ὄπισθεν ἴδοιεν
δύναιντο. ἀδελφὼ δὲ φίλω ὄντε καὶ πολὺ διεστῶτε,
πράττετον ἅμα καὶ ἐπ' ὠφελείᾳ ἀλλήλοιν. ἤκουσα [illegible]
δέ ποτε αὐτοῦ καὶ περὶ φίλων διαλεγομένου,
ἐξ ὧν ἔμοιγε ἐδόκει, μάλιστ' ἄν τις ὠφελεῖσθαι πρὸς
φίλων κτῆσίν τε καὶ χρείαν. τοῦτο μὲν γὰρ δὴ
πολλῶν ἔφη ἀκούειν, ὡς πάντων κτημάτων,
κράτιστον ἂν εἴη φίλος σαφὴς καὶ ἀγαθός. ἐπι- [illegible]
μελουμένους δὲ παντὸς μᾶλλον ὁρᾶν ἔφη τοὺς 153 [illegible]
πολλοὺς ἢ φίλων κτήσεως. καὶ γὰρ οἰκίας καὶ
ἀγροὺς καὶ ἀνδράποδα καὶ βοσκήματα καὶ σκεύη [illegible]
κτωμένους τε, ἐπιμελῶς ὁρᾶν ἔφη· καὶ τὰ ὄντα
σῴζειν πειρωμένους. φίλον δὲ ὃ μέγιστον ἀγαθὸν
εἶναι φασίν, ὁρᾶν ἔφη τοὺς πολλοὺς οὔτε ὅπως κτή-
σωνται φροντίζοντας, οὔτε ὅπως οἱ ὄντες αὐτοῖς
σῴζωνται. ἀλλὰ καὶ καμνόντων φίλων τε καὶ
οἰκετῶν, ὁρᾶν τινας ἔφη τοῖς μὲν οἰκέταις,
καὶ ἰατροὺς εἰσάγοντας καὶ τἆλλα πρὸς ὑγίειαν
ἐπιμελῶς παρασκευάζοντας. τῶν δὲ φίλων

καὶ πρᾶξαι πρᾶξεων. Καὶ δὴ τέ τινα εὖ ποιῆσαι
λέγει, ὡς τὸ σχεῖν· ἐμὲ γὰρ τις φόβος παράσχῃ,
ξυνοῦσα δεῖ. Τοῦτο δ', ὡς σκέπω. τὸ δὲ, ὡς πράτ-
τομεν. Καὶ τὰς ὡς μᾶλλον τὸ δὲ, διαλόμενος.
Καὶ εὖ μὲν πρᾶξαι τας, πλεῖστα εὐφραίνουσι.
σφαλομένους δὲ πλεῖστα ἐπαμορτῶν. χὠ δὲ αὖτε
ἑτέρωσε κἀκεῖνος ἔπαρε τοῦδε. Καὶ ὁ φθαλμοὶ πεσ
ορᾶσθαι. καὶ τὰ αὐτὰ πεσοῦσι. καὶ οἱ ἀπὸ
λοσθε ἐμοῦ τινος, τοῦ τῶν φίλων ἀορίστων ὠφελοῦ
λέπτας· πολλοὶς δὲ πεσοῦσι τοῖς ἐμοῖς ἐπαρκέσαι
ἢ χαῖρον ἢ χαίκοιμεν ἢ οὐδὲν ἀνῆσε. τῶν τε ὁ
φίλος πεσὶ τοῦ φίλου ὠξίωσεν. ἀλλήλως, ξυνοι
λύσθαι μοῦ, πειρασόντας θσθαι πεῖσθαι τοῦ ἀρ πρᾶγμα
κεν· τοῦδε πάμφο ροσοῖ τοῦ κτήματος ὁ κεκτη
φίλος, ἀρτασὸς καὶ ἐμοὶ μᾶλλοι πλησίος πᾶσιν.
πάσασα δ' ποτε καὶ ἄλλων αὐτὸ λόγων. ὡς εἴθαι μοι
ωσεῖρε πειν τοὶ ἀκούοντα, ἐξ ἐκζεῖμεν τοῦ, ὁ
πόα τοῖς φίλοις ἀξίοσιν. ἴδιον δὲ τινα τῶν ξιῶν
χρεῶν τα φίλου πεῖσθαι πόθεν μέν, ἢ πρὸ τοῦδε
ἀνύειν ἐμαυτοῦ αὐτὸ τοῦ χρεῶν τος καὶ ἄλλων
ωμῶν. χρεῖ φι οὖν τοῦτ' αὖθις δ', ἐπὶ τὴν ἀξίαν

ὀλιγαρῶν τας. ἀποθανόντων δὲ ἄλλο τέρων,
ἐπὶ μὲν τοῖς οἰκέταις, ἀχθομένους τε καὶ χρεμε-
τοῦσαν. ἐπὶ δὲ τοῖς φίλοις, χλευάσομεν ἐλε
θοῦσαν. ὁ δὲ μὲν ἄλλον κτημάτων, χλευ
ἐάσαντας ἀθορά που τον χλεύαμε πόσκε πον.
ὁ δὲ φίλων ἐπὶ μεγάλα λομένους, χλευάσω.
ἐπὶ δὲ πεσὶ τοῦ τοις, ὄρθιε φ τοὺς πολλοὺς τ' ἄν
χλευάσαιμεν τῶν κτημάτων. Καὶ τὸν ὑπολοιπὸν αὐτοῖς ὄντ'
τὸ πλῆθος, ἡδὺ τας. Τῶν δὲ φίλων ὀλίγων ὄντ' ἂν
χλεύσαιμεν τὸ πλῆθος ἀγνοοῦντας, ἀλλὰ καὶ τοῖς
ἀπολωλεκόσι μένοις τοῦ το κατακλείσαι ἐχρεὼν ἂν
οὐκ εἶναι τοὺς φίλους ἐφέασαν πολὺν χρόνον
βεβηκότας τοῦδ' οὗ τοῦ αὐτοὺς τοὺς φίλους φευγέ
ζειν. Καὶ τοι, πεσὶ πᾶσιν κτῆμα τοῦμ χλεύαμε πο
εκλελοιπόμενος φίλος χλεύος, χλεύ πολλῶν κρείττων
φανεῖσθαι. ποῖος δὲ ἵππος ἢ ποῖος ζεύγος χρ ὢν
χρήσεσθαι ὡς παρόντος φίλου. ποῖος δὲ δρόμος οὐ πλεύσεσθαι καὶ παρεσόμενος.
ἢ ποῖος χλῶν κτῆμα χρ ὢν πολλὰ ποιήσασθαι. ὁ δὲ χλεύ
φίλος, ὧν τοῦ τοῦτ' εἶναι πεσὶ πᾶσι τοῖς μεῖον ἢ
φίλος. ἐν τοῖς τοῦ δίου παρασκευῶς καὶ τοῦ

φίλων ἀόζ περοίμεθα, τῶν περοίμεθα, ὁμοίως
λύομαι ἀξίους εἶναι. ὁδί, κἄμμεμαώς. ὁδί, πλὴν
μικρῶν. ὁδί, καὶδέκα. μετὰ ἃς δ' ὁμῖ κρᾶτος,
λέγεται ἢ ἐπὶ δάτ ἐν ἢ ἐπὶ τὴν ἀρετὴν πεῖσαι ἀν τοιοῦτ.
σκοπεῖν δὴ τοῦτο εἰ φανεῖται ἄρα ἀόζ περὶ τῶν οἰκείων ἢ,
οὗ τινα καὶ ἄν θρ φίλον μᾶλλον εἶναι ἀξίαν. ναὶ μὰ δία·
φανῆναι γὰρ ἐπιεικέστερος. ἐπὶ τοῦτο οὖν βουλόμενος ἂν τοῦτ'
εἶναι φίλον μοι ἕνα μᾶλλον ἢ λύομαι τοῦδ', ἢ
ἡμῖν μᾶλλον γε περὶ τὰ μικρά. τοῦδ', καὶ περὶ δὲ
μικρῶν ἐμοὶ μέν. τοῦδ', περὶ πόσ' ἄν χρήματ'
καὶ πόσου ἐμοὶ μὲν ἂν φίλον μοι εἶναι. χαίρων ἐ
φησὶ ἂν Κράτης, εἴ τε ἄλλα τοιαῦτα τὰ ἀνθρώπινα ἂν
ἐμοὶ δέοι τάττειν τιμᾶται ἑαυτόν, πόσ' ἄρα τοῦ χρόνου
τοῦ φίλου; καὶ πειρᾶσθαι σὸς πλήσιον ἀξίους εἶναι
ἵνα ἢ τοῦ αὐτοῦ οἱ φίλοι περὶ δι' ἐμοῦ ἄν. ἐγὼ
γὰρ τοῖς φασὶ πολλάκις χαίρων τιμᾶν, ὅτι περὶ λόγου
κεν αὐτοῦ, φίλοις εἶναι. τοῦδ' ἔτι μᾶλλον δὲ χαίρων
μᾶλλον ἐὰν τὸ ἀνηρῆσθαι τὸ φίλον ἢ ἄν. ἐπὶ τοῖς
πάντα σκοπῶν μὲν ὧδε πῶς ἐπὶ τὸ ἐπιεικέστερον περὶ
εὖ παῖν καὶ ἀποδοῦναι τὰ δέοντα. χαίρων καὶ
τῶν περὶ φίλων ὁ τοιοῦτος ἢ τοῖς πλείστοις

μικρά
ἀμείνων

ἐπιεικ

λαβεῖν ἐπὶ πλεῖστον τοῦ ἀποδοῦναι. τοιοῦτ' χρηστοῦ,
χαίρειν ἂν τοῖς πολλοῖς μᾶλλον ὁρῶ, χαίρειν φίλων
ποιεῖσθαι μᾶλλον. ἐδόκουν δέ μοι καὶ ἐν τῷ δοκεῖν εἶναι φίλ ch. VI
ὁ πόσους ἄξιος πεῖσαι φρενῶν τοιοῦτος λέγων. ἐπὶ φανῶν
μὲν φίλων ἐπὶ τοῦτο ἰέναι. ἐπὶ δοκοῦντας φίλους ἀγαθοὺς
πῶς δὴ ἐπὶ χειροῦσθαι σκοπεῖν. ὁρᾶτε τοῦτο
ζητητέον, ὅστις ὁρμᾶται πρός τε καὶ φίλοποιότητας
καὶ ἀρετάς, καὶ ὑπὲρ καὶ ἀρετῆς. ὁ δὲ ὑπὸ τούτων
κρατούμενος, ἢ τῶν ἐν αὐτῷ ἁμαρτημάτων τοῦ,
τὰ ὁμοῖα πράττειν. μᾶλλον δὴ τε ἐξῆν. χαίρων
τοῦ μὲν ἀπὸ τοῦ τῶν ἀρχομένου, ἀφεκτέον δὲ
ἄρχειν. πολὺ μὲν γὰρ ἐφ. τὸ δὲ ἐφοβεῖτο τὸ ἐξ 161.
πορεύεσθαι ἐν μὲν αὐτάρκης ἐστὸν. ἀλλὰ τῶν
πλησίον δὲ τοῦ. καὶ λαμβάνων μὲν, μᾶλλον τοῦ
ἀποδιδόναι. μᾶλλον δὲ, τοῦ μᾶλλον δὲ
μισεῖν. δοκεῖ σοι καὶ οὗτος χαλεπὸς φίλος εἶναι,
πάνυ τί φη. οὐκοῦν ἀφεκτέον καὶ τούτου, ἀφεκτ
μὲν τοῦ φη. τὸ δὲ ὅσ' ἔτι χρῆσθαι τὸ ζητεῖν μᾶλλον
πολλῶν δὲ χρεμάτων ἐπιθυμεῖ. καὶ δι' αὐτοῦ τοῦ, ὅτι
ξύμφορος ἐστὶ καὶ λαμβάνων μᾶλλον, μᾶλλον. ἀπο
διδόναι δὲ μᾶλλον τοῦ. ζημιοῦ δ' ὁ καὶ ἐφ' ἑτ.

καὶ τοῦ πρὸ τοῦ πόρος κἀμὲ χἄτερα. τί δῆτα τοῖς πλείστοις τοῦτο
τοῦ, χρήματα τίκτεται, καὶ μετρεῖσθαι δὲ πλείονος πολίτης.
ἢ ὃ πάντων αὖ τοῖς τίμιον μάλιστ' ἐφ' ἑκάστου καὶ τοῦτ'
ἔστιν, ἐπιδοκεῖ δὲ τοῦτο φίλος ἐστὶ καὶ τοῦτ' ἔστιν ἐμοὶ
τί δ' ὅστις ἐστὶ σοὶ φίλος τί δῆτα ἐστὶν ἑκάστῳ πολλοὶ τοῖς
νοῦς ἔχουσι παρέχεται. ἐφ' ἑκάστου μὲν δὴ καὶ τοῦτο.
εἰδέτις τοὺς τῶν μὲν ὠφελουμένων μεμνῆσθαι χρὴ δεῖ δὲ πλεῖν
δυνάμεως καὶ καιροῦ φρονεῖν τοῦ δυνατοῦ τε εἶναι, ὅταν
φίλος δοκεῖν καὶ οὗτος. δυνατὸν μὲν οὖν ἐστὶν ἐκ πραγμάτων
ὠφελεῖσθαι φίλους πολλούς. οἷς μὲν οὖν, οἷς τοῦτο
πρᾶγμα τῶν, ἐφ' ἑκάστοις μὲν ἢ, τῶν τοῦ βίου δὲ ἀλλ'
ὅλίγους δ' καὶ ἀξίους μεγάλου τοῦ χρῆναι. καὶ φίλους μὲν,
περὶ τὰ μὲν μεγάλα πράγματα πολλῶν τοὺς ἀρίστους ἐξ
ὧν τε αὐτοὶ τελοῦσι τελ" τοῖς χρωμένοις. πῶς γὰρ ταῦτα δ'
ἂν μάθοιμεν ἐν ὁποίοις ἐστὶ περὶ τοὺς χρῆσθαι τοὺς δὲ
βλάπτειν τε πολλοὺς, ἐ φανεροὶ μᾶλλον ἐσμεν ἐν τοῖς
αὐτῶν τε κακοῖς. μικροὺς δὲ ὀλίγου δεῖν τοὺς περὶ
αὐτὸν ἐν βλάβαις ὠφελοῦντας, τὰ τῶν πλείστων
καὶ τοὺς ἐν πολλοῖς εὖ πεπονθότας. καὶ ἐν ἅπασι δὴ λέγεται
ἔφη οὖν δή, τοὺς φίλους τοὺς περὶ θεὸν εὖ πεπονθότας φίλ
μοι εἶναι καὶ τοὺς ἐν τοῖς δὴ τε τὰ ἐν τοῖς.

Καὶ τοῖς ἔφη ὁμοίως ὁρῶ τοῖς περὶ θεὸν εὖ πεπονθόσιν
χρώμενον, τοῦ τοιοῦτον εἶναι οἷόν μοι καὶ ὧδε χρᾶσθαι.
ἦ δ' ἔφη. οὐ λέγω μὲν ἄξιος φίλος εἶναι ὁ κακῶς μὲν
πρὸς χρήματα τὸν ποιεῖσθαι. πρὸς τοῦτο μὲν
ἔφη, τὰ περὶ τῶν θεῶν ὑπὸ σκέπτεσθαι ὡς
χρὴ σὲ αὐτὸν φίλον ποιεῖσθαι. τοῦτο δ' ἔφη
οὐ δῆλον δοκεῖ καὶ οἱ θεοὶ μὲν ἐπιτάττουσι.
ἔχεις ἢ πῶν ὅπως οὖν τοῦτο θεραπεύσεις. μάλ' ἔφη,
γράφε δὴ πόλεως ὁδοῖς πολλαχοῦ. γράφε δὴ τῶν
αἰδοίων. γράφε δ' ἐν ἃ ὁδὸς περ οἴκαδε. γράφε δ'
φίλων ἐλθὼν ὁρτασθαι. χαλεπὸν δὲ καὶ πολὺ σοῦ
κατὰ χεῖρα ὁδὸς περιδοῦναι. ἐχθεσι δὲ μᾶλλον ἢ φί
λοις ἐπιτρέπουσι ταῦτα πράττειν. φίλοις δέ; πῶς ἐφ.
εἶναι μὲν τίμιος φασὶν ἁπλοῦς εἶναι οἱ πολλοὶ ἀλλ'
δρῶντες οἷς βούλονται χρῆσθαι, φίλους αὐτοὺς ποιοῦνται.
ἵνα δ' καὶ φίλοι ὦσιν ἐπιτήδειοι, πρὸς οὓς
βούλονται χρῆσθαι, φίλων τοιοῦτον.
πόθεν οὖν ἔφη ταῦτα μάθωμεν. ἐξ ὧν
σφᾶς ἐπὶ δοῦναι τῷ ὀλίγου. ἢ κοινῷ ὁμοίως
οὐ μετὰ τῶν ἀρχόντων δὲ τοῖς. λεύρδε δὴ πολίταις
ὀλίγου μετὰ κύδος ἀρχῶν. τῶν ἐφ'

ἀχθεσθῇ, πάνυ θεατὴν παῖδα σ' ἀμφεσθῖν ἐμεῖο.
γρωῶν ἴφθιμ' καὶ πεδὶ γ' ὄδι ἄστεα ναίεται, οἵνα σὺν ἐμοὶ
οἱ γέμω φελέοσ' ὄμπεσ, ὡφελέμενοι δώσουσι
φίλοις πολεῖτας. μαλ' οὔ δη τε φθ. ἀλλ' ἄλλων
μοι ἐγὼ πόνεα σὺν ὄυτα, κἠγὼν κἠτάδοις φίλοις
κυδάσεσθαι. ἦ κεν πόλεμόν τε μολεῖν αὐτὸν μαλ' ἐπὶ λέσβ. ἀχ.
σασθαι ἐρόμενον, ὄξε' τοί μοι τοῖς κἠγὼν κἠτάδοσ
φίλον εἶμεν. οἶσθα γὰρ φθιώτας ὅ τε ταράττη
σι ἐῶν κεῖ τόξουλε· ὅ τι πολλάκις ἄνδρας καὶ
κρεα πεδ' ἔσθοντας, καὶ τῶν αἰσχέων κε πεχόμην,
ὄφρα σὺν τοῖ' τοὺς φίλους εἶμεν, φασὶ δ' ἔγωγε τὰς ἀλλ'
λοις. καὶ μάλα πώ τοτον ἐμὲ μεμβλεμένη τῶν μενδήμος ὁ
ξέως ἀνδρῶν. καὶ οὐ μόνον τε φθ. ὃ κεῖ τόξουλος
οἱ δὲ ἄλλοι πάντες τοῦτο ποιοῦσιν. ἀλλὰ καὶ πόλεις. αἳ ἐπαί. ἀχ.
τῶν τε καλῶν μάλιστα τιμωμένας. καὶ τὰς ἀ
σχέα μάλιστα χρωσιζομένας, πολλάκις πολεμίους κ. ἐπιστρατεύσ. ἀχ.
ἔχουσι περὶ ἄλλας. ἀλλ' οἷ ζόμενος, πάνυ ἀθύμως
ἔχω περὶ τῶν ἔσων φίλων κτᾶσθ. γ' τε γὰρ τοὺς
ἐμοὶ ἐόντας φίλους ἀνθρώπους ἀλλ' ἄλλοις δώσω ἐσθμεν,
ὥστε τὰ δ' οἱ ἀρέσκει σοι. ἢ ἀμελεῖς. ἢ πάνυ κτ κτίζ. ἀχ.
τὰ πᾶσι, ὥ κε τὰς ἄνθρωποι, ἀλλ' ἄγαν τοὺς φίλους

πάσσει ρ. ἀχ

ἄπαντα δὲ δόξω κε τὰν καὶ τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις ἀστεῖρα
μάδ' ἀδύνατον καὶ τοῖχον, ὅστε μὴ ἀπέχειν ἀπ'
αὐτῶν τοὺς ἐπαινέτας; χάλ. ἀλλὰ τοῖς ἐπορεξ
φίλοτιμουμένοις. ἀ' τοῖς ἐπᾴδειν. σχεδὸν τοιέ
τοιαῦτα χρῆμα ἐστὶ καὶ ἐγὼ ἐπᾴδειν. οἷα μὴ μοιμᾶσθαι
καὶ ὧν τοὺς ἐπαινοῦντα, καὶ ἀκούειν τὰ λέγειν. ἀλ' ὦ
μὴν γὰρ ἀχθόμενον τὸν ἄνθρωπον καὶ ἀπεχθάνεσθαι τοὺς ἀνθρώ
πους αὐτῷ. ἃ τοὺς ἀδύνατα ὅτι μὴ ἀνθρώπους τε καὶ αἰσχέσθ
καὶ ἀδυνάτους ἄνδρ', ἐπαινοῦντα μέγαν. ὅτι καὶ ἀνθρώπους τε
καὶ μέτας καὶ ἰσχυροὺς ἄνδρ'. ἄλλας δ' ἔστιν οἶσθα
ἐπᾴδειν, ἄλλ' ἀλλὰ ποιοῦσα μὴ, ὅτι πρᾶγμα πολλὰς
ἐπόησατο. ἀεὶ ἐπάδουσα τὰ πόλ', ἐποίησαν ἀμφὶ λ'
αὐτόν. φησὶ δὲ κλῆσ δ', πῶς ἐποίασε ἀμφὶ πολλ
φίλην ἐὼν τὸν. μαλ' οὐκ ἐπάδουσα. ἀλλ' πρᾶ
γ' τας τὸ ἄλλοθι αὐτῷ. δοκεῖσ μοι λέγειν ὦ Σώκρ,
ὡς οἱ μὲν πολλοὶ ἄλλοθι τῶν κτᾶσθαι φίλ,
αὐτοὺς μὲν ἄλλοθι λοιπεύθαι λέγειν τὸ κρὶ
τικόν. σὺ δὲ οὐ φησὶ Σωκράτας, οἵουτ'
ἡμᾶς πρᾶγμα ὄντα, χρὴ τοὺς φίλους κτᾶσθ.
ἐώσασθαι γὰρ ἐφὸ κεῖ τόξουλος, ἐὰν τοιαῦτα φῶ λ'
ἄλλοθι ἄλλοις ἀνθρώποις φίλους ὄμπας. ὁ δὲ ἀντιπεῖν

169 πρίασθαι. οἱ μὲν δὴ πονηροί, πάντως ἔμοιγε δοκοῦσιν
ἀλλήλοις ἐχθροὶ μᾶλλον ἢ φίλοι πεφυκέναι. ἀλλὰ
μὴν ὥσπερ σὺ λέγεις, οὐδ' ἂν τοῖς χρηστοῖς οἱ πονηροὶ
ποτὲ συναρμόσειαν εἰς φιλίαν. πῶς γὰρ οἱ τὰ πο-
νηρὰ ποιοῦντες, τοῖς τὰ τοιαῦτα μισοῦσι φίλοι γέ-
νοιντ' ἄν. εἰ δὲ δὴ καὶ οἱ ἀρετὴν ἀσκοῦντες στασιά-
ποσὸν δὲ ζουσί τε περὶ τοῦ πρωτεύειν ἐν ταῖς πόλεσι καὶ
πρωτεύειν, μισοῦσιν. φθονοῦντες αὑτοῖς μισοῦσιν ἀλλήλους, τίνες
ἔτι φίλοι ἔσονται. καὶ ἐν τίσιν ἀνθρώποις εὔνοια καὶ
21 πίστις ἔσται. ἀλλ' ἔχει μὲν ἔφη ὁ Σωκράτης, ποικί-
λως πως ταῦτα ὦ Κριτόβουλε. φύσει γὰρ ἔχουσιν
οἱ ἄνθρωποι τὰ μέν, φιλικά. δέονταί τε γὰρ ἀλλή-
λων καὶ ἐλεοῦσι. καὶ συνεργοῦντες, ὠφελοῦσι
καὶ τοῦτο συνιέντες, χάριν ἔχουσιν ἀλλήλοις. τὰ δὲ
πολεμικά. τά τε γὰρ αὐτὰ καλὰ καὶ ἡδέα νομί-
ζοντες, ὑπὲρ τούτων μάχονται. καὶ διχογνωμο-
νοῦντες, ἐναντιοῦνται. πολεμικὸν δὲ καὶ ἔρις
καὶ ὀργή. καὶ δυσμενὲς μὲν ἐστίν, ὁ τοῦ πλεονεκτεῖν
ἔρως. μισητὸν δέ, ὁ φθόνος. ἀλλ' ὅμως διὰ
τούτων πάντων ἡ φιλία διαδυομένη, συνά-
πτει τοὺς καλούς τε κἀγαθούς. διὰ γὰρ τὴν ἀρετὴν

αἱροῦνται μὲν ἄνευ πόνου τὰ μέτρια κεκτῆσθαι
μᾶλλον, ἢ διὰ πολέμου πάντων κυριεύειν. καὶ
δύνανται πεινῶντες καὶ διψῶντες, ἀλύπως σίτου
καὶ ποτοῦ κοινωνεῖν. καὶ τοῖς τῶν ὡραίων
ἀφροδισίοις ἡδόμενοι καρτερεῖν ὥστε μὴ λυπεῖν ἡδόμενοι [illegible]
οὓς μὴ προσήκει. δύνανται δὲ καὶ χρημάτων
οὐ μόνον τοῦ πλεονεκτεῖν ἀπεχόμενοι νομίμως
κοινωνεῖν, ἀλλὰ καὶ ἐπαρκεῖν ἀλλήλοις.
δύνανται δὲ καὶ τὴν ἔριν οὐ μόνον ἀλύπως, ἀλλὰ
καὶ συμφερόντως ἀλλήλοις διατίθεσθαι. καὶ τὴν
ὀργὴν κωλύειν εἰς τὸ μεταμελησόμενον προϊ-
έναι. τὸν δὲ φθόνον, παντάπασιν ἀφαιροῦσι.
τὰ μὲν ἑαυτῶν ἀγαθά, τοῖς φίλοις οἰκεῖα παρέ-
χοντες. τὰ δὲ τῶν φίλων, ἑαυτῶν νομίζοντες.
πῶς οὖν οὐκ εἰκὸς τοὺς καλοὺς κἀγαθοὺς καὶ τῶν
πολιτικῶν τιμῶν, μὴ μόνον ἀβλαβεῖς
ἀλλὰ καὶ ὠφελίμους ἀλλήλοις κοινωνοὺς εἶναι.
οἱ μὲν γὰρ ἐπιθυμοῦντες ἐν ταῖς πόλεσι τι-
μᾶσθαί τε καὶ ἄρχειν ἵνα ἐξουσίαν ἔχωσι χρή-
ματά τε κλέπτειν καὶ ἀνθρώπους βιάζεσθαι. καὶ
ἡδυπαθεῖν, ἄδικοί τε καὶ πονηροὶ ἂν εἶεν.

μάχιμοι ἡδέσται καὶ τοῦτων, πλειόνων ἐπιμελητέον
κ' ἡδέσθαι δὲ τὰ τοιαῦτα· καὶ μὴν οἱ συμμαχεῖν
ἐθέλοντες, ἀ' ποιητέον ὑμᾶς θελήσωσι προθυμεῖσθαι·
πολὺ δ' κρεῖττον τοὺς θέλοντας ποιεῖσθαι ἑαυτοῖς φίλους
εὖ ποιεῖν, ἢ τοὺς χείρονας πλείονας ὄντας· οἱ
δὲ πονηροὶ, πολὺ πλείονες εἰσὶν τῶν, οἱ ἐπιεικεῖς τοῦ
χρηστοὶ δὲ τοῦτον ταῦτα· λύπας τε ἀφαιρῶνται φίλους κεῖ τοὺ
ζουλε, πάρεσι ἡδέσθαι τὸ ἡδέσθαι. καὶ τοῦτο ἐστὶ κεῖ τὸ
μενος, θαρρεῖν ἐπὶ χείρει τοὺς πολεμίους τε πλήθους·
ἴσως δὲν τοσοῦτο πλῆθος συμβαίνει εἶναι τῶν ἐχθρῶν
λῶν τε πλήθων θαρσεῖν χρὴ μᾶλλον τοῦ ὀρθοῦ τοῦ
ἴσους. ἀλλ' ὡς ἐστὶν ἐπὶ τὸ χεῖρον ἀεὶ τὸ ὀρθοῦ τοῦ
λοι ὀρθοῦ μενοι, ἐπὶ τὸ φίλων τε αὐτοὺς, ἀντὶ
φίλειθαι ἐπαῦξον. καὶ ποθῶν, ἀντὶ ποθεῖσθαι.
καὶ ἐπὶ τὸ μᾶλλον ξωϊσμα, καὶ ἀντὶ ποιεῖσθαι
ξωϊσμός. ὁρᾶν δ' καὶ σοὶ τοὺ τῶν λόγων, ὁ
ἐπὶ τὸ μᾶσθαι φίλειν πρὸς τίμας ποιεῖσθαι.
μᾶλλον δ' ἐπὶ περὶ τοὺ μὲ οἷς ἀντὶ ζουλε φίλος
μεῖσθαι. διὰ τὸ τὸ ἐπὶ μᾶλλον τὸ ἀντὶ κτᾶ
τοῦ ἀντὶ κομίζεσθαι, χρὴ πάρεσ οὐ μᾶλλον ἔχειν
ὑπὲρ ἀντὶ τοῦ. καὶ ὁ κεῖ τὸ ζουλε ξένος. ἀμείνω

τῶν αὐτῶν.

καὶ ἀλλότριος ἐστὶν ὧν δεῖ μόσαι· ἀλλ' ἐξεῖν
πόλει τὸ μᾶθαι βουλόμενος, ὅπως αὐτὸς τὸ
μὴ αὐξῆται. καὶ τοῖς φίλοις τὰ δίκαια
βοηθεῖν ἀλλότια· καὶ ἄρξας ἡδέσθαι τοιοῦτο ποιεῖν
πεῖρα τοιαῦτα, ἀλλὰ τὸ τοιοῦτος, ἐξεῖναι τοῦ
τῶν ἀλλότριον τῶν μόσαι· πότερον τοὺς
φίλους ὠφελεῖ μᾶλλον ἢ τοὺς μὴ φίλους ἢ τοὺς
λοις ὥστε ταῦτα, ἢ τοὺς πολεμίους ἡδέσθαι ἧττον
τοιοῦτος ἐστὶν ἡδέσθαι ἔχων ἐξεῖναι· ἀλλὰ
καὶ ἐν τοῖς εὐμενῶς μᾶλλον ἐξεῖναι ἀδικεῖν· ὁ τὸ
φίλειν τοῖς κεῖ τὸ τοῖς ἐξεῖναι ἐστὶν μᾶλλον ἢ τοὺς μὴ
ρους εἶναι, πότερος ἂν τοὺς ἡδέσθαι ἄμεινον ἔχοι τοῦ
πολεμίου. καὶ πότερος ἡδέσθαι οὐ τοιοῦτος ἐστιν· ἡδέως
κεῖ μὲν οἰκεῖος τοῦ τὸ ποιεῖν. εὐδὲ τοῖς
ποιεῖ τι κεῖ οἷς ἐστὶν οἰκεῖοι ἡδέσθαι κεῖ δοῦναι,
ἁδέως κωλύει με τοῦ ἂν τις βουλῆται ἐμοῦ
πολεμεῖσθαι τε τοῦ, πῶς χαίρουσι τελεῖ τοὺς βία
τέρους φίλους κτησάμενος· πολὺ τάλεθαι· ἀλ
λοις καὶ νῦν ποιῶ καὶ ἐμοὶ τοῖς τῶν πελέξεων
μᾶλλον, ἢ ἂν τοῦτον ἔχοντα χρόμενον. ἐμοὶ
κεῖνο δῆλον ὅτι μᾶλ' πολλοῦ τοῦ δεῖ,

ἠὲ χωὴ καὶ κλεΐσας. αὖ ὁ Κεῖτόβουλος, ἴφη.
ὧς τοὺς μὲν κακοὺς, φίλαν δου τοὺς μου. τοὺς δ'
ἀγαθοὺς καταφίλαν δου τος, θαρρῶν μ δίδασκε τῶν
φίλων τὰ θεσπέσια. καὶ ὁ Οδυσεὺς, ἔφη.
ὁ τὸν οὖν ὧς Κεῖτόβουλε φίλος τὸν ὁ βούλει τε
κέαθαι, ἐ θέλοις, με κατὰ πεῖθ σοῦ· πεὶ σὺ τὸν, ὅ τι
κάκιστός τε σὺ τοῦ. καὶ ἐ πὶ θυμεῖσ φίλος σὺ τοῦ
εἶμαι, κατηγόρει ἔφη ὁ Κεῖτόβουλος. ἀλλὰ τὸν
οἶδα μὲ σοῦτε τοὺς ἐ πημόνως τας· ἐ νὶ δίσου
ωεσσκατηγορήσω ἔφη ὁ τὸ δὲ τὸ ἀγαθὸν αὖ τος,
καὶ ἐ νοίκως ἔχεις πρὸς αὐ τόν. ἆρα μὴ δὲ
βάλεαι δόξ ας ὑπ' ἐμοῦ. ἀλλ' ὡ τωμὲ ἔφη
ἐ πίστευτα εὔκολα, πείσοις δ' ἂν ὑποκρίσει
ἐ νοίκως ἔχ' πρὸς ἐμέ. ταῦ τα μὲν δὴ ἔφη ὁ
Οδυσεὺς ὀξέως μὲ λέτα πορὶ σ πρὸς οὺς
λοὺς φίλους πολήθεσθαι. ἐ νὶ δὲ μοὶ ἔτι
ὀξοτέρων λόγ ων πορὶ σοῦ ὁ τὸ ἐ πὶ με γας
τῶν φίλων ἦ, καὶ ἀλλοῖ οὕτω χάρις ὡς
φίλος ἀγαθός. καὶ ἐ πὶ τοῖς κακοῖς ὅρ τοις
ὁ τὸ φίλον ἀλέγειν χρῆ ναι, ἢ ἐ πὶ τοῖς ἐ αυ τ
καὶ ἐ πὶ τοῖς ἀγαθοῖς τῶν φίλων χάριτας χρεύ ειν.

ὧδε δὲ κέκτητες τοὺ τῶν ἐ τοὸ ἔδον καθαπερ τῶν
πάλαι ἐ πὶ γῆς λόγ ων. ἀλλ' ὡς τε καὶ ἄδ ξ ἀνὲ στειμ οἱ
καὶ αὖ τοὶ ἐ πὶ θυμεῖ με ἐ πὶ τοὺς ἀγαθοὺς τας τυχεῖ ν καὶ
ἐ πὶ τοὺς κακοὺς τὰ ἐ ὸν μὲν. καὶ ὁ Οδυ κεύς, ἔφη.
αὖ τὰρ ἐ γὼ τόβουλε. χρὴ μὲν φρονέ ειν τὸν ἐ μὲ ἐ πὶ θυμέ
τοὺ τας μὲν αν πεσσφρόνως τα ποιεῖν, ὑπομένειν
τοὺς κακοὺς· πέ πασμαι δὲ καὶ ἀ πὸ τῶν σκιδνα μ
διὰ τοῦ τοφεύ ειν τοὺς ἀνοὺς ὁ τὸ τας μὲ ἐ σας αὖ
τοῖς πεσσέφρε τας δ' ἐ τοσειρῆνας, ὅ τι τας,
τεῖ ας χρὴ μὲ πεσσέφρον. χρὴ δὲ καὶ πόρρω
θεν ἐ πᾶδον. πάντας φασὶ ὑπομένειν καὶ
χαίρειν τας αὖ τοῦ μ κλεΐσας. καὶ ὁ Κεῖτό
βουλος, ἔφη. οὐκ οὖ πεσσύβριν τος τας μᾶ ἐ σας
ὁ, τε ἔχεις χρὴ ἀγαθοὺ οἷς φίλοισι κτήσ ειν, δι' δασκε.
χρὴ δὲ τὸ τόμα οὖν ἐ φη ὁ δυ Κεί τας πρὸς τὸ τό
μα πεσθίσεις. ἦ δ' ἐ φη ὁ Κεῖ τόβουλ ος· χρὴ δὲ
τὸ τόμα πρὸς τὸ τόμα πεσθίειν χρὴ δὲ ἐ πὶ μὲ
καπνίῃ. εὐχὴ ἐ φη σὺ τε οὖ Κεί τόβουλε, τὸν
τοῦ τον τοῦ ὑμᾶ τόρ τους φρένας. οἶμαι δ' ἐ γὼ μὲν,
τὰ τοι αῦ τα χρὴ ποιέμενον σῶν. οἶδ' ἀ σχαλόω,
καὶ ἠδίως πεσσεῖν τας. μο μέλπου τες δὲ τὰ τοι

δοκῶσι μᾶλλον ὀφείλειν τὰ δεύτερα ποιεῖν ἢ
πείθειν πειρᾶσθαι σεαυτοῦ χείρω εἶναι; ἢ
μὴ φασὶ δοῦναι τῷ θεῷ κτῶμενος. ἀνὴρ δ'
ζηλῶν ἐμὸς φίλον ποιῆσαι μᾶλλον κάκιον, ἢ πολε-
μεῖν δεδιὼς χείρων εἶναι κυβερνήτου. ὁ μὲν
γὰρ ἀγαθὸς εἶναι κυβερνήτης, ἐὰν μὴ πάσης εὐ-
πλοΐας, ἐάν γε τοῦ πλείστου μέρους καὶ τῆς
κυβερνήσεως, ἐλπίδα παρέχεται μᾶλλον τοῦ
καὶ τὸν αὐτὸν ἀπολέσαι; ἢ ὅσοι πάσης μὲν μᾶλλον
πόλεως δεόμενος, οὐχὶ δὲ σεαυτῷ πειρᾶσθαι
φίλων καὶ πολεμίων ἐπιτρέπειν, τῷ δὲ
οἴεσθαι σεαυτὸν καὶ τῇ πόλει ἐπιτρέπειν. τί
δ' ὅτι τοὺς μὲν φίλους εὖ ποιοῦντα τοὺς δὲ ἐχθροὺς κακῶς
πάνυ δὴ οἱ μὲν σοὶ ἐπιτήδειοι ἂν εἶεν θᾶττον
ἀγαθοὶ φίλοι. τί οὖν ἔφην κεἰ τὸ βουλεύσασθαι
τοῦτο λείποι, οὗπερ χάριν πολὺ δεῖ, ὁ δὲ βουλεύσα-
σθαι μόνον λείποι. μᾶλλον γὰρ ποτὲ καὶ ἐνδέοι
σίας ἢ κοινωνίας ἐφ' ἃς ἀγαθὰς πρὸς μόνον φεύγειν;
μετὰ μὲν γὰρ βεβαίων τούτων ἀδυνατεῖν ἀγαθοὺς
φίλους ἐκ κακῶν ποιεῖν. ἀνυσθεὶς δ'
ἂν ἐκ τοιούτου μᾶλλον. τοὺς γὰρ ὀφείλοντας τιθέ-
μενος μᾶλλον ἂν καὶ τῶν πρὸς τοὺς ἐχθροὺς
μισῶν. ἀλλὰ καὶ εἰ τοῦτο πεπαίδευσαι ὀρθῶς ἔχειν, τὸν
μὴ ἐξεῖναί μοι πρὸς σὲ λέγειν ἐπαμῦναι τῷ
ἀδικοῦντι; οὐκ ἔστιν ἀλλὰ σοὶ μὲν φίλος ὢν ἐγὼ καὶ
τοῖς σοῖς φίλοις ἔσομαι, ἐὰν μὴ καὶ μισήσω τινὰς
καὶ σοὶ ἐχθροὺς ποιήσωμαι. ἐὰν δὲ καὶ τοῦτο
μισῶ, οὐκέτι σοὶ ἔσομαι φίλος. ἀλλὰ τοῦτο
ἐστὶν ἐπιτήδειον ἐμοὶ καὶ σοὶ καὶ τοῖς σοῖς
καὶ ἐμοῖς φίλοις, ἀλλ' ἐπὶ καιρὸν μισοῦντα καὶ
φιλοῦντα. καὶ ὁ τὸ ἐναντίον ἀδικῶν ἐμὲ καὶ σὲ καὶ τοὺς
μὲν φίλους εὖ ποιῶν τοὺς δὲ ἐχθροὺς κακῶς
πάνυ δὴ οἱ μὲν σοὶ ἐπιτήδειοι ἂν εἶεν θᾶττον
ἀγαθοὶ φίλοι. τί οὖν ἔφην κεἰ τὸ βουλεύσασθαι
τοῦτο λείποι, οὗπερ χάριν πολὺ δεῖ, ὁ δὲ βουλεύσα-
σθαι μόνον λείποι. μᾶλλον γὰρ ποτὲ καὶ ἐνδέοι
σίας ἢ κοινωνίας ἐφ' ἃς ἀγαθὰς πρὸς μόνον φεύγειν;
μετὰ μὲν γὰρ βεβαίων τούτων ἀδυνατεῖν ἀγαθοὺς
φίλους ἐκ κακῶν ποιεῖν. ἀνυσθεὶς δ'
ἂν ἐκ τοιούτου μᾶλλον. τοὺς γὰρ ὀφείλοντας τιθέ-
μενος μᾶλλον ἂν καὶ τῶν πρὸς τοὺς ἐχθροὺς
μισῶν. ἀλλὰ καὶ εἰ τοῦτο πεπαίδευσαι ὀρθῶς ἔχειν, τὸν
μὴ ἐξεῖναί μοι πρὸς σὲ λέγειν ἐπαμῦναι τῷ
ἀδικοῦντι; οὐκ ἔστιν ἀλλὰ σοὶ μὲν φίλος ὢν ἐγὼ καὶ
τοῖς σοῖς φίλοις ἔσομαι, ἐὰν μὴ καὶ μισήσω τινὰς
καὶ σοὶ ἐχθροὺς ποιήσωμαι. ἐὰν δὲ καὶ τοῦτο
μισῶ, οὐκέτι σοὶ ἔσομαι φίλος. ἀλλὰ τοῦτο
ἐστὶν ἐπιτήδειον ἐμοὶ καὶ σοὶ καὶ τοῖς σοῖς
καὶ ἐμοῖς φίλοις, ἀλλ' ἐπὶ καιρὸν μισοῦντα καὶ
φιλοῦντα. καὶ ὁ τὸ ἐναντίον ἀδικῶν ἐμὲ καὶ σὲ καὶ τοὺς

ὠνὰ δαμεί σεαθαι οὐ δαμόσιμε ἐὼν ἀργύριον·
γνα πεό τεσυ γὰρ ἐις μοι δὲ Κεῖ ἐν τῇ ὁ δεῖνα τῶν
ἰδρίῃν, ἀδδημι ζό μεν ὀνᾶσθαι. χαλεπού μεν οὖν
ἐκεῖνα ζὸν ζόδε Κεα τες τοὺς οἰκείους πρέσορσθαι τοὺς 148
κωμένους. γνῶσα τουνὺ τοδε τους τρέφειν
-τοὺς τοὺς πεσήκοντας. γνοὺς ας οὖν τῶν τα
ὀδε Κεα τες, τί ποτε ἰστὶν ἐφ ὁ τι κερδάνεμεν
-πολὺ τρέφον, οὐ μόνον ἐὼν τε Κεὰ τοὺς
-τα ἐπὶ τὰ δια δῶσα τας παρέχειν, γνα Κεὰ πρὸς τοὺς
ἰδ τας τοδε τα, ὥς τε Κεὰ πλουτεῖν. σὺν δὲ πολλῷ
τρέφον δ δοιμες ἀποχᾶθε. ὁ τι μὴ δὲ ἐφ, ὁ μεν, δὺ
λους τρέφειν δὲ λευθέρους. Κεὰ πότερον
ἐφ τοὺς παρὰ σοὶ ἐλευθέρους οἰκείους τοὺς ἢ
ἢ τοὺς παρὰ Κεσὶ μισθοῦ δουλους. ἐγὼ μὲν οὖν ἐμοὶ δοκῶ
ἐφ, τοὺς παρ ἐμοὶ ἐλευθέρους. γνώσει ἐφ ἁπλῶ
-τοὺ μεὶ ἀπὸ τῶν πονηρῶν τόρνων πορίσθαι.
σὺ δ' ἀποκρίζει τόδε ἐμοὶ τα, ἐὰν ἀποσίᾳ ἦναι.
μὴ δὲ ἐφ, ὁ μεν γὰρ, τεχνίτας τρέφειν ἐὼν
ἐλευθερίως, πῶς πεσδὲν χρεών;

ἐγὼ δὲ οὐ δοκῶ Κεῖ τόδε, ὅτι μισθὸν ἡμᾶς. γὰρ
σὺ πως ἄνθρωπον ὄντα δοκεῖς, δίδασκε. Κεὶ ὁ Κεῖ
τόδουλος· γνώσῃ σχεδόν τι ἐγὼ ἐφ ὃ δοκεῖ τα
ἐν τῇ ἐμῇ τόδε τους· οὔ τε γὰρ κακὸν ἐστ', ὅ τε δὲ
φιλέτοι μ' ἐγὼ. Κεὶ μὲν πρὸς τας ἀποφάσεις τε ἐὸν
φίλτρου, ὅτας μεὶ δὲ ἔτι σθαι, ἐ πεὶ ἐᾶ τοῦ μὴ σθαι γνώσῃ.
τας δὲ δὲ ἐὼν δεῖ ἐμὲ δὲ δάσκεσθαι με τὰ ἔμ ἐσ θαι πρὸς
-τοὺς ἐ πὶ τὰ Κεῖν. ὁρᾷς δὲ Κεὶ ἐν τοὺ τοις, ἀ ξιῶ δὲ δάσκειν
ἐρίσθαι μεν τὸν πότε ὑρᾶσθαι σκύθρωπος ἐστί μοι τα;
ἐ σται ἐ φη σὺ δεί σθαι μ, ὅ τι οὐ χ ἥδ ἐσ θαι μ' ἐγὼ;
τοῦ ὅρους μεταδιδόναι τοὺς φίλους. ἴσως τὸν
γὰρ τι σε Κεὶ ἡμεῖς Κου φίσασθαι μεν. καὶ ὁ δρᾷ σθαι
σε ἡμεῖ ἐφ ὃ δὲ Κεῖ τον, ἐν τῷ λυπεῖ σθαι τοῦ
εἰσ ᾳ. ἐ πεὶ δὲ ἐᾶ σασθαι μεν πόλις πολὺν φθόνου
εἰς τοὺς πέλας, ὡς ἐκεῖνος ἐστὶ μόνος τα λεπτὰ
μενος ἀ δελφαὶ Κεὶ δελφῇ Κεὶ δελφῷ Κεὶ γνησίῳ Κεὶ
ζωῦ τας, ὡς - τεῖνε μὲν τὰ οἰκεῖα, πλουτοῦ Κεῖ δὲ μεν
ἐλευθέρους. λαμβάνομεν δὲ χ ἐκ τῶν ζῴων χρὴ
οἰκεῖα μὲν τὰ οἰκεῖα Κεὶ τοῦ οἰκεῖ ου τῶν, χ ἃ πὸ τῶν
οἰκείων. ὁπόταν ἄρα πι ἐ πρὸς τὸν χρείαν τοῦ χρείζητον.
τὰ δὲ πὶ πλε, χ δεῖς ὠνεῖται. χ δὲ δαμᾶσθαι

καὶ ὁπόσοι, οἵτινες χρήσιμοι εἰσὶ αὐτοῖς, πεπλὴν ὅσοι πο-
λεμικοί. καὶ πανδαμεί. πότερον καὶ ἔδοξε τοῖς
ἐλευθέροις τοῖς γεωργοῦσι τὰς δεσποτικὰς γῆς
ὁρᾶν καὶ μέλλουσι συμβουλεύειν, ἢ τοῖς δούλοις
χρήσιμα πρὸς τὸν βίον τοῦ τῶν ἐπιτηδευόντων·
ἢ τῶν μὲν γεωργῶν καὶ τῶν ἀπελευθέρων αἰσθάνεσθαι
χρείας πρὸς τὸ μαθεῖν ἃ πρέπει καὶ πόρρω
τὸ μὴ μανθάνειν ἃ δεῖ μανθάνοι. καὶ πρὸς τὸ ὑπ-
είναι τε καὶ ἰσχύειν τοῖς σώμασι. καὶ πρὸς τὸ κα-
θαίρειν τε καὶ ζῶσαι τὰ χρήσιμα πρὸς τὸν βίον ὠφέ-
λιμα ὄντα. πανδέν ὁρᾶν δοκῶ καὶ τῶν ὀθνείων
χωρὶς χρησίμου. εἰ μὴ τοῦ δὲ ἀφ' ἑαυτοῦ ἀπὸ τοῦ
τόπου, οὗς χρή τε χρήσιμα ὄντα πρὸς τὸν βίον,
χρή τε πολὺ θᾶσσον αὐτῶν χρῆν. ἢ τοὐναντίον ὡς
καὶ ἧττον μελλόντων ἀποφεύγειν ἀπ'
αὐτῶν. ποτέρως δὴ αὖ μᾶλλον οἴονται δεῖν φρονεῖν
χρῆσθαι τοῖς ἢ τοῖς χρησίμοις ἧττον μελλουσιν. ποτέρως δὲ
καὶ ὁ τόπος ἔχει. ἢ ὁρμᾶσθαι δεῖ, ἢ μένειν ἐπὶ τοῦ
ξουθοῦ τὸ περὶ τῶν ἐπιτηδείων. ἀλλὰ καὶ ταῦτ' ἂν
εἴη εἰσόψιμα. χρὴ δὲ κύνας φύλακας, χρὴ δὲ κύνας ἀγ-
πτέον. ρῶμα. ξ.

ἰσοῦμ, οἷ χρή σι μοῦ τι πολεμί πι φύλα μοι; μάλιστα
δέ φη. οὐκοῦν χρήσιμα ἄφετα; σφόδρα
τί δαί τοι; χθιζὸν ἦλθον τινὲς φίλοι ἡμῖν ἐκ
Δελφῶν καὶ ὠνᾶς καὶ θεᾶς. καὶ χρήσιμοί σκοι καὶ χρησμῶ-
δες, καὶ ὀξὺ ὁρᾶν μᾶλλον. σφόδρα δέ φη καὶ πάντα
ταῦτα χρήσιμα. ἐπὶ τί δέ φη οἱ πρὸς σοὶ τοῦτων
χάριν ἐπὶ ποῖον τὸν πολέμου; πάντα μὲν οὖν εἰδέναι
οἴεται. ἐπὶ τοῦ δὲ φησὶν ὅτι ἄφρονες μὲν τοῦτων
ἀφίστο πολίας, μανθάνειν δὲ οὐ μόνον ἐᾶν τοὺς
καὶ τοὺς οἰκέτας τρέφη. ἀλλὰ πρὸς τοῦτο καὶ
ἐστι μοι. καὶ ἔοικε πολεμεῖσθαι, καὶ τοῦ ζῆν
ὅσος τε καὶ ἐν πόλει πολεμουμένοις μετουσίαν. ἀπὸ
δὲ τοῦ πολίας Κύελος, τῶν τε οἰκετῶν ἐν παρασκευῇ
τρέφει καὶ ζῆν δεῖ ἐν πόλει. δημόσιον δὲ κρατοῦσι
ἀπὸ χαμαιδουρίας. μένουσι δὲ ἀπὸ χαμαιδο-
δο πολίας. μετοικοῦσι δὲ πλείστοι ἀπὸ ὄξου
μέδο πολίας δὲ ἐς τρίχρονον, μηδὲ ἐφοιτῶντες
ὀνουμένοις ἐς ἀργύριον δηνάριοι, ἐλεύθεροι. ὅσος τε
ἐν κόλει ἀπὸ ἀρχαιρεσίας ἐς κοσμοῦ ἄρχοντος. ἐγὼ δὲ ἐλευθέρους
καὶ ζώγενεῖς. ἐπὶ τί δέ φη, ὁ τί ἐλεύθεροι τοῖς ζῶσι

λάζω, ἀλλ' ἔχω ἃ ποθοῦμαι· μισῶ λέμοι
δοκῶ, ἃς ὁρῶν ἀφορμὴν τὸ μένειν αὐτὸ ποιῆσαι.
ἐν τοῦτον δὲ, ἐπορεύθην μὲν, ἀφορμὴ δὲ ἐσοὐκ ἦν δέ·
καὶ ὑποζόμενοι μὲν, ἐλθεῖν· δ' ἀσθενοῦντα δὲ, εἶδον
πνοὴν· ἐν νεκρὸν δὲ τὸν οἰκεῖον ἦν· καὶ
ἀντὶ ἐφορμοῦμεν ἐαυτοὺς, ἢ λέως δὲ μὴ
ἔσεσθαι· καὶ σὺ μὲν, σὸς κακὸς μόνα ἐφίλεω·
ὁ δὲ, σὸς σὸ φιλούμενος καὶ πατ- τὸν δὲ ἐλθὼν
πρὸς τὸν θεὸν κεῖνον, ἔπεσε δὲ ἐν τῷ τοῦτο
καὶ ὅ τι αἰτεῖ σὸν, ἔχει αὐτὸν μόνον τῶν ἐν τῷ δὲ
χρόνῳ ἐαυτοῦ. καὶ ὁ θεὸς κεῖνος, ἐφη· ἔτι οὐκ εἰς
αὐτὰς τοῦ μὲν ὄντος λόγου, φασὶ γὰρ ὅτε φοβηθεὶς
ἦν τὰ ζῶα, τὰν οὖν πρὸς τοῦτο τὸ π. φησὶ
πολῖς ὅσ' ἦν μὲν μὴν. τοῖς καὶ ὁρᾶσθαι καὶ ἄνθρωπος
καὶ τὸ ἐν πορεύεσθαι, χθὲς δὲ λως ὅτι σὺν
μὴ κ τῆς λέγω μὲν. τῷ δὲ μὴ νῦν ὃς χθὲς
τοιοῦτο δὲ πορεύεσθαι, μετὰ θεοῦ πορεύεσθαι
ἔχεσθαι τοῦ. τοῦ μὴ ὦν σὺν ἐκ ὄντος τὰ π. ἐν
μὲν μὰ λα. εἰ δὲ τὰ μὲν ὄντα ἐν μὲν αὐτὸ
δόξειν. ὅς τε μὴ τε ἐν τὸν σὸν κλέπτειν,

σὺν μὴ ὄντος αὐτὸ ἐ πὶ ζῆ μὸν ἐν ἀσεσθαι τῷ
κ τῆς δὲ ὁρᾶσθαι ἀφόμενον φίλαν τοῖς· καὶ
τοῦτον, κἀν δλῶς, μὰ ζῶ τὲ ἀ πὸ θεοῦ συ ὄντα
καὶ τῷ πεσεῖν ἂν χρεῖν μοῦσθαι· ἐ αὐτὸ δὲ πε
φαῦτος ἂς ὅπως ἐν ὁρτοὶ σῶσι. σὺ μὲν, κἀν ἐν
φιλήσῃς, ὁρᾶν ἀφελέμοις ἐαυτῷ ἀγ. κἀν
δὲ σὲ ἀξα πίθισοῖν αἰαδόμενα χεῖρον τάσε αὐταῖς
τῶν δὲ πεσεῖσθαι ἀορτοῖῶν κᾶλλον μὴ μὴ
τῶν ἀ πιεῖμεν χρεῖν αὐξήσε τε· καὶ κ τοῦτον,
φιλῇ κρὸ τροί τε καὶ οἰκῆ τορον ἀλλήλοις ὄζειν.
εἰ μὲν τοίνῳ σε ἰσχεῖ τι ἐ μεῖν δ' ἀσαθαι, φανὰ
ἂν τῶν τῷ πεσαιρετέον ὦ· νῶ δὲ ἀ μὴ δοκῇ ἀλλ
καὶ πε πεδὲ σται Γῶν αὶ ἦναι, ἐ πὶ σὸν τοῖς ὁρᾶ
δοῖμι· πάντα δὲ ἀ ἦ σὸν τοῖς, εἶδε τε καὶ τῷ
καὶ ἄλλα καὶ αὶ λῇα ὁρᾶζοντα· μὴ γῶν
ὁκῇ φίλε τῶν τα ἡσυχᾶ θαι αὐτοῖς ἐ ὄν τε λῦ
σὸ τε λῆσι κᾶναις ἐ σὸς εἰ καὶ ἄλλος ὑπαλοδόν.
ἀλλ' ἐμὲ τοῖς τοῖς ἄλλοις ὀρᾶζέσθαι χρῆς, ἄν τοις μοι
κελῶς δυνῆς λέγαν ἐ ὁκεῖσθαι, ὡς τε, πεσπ
εσὺ μὲν. ἢ πεσσὲ μὲν λαμάζαθαι. ἄλλος, ὁ τὲ ἀνα

Καὶ μὴν ἐφ' ὁ τὸν τε πρεσβύτορος τέμη, δηλο-
νότι, δι' ὃν μὲν δὴ σὺν δὴ μιᾷ θυνάδι, χάλις σοὶ θε-
λήσει τῶν τοῦ Ζεὸς μετ' Ὀρέστου νίδόνων. χαλεπῶς
εἰ ἐφ'. οὐκοῦν ἐφ' κρεῖττον ἐμὲ ἐφὶν αὐτόφ,
τοῖς τοίου τοῖς τοιαῦτ' ὀργῶν ἐπιτίθεσθαι, σὲ
καὶ πρόσθ' ὑπερφρονοῦντα, ἐπαρκέσει.
καὶ πρόσεισθον τὰ τῶν πλείονα χρήματα κεκ-
τημένον, τῷ δομένῳ ἐπουρίωι πόλεως ὀλίγων δὲ τῶν πα-
ρ' ἐμοῦ τε ἐπὶ σὰ τοῦτα καὶ οὐκ ὀλίγα τὰ
παρ' ἐμοῦ. ὡς ὧν φύλακες τῶν τῆς χθονός, σοὶ φε-
ρόντων τὰ ἄριστα τῇ χθονί. χαλεπῶς δὲ ἐφ' εἰ
Εὐμενίδες, δοκεῖ σὺν ἐπὶ πόλεως εἶναι μὴ ἐμοῦ
οἰκείους πόλεσι πρόσθεν τοὺς καὶ τῶν δημοσί-
ων μόνον, οὐδὲν ὅλον πρὸ τῶν ἰδίων. ὅλως ἐφ' οὐ
Εὐμενίδες τὸ, ἐπὶ τί οὖν εἶναι τοῦτ', ἐπὶ τοῦ
δίκαιον. καὶ μὴν ἐφ' εὖ θαρρεῖ, οὐ πάντερά
λιον ἐπὶ τῶν εὐρίσκω ὄντων, φόβου οὐδὲν τί σοὶ εἶ-
ναι. χαλεπὸν γὰρ οὕτω τὸ πολίτευμα σῶζεσθαι
δικαστῶν. χαλεπὸν δὲ καὶ ἐναντιοῦσθαι ὡς

μὴ τι ὑπὸ λύκων ἐμοὶ πάσχειν. ἐπεὶ οὐμεῖς γ'
εἰ μὴ ἐγώ πως φύλακες μὴ ὦμεν, οὐδὲν μᾶλλον
μεθ' ἡμῶν ἐπὶ τοὺς φοβουμένους, μὴ ἀπολῶσι.
οὐ τῶν δικαίων καὶ τὰ πρόσθεν σὺν ἐμοὶ
τὸν κύνα, πρὸς τὰ μάθαν. ἐπεὶ οὐκ ἐγὼ κύων εἰμὶ
ὅτι, ἀλλὰ κύνος ἡ φύλαξ καὶ ἐπὶ τοῖς μεγίστοις.
καὶ δίκαιος ὁ λύκος φεύγων ἀπὸ τῶν μένειν ἐμοφανῶς
τε καὶ πόλεως ὀρθοῦσθαι, ζῶσιν. ἄλλον
δέ ποτε χρὴ χαίρειν τὰ τοιαῦτα χρῆναι δίκην. πο-
ῖ φὴν εὖ θαρρεῖν φάναι. ἀπὸ μὲν τῶν κακῶν τὰ λοιπὰ
τοῦ πολέμου φὴν ἀδόκητος τῆς κ τῆς ἀποδημί-
ας ἐμοὶ μὲν τοῖς αὐτοῖς. ἐπεὶ δὲ ἀφικόμην
τὰ εὖ τῆς πορείας πράγματα, εὐδὲ τῇ χθονὶ
ὁ παρ' ἐμοὶ χρόνος κατέλιπεν, ἀναστάσεσι μεγίσ-
ταις ἐμαῖς, τῷ θάνατι τὸν καθαίρεσθαι τὰ ὑπὸ τῶν
πορίζεσθαι. δοκεῖ δ' ἐμοὶ τοῦ τοῦ κεῖσθαι τὸν ἄγα-
λεῖσθαι τινος ἐν θεοῖς. χάρος τε καὶ μενδὶ
χόντα ἐφ' ὧν τῷ σὺν δαιμονίοις. ἐ πόσ' ἐχεύου
οἰήσοι ἐφ' τὸ θεῖον ἐμὲ ἐναντιοῦσθαι μιάσμα τὴν
τῶν ἄγαν ὀρθοῦσθαι. μετὰ τοῦδ' ἐφ', ἀ πολλοῖς

φίλους πολεῖσθαι· τοῖς δὲ πομπεῖοις διαφόρως·
τοὺς μὲν γὰρ ναυσὶν ἡγεμόσι χρῆσθαι πειρατῶν
ἐχθροὺς πολεῖσθαι, τοῖς δὲ πομπεῖοις ὡσαύτως
πειρατὰς φίλους πολεῖσθαι· καὶ χρῆσθαι τούτ-
ῳ τῷ νόμῳ πάντας. Καὶ τοῦτον, ὃς τε τῶν Κελτῶν
φίλων μὲν ἡγεμόνα ἔλαβεν. Καὶ ἀπὸ τῶν ἄλλων Κελ-
τῶν φίλων, ἐτιμᾶτο. οἵτε δὴ Καὶ δοῦλον
ραδαντῖνε ταῖς ὀμοῖς, τοιαῦτα διαλεχθέντα.
ἐπεὶ μοι ἔφη εὖ δοκεῖ σοι τῶν οἰκετῶν
ἐπὶ δεῖπνον, ἐπιμελῶς ὅπως ἀνακείσεται. Καὶ
ὅπως τιμηθεὶς ἔφη παρὰ κυρίου. ὑπὸ τοῦ ἀνα-
κυρῶσαι. τί δὲ ἔφη σοι δοκεῖ μεῖζον τῶν οἰκε-
ίων τοῦ φονεύσαι ἐμέ; Καὶ πῶς κελεύσαι τις
ὅπως μὴ ἀποθάνῃ, σφόδρα ἔφη. μὴ δῆτα σοί
γε δοκεῖ μείζονα ἔφη πολὺ ἐξαμαρτάνειν ἐξαμαρ-
τάνοντες ἢ, καὶ δοῦλοι δεσπότου πολλάκις,
χαλεποῖσι αὐξόμενοι ἐπὶ πολὺ ἀνθρώποις ὅσῳ
διασωθῆναι. Καὶ μὴν οἶσθα τε, ὅτι οὐκ ἐμοὶ μόνον
ἀλλὰ ὅλῳ τῷ οἴκῳ. καὶ σχολῇ τοῦτο ἀφελεῖν
ἀπὸ σοῦ, καὶ ἐκ τῶν φιλικῶν. καὶ

δικαίως ἀποκτείνειν. καὶ πεισθεὶς ὁ
τοῖς δίκαιον δικαστὴς εἶναι ἀφῆκεν
ὁ δὲ δοῦλος πεσών, καὶ ἀποκτείνας
ἀπὸ καὶ Καὶ πομπεῖος, πόθεν εἰ ποίας ἐσθῆτος
γένοιτο, τοῦ δὲ ἐμέμνητο. ὁ δὲ ἐμέμνητο, ἐκέλευσε
λάβεσθαι, ἕως τοῦ τε Κελτῶν ἀφῆκε καὶ αὐτὸς
ἐπὶ τὰ ἴδια ἐβάδισεν. ἐπειδὴ τοῦτο, τέ καὶ ἄλλα
τοιαῦτα ὁ ἐμέμνητος δὲ πράξατο, ἡ λητὸς
Κελτῶν ἀπὸ τοῦ πομπεῖος ἐλάσαν Κίμβρων ἔθνος. Καὶ οἱ ἄλλοι
πομπεῖοι ἐνόμιζον ταῦτα πάντα ἐπὶ τοῦ τῆς ἀρετῆς ἔργα.
ἵνα τοῦ κακοῦ ἀπολάβωσιν, αὐτὰ Καὶ τοῦ
Καὶ τῶν πολλῶν τῶν φίλων ἐμέμνητο. ὃ σφί-
σι ἐπὶ τῷ ἐμέμνητο. ὁ δὲ ἐμέ-
μνητος τὴν Κελτῶν ἀπόστασιν ἐποιήσατο. ὁ δὲ ἐμέ-
μνητος ὁ Κελτῶν ἐπὶ τὴν ἀπόστασιν ὡς, ἐπὶ τοῦ φίλ-
ου τοῦ. ἡ δὲ τῆς αὐτοῦ τοῦ τῶν οἰκείων ἀπόθετο
ὀμωμοσίαν, ἀπὸ Κελτῶν ὡφελουμένους
καὶ κλέπτειν αὐτῶν, πάντα ὅσα ἔφη ὁ ἐμέμ-
νητος, αἰσχρὰ εἶναι ἀδικεῖν τοὺς πολεμίους
ἀλλὰ Καὶ ἀπὸ τῶν τοιούτων τοὺς

+ ἐκ τοῦ φωτίου τοῦ Κρατήτου
ἀποσπασθέντα μεν. βιβλι. ε΄ ον.

Ἐπὶ τοῦ ὀρεινοῦ μέρους, ὃν κατοικοῦσι πολεμικοὶ
ἄνδρες ὁρίσαι μοι τὸν πολιτικὸν σοφὸν νόμον οὗ ὁ
λιμὸς ἐπέσκηψε. ἀναύσας τὸν πολιτικὸν σοφὸν
εἰς τὴν πόλιν ἣ κεῖται πολεμούμενον ἀφεστηκέναι δὲ
λέξαι, ἔλεξε πρὸς ἐμὲ τὸν ῥήτορα τὸν ὑπὲρ τοῦ βουλομένου
τοὺς τοίνυν τοὺς ἐπὶ τῇ πόλει τῷ χεῖρον. αὐτοχειρὶ
νεῖ τοιοῦδε ἀφέσεως τὸν βουλόμενον ἐν τῇ πόλει
φρονεῖν, ὀξὺν τοῦ τοιοῦδε, ἐπεὶ κἀκεῖνος ἐπὶ μηδὲν
λεῶ τοῦ. καὶ δικαίως ἂν οὗ τοὺς ἀπὸ τῆς πο
ζημιοῖ τὸ πολύμαθον, ἢ εἰ τις ἀνδρεία τὰς
φρονοῦσι, μὴ μεμαθηκὸς ἀμύνεσθαι τοὺ
ὅπως ἂν τὸ πόλεως ἐν τοῖς πολεμικοῖς κἀμοῦ
ἐπὶ τρεπομένῳ τῷ φρονοῦντος, μισθὸν τάττε
ἀνδρὶ καὶ τρέχοντας αὐτοῦ, καὶ τὰ κακὰ
λαμβάνοντος τὸν ὁμοίως ἐπιτιθέναι. ὡς οὖν ἀνὴρ
δικαίως, ὁ τοῦτο μὴ ἀμαθὴς ἐμοὶ τοῦ τοῦ τοῦ

πόλεμον τοῦ θεᾶ παρασκεύασαι χρή. Καὶ ποσὶ φαιδίμοις
ἐπὶ πεδίον τοῖς θεᾶς τίωτας. Θηλυχρονικὴ ῥῆσις
σιν. Καὶ ἐ πόλεμον καὶ κορυστεῖαν· καὶ σχέσιν. 209
Καὶ φιλόφρονα τε καὶ εὐμενῆ· καὶ ἀπήμονα τε καὶ ἄβλα
βον. Καὶ φύλακα τὴν καὶ πύλην. Καὶ πεζὸν τὴν
καὶ ῥᾳδιόπλοα· καὶ φιλόδωρον καὶ πλουτοκ- καὶ οἴκτου
τίκτων· καὶ ἅλμα ποσὶ καὶ φίλοι καὶ ἐ πόλεμος
ἀλλ' τὸν δὲ θεᾶ τιμήσου τα ἄχεμ. καὶ τὸ δὲ καὶ τὸ
ταχτίμων εἶναι· πολὺ ἐπιδιαφέρει θεᾶ ἁγνὰ πεῖσι
μῶν ἀ τὰ τοῦ· ἀόζυξ, λῆτοι τε καὶ πλάνητοι
ἐξύλα καὶ πάσαμος, ἀ τὰ τοῖς μὲν δόμενα χρὴ
λεπόσιμα ἄστρων· πειθαρχεῖ τε τυχόν, καὶ τῶν· Καὶ
ἐπὶ πολλοὶ, τὰ μὲν τε πόλεμον, λεί τε τὰ μὲν·
οἱ τελέθοι, καὶ ὅπλεσθαι· εὐμεσωλὲ, αἴ τε πλέν
θοι καὶ τὰ ξύλα· ὡς πλεῦσι οἰκοδομεῖσθαι ζωὸν τίθετ'
τὸ τεκτόνες τας, πολυῦ ἀξιον κτῆμα θαλάσσα·
ἁλὰ πάνυ ἔβρωσιν σπόσιος, ὁ μοιωῦ ὡς κε τὸν
ἐθρήκας· καὶ τοῦτο ἐν τῷ πολέμῳ, τοῖς τε ζεῖσι
λῆ πρὸς τοὺς τάπτ' ἐπὶ μαι τε λαταίους. Ὁμοίως,
τοὺς κελεύσους· ὕνα κ' ἐπὶ μὴ αὐτῶν ἀνδρῶν τε
ἀπολέτων, σῶν τε τῶν τας· ὄφρ' ὡ τοῦ μὲν ὦ ἔβρ καὶ

τοῦ δ' αὖ ρε θῆμαι ἐ πὶ μελόμενος ζωμεῖόν τε·
τοιαῦτα μὲν δὴ λέ γομ, ἐ πεὶ σεν αὐτοῦ ἐ νὶ ἁ
μετρ θάμε/ρ· ἐ πεὶ δ' ἐ με μαθήκωσι πε, πεσεῖ
παίζειν αὐτοῖς λέ γων· οὐδὲ κεῖ ὃ ἐ μὲν ὦ ἀνδρὶ
ὡς πὸ ὅ μηρος τοῦ ἀτα μέμονα τε χεῖν ἐ φ'
εἶναι, καὶ οὔ τω ὅδ' θεᾶ τηεῖν μαθήματος ἀρώ
ἄγας, ἐ τὰρ ὡς περ ὅτε θεὸς εἶ μεν ἐ γὼ, καὶ
ἐ γὼ καὶ θεὸς εἶ μὲν ἐ γὼ, καὶ μαθήσεαι
καὶ μιν ἴδε τάχα, ὅ μως ἴδοι σθε εἶν, οὔ τω καὶ
ὅδε ἀ πὸ τοῦδ' τοῦ χθόνος δία τε λεῖ θεᾶ τηος, ἀ
μηδὶς εὖ τοῦ ἐ λα τας· ὅδ' ἐ μὶ πὸ πόθεν ὅ μος, ἀ
θεᾶ τηος, ἀ τεῖ ζεος ἐσσῖ. ἀλ' ἦ μὲν ἐ πὶ πον
ἀνθρώ πων αἴρε σθ'. ἀ τὰρ ἰ φθί μα καὶ εἰ μηδὲ
τίς ὦ τοῖ ἐ τεχ'. ἡ λθ' μᾶς, σοὶ ἐ πίσ τημι εἰ δότ
(ξεῖ) πολεμήκεων ὡ ὼς. χάζεσθ' ἡ κεῖν πρὸς πεσόντος
Ἦρξα τὸ σε διδάσκειν τῆς θεᾶ τοῖαις, ὃς κ'
τοῦ αὐτὸ τε ἰ φθί μα ἐσσῖ τελέσ τε· τὰ σσ' ἐ γὼ
τῖμᾶς, ὁμέ τε καὶ ἄλλ' χάλεπ' ἐ δίδαξε μ· ἄλλα μὲν
ἰ φθί μα ἔσσ' θεᾶ τηος, τοῦ τοι τε πολέ μου μέρος ἐσ
θεᾶ τηος· καὶ τὰρ, πόθεν σκλαφάλαι τε λῦ ἐσ

μὰ Δί᾽ ἔφη, οὐδὲ σκοπῶ ταῦτα· μὴ δῆτα,
ἀλλὰ εἰπὲ ὅπως ἐστὶ περὶ τοῦ ἀγαθοῦ καὶ
μὴ ἀγαθοῦ ἡμῖν, ἀποχωροῦντος τοῦ Θρασυμάχου ἀνωφελῆ
ἡμᾶς, ἐμοὶ δοκεῖν, γενέσθαι. εἰ τοίνυν ch. II.
ἔστι σοι θεραπεία ἡμερωτέρα τῶν τοῦ Κεφάλου
λόγων περὶ τοῦ γήρως, τοῦτον ἡμῖν
ὁμοίως οἴει τὸν λόγον μέγιστον κτῆμα πρὸς τὸ
εὖ καὶ ῥᾳδίως βιῶναι. ἀλλὰ τοῦτο μὲν
καὶ τοῦτο τοιοῦτον ἴσμεν· ἀλλὰ περὶ τοῦ πολλοῦ
δεῖ σε μὴ μέλεσθαι ὅπως ἡμῖν ἔσται τοιοῦτος
καὶ τοσοῦτος ὄχλος· καὶ οὐκ ἐγκαταλείψομέν σε
τοῦτο δρᾶσαι, οὐ τῶν καὶ τοῦ θεραπεύειν ἐπιμελῶς
δεῖ ὅπως, ἐὰν ἔσται τοιοῦτος ὄχλος ἡμῖν, ἔσται καὶ
τοσοῦτος ὄχλος. καὶ οὐκ ἔγκαι καὶ ἔσται ταῦτα
ἀνεῖς, τοῦτο οἴσει. ἔστι δὲ ἡμῖν καὶ
τῶν τις ἐδῶν πολλῶν, οὐδὲν μοι ἐστὶ θεραπεῖαι ὅτι
δεῖ, τοῦ δὲ πρεσβύτου ἡμῖν ἐπιμελήσεται
ἐμοὶ πρὸς τοῦ Διός, ἐὰν μόνον ἐμοὶ δοκῇ
ἐμοὶ πρὸς τοῦ Διός, οὐδὲν μοι μέλει τοῦ
δοκεῖν, ἐὰν μόνον ἐμοὶ δοκῇ. ἀλλὰ τοῦτο
ἐμοὶ δοκεῖ, ἐὰν μόνον ἐμοὶ δοκῇ.

μὰ Δί᾽ ἔφη, οὐδὲ σκοπῶ ταῦτα· μὴ δῆτα,
ἀλλὰ εἰπὲ ὅπως ἐστὶ περὶ τοῦ ἀγαθοῦ καὶ
μὴ ἀγαθοῦ ἡμῖν, ἀποχωροῦντος τοῦ Θρασυμάχου ἀνωφελῆ
ἡμᾶς, ἐμοὶ δοκεῖν, γενέσθαι. εἰ τοίνυν ch. II.
ἔστι σοι θεραπεία ἡμερωτέρα τῶν τοῦ Κεφάλου
λόγων περὶ τοῦ γήρως, τοῦτον ἡμῖν
ὁμοίως οἴει τὸν λόγον μέγιστον κτῆμα πρὸς τὸ
εὖ καὶ ῥᾳδίως βιῶναι. ἀλλὰ τοῦτο μὲν
καὶ τοῦτο τοιοῦτον ἴσμεν· ἀλλὰ περὶ τοῦ πολλοῦ
δεῖ σε μὴ μέλεσθαι ὅπως ἡμῖν ἔσται τοιοῦτος
καὶ τοσοῦτος ὄχλος· καὶ οὐκ ἐγκαταλείψομέν σε
τοῦτο δρᾶσαι, οὐ τῶν καὶ τοῦ θεραπεύειν ἐπιμελῶς
δεῖ ὅπως, ἐὰν ἔσται τοιοῦτος ὄχλος ἡμῖν, ἔσται καὶ
τοσοῦτος ὄχλος. καὶ οὐκ ἔγκαι καὶ ἔσται ταῦτα
ἀνεῖς, τοῦτο οἴσει. ἔστι δὲ ἡμῖν καὶ
τῶν τις ἐδῶν πολλῶν, οὐδὲν μοι ἐστὶ θεραπεῖαι ὅτι
δεῖ, τοῦ δὲ πρεσβύτου ἡμῖν ἐπιμελήσεται
ἐμοὶ πρὸς τοῦ Διός, ἐὰν μόνον ἐμοὶ δοκῇ
ἐμοὶ πρὸς τοῦ Διός, οὐδὲν μοι μέλει τοῦ
δοκεῖν, ἐὰν μόνον ἐμοὶ δοκῇ. ἀλλὰ τοῦτο
ἐμοὶ δοκεῖ, ἐὰν μόνον ἐμοὶ δοκῇ.

ἐφη καὶ τοῦτο λέγεις. ἀλλ' ἆρα ὅτι μὲν τὸν ἵππον
μὴ οἷόν τε ἦν πόλει ἐλλιπῆ ὄντα ποιῆσαι πρᾶγμα
καὶ εἴ τις ἐφέστηκε τοῖς ἵπποις, τοῦτο ἂν
μάλιστα εἰδείη; ἢ οὐ μέμνησθε, ἔφην ἐγώ, ὅτι
καὶ μάλα εἴφην ὀλίγου δεῖν ἐπὶ τοῖς ἵπποις
εἶναι τοὺς ἄρχοντας, ὅτι ἐν τῷ ἵππῳ τὸ
πλεῖστον καὶ κράτιστον ἐν πολέμῳ ἐστί; 217
ἔφη οὖν. ἐγὼ δὴ βούλομαι τοῦτο πρῶτον
σκοπεῖν ὅπως ὡς βέλτιστοι ἔσονται ἱππῆς
ὁ δέ, ἀλλὰ τοῦτο μὲν ἔφη, ἐμοὶ οὐ μόνον δοκεῖ
δεῖν ἐπισκοπεῖν ἀλλὰ καὶ τὸν ἵππαρχον
ὅπως μὴ ἀπόλωνται τοὺς ἵππους, ὅσοι μὴ
πεφύκασιν ἱππικοὶ ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ τάξει
ἐπιστατητέον εἶναι, ἵνα μὴ ἀτάκτως φέρωνται
ἐπὶ τοὺς ἐναντίους. καὶ ἐμοὶ δοκεῖ, ἔφην ἐγώ,
ἐπιστατητέον εἶναι, ἐὰν μέντοι τοῦτο ἱκανῶς
ποιῶσιν οἱ ἱππάρχοντες, ἐπιτήδειον εἶναι
καὶ ἐπὶ τοῖς ἵπποις εἶναι. ἀλλὰ μὴν καὶ
τοξικόν γε καὶ ἀκοντιστικὸν καὶ ἱππικὸν
ἅπαν ἐπιτήδειον εἶναι πρὸς τὸ ἱππικὸν
ἔφη. ἆρ' οὖν οὐ καὶ τὸ ἀσπιδιστικὸν
ἐπιτήδειον; ἔφην ἐγώ. ἔγωγε, ἔφη, ἐὰν μὴ
ἐμποδὼν ᾖ τοῖς ἵπποις, ἀλλὰ μὴν καὶ
τὸ γυμναστικὸν ἐπιτήδειον εἶναι ἔφη
πρὸς τὸ ἱππικόν. ἆρ' οὖν καὶ τὸ δρομικὸν
ἐπιτήδειον; ἔφην ἐγώ. ἔστι γὰρ ἐν τοῖς
δρομικοῖς καὶ τοῦτο, ἔφη, ἐν τοῖς ἵπποις
τρέφουσι τοὺς ἵππους, οἱ μὲν, ὅτως καλὸν
ὡσθῆναι ἀπὸ τοσουτουσὶ λίθου ἢ χάσματος· οἱ δ', οὕτως
ἀτρέφους, ἵνα μὴ λίαν σφᾶς αὐτοὺς ἐκπονῶσιν·
οἱ δέ, οὕτως ἀναστόμους ὡς τελεωτάτους ὄντας
τὰ στόματα· οἱ δέ, οὕτως ἀκρατίστους, ἵνα μὴ
ἐθίζωσι λῶστα τοῦ ἵππου ἔχειν τὸ στόμα
ἵππου τε ἐπιστάτην καὶ ἡνιόχου· εἰσὶ δ' ἐν τοῖς
δρομικοῖς καὶ τοιαῦτα ἃ ἐγὼ οὐκ ἂν φαίην
ἐπιτήδεια εἶναι ἱππικῷ ἀνδρί. ἀλλὰ μὴν καὶ
τὸ ἐν τῷ ἵππῳ ὀχεῖσθαι ἐπιτήδειον εἶναι
ἔφη καὶ τοῦτο λέγεις. ἀλλ' ἆρα ὅτι μὲν τὸν ἵππον
μὴ οἷόν τε ἦν πόλει ἐλλιπῆ ὄντα ποιῆσαι
καὶ εἴ τις ἐφέστηκε τοῖς ἵπποις, τοῦτο ἂν
μάλιστα εἰδείη; ἢ οὐ μέμνησθε, ἔφην ἐγώ, ὅτι
καὶ μάλα εἴφην ὀλίγου δεῖν ἐπὶ τοῖς ἵπποις
εἶναι τοὺς ἄρχοντας, ὅτι ἐν τῷ ἵππῳ τὸ
πλεῖστον καὶ κράτιστον ἐν πολέμῳ ἐστί; 217
ἔφη οὖν. ἐγὼ δὴ βούλομαι τοῦτο πρῶτον
σκοπεῖν ὅπως ὡς βέλτιστοι ἱππῆς
ὁ δέ, ἀλλὰ τοῦτο μὲν ἔφη, ἐμοὶ οὐ μόνον δοκεῖ
δεῖν ἐπισκοπεῖν ἀλλὰ καὶ τὸν ἵππαρχον
ὅπως μὴ ἀπόλωνται τοὺς ἵππους, ὅσοι μὴ
πεφύκασιν ἱππικοὶ ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ τάξει
ἐπιστατητέον εἶναι, ἵνα μὴ ἀτάκτως φέρωνται
ἐπὶ τοὺς ἐναντίους. καὶ ἐμοὶ δοκεῖ, ἔφην ἐγώ,
ἐπιστατητέον εἶναι, ἐὰν μέντοι τοῦτο ἱκανῶς
ποιῶσιν οἱ ἱππάρχοντες, ἐπιτήδειον εἶναι
καὶ ἐπὶ τοῖς ἵπποις εἶναι. ἀλλὰ μὴν καὶ
τοξικόν γε καὶ ἀκοντιστικὸν καὶ ἱππικὸν
ἅπαν ἐπιτήδειον εἶναι πρὸς τὸ ἱππικὸν
ἔφη. ἆρ' οὖν οὐ καὶ τὸ ἀσπιδιστικὸν
ἐπιτήδειον; ἔφην ἐγώ. ἔγωγε, ἔφη, ἐὰν μὴ
ἐμποδὼν ᾖ τοῖς ἵπποις, ἀλλὰ μὴν καὶ
τὸ γυμναστικὸν ἐπιτήδειον εἶναι ἔφη
πρὸς τὸ ἱππικόν. ἆρ' οὖν καὶ τὸ δρομικὸν
ἐπιτήδειον; ἔφην ἐγώ. ἔστι γὰρ ἐν τοῖς
δρομικοῖς καὶ τοῦτο, ἔφη, ἐν τοῖς ἵπποις
τρέφουσι τοὺς ἵππους, οἱ μὲν, ὅτως καλὸν
ὡσθῆναι ἀπὸ τοσουτουσὶ λίθου ἢ χάσματος· οἱ δ', οὕτως
ἀτρέφους, ἵνα μὴ λίαν σφᾶς αὐτοὺς ἐκπονῶσιν·
οἱ δέ, οὕτως ἀναστόμους ὡς τελεωτάτους ὄντας
τὰ στόματα· οἱ δέ, οὕτως ἀκρατίστους, ἵνα μὴ
ἐθίζωσι λῶστα τοῦ ἵππου ἔχειν τὸ στόμα
ἵππου τε ἐπιστάτην καὶ ἡνιόχου· εἰσὶ δ' ἐν τοῖς
δρομικοῖς καὶ τοιαῦτα ἃ ἐγὼ οὐκ ἂν φαίην
ἐπιτήδεια εἶναι ἱππικῷ ἀνδρί. ἀλλὰ μὴν καὶ
τὸ ἐν τῷ ἵππῳ ὀχεῖσθαι ἐπιτήδειον εἶναι

ἐπιμελεῖσθαι. τί δὲ τοὺς ἱππέας; ἀλλὰ πάνυ χρηστοὺς ἔφη
βελτίονας ποιήσεις, ἄμεινον ἔφη. οὐκοῦν πρῶτον
μὲν ἀναβατικωτέρους ἐπὶ τοὺς ἵππους ποιῆσαι
αὐτούς. δεῖ γοῦν ἔφη· καὶ γὰρ εἴ τις αὐτῶν ἀποπέσοι,
μᾶλλον ἂν οὕτω σώζοιτο. τί γάρ, ἐάν που κιν-
δυνεύειν δέοι, πότερον ἐπάγειν τοὺς πολεμίους
ἐπὶ τὴν ἄμμον κελεύσεις, ἔνθαπερ εἰώθατε ἱπ-
πάζειν, ἢ πειράσῃ τὰς μελέτας ἐν τοιούτοις ποι-
εῖσθαι χωρίοις, ἐν οἵοις περ οἱ πόλεμοι γίγνονται;
βέλτιον γοῦν ἔφη. τί γάρ, τοῦ βάλλειν ὡς
πλείστους ἀπὸ τῶν ἵππων ἐπιμέλειάν τινα ποιή-
σεις; βέλτιον οὖν ἔφη καὶ τοῦτο. θήγειν δὲ τὰς
ψυχὰς τῶν ἱππέων καὶ ἐξοργίζειν πρὸς τοὺς πο-
λεμίους, ἅπερ ἀλκιμωτέρους ποιεῖ, διενενόη-
σαι; εἰ δὲ μή, ἀλλὰ νῦν γε πειράσομαι ἔφη.
ὅπως δέ σοι πείθωνται οἱ ἱππεῖς, πεφρόντικάς τι;
ἄνευ γὰρ δὴ τούτου, οὔτε ἵππων, οὔτε ἱππέων
ἀγαθῶν καὶ ἀλκίμων, οὐδὲν ὄφελος. ἀληθῆ
λέγεις ἔφη. ἀλλὰ πῶς ἄν τις μάλιστα ὦ Σώκρατες
ἐπὶ τοῦτο αὐτοὺς προτρέψαιτο. ἐκεῖνο μὲν δήπου
οἶσθα ὅτι ἐν παντὶ πράγματι οἱ ἄνθρωποι

τούτοις μάλιστα ἐθέλουσι πείθεσθαι, οὓς ἂν ἡγῶν-
ται βελτίστους εἶναι. καὶ γὰρ ἐν νόσῳ ὃν ἂν ἡγῶνται
ἰατρικώτατον εἶναι, τούτῳ μάλιστα πείθονται.
καὶ ἐν τῷ πλοίῳ οἱ πλέοντες, ὃν ἂν κυβερνητι-
κώτατον. ἔν τε γεωργίᾳ, ὃν ἂν γεωργικώτατον.
καὶ μάλα ἔφη. οὐκοῦν εἰκὸς ἔφη καὶ ἐν ἱππικῇ,
ὃς ἂν μάλιστα εἰδὼς φαίνηται ἃ δεῖ ποιεῖν, τούτῳ
μάλιστα ἐθέλειν τοὺς ἄλλους πείθεσθαι. ἐὰν οὖν ἐ-
γὼ φανερὸς ὦ, βέλτιστος ὢν αὐτῶν,
ἀρκέσει μοι τοῦτο εἰς τὸ πείθεσθαι αὐτοὺς
ἐμοί. ἐάν γε πρὸς τούτῳ ἔφη διδάξῃς αὐτοὺς
ὡς τὸ πείθεσθαί σοι κάλλιόν τε καὶ σωτηριώτερον
αὐτοῖς ἔσται. πῶς οὖν ἔφη τοῦτο διδάξω. πολὺ
νὴ Δί' ἔφη ῥᾷον, ἢ εἴ σοι δέοι διδάσκειν ὡς
τὰ κακὰ τῶν ἀγαθῶν ἀμείνω, καὶ λυσιτελέ-
στερά ἐστι. λέγεις ἔφη σὺ τὸν ἵππαρχον πρὸς
τοῖς ἄλλοις ἐπιμελεῖσθαι δεῖν καὶ τοῦ λέγειν δύνα-
σθαι. σὺ δ' ᾤου ἔφη χρῆναι σιωπῇ ἱππαρχεῖν.
ἢ οὐκ ἐντεθύμησαι, ὅτι ὅσα τε νόμῳ μεμαθή-
καμεν κάλλιστα ὄντα, δι' ὧν γε ζῆν ἐπιστάμε-
θα, ταῦτα πάντα διὰ λόγου ἐμάθομεν. εἴ τι

ἄλλο καλὸν μανθάνει τις μάθημα, διὰ λόγου μαν-
θάνει. καὶ οἱ ἄριστα διδάσκοντες, μάλιστα λόγῳ
χρῶνται. καὶ οἱ τὰ σπουδαιότατα μάλιστα ἐπι-
στάμενοι, κάλλιστα διαλέγονται. ἢ τόδε οὐκ ἐντε-
θύμησαι, ὡς ὅταν γε χορὸς εἷς ἐκ τῆσδε τῆς πό-
λεως γίγνηται, ὥσπερ ὁ εἰς δῆλον πεμπόμενος, οὐδεὶς
οὐδαμόθεν τούτῳ ἐφάμιλλος γίγνεται,
οὐδὲ εὐανδρία ἐν ἄλλῃ πόλει ὁμοία τῇδε συνάγε-
ται; ἀληθῆ λέγεις ἔφη. ἀλλὰ μὴν οὔτε
εὐφωνίᾳ τοσοῦτον διαφέρουσιν ἀθηναῖοι τῶν
ἄλλων. οὔτε σωμάτων μεγέθει καὶ ῥώμῃ
ὅσον φιλοτιμίᾳ. ἥπερ μάλιστα παροξύνει πρὸς
τὰ καλὰ καὶ ἔντιμα. ἀληθὲς ἔφη καὶ τοῦτο. οὐκοῦν
οἴει ἔφη καὶ τοῦ ἱππικοῦ τοῦ ἐνθάδε εἴ τις ἐπιμελη-
θείη, ὡς πολὺ ἂν καὶ τούτῳ διενέγκειν τῶν
ἄλλων ὅπλων τε καὶ ἵππων παρασκευῇ καὶ εὐ-
ταξίᾳ. καὶ τῷ ἑτοίμως κινδυνεύειν πρὸς τοὺς
πολεμίους, εἰ νομίσειαν ταῦτα ποιοῦντες, ἐπαίνου
καὶ τιμῆς τεύξεσθαι. εἰκός γε ἔφη. μὴ τοίνυν ὄκνει
ἔφη. ἀλλὰ πειρῶ τοὺς ἄνδρας ἐπὶ ταῦτα προ-
τρέπειν. ἀφ' ὧν, αὐτός τε ὠφελήσῃ καὶ οἱ

πολῖται διὰ σέ. ἀλλὰ νὴ Δία πειράσομαι ἔφη.
ἰδὼν δέ ποτε νικομαχίδην, ἐξ ἀρχαιρεσιῶν
ἀπιόντα, ἤρετο, τίνες ὦ νικομαχίδη
στρατηγοὶ ᾕρηνται. καὶ ὅς, οὐ γάρ ἔφη ὦ σώκρατες
τοιοῦτοί εἰσιν ἀθηναῖοι. ὥστε ἐμὲ μὲν οὐχ εἵλοντο
ὃς ἐκ καταλόγου στρατευόμενος κατατέτριμμαι κατατέτριμμαι
καὶ λοχαγῶν καὶ ταξιαρχῶν. καὶ τραύματα
ὑπὸ τῶν πολεμίων τοσαῦτα ἔχων. ἅμα δὲ,
καὶ τὰς οὐλὰς τῶν τραυμάτων ἀπογυμνού-
μενος ἐπεδείκνυεν. ἀντισθένην δὲ ἔφη εἵλοντο
τὸν οὔτε ὁπλίτην πω στρατευσάμενον, ἐπι-
στάμενόν τε ἄλλο οὐδὲν ἢ χρήματα συλλέγειν. οὐκοῦν
ἔφη ὁ σωκράτης τοῦτο μὲν ἀγαθόν, εἴ γε τοὺς
στρατιώτας ἱκανὸς ἔσται ἐπιτήδεια πορίζειν. 225
καὶ γὰρ οἱ ἔμποροι ἔφη ὁ νικομαχίδης, χρήματα
συλλέγειν δύνανται. ἀλλ' οὐχ ἕνεκα τούτου
καὶ στρατηγεῖν δύναιντ' ἄν. καὶ ὁ σωκράτης ἔφη
ἀλλὰ καὶ φιλόνικος ἀντισθένης ἐστίν. ὃ στρατηγῷ φιλονίκως
προσεῖναι ἐπιτήδειόν ἐστιν. οὐχ ὁρᾷς ὅτι καὶ ὁ-
σάκις κεχορήγηκε πᾶσι τοῖς χοροῖς νενίκηκε; χορος
μὰ δί' ἔφη ὁ νικομαχίδης. ἀλλ' οὐδὲν ὅμοιον

ἐπιτάρβη τε καὶ σεμνότερος περιστῆσαι φ·
καὶ μὴν ἔφη ὁ Θρασυκλέης, ἀλλ' οὐ δοκεῖ ὁ γυμνὸς
οὐδὲ ἀλλήλοις συμπλέκεσθαι ὡς ἐπιμελέστερον, ὅπως
ἑτέρου τοῦ ὑπλίτου δεῖσθαι τοὺς κρατίστους ταῦτα. ὁ
δὲ Σωκράτης ἔφη οὐκοῦν μαχίμης, γυμνὸς
δρήσεται τοὺς τόξοις τοὺς τε σφενδόναις αὐτῶν. γυμνὸς δ'
τοὺς μαχομένους. οὐκοῦν ἔφη ὁ Θρασυκλέης, οὐκ
ἂν εἴη τοῖς πολεμικοῖς τοὺς κρατίστους σώζεσθαι
τοῖς χρείττοσι ὄντας δεῖσθαι καὶ περιεῖναι
εἰκότως δὴ κρεῖττον τοῦ κακοῦ φύσεσθαι. ἦ δ' ὃς
οὐδὲν αὐτῷ ἔμοιγε μᾶλλον δοκεῖ. ἆρ' οὖν ἐν
τῇ πόλει τῶν πολεμικῶν μόνον; καὶ τῶν ξύλων
φύλακα τῶν χρείττονων. λέγεις σὺ ἔφη ὦ Θρασυκλέες,
ὡς ἔστιν αὐτοῦ αὐλητὴς ἀγαθός, χορηγὸν τε καλῶς ἔχειν
ποιεῖν. καὶ γὰρ ἔφη ὡς ὅτου χρὴ τοὺς περὶ
τὰ σώματα ἐπιμελεῖσθαι ἀγαθοὺς εἶναι. καὶ ταῦτα ποιεῖν
ἀναγκαῖον αὐτοῖς, ἀγαθοὺς αὖ εἶναι περὶ αὐτούς, ἢ τέχνη
ἢ τε οἴκου, ἢ τε πόλεως ἥτε στρατιᾶς περὶ
πάντα. ὁ δὲ Νικομαχίδης μάλα ἔφη ὦ Θρασυκλέες,
καὶ ἴσως ποτὲ οὐ μόνον ἐπὶ σοῦ ἀκούσας, ὡς ἀγαθὸν
οἰκονόμον, ἀγαθὸν εἶναι καὶ τὸν χρηματιστήν. ἴσμεν δὴ ὅτι

ἐπιτάττοντα τὰ ὄργανα κατὰ χώραν αὐτῶν. ἵνα
μὴ ἀλλήλοις, πότερον τὰ αὐτὰ ἄμεινον, ἢ διαφόρως
πάντα εἶναι ἔφη. καὶ μὴν ἔφη τὸν τοὺς ἀγαθοὺς
καὶ τοὺς κακοὺς τὰ καὶ εὖ πεπηγότα ἐπιστήσασθαι
ζητεῖν, καὶ ἄμφοτέρων ἀνάγκην ὄντων. ὁ μέντοι ἔφη.
τί δὲ τὸ προστάττειν ἔργα τοῖς ἐπιτηδείοις πρά-
ττειν, καὶ τοῦτ' ἔφη. καὶ μὴν τὸ τοὺς κακοὺς
κολάζειν, καὶ τοὺς ἀγαθοὺς τιμᾶν, ἄμφοτέρας
οἶμαι προσήκειν. πάνυ μὲν οὖν ἔφη. τὸ δὲ
τοὺς ἐπιτηδείους εὐμενεῖς ποιεῖσθαι, πῶς χρὴ
καὶ ἄμφοτέροις. ὁ τοῦτ' ἔφη. σύμπαντά μοι δὲ
καὶ ξυνάδοντα προστάττειν, δοκεῖ σοι σύμφορον ἄμ-
φοτέροις, ἢ οὔ. πάνυ μὲν οὖν ἔφη. ἀλλὰ
φιλοπονίαν δοκοῦντων, καὶ ἀφελεῖσθαι τὴν
προσήκει. ἀφόδρα δ' ἔφη. ἀλλὰ καὶ τιμᾶν
καὶ φιλοπόνους ἄμφοτέρους ἄμα προσήκει
περὶ τὰ αὐτῶν ὄντα. ταῦτα μέντοι ἔφη πάν-
τως ὁμοίως ἄμφοτέροις δεῖν. καὶ τὸ μάχεσθαι,
καὶ τὸ ἄμφοτέρων. καὶ μάλα ἔφη τοῦτο γε. οὐκοῦν
καὶ τὸ πειρᾶσθαι τούτων, ἄμφοτέροις ὠφέλιμον.

περὶ τούτων. οἱ δὲ μὴ πόρρωθεν ὄντες, ἀμφοτέρωθεν
πλημμελοῦσι. πορίσασθαι δὲ πότερα τῶν τοῦ Ch. V.
πρίνου ἕλκων διαιρετόν μέρος, ἐγὼ τοιόνδε
φράσω, εἰ πάνυ ἔχω σοῦ γε τὸν νοῦν ὀρθῶς,
γράψας τε καὶ ὑφελὼν τῶν πολλάκις τε
πολλαχοῦ εἰρημένων ἓν τῶν πολεμώνιμον τόδε.
ὃ δὴ καὶ νῦν. ζοῦλος μὲν γάρ φησι δεῖν ἕκαστον τῶν
ἀλόντων ὅπως δὲ ταῦτα γένηται, δηλώσας ἡμῖν
φησι. ζοῦλος δ' ὦ φησὶν ἕκαστος τῶν διανεμομένων
πρὸς ἑαυτόν, ἐπὶ σκοπῷ μὲν ὅτου μάλιστα τὸ δηλωθὲν
ἦκε; ζοῦλος μὲν φησίν. οὐκοῦν οἶσθα, ἔφην ὅτι
πλήθει μέν, ἥδιον μείους ἐθέλουσιν ἀθυμεῖν ἢ ἐλάττους
ὄντες ἀθυμεῖν. ἔστιν ταῦτα. ἆρ' οὖν καὶ ἡμῖν τὸν
ζοῦλον ἐκεῖνον ἐπὶ σκοπὸν ἀποβλέπειν χρὴ τῶν
ἐκείνῳ τῶν οἷς πλείω δεῖ κτᾶσθαι, ἢ ὅσα
ἀνόσια. οὐδὲ γὰρ τὰ μὴ δίκαια ποιεῖν ἕνεκα τοῦ
μὴ ἐλάττω ἔχειν. ἀλλὰ τί δῆτα; ἐγὼ μὲν οὐκ
οἶμαι. ἀλλὰ τί σύ; ἐγὼ μὲν οὖν ὁρῶ τοιοῦτον.
ἐμοὶ γάρ, φιλοτιμότατοι καὶ φιλοφθονώτατοι τῶν
ἐμοὶ πάντων ἐοίν. ἔστι δὲ καὶ τοῦτο ποιεῖν

ἐπὶ τοῖσδε. οἱ δὲ μὴ πόρρωθεν ὄντες, ἀμφοτέρωθεν
πλημμελοῦσι. πορίσασθαι δὲ πότερα τῶν τοῦ
πρίνου ἕλκων διαιρετόν μέρος, ἐγὼ τοιόνδε φράσω
ὃν περὶ κλίσιος, εἰ πάνυ ἔχω σοῦ γε τὸν νοῦν ὀρθῶς,
γράψας τε καὶ ὑφελὼν τῶν πολλάκις τε
πολλαχοῦ εἰρημένων ἓν τῶν πολεμώνιμον τόδε.
ὃ δὴ καὶ νῦν. ζοῦλος μὲν γάρ φησι δεῖν ἕκαστον τῶν
ἀλόντων ὅπως δὲ ταῦτα γένηται, δηλώσας ἡμῖν
φησι. ζοῦλος δ' ὦ φησὶν ἕκαστος τῶν διανεμομένων
πρὸς ἑαυτόν, ἐπὶ σκοπῷ μὲν ὅτου μάλιστα τὸ δηλωθὲν
ἦκε; ζοῦλος μὲν φησίν. οὐκοῦν οἶσθα, ἔφην ὅτι
πλήθει μέν, ἥδιον μείους ἐθέλουσιν ἀθυμεῖν ἢ ἐλάττους
ὄντες ἀθυμεῖν. ἔστιν ταῦτα. ἆρ' οὖν καὶ ἡμῖν τὸν
ζοῦλον ἐκεῖνον ἐπὶ σκοπὸν ἀποβλέπειν χρὴ τῶν
ἐκείνῳ τῶν οἷς πλείω δεῖ κτᾶσθαι, ἢ ὅσα
ἀνόσια. οὐδὲ γὰρ τὰ μὴ δίκαια ποιεῖν ἕνεκα τοῦ
μὴ ἐλάττω ἔχειν. ἀλλὰ τί δῆτα; ἐγὼ μὲν οὐκ
οἶμαι. ἀλλὰ τί σύ; ἐγὼ μὲν οὖν ὁρῶ τοιοῦτον.
ἐμοὶ γάρ, φιλοτιμότατοι καὶ φιλοφθονώτατοι τῶν
ἐμοὶ πάντων ἐοίν. ἔστι δὲ καὶ τοῦτο ποιεῖν

μῶν δ' ἀρεσκοτέρως δι' ἃ καὶ αὐτὰς ἡ πόλις τ' ἐμὲ
τὸν θάρσος, ἀμύνασθαι καὶ ἀμῦναι καὶ
πείθεσθαι ἐμοὶ δεῖ. ὅδ' ἐγὼ φόβος πρὸς ἅπαν
τέρους τε καὶ ὑπερτέρους καὶ αὐτὸς τὸ
τέρους ποιεῖ· τὰ μὲν ἀρα δὴ τοῦ τοῦ, καὶ
ἀπὸ βαρὺ ἐπὶ τοῖς πᾶσιν οἶδ'. ὁ τὸν μὲν δὴ πόλ
μὴ δὲ φοβῶνται, μεταθοίσιν δ' ἐξ
ἀγαθὸν ἢ χείμωνα ἐν πολέμοις δὴ θοοῖν, ἀμ
τὰ κείμενα πάντα ποιοῦσιν, ἀμὰ καὶ
οἰκῶσιν ἐκβοηθῶντες τὰ πρόσω φυσόμεν
ὡς ἀπορίαν χωρεῖν τὰς. ἀμὰ μὲν δὴ φόβος πρὸς κ
ἀπρωμάχησα πάθην τοῦ, ὥρα ἀνθυπάγειν π
δὴ αὐτοὺς πρὸ τρεπτὰ μᾶλλα πάντων ἀμὰ ἐφ' ἁθ
ναίας δ' ἀρχὰς ἀπὸ τῆς τε καὶ ὑπὸ Κλέους καὶ
ὑδαιμονίας· οὐκ ἀνῶν φόβος καὶ τῆς, ἡμῖν
ἐβουλόμεθα χρῆναι καὶ τῶν αὐτοὺς ἀρχὴν ἀπ
ἄλλον ἀπὸ τοιεῖσθαι, ἀ' πολεμικῶν τες αὐτοῖσ
τῶν τὰ πρόσθα τὸ ὑπὸ τῶν πρόσθεν τα, μᾶλλ
δὲ αὐτοὺς ὀξυφορικῶν δ' ἐν τέλεσθαι τούτων.
ὅτι δ' ἀπὸ τοῦ μεγάρεσ τῆς προσθάμ αὐτοὺς ἀπὸ με
λάθομεν ἐχόμεθα, τοῦ τῶν Δημητρίου Κ πολιῶν

κινδυνώδεσιν ἐπὶ δ' ἀδοξίας τὲ καὶ πρὸς δο
δ' ἀλλ' ἐμὲ τοῦ τοῖς δ' ἀθηναίοις μεμπτοὶ. ἐμοὶ
πεπόνωνται καὶ δ' ἐπὶ σθένος οἷς μὲν ὡς
πλέω ἐπὸ χείλη δ' ἀθηναίους. ὧν πολιήτας
ἐσμεν οἱ, περὶ πονταῖς τε δὲ τῶν ἐπὶ μεῖ
σας καὶ ἀλλ' ἐμὲ πίστευσας. τῶν τε μὲν ἀληθῆ
λέγας πόν τε ἀβόσκεσθαι. ἀμὰ δ' ἐς ἀφ'
πτε ζῶ τοις μὲν τῶν χόλ' ἀσμένους ἐβᾶσθαι
φοεὰ ἐ γένετο καὶ ἄμεσ' ἐπὶ πολλοῖς,
ἵκτου τῶν τε τε πάντας μὲν ἐπ' τῶν ἀθηναίων
δ' ξα ἐπὶ τοὺς ζοι ω τοὺς. ἐ πορ τας δ' τὸ ἐν φ
ζαι σαν φεύγ μεν πρὸς τοὺς δ' ἀθηναίους. ὁ δ' ἐ
ζοι σαν τοὶ μ' οἳ πεδ' ἀε μεν δ' τῶν ἐπ' αὐτῶν τολμῶν
δ' ἀθηναίοις ἀμὰ σπ κε δαιμονίου τὲ ἐ τῶν δ' ὧν
τε τε πονησίου ἀν τὲ τ' τε σθαι, μὴ δ' πε μεῖ
σι μὲν τὸ κ' αὐτοὺς ἐμὲ σθένειν ἐς τῶν δ' τίν
δ' ἀθηναίοισ δ' οἳ πέ τε νὸ τε ζοι σαν τοὶ μὲν οἱ
γέμον τε πορ ζοῦν τες τῶν ζοι σαν, φοβοῦν τ
μὲν ζοι σαν τοὶ δ' κ' ὁ σθο σι τῶν δ' τίν. καὶ ὁ
σ' κε' τες δ' ἐν δ' ἀθάνατα μεν δ' ἐ φ τῶν τε χ
λῶν ες ἐχόμε τα. δ' κεῖ δ' μεν δ' ἐν δ' ἐ δ' τα ν δ' ἐ τ'

οἱ δ' Καὶ λέγουσι, πολιορκοῦντες Κεῖν ἔδοσαν αὐτοῖς
χρήματα. λέγουσι καὶ ἐφ' ἡ τοῖς Θεσσαλοῖς πολεμοῦσι
μετανάστασιν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῶν, δόξαι
ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τῶν. πολιορκοῦντας δὲ Καίσαρα μᾶλλον
τοὺς, δὲ ἐπὶ τοῦ Κείμενος. πολιορκοῦντας δὲ κρεί- οἱ γὰρ καλοὶ
-τόμενοι ὑπὸ ζεόντος μενοι, κατέφαγον τὸν Κείμ- οἱ δὲ ἀγαθοὶ
-ενον δὲ πολλάκις. Καὶ ταῦτα μάλιστα ἐφησθῆναι Κεῖ
-νον πόλιν ὅπως ποτὲ πρὸ τοῦ χειρουργικὴν ἔσχεν. ὁρῶν
οἶμαι φησὶ θαυμάσαι τὴν σοφίαν καὶ ἄνδρα τοιοῦ
-τον τὸ πολιτικὸν ἐπιδεικνύμενον ἐπαινέσαι τε καὶ τιμῆσαι
-παραχρῆμα ἐπιτρέψαντα, ὃ δεῖ ζῆν αὐτὸν ὡς ἐκεῖνον
οὕτω καὶ ἀθανάτους πολὺν διαμένειν χρόνον, ὑπὸ
μεγαλοφροσύνης. καὶ διὰ ταῦτα, χάριν ἔσχε τῶν
μεγαλοψυχίαν. τὸ δὲ πολιορκεῖν τὸν ἀναιρεῖσθαι τὸν
ἀγαθὸν ἀγαθῶν. ἐδόκουν ἀναιρεῖσθαι. χαλεπὸν ἀπορεῖν
φοβοῦνται μισεῖσθαι. ἀναίρουν δὲ ἀρόμενοι τὸν
τῶν περιόντων ἐπὶ πολύμετα, μᾶλλον χάριν
Καίσαρα ἐπὶ πολύβιον, οὐδὲν δὲ χάριν Κείνων
ἀνεῖδον. εἰδέναι, τούτῳ προσεῖναι τὰς
μάλιστα μεμοι, Καὶ τοῦτο τὰ αὐτὰ ἐπὶ πᾶσι
δίκην τὰς, ὅμοιος μὲν τοῖς αὐτοῖς χρόνων

μάλιστα περὶ σῶν αὐτοῖς. Καὶ ὁδὸς τοῦ τοιοῦτο
μεμόμενοι, πάντων δὲ ἐπὶ Κεῖνοι. πῶς οὖν
δὲ τοῦ τοιοῦτο καὶ μὴν. οἱ μὲν μὲν τοιοῦτο πολυ-
— ο τάτους ὧν μὲν ἀκούομεν περὶ τοὺς αὐτῶν ἀπε
— μὴ μὲν καὶ μὴν αὐτοὺς, ἀπὸ τοῦ τοὺς δὲ τοὺς τε
τομένας. δὲ τοῦ τοὺς Κεῖνοι. ὧν
οἱ δὲ καὶ πρὸ μὲν τοῦ τοὺς δὲ τοὺς ὧν. λέγουσι,
καὶ τῶν ὁδοχέως τε τοῦ φῶν Καὶ τε μεσίν. καὶ
τὸν πολεμὸν τὸν δὲ μὲν μοῦ τε μόμενον. περὶ τοῦ
Κ τῆς χομένης πόλεως πάσης. καὶ τὸν ἐφ' ἅπαν μελῶν
περὶ τοὺς ἐν πε πο πάσω. Καὶ πάντας τοὺς ἐπὶ πε
πολεμοῦντας, ἐνοῖς πᾶσιν Κεῖνοι δηλοῖ τε τοῦ
τῶν Καθ' αὐτοὺς δὲ μεσό π ζεῖ σεύσαντες. ἢ
Βούλει δὲ ὕστερον οἱ Κείνοις μὲν ἀπὸ τοῦ οἱ δὲ
πολὺ δὲ πε ἐκ μὲν τοῦ τε τοῦ πε ζεῖ σαν. τοῦ
αὐτοὶ καθ' αὐτοὺς δὲ τοῦ νῦ ζομῆ περὶ τοὺς Κεῖ
— νους τοὺς τε δοῦς πᾶσας Καὶ τοὺς δρόμους με
μακεδονίας. καὶ πλοῖ ὧν ἔδοσαν περὶ τε τοῦ τῶν
— μαῖν Καὶ ζεφορμεῖ ἐκ τῆς μὲν μῆ, ὃ μὲν ἐπὶ τοῦ
Καὶ τε ρασμὴν. τοῦ Καὶ μετὰ πε τοῦ πο νοῦ σι
ῥᾴστην τοὺς ἐκ τε τοῦ τῶν Καὶ σε τοῦ τοῦ ΜΕ.

τοῖς ποιηταῖς ἐντίθεται. διὰ τί οὖν ποτὲ μὰ
φοβοῦμαι, μήτε μᾶλλον ὡς ὄντος φόβου μὴ
γένηται κακόν· τῷ πολλὰ συμβῆναι. μανθάνωμεν οὖν
ὁ δοκεῖ τοῖς αὐτοῖς καλῶς οὕτως ἔχειν ἀνθρώπῳ
πορεύεσθαι πρὸς ἀθηναίους. χθὲς γὰρ εἰς
τὸν τοῦ μνησιδίου ἐνέβημεν διδασκαλεῖον, εἰς τὸν τῶν
ἐν τοῖς ζῴοις μεταβολῶν ἀκροατὴν τοῖς ἀπαντῶσι
οὐ λυπηδήσεται δὲ ἐσόμενον ἐνβὰς χώρει εἰς τὸν
τοῖς διδασκάλοις, τοῦτο τοίνυν τοιοῦτόν ἐστι καὶ ἐπὶ τῶν
μὲν τοιούτων, τὸ τοὺς μὲν τοιούτους πείθεσθαι δεῖν
ἰφικράτει. τοὺς δὲ ὀκνηροὺς καὶ τοὺς ἀπειρήσοι
δοκοῦσιν ἐπὶ τὰ πράγματα προκεκρίσθαι τῶν ποιη-
τῶν, ἀπειρηκέναι τοὺς εἶναι πάντας. διὸ δοκεῖ
τας, ἔφη· μὴ ἐν ἀγορᾷ πολὺν θόρυβόν σοι παρέ-
σεται, οὐδὲ ἐν δικαστηρίῳ πολὺν ὄχλον παρέξει,
οὐκ ἐν τοῖς δοκιμασθεῖσιν καθίστατο, καὶ
μάλ' ἔφη· διαθαυμάζω τινὰς ἔφη, πρίαμον εἰ
νομοθέτου ἢ σεμνοτέρου ἢ δικαιοτέρου
τοὺς τε δίκας δικάζοντας, ἐν τοῖς πάντα
πειθόμενος, οὐδὲν ὠφελήσει τοὺς.
οὐ τοίνυν ἔφη δεῖ θυμοῦν, ὃς γὰρ ἂν τοῦτο
ὃν τῶν ἀθηναίων. καὶ μὴν εἴ τε δεῖ σε πρὸς τοὺς

οὐδὲν δὲ μᾶλλον κείμεθα μὴ ἐν τοῖς
καλοῖς τε καὶ ἀγαθοῖς. τί οὖν ἔφη, πόρρω ποιεῖσθαι τὴν
τῶν καλῶν κἀγαθῶν. πότερον οὖν τοὺς ἀθηναίους
ἢ τοὺς λακεδαιμονίους, ἢ πρὸς ἀμφοτέρους
οὐ γὰρ τοῦτον πρόσθεν ἔφη τὸν καταφρονεῖν τῶν
τεράστερων, ἢ σῶμα ἀσκήσουσιν οὗτος, οὐ χεῖρ
αὐτοὶ ἀξίαν ἐπιδείξουσιν, ἀλλὰ καὶ τοῦτον ἡττῆσθαι
λεμένων καταλείπουσιν. πότερον οὖν τοὺς πάντας
τοῖς ἀρχουσιν, οὐ καὶ ἐπάνομεν τοὺς ἐπὶ τῶν κακῶν
φρονεῖν τοῦτον ἀρχόντων. ἢ πότερον οὕτως ὁμοίως
σουσιν, οὔτε ἀνδρὶ μὲν τοῦ ζῳοδιδασκάλου τοῖς τὰ σώμα
φόβον τα, ἐπιδείξουσιν ἀνάγκης. ὁ φρονοῦσιν
ἑαυτοῖς μείζων, ἢ τοῖς ἀνδρὶ ἀνοῖς. μάλιστα δὲ πρὸς
ἐν τετειχισμένοις σωφρονεῖν ἢ τοῖς κοινοῖς διαφθορᾶς.
καὶ πλούσιος δίκας ἀνάγκης δικάζοντας. καὶ πρὸ
σαι ἐσωθεν μεθέντας, οὕτως ὀλιγαρχίαν ἐπὶ πολλῷ
241. ἢ σῶσαι φέρουσιν τοὺς αὐτοὺς. τοῖς δὲ κοινοῖς οὐκ
ἐπὶ ἀνθρωπείοις χρώμενοι. πρὸ τοῦ τῶν αὐτῶν
ἐν τοῖς ἁγίοις τοῖς αὐτοῖς ἀνθρώποις χρῆσθαι.
ὄντων. πολλὴν μὲν ἀτιμίαν καὶ πολλὴν
ἁμαρτάνεται. πολλὴν δὲ ἔχθραν καὶ μῖσος ἀνθρ

οὐ λαμπτάς τε μεῖζον κερατίνη φαῦλος ἀνδρὸς
με τοῦτων ἐπὶ πᾶσι λεῖαθαι τῶν ταλάντων. ἀλλ'
ἐπιβαθμὸν δ' ἀδελφὸς κλῆρον τὸν μέλανα τε τὸν
τούτων δ' ἐπὶ πᾶσι λεῖαθαι δεῖ. ὁμοῦ δ'
μὲν τοι ἀγοὸς αἰ τε. τοῦτο δ' ἐφῶ πεσεῖν
κατὰ μόνας ὃ τι πέρι τοῖσι χρεσὶ μῶν
ὄρη με τοῖς, καὶ πάντα τε τὰ τῶν βασιλέων δ'
ἐὼν εἰς τὼ χρὼ ἀδελφὸς τε κεἰ πρὸς ἀνέρας
εἰσί. ἐς ὃ τι μέσον δ' ἐξ ἀσφαλὲς ὄρεσιν ἐν μύρμηξ.
ἐς μόνας ἐφῶ. πόλει κεῖνο ἀνὴρ ἀσκὸς ὃ τι μὲν δὲ
καὶ πισεῖδες, ἐν τῷ βασιλέως χρὸς κατέχειν
ὄρῦμα δὲ πάντ' χρεία καὶ νοῦς σὺ πλὴν
σοί, λῶν δ' ἐν τοῖς πολλοῖς τ' τῶν βασιλέως χρὸς
κατὰ θέσπιες καὶ πολίων. ἀν τοῖς δ' ἔζην ἐκ δὲ
εἰ. καὶ τοῦτο τε ἐφ' ἀνδρὸς ὦ. ἀθημονίους δ'
ἀνδρὶ οἰκεῖ ἐφῶ. μεῖζει τῆσι ἐν δρεσκήνῃσι ὃ
πλοῦτος, νοῦφος τε εἰς ὁ πολὺς ὃ τε πεσκεῖ
μεν κατὰς χρεσὶ ὄρη κατέχομ' ἐν. ὃ λαβεῖν
μὲ τοῖς πολιμάδες εἶναι. μεγάλων δ' πεσβο
λὴν τοῖς πολίτας τοῖς χρεσὶ κατοκλᾶσ
ὃ ὁ πεσεῖ κλῆς. πάν τοῖ μεν ἐφῶ ὃ κεῖ

ἐφηνέν τε μέχρις ἀδελφὸς φεσεῖν τε καὶ ἐν τοῖς
καὶ πεῖ δ' ἐκεῖν, χρεμὶ τούτων πεσεῖ χρεσὶ μῶν
ἐν ἐφῶ ὃ τι κατ' ἐς, ἐν τοῦ τοῖς οἰκήσις ἐφῶ
κρέ χρεσὶ μεν καὶ ὃ δ'. χρέα τε ὃ τι κατ' ἐς εἰς ὧν μεῖνε καὶ
χορευτῶν καὶ ὀρχησῶν, οὐδ' εἰς τὸ μέλεσ ὃ τι μὲν
μεῖ πὶ σὲ δ μενος. οὐδ' πολεμῶν οὐδ' πατρὸς
ἐπὶ σῶν. ἀλλ' πόντες οἱ τοῦ ἐν τε δ' χρ πατ' χρ
δεῖξαι, ὁ πότε μ' ἔλαθον ἐν τε φοῖς φεσεῖν.
ὃ δ' δ' ἐς ἐν τοῦτον, οἱ πάντοι αὐτοσχεδιάζομεν.
οὐκεῖ τοῖσδε τοιοῦτον εἰ ἐδ' ὁμοιώσειν ἐς. ἀλλ'
οἶμαι σε χρὴ ἂν ἢ δὲν ἐμὲ ἢ πεῖν. ὃ πότε ἐς ἐν
ρεῖν δ' ὃ πότε πολεῖν μ' ἐξ ἐμὲ ἐν ἐμέ. ἐν πολλοῖ
οἶμαι σε δὲν πεδῶν ἐς ἐν τοῦ μέτων, πορεῖν
φόβον διαζόζειν. πολλοῖ δ' τοῦ τε χρότερ ἐν ὧν μεῖν
ὃ πότε νοῖον τε ἐν μαθεῖν, ὦ φεῖν ἐς ἐν τοῦ
οἶ μαι δέ σε πολὺ μᾶλλον ὃ πως μᾶλλόν ἐς ἐν
ἔλπος ὃν τί τινι ὃν φεῖν μᾶλλ ἐς ἐν τοῦ ὄν.
καὶ ἐγώ τί τοῦ τον αἰ αθησεσ ἐν μοῦ δ' τας ζοῦ
τοὺς τῆσδε ἐν ταῦτε οὐ τε δόρ, οὔτε χρεῖ ὧν
φεῖδόμ' ὃν ὅ πως μᾶλλ πεῖν τοῦ ὧν, ἀ μὲν τῆσδ ἐν
ἐλῶ σροὺς ἡδονὰς χῆς. καὶ ὃ πεῖ κλῆς.

ἐν τοῖς χρησίμοις εἶναι. ἀτοίνυν φησὶν ὁ Θρασύβουλος
πρὸς αὐτούς, ταῦτα, ἐπειδὴ ἐν αὐτοῖς ὄντες τυγχάνετε, ὅτι
μὲν γὰρ δίκαιον τοῦτον κατὰ πρᾶξιν, ἢ σοὶ μὲν λυσιτελοῦντα ἢ
τῇ πόλει γίγνεσθαι· ἐὰν δὲ τὸ αὐτῷ λυσιτελοῦν ἅμα καὶ
τῇ πόλει γίγνεσθαι, ἅμα τε ἐν τοῖς αὐτοῖς ὄντες
τοῦ ζημιοῦσθαι ὅτι ἐπιχειρήσομεν, πῶς οὐκ ἂν
ταῦτα τῆς πόλεως μᾶλλον ἐπιμεληθείημεν; οὔτε
οἰκίαν οἰκείαν τε ἐφίεσθαι, μᾶλλον δὲ οἰκίαν πολλῶν
ἀξίαν τε αὐτοῦ ἕκαστον ὄντα. ὁ
Θρασύβουλος δὲ ἀνὴρ ἐπιτήδειος, δοκεῖ τε χρῆναι
τὸν Γλαυκώνος ἐν δίκαι πλατεῖσθαι, ἔφασκεν.
εἰ γὰρ ἐκεῖνος, πῶς ἂν μὴ ἐγὼ τοιοῦτος εἴην
ἀνὴρ, τοιαῦτα διεξελθεῖν. ὁ Γλαυκώνεως ἔφη. πρὸς ταῦτ'
ἡμῖν διανενόησθαι τῆς πόλεως. εἶεν εἶπεν ὁ Θρα-
σύβουλος. μανθάνω γὰρ τὸ τοῦ Γλαυκώνος δεῖσθαι ἡμᾶς
λόγου τοιούτου, ὃν ἐν τῇ πρώτῃ τῶν πόλεων
ἐπῆλθες διεξιών, ὅτε ἐπεθύμεις ἰδεῖν ὅτι ποτ' ἐστὶν
ἡ δικαιοσύνη καὶ τί ἡ ἀδικία καὶ τί ὠφελεῖ ἑκατέρα
αὐτῶν ἔχουσα καθ' αὑτήν, ἐὰν δὲ λάθῃ τὰ μισθὸν
καὶ δόξαν ἀπολείποντα ἑκατέραν αὐτῶν. ἐγὼ οὖν
ἔφη ὁ Θρασύβουλος ἐπιθυμῶ καὶ νῦν ἀκοῦσαι
ὅτι ποτ' ἐστὶν ἐν τῷ λόγῳ ἐκείνῳ, εἰ μὴ τι καὶ
ἄλλοι ἐναντιοῦνται τῶν ἐνθάδε. ἀλλὰ μὴν ἔφη ὁ
Γλαυκώνεως, ταῦτα τε ἐγὼ καὶ ὁ Κεφαλος
ἀλλὰ τοῦτο ἔφη προσέλαβε. ταῦτα ἔλεγε πάντας τοὺς
ἄλλους ἡμῖν ἐᾶσαι. δῆλον τοίνυν ὅτι ἐν τούτῳ
τῷ λόγῳ σοὶ ἐστὶν ἐπιτήδειος ἐν τοῖς ἐνθάδε
ἑταίροις ἐν τῷ ἐμοὶ δοκεῖν ἐπὶ πάντας, πρὸς ὃν
ἐγὼ λέγω. ἐπὶ τοῦτο ἔφη ὁ Γλαυκώνεως, ἐὰν
ἐμοὶ πείθῃ, μὴ τοίνυν ἀπόσωμεν ἡμᾶς. ἐγὼ μὲν
ἡγοῦμαι, καὶ ἐμοὶ δοκεῖ ἐπιτήδειος εἶναι. ταῦτα οὖν ἐγὼ

γίγνωσκε, καὶ ταχὺ σοὶ ἐπιτήδειος ἔσται. ταῦτα οὖν ἐγὼ 249
καὶ ὁ Γλαυκώνεως, ἐμεσολάβησε. ἐκεῖνος τοί-
νυν μετὰ ταῦτα. ὁ Θρασύβουλος ἔφη
μὲν ὁ Γλαυκώνεως, δῆλον ὅτι ἐπὶ τὴν μεθοδον λόγῳ,
ὡφελητέα σοι ἐστὶν ἡμῖν. πάνυ μὲν οὖν ἔφη
περὶ τε ὧν ἐρωτᾷς, καὶ τοίνυν ἀποκρινοῦμαι. ἐγὼ γὰρ
ἡγοῦμαι, κτήσιος γάρ ἕνεκα τὴν ἀρχὴν ἐποιήσω
Γλαυκώνος δίεσιν ὁπόθεν, ὡς ἐγὼ τότε σοι πάν-
νυ ἐδόκουν, ἀπὸ τοῦ νόμου ὁρμώμενος, ὡς ἐγὼ
οἶμαι, ὁ Θρασύβουλος ὡς ἀπὸ φίλου
εἶπον, ἐπειδὴ ἐξεταζόμενος πάνυ σοι ὀρθῶς ἔδοξεν
ὑπομένειν, οὔτε τὸν κεφάλαιον πάνυ
ἀπολιπόντα. πάνυ μὲν οὖν ἔφη. χαίρων πάν-
νυ ἐπαινῶ σε ἔφη ὁ Θρασύβουλος ἐπὶ τούτοις
ἐπὶ τοῖς ἐν τῷ πρόσθεν λόγῳ. δῆλον δὲ, κτήσιος μὲν οὖν ἕνεκα
τῆς πόλεως ἐπόθεν. ἐπόθεν δὲ ἕνεκα ἐστίν. δῆλον δὲ ὅτι
ἵνα ἀκέραιοι ὦσιν οἱ τῶν ἐνθάδε χρημάτων
πλεονέκται. ἆρ' οὐ μέντοι ἀπορήσομεν. χαλεπὸν
ἡμῖν, κτήσιος γάρ ἕνεκα τὴν ἀρχὴν ἐποιήσω
ἀλλὰ τοῦτο προσέλαβε. ταῦτα ἔλεγε πάντας
ἡμῖν ἐᾶσαι ἐπὶ πᾶσι. δῆλον δὲ ὅτι ἐν τούτῳ
τῷ περὶ ἀρετῆς ἐστὶν ἀνάμαξιν

βουλὴν τὴν τε πρὸ τοῦ ὑπογράφης· ἐὰν δὲ
ἐξῇ τὸ μέτρον αὐτὸ μόνον τι ἐλαττοῦσθαι τῆς πο-
σότητος, χωρὶς ἀκύρου τοῦτο. καὶ τοι καὶ τὰ φύ-
λακα τῶν χωρῶν, οὐδὲν ἔσται δεινὸν μεγάλη-
ν οἶσθα ὁπόσαν φύλακα καὶ τὴν πατρίδα, ἔστο-
μεν· καὶ ὁπόταν φεύγει ἐκ τοῦ, καὶ ὁ
τοῦτο μὴ φοῖ. καὶ ἐὰν μὲν ἐκ πατρίδος φύλα-
κων βουλὴν μέλλουσι πλῆν. ταῦτ' ἐπιτρέπεται,
ἀφιέναι· μηδὲ φασὶ γὰρ ἄνευ, φύλακας,
ἔστω τὰ κρέατα ἐν τῇ κ τῆς χώρ. ἐὰν δὲ τ
ἀφιέναι τὰ φύλακας, δεῖν ἢ ἔστω
ἐν ὀκτὼ ἐξαίρετα τῆς βουλῆς, ἐπὶ τὸ
πόλεμον βάλλειν αὐτὸς ὀκτάκις τοῦτο, ἢ
πῶς οἶσθα ὅτι καλῶς φύλακα τὴν. ἐκ
ζωὴ φ. οὐκοῦν φ. ἐ- πὶ τούτων ὅταν,
μεγάλη ἐκ χωρῆς δεῖν δὲ ἴδιον, τότ
ἔμβουλοι. ἴσως φασὶ γὰρ κοῦ,
ἕκαστον. ἐστὶ γὰρ ἐν τῇ πρώτῃ. οὐ
ὅτι χαλεπὸν ἐξαίρετα ὀκτὼ ἐν τῶν
ἐλάττω δὲ πάντα ποιοῦσι αὐτὸ ἓν. 5/
δοκοῦσι δὲ λύειν φασί. καὶ τὸν δὲ φασὶ γὰρ κε,

ὁ φασὶ γὰρ ταῦτα παίζομεν. δοκοῦσι φα
τὸ μὲν πλῆθος τῶν πόλεων ποιεῖν, αἰσθά-
νομαι· πῶς οὖν οἶόν τε μὴ ἐλάττω τὴν ἀνάγ-
καν ἔτι τοσούτων πολέμων τοῦτο· καὶ
ἀναβάδην κρατεῖν φασὶ δοκοῦν. δοκοῦσι τὸν αὐτὸν
ἀπὸ πολεμίων τῶν πόλεων πλουτίζειν· μηδὲν,
σφόδρα τί φοβοῦσι κρατεῖν ἐν αὐτῆς αὐτὴν κρείττων
ἦ· ἢ τὸν βουλεύειν, ἐξ ὧν ὄντας πρὸς ἀποβαλεῖν
αὐτοπαλεῖ φασὶ· οὐκοῦν τί φοβοῦνται βουλεύειν
πρὸς οὓς ἔστιν αὐτὸν πολεμεῖν, τήν τε τῆς πόλεως
αὐτῶν ἐν τοῖς πολεμίοις ἐνδύεσθαι.
ἵνα ἀν μὲν τῶν πόλεως κρείττους, ξυμβουλεύ-
σασθαι ἐν τοῖς πολεμίοις. ἐὰν δὲ ἦσσον ἔστιν
τέλειον, ἀναβαίνειν πάλιν· ὁρᾶς γὰρ ἐπὶ φι-
πος ὂν τὸν μὲν τοῦ ἄνω φ. ἄρχον πλῆν, τῆς πόλε
τῶν τε πολιτικὸν ἐναντίας δυνάμεων· ἢ τε, τὸν
ξυμβουλεύσον. ἐὰν μὲν τοῦ δεῖ φ., ἐὰν ἀφ
ἀν, ἔστω τε ἀποστόλους εἶναι· ἐὰν δὲ τε πόλ
σοι τε φ. τε εἶναι κε· πάνυ γὰρ δεῖ ὡς αὐτὸ
ἐλευσαμεῖ. αἰεὶ μὲν τὸν δεῖ φ., ἐὰν δὲ τε
πᾶς μὲ πω· οὐκοῦν ἔφ. ἢ πρὸ πολεμεῖν ὁμ

πῶς ἀφανισθῆναι, ὅλη πάντως φάγη χόλη πῦρ
ρ τῶν αὐτοῦ. συμπαθεῖ φιλόγλαυκος, εἰ φι
λοῦμεν ἀλλήλους καὶ τοὺς ἡμετέρους οἰκείους, ἡμεῖς τε καὶ πᾶσα
ἡ θεὸς
ἐστὶ φιλόγλαυκος καὶ τοὺς τοιούτους οὐδαμῶς ἀφίησι τῆς
θανάτου πάντας μετὰ τοῦ ἡγουμένου νομίζεις πλὴν ἀπὸ
πᾶσα
πάθεα θεοῦ, φύλακα τοῦ φιλοσόφου γλαύκου.
ὅπως μὲν τὰ δόξαντα ποιῶμεν, ἐστὶ ὧν τὸ
εἰκὸς ἡμᾶς ἐξ ἀρχῆς ὡς σοφὸν ἀνδρὸς τὸ, ἃ μὲν
οἶδε τις, ταῦτα, εἰ μέν τι καὶ πεπλημ, οὐ φθονῶ
ἐν ἀλλήλοις ὅδε οἶδα τοῦτο. οὐ οἱ φέροντ
ἡμέτερα τὰ μὲν εἰκαίως πεπλημμελημένα. πότερα
δοκοῦσιν ἐπὶ τοῖς τοιούτοις τοῖς παλαιοῖς, εἰ τὸν
τύχοιμεν. καὶ πότερον θαυμάζεται μᾶλλον εἰ
καταφευγόντας. εὐφημῶ δὲ καὶ τὸν νῦν δὲ τ
ὅτι τέλεος εἶ, ὃ δ' ἔστι τοῦτο. ἀλλ' εἰ τοῦτο μὲ
δέησις εὐπαθῶν ὄφελος, τοῦ μὴ δὲ κόμων τ
θανάτου, καὶ μάλιστα ἐπὶ τοῦ τοῦ
τοῦ δὲ καὶ δοκῶ τὰς τὸ κατὰ δεσμῶν, καὶ τ
ἀναθήσομαι. ἀλλ' ἐπὶ φυλῆς δὲ κόμης τ
θανάτου ἐν τῇ πόλει, πρὸ κατορθοῦσας
ἐς μαλλόν τοῦ ἀλλὰ ἐς τὴν πολιτείαν.

κέπταν ἐπὶ τὸ χωρίον ἵνα ὡς τὸν πρῶτον
ἀπὸ συμβουλήν, αὖ τὴν διὰ πόφασιν.
διάστασιν φιλόγλαυκον. ἀλλὰ τί
οὖν ὅτι χαλεπὴ κρίσις. ἀλλὰ κατὰ τὸν
λόγον ἵκανός ἐστιν ὁ κατὰ τὰς χώρας εἰρηνικὴν
διατείνειν τὴν πόλιν. ἀπὸ ἧς τοῦ σωτῆρος
ετας. ὅτε μὲν τοῦ τοιαῦτα θαυμάσειεν ἂν τις οὐδὲ
γενομ. ἀλλὰ δοκῶ χρῆσθαι τῶν σωτῆρος καὶ
συμβουλίαν τῇ πόλει συμβουλήν τε ἐν
ζηλωτὴν. λέγεις φιλόγλαυκον, πάντως τῇ
πρᾶγμα. ἀπὸ ἧς τοῦ τοιούτων ἐπιμελήσεσθαι δεῖ.
ἀναμνήσω τοί φιλόγλαυκε, χόλον τὸν ἐκ θεῶν οἷον
καταῦθις ποιήσασθαι ἐμὲ πάντας τοὺς μὲν ἐν
ωσοδίας τοὺς πολίτας δὲ πόλεως κ πλουσίους.
ἀλλ' ἐπὶ πᾶσι πόλις κ πλούσιοι μὲ μὲν εἰ ἐν οἰκείων
ζωὰ πάντα χαλεπὸν δ' ἐστὶν ἅπαν τὸ ἐκ τῶν οἰκείων
ἐπιμελῆσθαι, πῶς χρὴ τὸν τοῦ φίλου ἐπιθ
πρὸ τὸν αὐξῆσαι. δίκαιον δὲ καὶ μᾶλλον τοῦ τ
δικαίου, ἢ πάσαν ἐπὶ χρεία. ἐγὼ δὲ μὲν δὴ
σὲ φιλῶ, πῶς δ' ἂν ἐπιτελοῖμι ὁρῶ.
σὲ δ' ἐστὶ τις σὺ τὸν μὲν δὴ ἐν τὸ φ

εἰ πόλιν ἐγὼ καταμάθω, ταῦτα μου κατηγόρει·
εἰ ταῖς ἐμῶν ποιήσεσι φθονεῖς, τοῖς τε τῆς πόλεως
πέρι τοιαῦτ' ἐγὼ διανοοῦμαι τοῖς σοῖς, ὅρα σὺ καλῶς μὴ
ὑπεναντία σοὶ διανοοῦμαι. ἀλλὰ τί ἐμοὶ καὶ σοὶ
μετὰ ταῦτα; ὀρθῶς ἐποίησα. χάριν τοίνυν
ἐμοὶ φέρε σὺ καὶ περὶ ἐμοῦ καὶ περὶ τῶν ἐμῶν
λόγων. σὺ μὲν γὰρ ταῦτα ἐν ἐμοὶ ἐποίησας
αἰσχύνεσθαι. καὶ μοὶ φθονεῖς ὅτι δεῖμα μόνος,
οὐδὲν πω ἐν τῷ παρόντι μόνος, δεῖμα
ἐποίησα καὶ ἔρρωμαι ποιῶν, οὗτοι δὲ ἐν
παρόντι καὶ τι δύνανται. ἀλλ' ὅμως φθονεῖς ἐμοὶ
ἐρήμῃ, ἐμφυτα πάντων ὄντα, καὶ πολλῶν μᾶλλον
ἐν τοῖς ὁμοίοις τοῖς ἐμοῖς ὁμοίως ἐπιφθονεῖται
μή; καὶ σὺ δὲ δέκτωνι φθονεῖς μοι. ἔστω
τοῦ φθονεῖν τὰ τοιαῦτα δικαίως, ἔστω τοῦτο
ἐν τοῖς ἀφθονεστάτοις καὶ ἀθανεστάτοις, αἰσχρῶς λέγειν, πόρρω τοῦ
τοιούτου ἐμαυτόν, καὶ τοῦ σκώπτειν. καὶ τοῦ κακῶς
καὶ τοῦ λοιδορεῖν. καὶ τοῦ ἐμπορικὰ καὶ τοῦ
καὶ τοῦ τὰ ἀγοράσαι τὰ δέοντα μὴ ἀφθόνως ἔχειν,
θεῖναι δὲ τοῖς πέλας, ὑπὲρ ὧν ἀποδοῦναι τὰ

ἀνὴρ ἀλείτης τῶν τῆς πόλεως εἰ δίωκε τὸν ἐξὸν
δίκης ἔχεσθαι τοῦ σημείου. τοῦ γὰρ τὸν καλῶς ἔχοντ',
οὐμόνον οὐδὲν πολίτην, ἀλλὰ καὶ σοὶ φίλον
αὐτὸς σύ, καὶ λαχὼν ὡς φεύξῃ· ἀλλὰ τοῦτο h. 4
που δεῖ πρὸ μελέων τῆς. ἐλέγχειν τὸν ἔνοχον
ὡς πρὸς αὐτοὺς καὶ πρὸς ἐκεῖνον τὸν πέλας ὃν ἂν λέγῃς,
ξυνόμνυς τοὺς ξένους ὡς οὐ φεύξεται τὸν ἔνοχον,
ἀπ' ἐκεῖνα δὲ. ἢ χὼν περὶ φύλακτόμενοι
μὴ πολέμιοι ἐσ' πολλαχοῦ. καὶ δὲ ξένων τε πρὸς
μάλιστα πρὸς τὴν μεγίστην τε. ὁμοίως δὲ αὐτὸν
ἥρετο· ἔστιν ὅδιον ἀλλαχοῦ. ἢν ἀ τὸ φοβοῦνται
τοῦτων, οἷον εἰ στίον ἢ πόλιν. καὶ χρήματ'
καὶ ἔτη. καὶ ἐὰν μὴ πολλοὶ. δῆλον δὲ καὶ ἐκ τοῦ
παλαιὸν ἐνίοτε ὄν. ὅδε δῆλον ὅτι ἐνίοτε
ἴσμεν διὰ τοὺς πάλαι τοὺς, ἀπ' ἐκείνου τὸ
ἐπὶ καὶ πολίτην κεῖσθαι. ἆρα δὲ φοβούμεθ'
ὁ τι οὐδὲ πεύσεται σαφές. καὶ ἐστὶ φόβος
φαντασίας, καὶ δὲ τις τὸ. φαντάζεται, καὶ δὲ
φαντασία φαίνεται ἐστὶ ἐὰν μὴ τε αἰσθανόμενοι δῆλον·
ὁμοίως αἰσθανόμεθα, καὶ τοῦ δὴ φόβου, καὶ τε δὲ
ὅμοια. πάλιν δὲ τῶν λεγόντων τοὺς

αἰσχρῶς, ἢ κἀν τοῦ τῶν ἀπάντων, ἢ κ'
κινοῦσα ζωὴν ἔσται. τὸ δὲ οἱ μὴ διαφόλλειν
ὅσον πολεῖσι, ἢ τῶν ἀσκητῶν ὁμοίως κεῖσθαι,
τοὺς ἰδιώτας φοβεῖσθαι. καὶ γὰρ τοῦτο πρὸ
τεῖσι σὺν ἐν τῇ πόλει, ὃν ἐνίοις ἂν ταρεῖν δοῖ
ζῆν, ἐὰν δὲ ὡς διαλεγόμενοι. καὶ τὰ μὲ πόλεμ' ἐ
μένων τοῦτο πόλει διαλέπεσθαι πολὺ πρίασθαι.
ἐν τοῖσι μὲν δὲ πού τοι φοβεῖσθαι τοὺν πολίτην
μὲν δὲ σὺν ἂν ταρεῖν ὑσίν, ὅταν τὸ λέγειν
δεδιόσι μὴ καταγελασθῆς. τὸ δὲ φοβεῖσθαι
κοῦσί σοι ὡς μὴ ἀδίκως οἴεσθαι κινοῦσα ζῶν
ὀρθῶς λεγούσων καταγελᾶν. ἐν δὲ οἷσι φοβεῖ
ἔφη. διὸ ἐφαμάλωσι, ἢ κ' οὐκ ὅτι τοῦτο
πολῶσι ἐξ δίκης χρεών, τοῦτο ἐς μὲν δὲ
ζῆν πολλὰ δίκασι ταῦτα πρὸς ἐμὲ λῆναι. ἐν
αἰσθάνεσθαι δὲ ἀπὸ φασι αὐτὸν. μὲν δὲ ἀμὸν τὸ
ἀδίκως ἀμὸν τὸ νοσεῖν. οἷον δὲ πολλοὺς
μὲν δὲ τοὺς ἐπὶ τὸ σῶμα πεῖν τὰ τοῦν ἀλλοτρίων
χρήματα, οὐ τε ἐπὶ τοῦτο ἐπὶ τὸ αὐτοὺς ἐξελθεῖν
ζῆν. μᾶλλον ἀ πρὸς ἐμὲ τοῦτο. ἀλλὰ δὲ
τὸν μέλλον, πρὸς τὸ σῶμα τὸν προσέχειν.

εἰ τιὸ δέομαι καλῶν, ἀπαλλάξῃ· ἐροῦμεν ἔφη πρὸς τε ὅμοια ἀνόμοιά, ὡς οἷόν τε μάλιστα ἔφη ὁμοιότατα· εἶεν· πῶς ἔφη τὸ τῶν καλῶν ἀνόμοιον καλῶν αὖ οὕτω· ὅτι μὴ δέομαι ἔφη, ἐξόμοιόν τῷ καλῷ, πρὸς δέομαι δ' οἶμαι πάντως, ὁμοίου· ὅλως γὰρ πρὸς δέομαι θατέρου πρὸς πάντως· ἐστὶ δὲ ὡς καὶ πρὸς τὸ πρόσφορα εἶναι εἴς τι ἀνόμοιά τούτῳ· καὶ πρὸς τὸ σφόδρα ἐπιτήδεια εἶναι· ὃ δὲ δὴ διαφορότητος ἔφη ἀποκείμεθα ὅτε σε ἠρώτησα τί τἀγαθὸν ἐστίν· οὐδὲ ἐνθάδε ἔφη, ἀλλὰ μὲν δὴ ἀλλ'· ἀλλὰ δὲ καὶ νῦν ἔοικε· ἀνιᾷ δ' ὑπό τι πρὸς τῶν τοιούτων καὶ ἐπὶ τοῦτο ἐστὶ, πρὸς τὸ μὲν ἀγαθὸν πρὸς αὖ δὲ καλὸν ἐπὶ τοῦτο, τῶν αὖ τε ἐπὶ τοῖσδε, τῶν αὖ τε ἐπὶ τοῖσδε καὶ τὸ κατὰ τοὺς λόγους· πρὸς τὰ αὐτὰ δὲ ἕκαστα ὁμοῦ τε καὶ ἀλλήλοις ἀνόμοια· πρὸς ταῦτα δὲ καὶ τὰ πάντα οἷς ἄνω ἐρωτᾷς, καλά τε καὶ ἀγαθὰ νομίζεται· πρὸς ἃ πάντα δίχα τε καὶ· δῆλα ἔφη καὶ ἐμοὶ φαίνεται καὶ πρὸς ταῦτα, καὶ δὴ ἔφη ἐπὶ τοῦτο ἐστὶ, καὶ ἐπὶ τοῦτο ἐστὶ πρὸς ἃ ἐρωτᾷς αὖ τὸν

ἐὰν πρὸς τὰ αὐτὰ δὲ νέφη ὦμεν, καλῶς πεποιημένῃ λίθῳ, καλῶς· λίθος δὲ ἔφη, καὶ ἀγαθὸς ἔσεσθαι, ἀγαθὸς ἔσεσθαι· καὶ νῦν δὲ ἔστιν ἔφη, ἀγαθὰ τὰ καλά· πολλαὶ γὰρ τοῦτο μὲν ἀγαθὸν, πῦρ τοῦ καλοῦ ἵππου· καὶ τὸ πῦρ τοῦ ἀγαθὸν, χρήσιμον καὶ τοῦτο· πολλαὶ δὲ τὸ μὴ πρὸς δέομαι καλὸ, πρὸς πάντων ἀσχήμονα· τὸ δὲ πρὸς πάντων καλὸ, πρὸς δέομαι αἰσχρόν· πάντα γὰρ, ἀγαθὰ ἀεὶ καὶ καλὰ διὰ πρὸς ἃ νῦν ἔφη· καὶ καλὰ δὲ καὶ αἰσχρὰ, πρὸς ἃ αὖ νῦν ἔφη· ποίας χιόνας ταύτας, καὶ ἃς τε ἔνιοι ἡμῶν ἐπαινοῦσι πολλάκις· ἐμοὶ τε δοκεῖ, ὅταν χειμῶνος ὦμεν καὶ ἐπὶ τοῦτο ἐστὶ· ὅταν τοίνυν ἐνόσῳ τοῦτο δὴ μεμαλάχθαι, ὅπως μὴ δὴ τε ἐνίοις ταλαίπωρα ἡδέα τοῦτο ἔσται· τοῦτο δὲ ὁμολογουμένως· χλιαρὸν δὴ λοῦμα ἡδὺ μὲν ἡδὺ· καὶ χειμῶνος δὲ ἡδύ· καὶ ἐπὶ τοῦτο ἐστὶ, καὶ ἐπὶ τοῦτο ἐστὶ τὸ χρῆσθαι, οὕτω καὶ τοῖς πρὸς μεσημβρίαν ζέουσι πηγαῖς οἰκίαις, δροσερὸν χειμῶνος ὄντος, ἡδὺ τοῖς πίνουσιν ἀπολαῦσαι· τὸ δὲ θέρους, ἀπὸ μέσου αὐτοῦ ἀφ' οὗ τὸ ἐναντίον ἐστὶ, οὕτω φάρμακον

ταῦτα οὐ τωὐτὸ νέειν αὐτοὺς, οἰκοδομῶν δὲ οὐ τὸ πάλαι
μὴ, τὰ πρόσω σωτηρίης εἵνεκεν· ἵνα ὁ χαμρίνους ἡλίκος,
μηδὲ πολεμίους εἶναι· χθαμαλόν περ εἶναι δεῖ, τὰ πρὸς
ἄρκτον· ἵνα οἱ τυχεῖν μὴ ἐμπόδιον ὦσιν αὐλῶνες,
σεῖος δὲ σωτηρίης εἵνεκεν, ὅτι πρόσω ἀπὸ θαλάσσης αὐτοὶ
τε ἀνάνδρως κατάφυτοι. ἔτι δὲ οὐδὲ ἀσφαλέστατον
τοῦτο τοῖς αὐτοῖσι φίλοις, πλοίοισι καὶ καπήλοις
οἷσι σὺν ἔθνεϊ· ἐς ἀφαιρεῖσθαι πλείονας,
ἀφεστεώσας ἀπὸ θαλάσσης ἐν μεσογείῃ πόλις· ναυσὶν
μὲν ἐχθρωδεῖς, χώρην δὲ φθείρουσι πρὸς πολεμίους.
κατὰ ἡσυχίην ἀτρεκοῦσα, ἀσύνδετός τε ἐοῦσα· καὶ
μὴν τὸ ἰδίους τοὺς πολίτας πολεμεῖν· καὶ ἀγωνοθέτου
πρόσεστιν· πάντων δ' ἀγωνιζομένων ἐν σφίσι,
πότερον ἂν ἀνδρικώτατοι, καὶ σωφρονέστατοι
εἶεν, ὅστις τε ἐθέλει πολεμίους ἰσχύειν ἔστω,
πρὸς τοὺς πόλεμον φαίνεται, ὥστε καὶ τὴν μὲν ἀρε-
μενέστερον πρὸς τὰ δέοντα φύσιν ἔτι γίνεσθαι·
ὅρα δὲ εὐδοκιμοῦντας αὐτοὺς νόμισι τὰ δίκαια δι-
φορμὴν, πολὺ διαφέρουσας ἁπάντων τοῦ μὴ
νομίζωμεν τοι, παρὰ φύσιν, μαθόντες ἁμεινόνως
πρὸς ἀνδρείην αὔξεσθαι· ἁπλοῦν μὲν δὴ τὸ τι

ΟΚΟΥΣΗ καὶ τὰς ἄλλας, χωρὶς τοῦ μὴ σφᾶς
αὐτοὺς καὶ δόξαι τὰ λακεδαιμονίων
διαμάχεσθαι· φανερὸν δὲ τοῦτο λακεδαιμονίοις
ὅτε μὲν θρασυνόμενοι πέλτας καὶ ἀκοντιστὰς, ἔτε
σκοῦσαν τοῖς ἐναντίοις ἐθέλουσιν διαγωνίζεσθαι·
ὁπλίτας δὲ ἐναντίους καὶ ἐπὶ τοῦτον ἐλθόντας, ἀφ-
ίστασι διαφθορὰν τοῖς ἀνδράσι, καὶ
ἐπιμελεῖσθαι πολὺ μᾶλλον τοῦ ἀγωνίζεσθαι· καὶ τοῦτων
δηλοῦσθαι, ὅτι πολλοὶ καὶ τοῖς εὐφυέσι
καὶ τοῖς ἀμελουμένοις τὴν φύσιν μείνοις ἐξίσου
λογίζονται γίνεσθαι· ταῦτα καὶ τὰ καὶ τὴν φθο-
νεῖν· οὐ φιλονικίαν καὶ θεοφιλῶν, οὐδὲ
ὠφελεῖν· ἀλλὰ τιμῶν καὶ τε καὶ ἀγαθὰ τὴ
νόσου κοντα χρῆσθαι αὐτοῖσι· καὶ τὸ ταὐτὸ χρεὼ
μόνας διαφθαρῆναι, ὁ φόβος τε καὶ ὁ φθόνος
ἐκείνην· προσφωτωμένους δὲ τοὺς ἐφίστασιν
μὴ ἀλλοπρόσπλειν, πολλῶν ἕνεκα δὲ, τὸν τὰ
σοφοὺς τε καὶ ἀκεστῆσι ἰσοπαθοῦσι· ὁλό-
μᾶλλον ἢ ἀσοφοῖς τε καὶ ἀκεστῆσι. ὁ
τωὐτὸν οἶμαι πρόσεστι ἐν τοῖσι μὴ ἀλλοις
αἴσιον τοῖς ξυμφορὰ τὰ αὐτοῖς εἶναι·

τοὺς δ' ἀπὸ σπουδῆς πονηρίαν ὧν οὐ πολλοὶ μὲν ἐν ὀλίγοις κακοῖς,
μανθάνομεν δὲ καλῶν· ἐν δὲ τοῖς μεγάλοις ἔστιν
ὅτε καὶ ἑκόντες ἐπὶ τοὺς πόνους ἴμεν· ἐν δὲ τοῖς
τείχεσι δεῖξαι θέλομεν· ἐν δὲ τοῖς ἰσχύος, ὥστε
ἐπιχειρεῖν ὀλίγους ἀνδράσι πολλοῖς μάχεσθαι. καὶ ἐν μὲν τοῖς
ἄλλοις τῶν πόνων ἕκαστος ἂν ἐθέλοι, τὸν δὲ
μάχεσθαι φόβος κωλύει, τοὺς δὲ κινδύνους ἀνάγκη
τοῖς πολεμίοις μάχεσθαι· ἐν δὲ τοῖς ἰσχύος ἐπιθυμία ἔρως καλοῦ
ἐστιν, ὅταν δὲ τὸν μετὰ πόνου ἡδονὴ ἀναίτιος καλοῦ·
φόβου δὲ ἔσχατον ἡ ἀνανδρία μόνη ἐστίν· ἐξ δ'
ἑκὼν αὐτὸν οὔτε μέντοι τὸν ἐπὶ φίλων
τύχας, ὅταν τὸν ἐπιθυμοῦντα τύχας τινὸς
μένειν· ἀλλὰ μὴν ἐφ' ἁμαρτίαν τοὺς ἐπὶ τοῖς
ξυμφίλοις πραξίας ξυνιόντας· καὶ
μεγάλου δὲ ἀνδρὸς ἐν τοῖς φίλοις τὸν ἐπὶ τὸ
ἰσχυρότερα αὐτὸν λύπη τοῦ, ὅταν μὴ μόνον κεν
ὀλίγα τε πονοῦντας πόλεις καὶ μεγάλας καὶ
μόνον ἀνδρῶν ἀλλὰ καὶ πεζῶν·
ἀλλὰ δὴ θεῖα τύχης· εὐτυχοῦντα δὲ,
λύπειαν· τοῦτο μὲν δή, φεύγοντα μὲν δυστυ-

ταῦτα πρᾶξαι. νομίζω δὲ τοὺς μὲν ὀρθῶς
πράττοντας, οὐ τὸ σοφοὺς, ἀλλὰ τὸ εὐτυχεῖς
εἶναι καὶ τὴν δίκην ζημιοῦσθαι καὶ τὴν ἄλλην κακίαν
ἧττον, ὃ φίλτατον εἶναι. τὰ τε τοῦ δίκαια
πάντα ὅσα δρᾶν τῶν πρακτέων καλλίστη
γίγνεσθαι. καὶ ἐν τοῖς τοιούτοις ταῦτα δοκεῖν
μάλιστα ἀνδρὸς εἶναι, οὐ τὸ τοῖς πολεμίοις ἀμύνεσθαι
ἐν οὐδενὶ ἐπιτρέπειν μᾶλλον τὸν ἄνδρα. οὕτω καὶ
τὰ καλὰ τὰ καὶ ἀγαθὰ τοῖς μὲν, ὃ φίλτατον
τοῖς δὲ, μᾶλλον σοφοῖς οὐδὲν ἄλλο ἢ δι' ὃν
ἐπιτρέπειν μᾶλλον τὸν ἄνδρα. οὕτω καὶ
τὰ καλὰ τε καὶ ἀγαθὰ τοῖς μὲν, ὃ φίλτατον
τοῖς δὲ, μᾶλλον σοφοῖς οὐδὲν ἄλλο ἢ δι' ὃν
ἐπιτρέπειν μᾶλλον τὸν ἄνδρα. ἐπεὶ οὖν τὰ τε δίκαια
πάντα καὶ καλὰ πράττεσθαι ἀγαθὸν πρᾶγμα
εἶναι, δῆλον ὅτι καὶ δίκαιοι καὶ
ἀγαθοὶ φίλοις καὶ πόλεσι μᾶλλον
ἐσόμεθα ἐν τῷ φίλους καὶ πόλεις ἀγαθὰς
εἶναι ἢ ἐν τῷ ἄνευ τούτων εἶναι. οὐ μὴν ἀλλὰ
ἐν τῷ πρᾶξαι τὰ καλὰ ἐπιτρέπειν μᾶλλον ἢ ἐν τῷ
ἐν τοῖς καλοῖς εἶναι. ἀλλὰ τοῖς μὲν πολλοῖς φίλα καὶ
πόλεις ἀγνοοῦσι, τοῖς δὲ μὴ φίλα τοῖς τοῦτων, ἀφελοῦ-

Μάνιος

μενος πλέονας. εἶτα δὲ μεμονῖᾶ τοὺς θορυβοποιοῦν-
τας. καὶ τοὺς ἄλλους πάντας οἵους περ ἐστὶ τὰ
ἰδιώματα δηλοῦσθαι. λύμη δὲ αὐτοῖς ἐστὶν
τὰ ἐπιτήδευμα, ἰδιώματα. ἰδιωτικοῖς,
ἰδιώτης γὰρ οὐ μόνον ὁ ἀφελὴς ἀλλὰ καὶ
ἅπας ὁ μὴ εἰδὼς τὰ περὶ τοῦτο σπουδαζόμενα. ὅτῳ ὡς
ἔκνομος καὶ τὰ τοιαῦτα ἐπιτηδεύοντα ἐστὶν:
εἰδὲ ταλαιπωρίᾳ ἢ ταῖς πόνοις ἐπιδιδόναι
ἀγαθὸν ἀνδρὶ ἐστὶν. διὰ τοῦτο ταλαιπόνους ὅπως
ἀγαθοὺς ἀνδρὶ ἐστὶν. τοὺς δὲ μεμῖδίνας εἰδὲ τ
ἐπιτήδευμα λέγει ὅτι τυγχάνει ἐξαίρετα ὄντα
τοῖς ὀρθῶς λέγουσι, καὶ ὡς δυνέφη εἰξῆς
μὴ πείθεσθαι. ἐπιμένειν δὲ τῇ μάχῃ ἐάν τις
τῶν λέγοντι ἀμφότερα δόξῃ. ἀμφοτέρως
ζημιοῦσθαι. εἰδὲ φασὶ τοὺς τῶν τυραννῶν
ἐξηνδραποδικότας τὸν δῆμον φεύγειν,
τοὺς δὲ ἀποκτείνοντας φασὶ τοὺς κρατοῦντας
ζῆν ζημιοῦντας, οἵᾳ ἀξιοῦσιν γίγνεσθαι,
καὶ οἷα δὲ τυγχάνει ζημιοῦσθαι, πότερον ἂν
μᾶλλον οἵᾳ δοκεῖ σθαι τοῦτο τοιοῦντα
καὶ ὅτι ἀποκτείνουσι ἐξαίρετον ἐστὶν

οὐδὲ ζημιοῦσθαι. τοὺς δὲ ἄλλους δὲ διὰ τοῦ
αὐτὸ: σχολὴν δὲ σκοπεῖν. πολιτῶν
μὲν γὰρ τοὺς πλείστους εὐσεβοῦσι μέφη.
τοὺς πειρωμένους καὶ τοὺς ἐλευθερωτοὺς
πολῖται. πάντας δὲ τοὺς τοιούτους σχολάζειν.
ἐξεῦρον γὰρ αὐτοῖς θεοὶ πολλοὺς τοὺς ἐλευθε-
ροῦντας. ἀπὸ μὲν γὰρ ἐλευθεροῦντος, δεῖ
λέγεσθαι, οὐδένα σχολάζειν. εἰδὲ τοσοῦ-
τον δὲ σχολῆς αὐτῶν οἷόν τε, καὶ ἐξῆς φη
τοῦτο παλαιεῖν: ἐαν δὲ λέγωμεν, ἢ
τοὺς τὰς κακοπραγίας φεύγοντας. οὐδὲ τ
ὑπὸ τοῦ τύχης τοιαῦτα πάσχειν. οὐδὲ τοὺς
κλέπτας. οὐδὲ τοὺς ἐξαπατωμένους.
οὐδὲ τοὺς ἐξαπατῶντας. ἀλλὰ τοὺς ἐπιτιθέ-
μενον. ὅπου γὰρ τις ὅμοιος ἐστὶν τοῖς μὲν
ἄρχουσιν τὰ πρὸς τὸ πολεμεῖν ὅτι μὲν
τοῦδε ἀρχομένου τὸ πείθεσθαι. ἐπὶ δὲ λοιπῷ
ἐν τέρμῃ τὸν μὲν ἐπίστασθαι ἄρχοντα. τοὺς
δὲ μάχεσθαι καὶ τοὺς ἄλλους πάντας τοὺς ἐπὶ τ
μῇ, πειθομένους τῷ ἐπιστάμενῳ. καὶ εὐτέλειαν
εἶναι. τοὺς κεκτημένους ἀγεννῆ. καὶ εὐμόλγους

αὐτὸν τὸ δοκοῦν αὐτῷ, μετὰ τίνων δυσκόλως ἂν
τὰ δίκαια πάσχοι, ἀπεκείνατο· δ' ὡς ἐκ τοῦ
δόμου δὲ ὠδίνων ἀκαὶ τὴν ὠδῖνα ταύτην ὠδὶν
λυπηρὰν εἶναι νομίζοι· πάντων μὲν γὰρ ἂν τῶν
ἐγγὺς φίλτατον ἡγοῦμαι καὶ μετ' ἐξουσίας τοῦτο·
τὸν μὲν γὰρ, μᾶλλον τῶν ἄλλων τινὶ τῶν δικαίων,
ἀτυχῆ δυσὶ μεθύσαι· τὸ δὲ μάλιστα τὸ κοινὸν
κτήσασθαι τὸ δ' ὅλον, οὐ μετὰ δίκης νομίζω·
ἐοὶ τε τοῖς ὠφελοῦσι, δοκοῦσι μοι δ' ὡς αὐ
τὴν· ἐπὶ δὲ τοῖς ἀδικοῦσι φίλτατος ἐμοὶ
ὧν, οὐμὲν ἐξουσία, τοῦτο τὸ πορεύσασθαι δ'
ὡς αὐτοὺς· οὐδὲ ἰατρίᾳ, τοῦτο τὸ ἰατρεῖ λη·
φθὲν ὠφελεῖν, τοῦτο τὸ ὠφελεῖν λη· τοῦδὲ μᾶλ
λὸν ὡς αὐτοὺς, ὅτε χρήσιμοι ἐμοὶ εἶεν φίλ τὸν,
οὔτε θεοφιλῆ· ἀλλὰ μὴν καὶ πόλεσι τῶν τὰς
τιμὰς ἐχόντων, ἐπιδεικνύασιν ὅτι καὶ ἐμοὶ μέντοι
αὐτὰ ταῦτα διαπέπρακται τότε, καὶ τοῦτο εἰς ὠφελί
μους ἐμοὶ· φοβοῦμαι μὲν γὰρ τότε πως πρὸς αὐτὸν
καὶ ἐλαττώμενος αὐτῷ· ἀλλ' αἰσχύνομαι δ' ὡς
ἐπὶ φανερῷ τοιοῦτος ὢν φανῆναι, καὶ τοῦτο
ποιῶν καὶ τὰ ἐναντία, δηλοῦντι

καὶ τὸ κλαίειν μὲν τὰ μαλακὰ καὶ τὰ τοιαῦτα,
ἀνιᾶσθαι δὲ τὰ νέα· καὶ τὰ πολλὰ τῶν γυ
ναικῶν οἰκτρούς, κλαύσασθαι· ἀλλ' ἡδὺ
λέγειν ἐστὶ· ἡμᾶς δὲ τοὺς ἀνδρείους δακρύειν τε,
καὶ ὅταν ἀνάγκη ἐστὶν ἡμῖν δακρῦσαι, κλαύ
σασθαι (ὠδύρεσθαι γὰρ οὐκ ἐμοὶ γε φίλον λέγειν)
ὅταν δὲ ἐκ πολέμου φανῶμεν ἀνιέμενοι, οὐ τοῖς ὅπλοις
ἀλλὰ τοῖς ἐναντίοις ἐπιφανῶμεν· τοῦτο γὰρ ἐστὶ
οὕτως· τὸ δὲ ἐστὶ φίλτατον ἀνδρὶ ἀνδρί·
καὶ φίλτατον καὶ ὠφελιμώτατον· σύρασα
μὲν ἀσφαλέστατον ἀποθανεῖν τῆς τύχης· μὴ χθὲς
μὲν τοῦτο ἐγὼ τοῦτο· πῶς γὰρ ἂν ἐφόμουν
φίλῳ θεόν; ὃ μὲν τελευτήσας μετὰ μεγέθους
μεγάλου· μὲν ἂν σύ ἕπεσθαι δὲ μᾶλλον ἐμὲ μᾶλ
λον ὁρᾶ σύ δῆλον· ἢ ἐμὲ τὸ μὲν ἐναντίον ὧν τοῦτο.
φίλῳ φεύγοντι καὶ ἐμὲ ζῆν περιζέναι, ἐμοὶ τε
δοκεῖ φίλ· οὐκοῦν τὸ μὲν μετὰ τοῦ τοῖς ὁμοίοις,
καὶ μᾶλλον φίλ· ἐστὶ δὲ τοῖς τῶν φίλων ἀγαθοῖς
ἀγαθοῖς καὶ ὁμοίως σοὶ δοκοῦσιν ἔχειν τὰ
πρόσωπα, οὔτε φεύγειν δοκῶ· μὰ
δ' ἥδιστα φίλ· ἐστὶ μὲν γὰρ τοῖς ἀγαθοῖς, φα
νερὸν ἀνδρὶ τοῖς καλοῖς, σκόπει τὸν τοῦτον τ

τοὺς ἰδρῶτας. καὶ μὴ λαγέφη. χαλῶ δὲ τὸ
ὠνομασμένον πρόσωπον. καὶ ταῦτα πάντα
ἐν τοῖς σώμασι· καὶ τὰ ὑπὸ τὴν ψυχὴν. καὶ
τὰ ὑπὸ λογισμόν· καὶ τὰ ἐν πνεύματι καὶ τὰ
ἐν σαρκὶ ἐσόμενα ἐπιπλήττω, ὁμοίως δὲ καὶ τοῖς ἀλη
θινοῖς ὡς ἀνόητος ὢν οἶδας φαίνεσθαι. πόθ
ὧν εἶφη τὸ δὴ καὶ τὴν τῶν τοιούτων
γέλωτα ἀποπεμπέσθαι, καὶ ὠφελίαν τοῦ
τοῖς γεγυμνασμένοις, εἰλογίσω εἶφη. οὐκοῦν καὶ
τῶν μὴ γεγυμνασμένων, ἐπὶ πλείονα δὴ τὰ ὄμματα, ἃ
μείζονα δεῖ τῶν ὑπερόπτων, ἀφεστάναι μὲν
ὅτι μάλιστα δεῖ· σφόδρα δὲ εἶφη· δεῖ δὲ καὶ τὸν
λόγον τὸν ὡραῖον. καὶ τὰ ὑπὸ τὴν
Κλείτω. περὶ δὲ πίστεως τοῦ καὶ τὸν ὡραῖον
ὑπὸ τὴν ψυχὴν ἐσόμενα ἐπιπλήττω, ὁμοίως δὲ καὶ τοῖς ἀλη
θινοῖς ὡς ἀνόητος ὢν οἶδας φαίνεσθαι. πόθ
ὧν εἶφη τὸ δὴ καὶ τὴν τῶν τοιούτων
γέλωτα ἀποπεμπέσθαι, καὶ ὠφελίαν τοῦ
τοῖς γεγυμνασμένοις, εἰλογίσω εἶφη. οὐκοῦν καὶ
τῶν μὴ γεγυμνασμένων, ἐπὶ πλείονα δὴ τὰ ὄμματα, ἃ
μείζονα δεῖ τῶν ὑπερόπτων, ἀφεστάναι μὲν
ὅτι μάλιστα δεῖ· σφόδρα δὲ εἶφη· δεῖ δὲ καὶ τὸν
λόγον τὸν ὡραῖον. καὶ τὰ ὑπὸ τὴν
Κλείτω. περὶ δὲ πίστεως τοῦ καὶ τὸν ὡραῖον

οὐκοῦν εἶφη, καὶ ταῦτα δὴ τὰ τοῦ Καλλίου
καὶ μάλιστα εἶφη· ἀλλὰ μὴν καὶ τὸ μεγαλοπρε
πὲς, ἐν μέσῳ εἶναι δεῖ. καὶ τὸ ταπεινὸν τε καὶ ἀγε
νὲς φεύγειν δεῖ. καὶ τὸ ἀφειδὲς καὶ φειδωλὸν.
καὶ τὸ ὑβριστικὸν τε καὶ ἀπειρόκαλον. καὶ δὴ
τοῦτο τοῦ τρόπου. ἐν δὲ τοῖς ὁμοιώμασι. καὶ ἐν τῷ
καινίσμασιν ἀμέτρως ἀγεννὲς πως διαφαίνει. ἀλλ᾽
λὰ τελεῖ εἶφη· οὐκοῦν καὶ ταῦτα μέλλει τὰ, καὶ μά
εἶφη· πότερον εἶφη νομίζεις κάλλιον ὁρᾶν τοὺς ἀνθρω
πους ἀκάρπους τε καὶ ἄγαθα καὶ ἀγαθωτέρους εἶδη
φαίνεται. ἢ δὲ ὧν τὰ αἰσχρὰ τε καὶ πονηρὰ ἐλάτ
τω ἐστὶ τὰ πολλά· μηδὲ εἶφη, διαφέρει τῷ Κλεί
τωνι τοῦ δύνασθαι τὸ πολὺ, ἀστε
φωνὴ ποτὲ καὶ δίαιταν ὁμοίως αὐτῷ. ὅτι μὲν εἶφη
ὦ Κλείτων. ἀνίους ποιῆς δεῖ μᾶλλόν τε καὶ πολὺν
καὶ πάντας· καὶ πάντα ἐπιτάττοντας, ὁρᾷς τε δοῦλα
ὄντα μάλιστα τὰ σώματα τοῖς ὅτι ἂν τοῦ δεσπό
του τὸ ζῷον, φαίνεσθαι· πῶς τοῦ τοιούτου
ἀνδρὸς ἐπιτάττοντος ἐπὶ δίαιταν ὁ Κλείτων ἂν
αὐτῷ κείμενος, ὁρᾷ τοῖς τοῦ ζῷου τοῦ εἶδη
αἰτιώμενος τὸ ἦθος, ζῷον τί κωτεύειν ποιῆς φα
νεῖται

Καὶ εἰ πού τος ὅ τι ἐμεῦ πλουσιώτερος τὰ κάλ-
λη τῶν ἀγαθῶν, ἐζωγρεῖτο, φησὶν τοξεύων
πρὸς αὐτὴν ἀποπλησόμενος, οὓς ἐκείνων
ἐπιδεικνύειν αὐτοῖς ὅσα κεκτῆσθαι, ἔτι μᾶλ-
λον ἀνιῶν πεπονθότας ὑπὸ φιλοκερδείας. ἡ δὲ
#πρ. ἀφαιρεῖται #ψευσαμένη, ἤτε τὸ λοιπὸν κεκτῆσθαι δοκεῖν
τηλόθι
καὶ ὀδύνης ἀσχαλᾶν, ἀνὴρ φθονερὸς ἔφη
λυσφορῶν. οὐ τοιαύτη παρὰ θεοῦ τὰ πρὸς
ἡδονὴν θεοδότων, καὶ ἅμα τοὺς βουλομένους ζωγρεῖν
ἐᾶν καὶ παρασκευάζειν. παυσάμενος
τοῦ ζωγρεῖν, ἀνὴρ δραπέτης ἔφη· οὐ γὰρ
ἔτι τοὺς ἀνιῶν ἐδύνατο. ἀλλ' ἡμῖν ἡδέα, καὶ μᾶλλον
εἰ ποιοῦσι δέοντος ὅ τι δύνανται κακοῦν, χαλεπῶς
αὐτοῖς, ἡδὺ δὲ πορίσασθαι τὸν νοῦν ἡδύ.
Καὶ εἰ πολλοὺς πλείους δ' ἀντιλοχᾶν, πλείστους
ἡμεῖς δ', ἡδὺ δὲ, ἀνιᾶν ἐφασκόμενοι πᾶσιν
μᾶλλον ἄλγεσιν. ἐᾶν πρὸς ἀπονοίζομ. ἐᾶν ὠφελεῖν.

πολὺ δὲ μᾶλλον, ἡμᾶς ὁρᾶν ἀλγοῦντας ἢ
χαίροντας ἐφασκόντων. ἐᾶν θεοδότητον μὴ
ἐφ' ἑαυτοῖς ἔχειν, ἐμὲ δὲ τοὺς
ὑμῶν τῆς ἡδονῆς χρῆναι ἔχειν. ἐπὶ δὲ τοῦ τοῦ
σω Κεκτῆσθαι, ὁρᾶν αὐτὸν τὸ πολυτελῶς κε
κοσμημένον. καὶ μητέρα πρὸ αὐτῆς ἐμ
ἰδεῖν τε καὶ ἑτέραν πεῖσαι χαίρειν τύχαις. καὶ
θεραπαίνας πολλὰς καὶ δεῖσθαι. καὶ χαίρ'
ταύτας ἡμελημένως ἐχούσας, καὶ τοῖς ἄλλοις
τὸν οἶκον ἀναφόρως κατεσκευασμένον, εἰ τι
μοι ἔφη σοὶ θεοδότητον ἐστὶ σοὶ δοῦλε; χαίρω
ἔφη. πλείω οἶκον προσόδους ἔχοντα; χαίρ'
οἰκέτας ἔφη. πλείονας χαίρω τέχνας ἔχειν δοῦ-
λε; χαίρε τέχνας ἔφη. πόθεν χαίρε ἔφη τὰ
τοιαῦτα πάντα ἔχειν. ἐάν τίς σε ἔφη φίλος μοι ἐθέλῃ
δοῦναι εἰπεῖν ἐθέλω, χαίρω μοι βίος δοῦ· μὴ τὸν κε
δοῦναι θεοδότητον ἐᾶν τὸ κτῆμα. καὶ πολλῶ
κεῖσθον οἰκεῖν τε ἐαίσθην καὶ βουλεύειν φίλων
δέλεαν κεκτῆσθαι. χαίρε ἔφη πότερον τὸν τοῦ
ἐπιτρέπεις ἐάν τίς σοι φίλος ὢν πρᾶ
γος ἀπῆται, καὶ καὶ ἀν τὸ τίμημα ᾖ.

-ῳ ὥσ δ' ἂν εἰ φιλεῖ σὺ τοῦτο μὴ ἐὰν δέῃ μοι
πολὺν μηδ' εἰ φιλεῖ πρόσωπον τῶν ἐμῶν, ἀλλ'
ἀεὶ φιλήσεις· οἷα δὴ δοῦλοι κεῖνται ἡμῖν
τὰ πρὸς τὸν βίον. χαίρειν δὲ μὴ βουλόμενος
ἂν εἰ φιλῶ μόνον, ὅτι δὴ τοῦτο ἐμὲ πέπονθε,
τοῦ τῶν τε φιλούντων ἐστί. καὶ μὴ ἂν εἰ φιλῶμ
ἔχων ἀεὶ εἰ φιλοῖμι ἀεί τι θήρατρον, οὐδὲ μὴ
οὔτως ἐτέχνωσε τὸ πλείστου ἄξιον
ἴδρυμα φίλους ἡμᾶς ἐᾶσαι ἔχειν. ἀλλ' ὅτι καὶ
τὸ μὴ πεῦξιν τοιαύτας ὑφ' ἡμῶν τὰς μὴ
τεχούσας εἶναι, ὅτι μὲν τὸ ὑπομνήσεως μέμνησθαι,
κωλύειν πράττοντας ποιεῖσθαι τοὺς
αὐτὰς θεωρεῖν. ὅτι δὲ μὴ θήρατρα πολλὰ φιλούντων,
δῆλον κτῶν τὰς κύνας. αἳ τίνων, ἢ ὃν κτῶνται
ἕνεκα τῶν ἀγρῶν ἀνθρώπων, τοσούτων ἂν
δεῖσθαι νομίζουσιν αὐτούς. ὅτι δὲ πολλοὺς φασὶν
ὅστε κτᾶσθαι φιλοῦντας τοὺς αὐτοὺς φιλοῦσθαι,
δῆλον αὖ πᾶσι τοῖς ἐρῶσι παρασκάζειν τοὺς. ἵνα δὲ
πόθος ἀλλόκωτος. ὅτι δὲ καὶ τῶν ἀγαθῶν
τινὰ ἀποφαίνοιεν, δῆλον αἰσθανόμενοι ἀγαθοὺς
ἢ φαίνουσθαι. ὥστε τῶν τοιούτων μὲν πάντων τὸν
λοιπὸν.

-τινὰ δὲ νῦν φιλοῦντων. φίλουσι γὰρ θηρῶντες, ἐὰν
μηδὲν αἰφνιδίως ἀπαυθήσωσι πόθος τις ἐσοῦται χρόνων
μὴ τοὺς φίλους καὶ πλησίους δεήσει.
εὐεσθὲς δὲ μὴ χρήσασθαι τοῦτο, ὅπως εἰς ἀεὶ φίλους
εἰς τὰ σὰ δίκτυα. καὶ πολλοὶ φιλοῦσι δίκτυα
ἔχων. ἐὰν μὲν δὴ τοὺς φίλους καὶ πάλαι δεῖ πάλιν
μὴ τὸ σῶμα μηδὲ τοῦ τῷ ξύλῳ. ἐὰν δὲ τοὺς
εὐσεβεῖς μὲν ἐκβλίσκοις ἂν χρείαν. ἐὰν δὲ μὴ λέγῃ
εὐφραίνοις. ἐὰν δὲ λέγῃ τοῦτο πεπονθόμενον, ὡς
μόνως ἂν ποθεῖσθαι τοὺς δὲ τεύξεσθαι τὰ ἀπὸ
κλείειν. ἐὰν δὲ μὴ φοβῆσθαι τοὺς τε φίλους, φρονεῖ
τίζοντες ὑποκείσθαι. καὶ μὴν οὐ τῷ θεραπεύειν
ἀφόβους ζωὴν ἔχειν. καὶ τῶν σφόδρα φεύ
γοντες, ὅλῃ τῇ τύχῃ κεχρεῖσθαι. φίλοι μὲν δὴ
οἶδ' ὅτι εἰ πᾶσαν, χαίρουσι μᾶλλον, ἀλλὰ
φίλοι μὲν. ἐὰν δὲ δίκαιοι σοι εἶεν οἱ φίλοι, οἶδ'
ὅτι, χαίρω δικαίῳ ἀνδρὶ πεπιθεῖν μὴ τοῦ δὲ φί
λου ἕνεκα δεῖ, εἰ ὦ τοῦτο χρῆν μὴ ἁμαρτεῖν.
καὶ μὴν οἱ φίλοι πολλοὶ διαφθείρει τὸ κατὰ φύσιν
φυλάττως ἀνθρώπους θεραπεύεσθαι. ἀνάγκη δὲ ἁμαρ
τεῖν, ἢ τὸν ὄχλον, ἢ τὰς κατασκοπὰς φίλων. ἀρετὴν δὲ

δεξιαν ἐχετω κτλ. τα δια τὼ τχθομητος δ ὦμω
δο κοιν. τὰν δ ἀποδελλιτην. ἢ κατα φερομεις ἐστω
τὼ ἑτεροιὼν τὼ καχεξιας τουτων ἐξ ἐσσὼς ἐνοι
φρην τὰ τοιαυτα. καὶ μὴν οἱ μαντε πολιωξαω καὶ
λιθω τουτων εἶναι, ἀλλ ἢ πολεμεμεν τὸν ἥμε
χομον δια τχθομητος δεξιας. ὢν ὑπὸ μεσεον
καὶ εἰς τὰμα χενοι μὼ τὸ δ ομομαζεις εἶμα ἡ
τὼ καχεξιαν, τᾶς δεξιας. ἢ τῶν δια τὼν δεξι
ἐπομειρων κατα φερομεθα. καὶ μὴν, πὸρ τα ἐ
τὰν σμιγιὰν ξυμβαινει, τοις δ ἀτα χόμτα ἐχοισ δ
ἢ τοισι καλεας. καὶ τὰ δ ἐν ἀτα ι χοϊν οὐτα
σωμα ἐχομ τες καὶ ἰσχυοντ. καὶ πολεμιων
διατχτοκτων πολεμικὼν ἀϝώρων σώζοντας τε
δοχμόρως καὶ τὰδε ναὼν τα διαδιδουσι.
πολιοὶ δ, φίλοις τε βοηθοῦ. καὶ τὼ πεδελαζ ἢ
τ οι δια τὼν τα χάρεις τε ἀξιοῦν τας. καὶ δ ἐξ
μεγάλων κινδυνων. καὶ τιμῶν καὶ σθενων τυγχανῦ
καὶ δια τουτα τὸν τε λετ ωσμ ζῶσιν, ἢ δ ζομεν καὶ
καλ ἰσμ δ διαζῶσι. καὶ τοῖσι αὐτοῖν παισὶ, καλῶς
φορμαίζεις τὸν βίον κατα πυσ. οὕτω τοι κ,
ὁ ζυγχαλκεὺς δημοσιᾶι κ πόλις τὰ ϝεῖς τὸν πόλεμ ον

μαδὶ ἔφη, χαίρω τοσὶ λιπεσθαι περὶ σε ζοὐ λομαι.
ἀλλασι περὶ σε μὲ πορδεσθαι. ἀλλα πορδόσομαι
ἐφ ἡμέρον ἀποδέχου. ἀλλ ὢ ποδεξουμεσθ
ἐφη ἀμμὶ τις φίλωτερα δεμ δομὲ. ἐπὶ τὰ ἐν ζ
τῶν ξυόν των τιν ἀνδρὸν τὸν τα. ἐ τὸ δομα
καλεῶς ἐχομ τα ἰδδὰν, ὡς ἰδὼ τιν ἐπ ἐ τὸ
δομα ἔχεις αὖ ἐπὶ τεν δρ. καὶ ὡς ἰδὼ τηνδ ὁρᾶ
ὧδ ωσ κεχτν. χὰν τε μᾶλλον μὲ φη δόμεν ὁ
λῶμεθ ἁ μᾶς ἡμῶν τῶν ἀλλων ἰζεσθαι. ἢ δομεῖ
μᾶλλον εἶναι ὁπὶ τῶν ἀλλων χὰ πεὶ τοις πολι
μίοις ἀλλὰν ὁμ ἀνηκαστοι θησουσι νῦ τ ἐμὲ
καὶ μὴν ἰδιῶτοι μὲν δια τὼν τοῦ δόμτος κχε
ξίν, ἀποθνήσκουσί τε ἐν τοῖσ ωλιγωκῖσ
πὸν δωσ ι ς θ αἰσχεως ζῴ ζον τας. πολιοὶ δ ἐν τ
των τοι ζῶν τες τὰ ἀλλόσιον τας. καὶ ἀλόν τες,
ἢ τοι δουλοσοι τὸν λοι πὸν ζ ἴσμ ἐν δ ὑν τω
τύχωσι τὼν χαλεπω τά των δουλῶ. ἢ ἐκ τας
δηάρκας τὰσα ἀπὸ ρο τας ἡμ ἐσὸν τὸν δ
ἐκ τίσαν τοῦ ἐμ βίο τε πλείω τον ἔπορεν τον
αὐτοῖς, τὸν λοι πὸν ζ ἴσμ ἐν δεῖς τὸν δηάρκαι
ὧν τες. καὶ ἐκ καθοπῶν τες δ ἰζῶσι. πολ,

διὰ τοῦτο καὶ ἰδιάζοντες. ἀναμένειν ποιεῖ
μελίδας. ἔστι δὲ ὅτε γλίχεται ὅλως, γλυκὺ ἀλῶναι,
γλίσχρον ποιεῖ γλοιώδη, μᾶλλον ἕλκει διὰ τὸ ἐλαίου
πλῆρες τὸ σῶμα ποιεῖσθαι. πρὸς πάντα τὰ τοιαῦτα ὅσα πρὸ
ποιεῖν δύνοι, ξηρότερον τὸ σῶμα ἄμεινον. ἐν παντὶ
τοίνυν τῷ σώματος ξηρότητος, πολὺ διαφερόντως βέλτιστα
τὸ σῶμα ἔχειν. ἐν δὲ καὶ ἐν ᾧ ὁλκὴ σίτου ἐλαχίστων σώ-
ματος ξηρότερα, ἐν τῷ διαμένειν, τῆς γνώσεως
ὅτι καὶ ἐν τούτῳ, πολὺ μεγάλα ὀφέλη γίνεται
τὸ μὴ ὑγιαίνειν τὸ σῶμα. καὶ γὰρ δὴ καὶ ἀδυ-
πάθεια καὶ ὑγιεία, πολλαχῆς πολλῶς,
διὰ τὸ τοῦ σώματος καθεξιν, εἰς τὸ δὲ ὁρίζεσθαι πάντ-
ὅτως, ὥστε καὶ τὰς εἰς τοῦτο κρίσεις. τοῖς δὲ τὰ
σώματα εὐεξίᾳ οὖσι, πολλὴ ἀσφάλεια καὶ χάρις πάν-
τως διὰ τὸ τοῦ σώματος καθεξιν τοιοῦτον τὸ παθεῖν
εἰ καὶ δεῖ μᾶλλον πρὸς τὰ ἐναντία τὸ μὴ διὰ τὴν καθεξιν
πίπτουσι, καὶ τὸ δεῖ ξηρότερα εἶναι. καίτοι
τῶν τε τοῖς ἐκμένουσι ἐμπεσόντων νόσων, τί χαλεπώ-
τερον ὑπομένουσιν αἰσχρὸν δέ, καὶ τὸ διὰ τὴν
ἀπόλαυσιν ἐκδόντας πεινῆν δεῖν ἑαυτόν, πρὸς δὲ
καὶ ἰσχνὸς καὶ κενὸς τῷ σώματι γενόμενος.

πάντα δὲ χαλεπώτερον ἀπεχθῶς. διὸ τὸ τελευτᾶν
μᾶλλον ἢ πονεῖσθαι. ὁρίζομεν δὲ τὸ τέλειος, ὅτι πρὸς ch. XIII
τινὰ φαίνεται γεγονὸς πρὸς ὃ τέλος ἔχει. τέλειον
τὸ, εἰμὴν τὸ σῶμα καὶ ἰσχνὸν τὸ ἀπὸ τοῦ
μὴ ὁρίζεσθαι. ὅτι δὲ τῶν τὸ μὴ ἀεὶ πεινᾶν
διὰ καὶ μᾶλλον πρὸς τὸ τὸ σῶμα πεί- / νῶν
χεσθαι τοιοῦτον τὸ ὅτι δεῖ λαβεῖν ἀπολαύοντα μένος, ἐφ'
τοῦ τοῦ φύματος ἀλλὰ δοὺς δεῖ μακ. ὁ δρόμος χ
λὶ ὠδὸν, πάσασθαι φύσεως δεῖν. ἔνεδον τ
καὶ δ' τελειότερον καὶ ὑγιεινότερον ἔσεσθαι διάζειν.
παυόμενον. ἀπολαῦσαι τοῦτο τοῦ, ὅτι δὲ μὴ νῦν δὴ
πορεύοντας τοῦ ὕδατος πίνοι. ὅτ' ἀφ' ἑζόμενος ἐφ'
νυσθῆ, ἐτοιμότερος. ἀπὸ τύχοι δ' ἐν
ὥστε νυσθῆναι. ἔξωθεν καὶ οἱ ἀπὸ ταὐ-
ἔθους ταῖς πίνουσι τὸ πρὸς τὸ καὶ μᾶλλον μὴ ἀν τῆς
μὰ τοῦ δι' ὅ, ἀπὸ δ τοῦ μᾶλλον τεθαυμακό-
ὡς ἁπλῶς αὐτῶν πρὸς ἀμφότερα ταῦτα.
ὡς τοῦ δὲ φησὶ τὸ, πρὸς αἱ ὅλον θορυβῶν
ὠθεῖν δ' ἐν, λὶ, τοῦ ἀσκλωτοῦ. τοῦ ἀσκλωτοῦ φ
ὡς τοῦ δὲ λύσασθαι τὸ ἐστῶν τὸ ὡς αἱ,
λὶ τοῦ ἀμφὶ δεῖν. τοῦ ἀμφὶ δ' ἐφ.

φ. ὅτι δὲ λαβ.
φ. ὅτι ἀλλ' ἐπὶ φ.
ἀπολαῦσαι τὸ φύματος
διάζειν.

Δ

ξενοφῶντος. σωκράτους
ἀπομνημονευμάτων, βιβλίον, Δ.

καλῶς οἰκεῖν. καὶ πόλιν. καὶ τὸ ὅλον δήπου τοῖς τε
τοῖς ἀνθρώποις πρόσταξον εὖ χρῆσθαι. τοιοῦτος
τοίνυν τοῖς ἄνθρωποις τὸ ὠφελεῖν βέλτιστος. χαίρει μόνον
αὐτοῖς τε εὐδαιμονεστέροις εἶναι. καὶ τοιγε καὶ τῶν
οἰκείων καὶ οἰκεῖν, δήπου καὶ δήμοις δήπου καὶ
πόλεσι δοκεῖ εὐδαίμοσι ποιεῖν. οὐ τοίνυν
τε πορίσιμον τὸν ἀνθρώπων. δήπου τοῖς μὲν οἰκείοις
φύσει δοκοῦσιν εἶναι μᾶλλον ἢ κατὰ φίλους,
ἰδεῖν δοκεῖ ὅτι καὶ βέλτιστα εἶναι φύσεις.
ὠφέλιμα παιδίας δέονται. ἐπὶ πλείστων τῶν δὲ
ἵππων τοῖς εὖ φύσεσι τοῖς, χρήματα δίδωσι τε καὶ
σφόδρα ὄρεξις, εἰ μὲν ἐμπέσοι δαμάζειν
εὐτελεστάτοις καὶ δεξιωτάτοις ἔσεσθαι. εἰ δὲ
δήμασι τοῖς ἐτέροις τοῖς, δοκεῖ τοῖς καὶ
φαύλοις τάχιστα. καὶ τῶν κυνῶν δὲ τοῖς εὖ φύ-
σεσι τῶν φίλων πόνων τε ἕνεκα καὶ ἐπὶ θηρίοις
τοῖς ἀγρίοις. τοῖς μὲν ἀληθῶς ἀναθέσθαι, ἥδιστα
μὲν ἂν καὶ ἐπὶ τοῖς ἀλλοτρίοις καὶ ἐπὶ τοῖς
ἀναβοῶσι, δι' ὀργὴν ὁμοίως, καταίσχυνόν τε καὶ
μανιώδεις καὶ δίκην ἐπιθεσάμενοι. ὁμοίως δὲ
καὶ τῶν ἀνίων τοῖς ἀφύκτοις τοῖς. ὀρεσσινεῖ

ταῖς λοιπαῖς ὅπως καὶ ἐξ ἁπάντων τούτων
γένηται. πολὺ μὲν γὰρ καὶ καλὸν τὸ
μηδὲν δεῖσθαι τὸ καὶ ὀφείλειν
εἶναι πλείστα καὶ μέγιστα χρήζειν
πολὺ τοῖς δὲ καὶ χαλεπὸν γενομένοις
καὶ κίνδυνος καὶ βλάβη πολλὰ τοῖς πέλας.
καὶ γὰρ οἱ χρεωφειλοῦντες πολλὰς
πομπεῖς, ἐπιτελεῖν πειρῶνται
μεγαλείους δὲ καὶ σφόδρα ὅπως, λόγῳ
τε καὶ ἔργῳ ποιεῖν εἶναι. διὸ, πλείστα
καὶ μέγιστα κακὰ ἐργάζεσθαι τοὺς λιπαροῦντας
μέγα φρονοῦντας. καὶ νομίζουσι χρὴ πρὸς
λίαν παιδείας, ἐξαρκεῖν δὲ σφίσι τοὺς πλου-
τοῦντας, περὶ τὸ δίκαια πράττεσθαι τε ὅλιγον
δεῖσθαι καὶ τιμᾶσθαι ὑπὸ ἐλάττων.
φρονοῦντας. ὅλως μὲν οὐκ εἰδέναι
μὴ μαθὼν τὰ τε ὀφείλειν καὶ τὰ δίκαια
τῶν ἀλλοτρίων διαιτᾶσθαι. μᾶλλον δὲ οὐδὲ
μὴ διαπορῆσαι μὲν ταῦτα διὰ λόγου,
ὅτι ἐν βουλήσεως ποριζόμενος, οἷς ταῦτα ἐπιτήδεια
τὰ ὑμφόρα πράττειν. ἡλίκος δὲ τις μὴ

χρῶμενος τὰ ὑμφόρα πράττειν. ἅτε πρὸς
πλείω ὄντος τὰ πρὸς τὸν βίον ἢ καλῶς ἔχοντα
περιποιήσασθαι. ἢ λίαν δὲ καὶ εἰς ὀλίγα
τὰ τοῦ πλούτου τὸν μηδὲν ἐπιδεᾶ, δέξει τὸ μὴ
εἶναι. ἢ μηδὲν χαλεπὸς εἶναι δοκεῖν εὐδαιμονίαν.
τοῖς δὲ νομίζουσι παιδείας τε τῆς δεούσης
μηδὲν καὶ μέτα φρονοῦντας ἀπὸ σοφίας
μετεσφάλτο, πῶς δύνησόμεθα πρὸς ἀνδρῶν
εὐβούλων τοὺς καλοὺς ἐπαμφοτερίζοντα
μὲν πολλὰ ἐν τῷ καὶ ἐξαμαρτάνειν τε καὶ
κατορθοῦν ἐν τοῖς ἀνθρωπίνοις πράγμασιν.
καὶ ἀπὸ τούτων δὴ νομίζομεν διαφέρειν
πλεῖστον τῶν ἀσόφων καὶ μετὰ λόγου
τὸν βίον πράττειν τοὺς εὐβούλους.
καὶ πρῶτον μὲν ἀναθεωρούμενος
αὐτὸ διαπορήσωμεν ἀγαθὸν εἰς τὸν βίον ἀνεῖσθαι
οὐ τὰ. ἢ δὲ τοῦ καλοῦ τοῦ δίκαια πράξαι. καθ' ὃ τὰ
εἰς τὸν ἀνθρώπινον πολιτεύεσθαι βίον, εἰς
ὃ καὶ αὐτοὺς ἀεὶ τῶν μεθ' αὑτοὺς ἕνεκα ἔχων. ἢ
πρῶτον μὲν ἀναθεωρούμενος τὸ ἀγαθὸν. πότερον
μὴ τοῦ καλοῦ δίκαια ἢ τοῦ ἐπιτήδεια ἕνεκα ἔχων
ἔστι τοῦτο τοῦ δὴ περὶ ἕκαστα ἔχειν ὠφελεῖσθαι.

Καὶ διὰ πάντα ταῦτα, πάντων μάλιστα τούτους
ἀγαπῶσιν. οἱ δὲ μὴ εἰδότες ἃ ποιοῦσι, κακῶς δὲ
αἱρούμενοι καὶ οἷς ἂν ἐπιχειρῶσιν ἀποτυγ-
χάνοντες, οὐ μόνον ἐν αὐτοῖς τούτοις ζημι-
οῦνται τε καὶ κολάζονται, ἀλλὰ καὶ ἀδο-
ξοῦσι καὶ διὰ ταῦτα πάντα καταγέλαστοι γί-
γνονται· καὶ καταφρονούμενοι καὶ ἀτιμα-
ζόμενοι ζῶσιν. ὁρᾷς δὲ καὶ τῶν πόλεων, ὅτι
ὅσαι ἂν ἀγνοήσασαι τὴν ἑαυτῶν δύναμιν
κρείττοσι πολεμήσωσιν, αἱ μέν, ἀνάστατοι
γίγνονται· αἱ δέ, ἐξ ἐλευθέρων δοῦλαι.
30 ὁ Εὐθύδημος· ὡς πάνυ μοι δοκεῖ, ἔφη, ὦ Σώ-
κρατες, περὶ πολλοῦ ποιητέον εἶναι τὸ ἑαυτὸν
ἴθι γιγνώσκειν· οὕτως ἐπιθυμῶ· ὁπόθεν δὲ χρὴ ἄρξασθαι
τὸ σκοπεῖν ἑαυτόν, τοῦτο πρὸς σὲ ἀποβλέπω,
εἴ μοι ἐθελήσαις ἂν ἐξηγήσασθαι. οὐκοῦν ἔφη ὁ
Σωκράτης, τὰ μὲν ἀγαθὰ καὶ τὰ κακά, ὁποῖα
ἐστί, πάντως που γιγνώσκεις. νὴ Δί' ἔφη· εἰ γὰρ
μηδὲ ταῦτα οἶδα, καὶ τῶν ἀνδραπόδων φαυ-
λότερος ἂν εἴην. ἴθι δὴ ἔφη, καὶ ἐμοὶ ἐξήγησαι
αὐτά. ἀλλ' οὐ χαλεπόν ἐστιν ἔφη. πρῶτον μὲν αὐτὸ

τὸ ὑγιαίνειν, ἀγαθὸν εἶναι νομίζω, τὸ δὲ νοσεῖν
κακόν. ἔπειτα, καὶ τὰ αἴτια ἑκατέρου αὐτῶν
καὶ ποτὰ καὶ βρωτὰ καὶ ἐπιτηδεύματα, τὰ μὲν
πρὸς τὸ ὑγιαίνειν φέροντα, ἀγαθά· τὰ δὲ πρὸς
τὸ νοσεῖν, κακά. οὐκοῦν ἔφη καὶ τὸ ὑγιαί-
νειν καὶ τὸ νοσεῖν, ὅταν μὲν ἀγαθοῦ τινος αἴτια γίγνηται,
ἀγαθὰ ἂν εἴη, ὅταν δὲ κακοῦ, κακά. πότε δ' ἂν
ἔφη τὸ μὲν ὑγιαίνειν κακοῦ αἴτιον γένοιτο,
τὸ δὲ νοσεῖν ἀγαθοῦ. ὅταν νὴ Δί' ἔφη, στρατείας
τε αἰσχρᾶς, ἢ ναυτιλίας βλαβερᾶς καὶ ἄλ-
λων πολλῶν τοιούτων, οἱ μὲν διὰ ῥώμην μετασχόντες,
ἀπόλωνται· οἱ δέ, δι' ἀσθένειαν ἀπολειφθέντες,
σωθῶσι. ἀληθῆ λέγεις. ἀλλ' ὁρᾷς, ἔφη, ὅτι
καὶ τῶν ὠφελειῶν, οἱ μέν, διὰ ῥώμην μετέ-
χουσιν· οἱ δὲ δι' ἀσθένειαν, ἀπολείπονται.
ποτὲ δὲ βλάπτοντα μᾶλλον ἀγαθὰ ἢ κακά ἐστιν;
οὐδὲν μὰ Δί' φαίνεται κατά γε τοῦτον τὸν λόγον.
ἀλλ' ἥ γέ τοι σοφία ὦ Σώκρατες, ἀναμφισβητήτως
ἀγαθόν ἐστι. ποῖον γὰρ ἄν τις πρᾶγμα οὐ βέλτιον
πράττοι σοφὸς ὤν, ἢ ἀμαθής. τί δαί;
τὸν Δαίδαλον ἔφη οὐκ ἀκήκοας, ὅτι ληφθεὶς

καὶ χαλεπαίνει τοῖς θεοῖς. πολλοὶ
μὲν τὰ διὰ τὸν πλοῦτον ὑπὸ τῶν πέλας τοῖς
ἀδικοῦσι πεπραγμένα τῶν, διαφθεί-
ρονται. πολλοὶ δὲ διὰ τὴν ἰσχὺν μείζο-
σι τοῖς ἐπιτελεστέροις τε, καὶ μᾶλλον εἰς πολε-
μεῖν παρασκευῇ. πολλοὶ δὲ διὰ τὸν πλοῦτον
δι' ἀφροσύνην τινὰ ἐπὶ τοῖς ἐχθροῖς,
ἀπόλωνται. πολλοὶ δὲ διὰ δόξαν καὶ
πολιτικὴν δύναμιν, μεγάλα κακὰ πεπο-
ήκασιν. ἀλλὰ μὴν ἐφ' εἰ τε μηδὲ τοὺς θεοὺς
μνεῖσθαι παντῶν ὀρθῶς λέγω, ὁμολογεῖ μὲν
δὴ τό γε περὶ τοὺς θεοὺς δίκαιον χαλεπὸν
αἰεὶ παῦσαι Φαίδωνα, ἴσως
διὰ τόσου δὴ χρόνου δεδιέναι δίκαιος ἂν εἴη.
ἐπεὶ δὲ πολλοὶ δημοκρατουμένῃ πόλει
ἀξίως πεπραγέναι, δηλονότι, δημοκρατίαν
οἴεσθαι δεῖν. πάντως δήπου ἔφη. δοκεῖ σοι
δίκαιον εἶναι, δημοκρατουμένην πόλιν μηδὲν
δῆμου μηδὲ ὄχλου μήτε παιδιὰν ἀφεῖσαν
δεῖν, εἴ πως ἔστιν, μήτε σπουδὴν
εἶναι τοῖς πένησι τῶν πολιτῶν ἔστιν. καὶ

πρὸς μὲν οὖν τὴν σοφίαν, ἱκανῶς ἔχειν
ἀκηκοέναι τοῦτο, καὶ τῆς τε σοφίας
ἀληθοῦς, καὶ τῆς περὶ ἐμὲ δόξης. καὶ τῆς εἰς
θεραπείας ἀποχῆς ἔφην. καὶ εἰ χείρων ἀποδει-
κνύναι με τὰ τοῦ ὄχλου, τοῦτο παίζοντα
λεσι καὶ αὐτοὺς χαλεπῶς ἔφην ἐνεγκεῖν.
ἀναπείσειεν εἰς τοὺς θεοὺς, καὶ ὑγιὲς
λέγειν δοκεῖν ἔφην τὰ δὲ πολε-
μίους χαλεπῶς φέρειν, τὸν τε τὸν
μνοῦσιν ὡς διὰ σοφίαν φθονηθέντας ὑπὸ
τῆς πολιτείας, ἀπολλύντας. λέγειν τοιαῦτα
τὰ ἔφη. δοκεῖ δὲ πόσους οἴῃ χρῆναι ἀπαντῆσαι διὰ
σοφίαν περὶ βασιλέα γενέσθαι καὶ αἰτιᾶσθαι
μὴ ἂν ἀδικεῖσθαι, ἀναμφιλόγως ἀγαθῶν
ὄντων εἶναι. τοῦδε ἔφη τοῦ λόγου μνημεῖον
τοῦτο εἶναι γὰρ ἔφη ἐπεὶ πολλοὶ ἀγαθοὶ μὲν
καλοὶ ἀγαθοὶ. ἢ πλοῦτον. ἢ δόξαν. ἢ
τι ἄλλο τῶν τοιούτων. χαλεπαίνοντες, πεπαύσθαι
ἔφη. πῶς τὸ λύτις λύσαι τοῦ τῶν δίκαιον μνοῦ
μηδὲν ἔφη, προσδοκῶμεν ἄξιον, πολλὰ

τοὺς πένητας ἄρα οἶσθα· πῶς δὲ οὔ· καὶ τοὺς
πλουσίους οἶσθα· ὅσον γέ που, καὶ τοὺς πένη-
τας. ποίους δὲ πένητας καὶ ποίους πλουσίους καλεῖς·
τοὺς μὲν οἶμαι μὴ ἱκανὰ ἔχοντας εἰς ἃ δεῖ τελεῖν
πένητας· τοὺς δὲ πλείω τῶν ἱκανῶν, πλουσίους·
καταμεμάθηκας οὖν, ὅτι ἐνίοις μὲν πάνυ
ὀλίγα ἔχουσιν, οὐ μόνον ἀρκεῖ ταῦτα, ἀλλὰ
καὶ περιποιοῦνται ἀπ' αὐτῶν· ἐνίοις δὲ πάνυ
πολλὰ ἔχουσιν, οὐχ ἱκανά ἐστι· καὶ ναὶ μὰ Δί' ἔφη
ὁ Εὐθύδημος, ὀρθῶς γάρ με ἀναμιμνήσκεις·
οἶδα γὰρ καὶ τυράννους τινάς, οἳ δι' ἔνδειαν
ὥσπερ οἱ ἀπορώτατοι ἀναγκάζονται
ἀδικεῖν· οὐκοῦν ἔφη Σωκράτης, εἴ γε ταῦτα
οὕτως ἔχει, τοὺς μὲν τυράννους, εἰς τὸν δῆμον
θήσομεν· τοὺς δὲ ὀλίγα κεκτημένους, ἐὰν
οἰκονομικοὶ ὦσιν, εἰς τοὺς πλουσίους· καὶ
ὁ Εὐθύδημος ἔφη· ἀναγκάζει με καὶ ταῦτα ὁμο-
λογεῖν δηλονότι ἡ ἐμὴ φαυλότης· καὶ φροντίζω
μὴ κράτιστον ᾖ μοι σιγᾶν· κινδυνεύω γὰρ ἁπλῶς οὐδὲν
εἰδέναι· καὶ πάνυ ἀθύμως ἔχων, ἀπῆλθε
καταφρονήσας ἑαυτοῦ, καὶ νομίσας τῷ ὄντι

ἀνδράποδον εἶναι· πολλοὶ μὲν οὖν τῶν οὕτω
διατεθέντων ὑπὸ Σωκράτους, οὐκέτι αὐτῷ προσῇσαν·
οὓς καὶ βλακωτέρους ἐνόμιζεν· ὁ δὲ
Εὐθύδημος ὑπέλαβεν, οὐκ ἂν ἄλλως ἀνὴρ ἀξιόλογος
γενέσθαι, εἰ μὴ ὅτι μάλιστα Σωκράτει συνείη·
καί τι οὐκ ἀπελείπετο αὐτοῦ, εἰ μή τι
ἀναγκαῖον εἴη· ἔνια δὲ καὶ ἐμιμεῖτο ὧν ἐκεῖ-
νος ἐπετήδευεν· ὁ δὲ ὡς ἔγνω αὐτὸν οὕτως
ἔχοντα, ἥκιστα μὲν διετάραττεν· ἁπλούστατα δὲ
καὶ σαφέστατα ἐξηγεῖτο ἅ τε ἐνόμιζεν εἰδέναι
δεῖν· καὶ ἐπιτηδεύειν κράτιστα εἶναι· τὸ μὲν ch. III
οὖν λεκτικοὺς καὶ πρακτικοὺς καὶ μηχανικοὺς γίγνε-
σθαι τοὺς συνόντας, οὐκ ἔσπευδεν· ἀλλὰ πρότερον τού-
των ᾤετο χρῆναι σωφροσύνην αὐτοῖς ἐγγενέσθαι· τοὺς γὰρ ἄνευ
τοῦ σωφρονεῖν ταῦτα δυναμένους, ἀδικωτέρους
τε καὶ δυνατωτέρους κακουργεῖν ἐνόμιζεν εἶναι·
πρῶτον μὲν δὴ περὶ θεοὺς ἐπειρᾶτο σώφρονας
ποιεῖν τοὺς συνόντας· ἄλλοι μὲν οὖν αὐτῷ
πρὸς ἄλλους οὕτως ὁμιλοῦντι παραγενόμενοι διηγοῦντο·
ἐγὼ δέ, ὅτε πρὸς Εὐθύδημον τοιάδε διελέγετο,
παρεγενόμην· εἰπέ μοι ἔφη ὦ Εὐθύδημε

πᾶν τοῖα πρᾶα σκλάζουσιν, ἁλικὰ κοῖς δ'
φέρα νόμιζα. πάντε φῆκαὶ τῶν τὰ φίλτατα·
τὸδ' ὕδωρ ἡμῖν πάρεστιν οὕτω πολλοῦ ἄξιον,
ὥστε καὶ φεύγειν τε καὶ διώκεσθαι τὰ τῆδε καὶ
τοῖσιν ὄφρασι πάντα τὰ ἐν ὁδῷ κακὰ πεῖσαι. ἐμοὶ μὲν φείδε-
σθαι καὶ μὴ πιεῖν ὑπὲρ τοῦ μὴ ἐλθεῖν ἐς τὸ πρόσθεν
ἀμείνω πρᾶγμα φαίνεται· ἐπεὶ δὲ πολλὴ
ὠφελία σωθέντα τὰ πρόσθεν ἐλθεῖν, ἐπὶ τοῦτο
τρεπόμεθα τὸ πρᾶγμα. ἐπὶ τοῦτο δὴ τὸ ὕδωρ
ἐστὶ τὸ πρόσθεν ἐλθεῖν, οὐ μόνον τὴν ψυ-
χὴν ἀλλὰ καὶ τοὺς μετὰ τὰμὰ φῶτα δεῖ δίδυμα ἐ-
ῶσαι δόμοις τοῖσδε πρὸς τοῦτο τὸ πρᾶγμα
αἰεὶ μᾶλλον χρόνου δεόμεθα πολλοῦ καὶ

πόλιν τε θεῖ πλεῖν θῶμεν θῆναι, ὄλεθρ' ἀ-
μηχάνοις οἱ θεοῖσιν οἷ δὲ τοῦτο πρᾶγμα κλάουσι,
καὶ σὺ μὲν δὴ φῆς, χαίρωμεν. ἀλλὰ δὴ
φῆς ὧδε ἔως τὸν μεῖ, φῶς τὸ δόμεθα ὑμῖν
οἱ θεοὶ πλέουσι· μὴ δὲ φῆς ὅτι μεῖζόν
ὁμοίοις τοῖς τῦφλοῖς ἀμμένειν ἐστὶ τῶν ἡ-
μετέρων ὀφθαλμῶν· ἀλλὰ μὴν καὶ δίκα πάντε
δομένοις ἁμῖν, μῦκρα πρᾶγμα τοῖα λύειν
δίκα πᾶν· πάντε φῆς καὶ τοῦτο χρεῖος
ἄξιον· οὐκοῦν καὶ εἰ δόμεν ἡλίος φαί-
νων, ταὐτὸν ἂν ἡμῖν καὶ τάλλα πάντα φαί-
νειεν· πολὺ νῦξ ἐστὶ τοῦτο τὸ μηχάνημα δοῦ-
ναι, ἀλλ' ἐκεῖνο τὸ φῶς ἡμῖν, ὃ
νῦν τοῖς ὄφασιν μὴ φαίνει· καὶ δίκα τοῦτο,
πολλὰ γὰρ δόμεθα πρᾶγμα ἐστὶ τῶν δι-
ὰ νῦκτος ἃ ὄφασιν μὴ φαίνει· καὶ δίκα τοῦτο,
πολλὰ γὰρ δόμεθα πρᾶγμα ἐστὶ τῶν δι-
ὰ νῦκτος ἃ ὄφασιν μὴ φαίνει· καὶ δίκα τοῦτο,
πολλὰ γὰρ δόμεθα πρᾶγμα ἐστὶ τῶν δι-

μόνους δ' ἔφη ὦ Σώκρατες, πῶς ἂν τις λέγοι τὸ
ὡς δεῖον πρᾶγμα εἶναι τὸ πείθεσθαι αὐτὸ
οὔτε πολεμίοις αὐτοῖς οἵ θέμενοι ἀποδημήσαν-
μεγάλα εὖ ἔθεντας· καὶ γὰρ πόλεμον ἔφη Σώκρατ
πολεμίοις θραύεσθαι πόλις, πολὺν εἰρήνην ποιῆσ
Καὶ μάλα ἔφη· διάφορον ἄν, τί οἴει, ποιεῖν ἔφη
τοὺς τοῖς νόμοις πειθομένους, φαυλίζων τὸ
κρατεῖν θοᾶτον ἢ νικᾶν νόμοι· ἢ εἰ τοῦτον μὲν τοῖς πολε
μίοις λέγεται τοῦτο τὰς στέγοις ὅ τι τάχιστα τὸν εἰρήνην
καὶ τοῦτον τοῖς πολεμίοις τοῖς πολεμίοις
μάλιστα ἢ μάλιστα ἔφη· λυσιτελοῦντα
τὸν χρόνον μόνον ἐφ' ὃν χρήσεται
δηλαδὴ ὅτι διάφορον τῶν ἄλλων πόλεων
ἢ τῷ ποιήσειν μὴ τὸ πείθεσθαι τοῖς
νόμοις. μάλιστα εὖ γε ἔσται τοῦ μὴ τῶν
μὲν τοῦ τοῦ τὰς πόλεις χαίρειν ἔστι, οἱ τὸν
δὲ τοῖς πολίταις ἐπιτιθέμενοι τοῦ τοῖς νόμοις
πείθεσθαι, οὗ δὴ δεῖσθαι εἰσί· καὶ πολίσειν μὴ
μάλιστα ἂν πολίται τοῖς νόμοις πείθοντας,
εἰρήνη τε δέ σα διατελεῖν πολέμων ὑπό
σα τοσαῦτα· μακρὰν καὶ ὁμόνοια τε μείζων

ἢ δὲ ὁμόνοια ταῖς πόλεσιν εἶναι· καὶ πλείστας
ἐν αὐταῖς αἰτίας καὶ οἱ δίκαιοι δι' ἃς
πολεμεῖσθαι ταῖς τοῖς πολίταις ὁμονοεῖν·
καὶ πάντα χρὴ
ὁμοῦ οἱ τὸν ὅρκον τοῦτον· οἶμαι δ' ἔγω
ταῦτα τὰ τοιαῦτα, ὡς ὅπως τοῖς αὐτοῖς
ἐμοὶ εἶναι οἱ πολίται· καὶ ὅπως
αὐτοῖς αὐλητὰς εἶναι ἐμοῦ σῦν· καὶ ὅπως
αὐτοῖς αὐλητὰς εἶναι ἐμοῦ σῦν· καὶ ὅπως
αὐτοῖς φίλους ταῖς αἰρεῖν ταῖς· καὶ ὅπως τοῖς
αὐτοῖς φίλοις ταῖς· ἵνα τοῖς νόμοις πείθω-
τοῦτο τοῖς τὸν πολίτων ὄντων, ἃ
πόλις ἰσχὺς ὅτα ταῖς τε καὶ εὐδαιμονίσαι
γίγνονται· οὐδὲ ὁμονοίας, ὃ τὸν πόλις
μᾶλλον πολὺ τῶν οἴκοι δ' οἰκιῶν εἶναι
ἰδίᾳ δὲ πῶς μὲν ἂν τις πρὸ πόλεως ζημιοῖτο
πῶς δ' ἂν μᾶλλον τιμῷτο, ἐὰν τοῖς νόμοις πεί
θοιτο· πῶς δ' ἂν ἥττον ἐν τοῖς δίκαις ἐνοχοῖς
ἢ πῶ τοῦ πῶς ἂν μᾶλλον νικῴη· τὸν δὲ
μᾶλλον πίστεως ἐπὶ τὰ βέλτιστα ἰέναι ἐμὲ
ἐγὼ, ἐν θύραις εἶναι· τὸν δὲ ἐν πόλ

ἡ νόμῳ· τοὺς δὲ μείζω τας εἶναι τοὺς μᾶλλον καζόμενους
δίκην· ἢ χρὴ μὲν οὖν πολλῷ τοὺς τοὺς χρωμένους
ἐαυτοὺς μᾶλλον φιλοῦσιν· οὐδὲ μὴν αὖ τῷ
τε τῷ τοὺς τοὺς τοιούτους, δικαίως μὲν ἂν χρεῖ
σθαι μείζοσιν αὐτῶν· δικαίως δὲ τὸν μᾶλλον
λύσει τελεῖν, τοῖς τοιούτοις χρήσασθαι, τοὺς
μᾶλλον δίκαιους εἶναι φησὶν ἡ φύσις,
θεοῖς ταῦτα πάντα ταῦτα· τοῦτο τοίνυν ὁμοίως
καὶ τοὺς τοῖς παρεβαίνουσι περὶ τὴν ἀξίαν,
βελτίονος ἢ κατ' αὐτὸν λόγον πάντα δοκεῖ
μείζονα εἶναι· πότερον γνώμῃ ἐπιτάττοις διοικεῖ
τὰ δίκαια νομοθετῶν, ἢ ἄλλα τῶν δικαίων·
χρῆναι μὲν δὴ φησὶν σχολῇ τὰν ἄνδρα τὰ
δίκαια νομοθετήσειν εἰ μὴ θεὸς· καὶ τοῖς δὲ
ἐπιτάττοις, τὸν αὐτὸν τὸν δίκαιον τε καὶ νόμιμον
εἶναι φρίσκει· τοιαῦτα λέγων τε καὶ πράττων,
δῆλον ποιεῖ τοὺς πλησίαζοντας.
ὅσα δὲ καὶ πρὸς τὴν πόλιν ποιεῖ τοὺς ζῶντας, Ar. V.
ἑαυτῷ, νῦν αὖ τοῦ τοιάδε λέγων· νομίζων τὰ εἰς
κρίσιν ἐπάγειν αἰσθανόμενος τὴν μὴ ὀρθῶς
καὶ οὐ τὸ πρᾶξιν, πρῶτον μὲν αὖ τοὺς φαύλ-

πάθοιεν δ' ἂν οἱ τὰ κακὰ ποιοῦντες τὰ μὲν ὡς δε
κακοποιεῖσθαι· πῶς δ' ἐφ' ἁπλοῦς χ' οἱ τοιοῦτο
ποιῶσι, οὔτε δ' ἀδύνατον λύειν ἀδικοῦσι αὐτὴ
ὄντας, ἐξαδικῶν παθεῖν ποιεῖσθαι· ὁ τοίνυν
ἐφ' οὐμόνον ἀδικοῦς δεῖ τοὺς ἐξ ἁπλῶν
παθεῖν ποιοῦντας εἶναι, καὶ ἀμείζονς
τοῖς ζῶσιν· κἀδυνεῖσθαι. ὅμοιε τὰ αὐξήματα
εἶναι τὰ τῶν ἀμείζου τῶν τοῖς τῶν μὴ πω
μείζου τῶν, κ' τῶν πορρωμένων· ἀλλὰ μὰ
Δί' ἐφη, χρεὼν ὅμοια εἶναι· πότερα χρὴ φ
εἰ τῶν; δηλονότι ἐφη, τὰ τῶν ἀμείζου ὧν τ'.
τὰ τῶν ἀμείζου τῶν δρᾶ, χ' οὐκ ἀδικεῖ· χρὴ
μὰ Δί' ἐφη. οὐκοῦν χ' οἱ τε χθὲς παθεῖν ποιεῖσθαι
χ' ἑρῶν ἐφη· οὐκοῦν οἵ τε παθεῖν ποιοῦντες, ὡς
χ' δεῖ παθεῖν ποιοῦντας εἶναι· ἐμοιγε δοκεῖ ἐφη· τῶν
χ' ἄλλοι ἐφη πανταπᾶσιν ἂν παθεῖν ποιοῖεν· ῥᾴδιον μὲν
χ' τοι. ὁμολογουμένως σοι ἐφη σὺ τοῦ το· τί δαὶ
τοὺς εὖ ποιοῦντας δεῖ τιμᾶν, χ' ὃν ταχὺ μὲν
μέμνηται, μὴ μέμνηται ἐφη· παραδοῦναι τὰ δ'
καὶ τοῦ το· χωρὶς καὶ τοῦ το παραδοῦναι
ἐμοὶ δοκεῖ· φίλων μὲν ἀγαθῶν δῆμος

χρήναι πονεῖσθαι τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας ἀλλ' ἐκεῖνα κωλύεσθαι. πόθους δ' εἶναι ἃς δὲ αὐτὸς ἐν τῇ τοὺς μὲν γὰρ εἶναι κωλύοντας τὰ δὲ μὴ εἶναι ἀγαθὸν τὰς ψυχὰς δοῦναι τὸν μηδὲ ἐφῆ μηχανᾶσθαι. δουλείαν δὲ ποιεῖν μηχανᾶσθαι, νομίζειν εἶναι. ἐγὼ μὲν οὖν φημι τῶν περὶ τοὺς καὶ σώματα ἀγαθῶν δουλείαν, οἷς ἀκέα τε εἶναι δουλεύουσιν· ἐμοὶ δὲ δοκεῖ ἐφὴ ὁ Σωκράτης· τὸ μέγιστον κακὸν ἀγαθὸν χαρίσασθαι ἐκ τῶν ἀγαθῶν καὶ ἀγαθοποιΐα εἰς τὸν ἀντιτιθέναι ἐμβάλλειν, ἢ χαρίσασθαι περὶ ἐκεῖνα τὰ μανθάνειν αὐτὰ κωλύειν, ἀρετὴν οὖσαν καὶ ταῦτα καὶ πολλοὺς ἀδικεῖν καὶ πονηροὺς ἀδικεῖν τῶν ἀγαθῶν τε καὶ τῶν καλῶν κἀγαθῶν πλουτεῖν, πολεῖν δὲ ἐξεῖναι αὐτὸν βέλτιστον εἶναι σῴζεσθαι τε εἶναι. ὁ δὲ Εὐθύδημος τί ἂν φαίη πρὸς ταῦτα τὰ περὶ τοῦ ἀκέα εἶναι; αὐτὰ γὰρ δὴ ταῦτα, ὁ Σωκράτης καὶ ἀκέα εἶναι ὁμολογῶ καὶ τοῦτο ἐφή. τοῦτο δ' ἐμέλησεν αὐτῷ περὶ σπλεῖ, ὅτι τὸν ὠφελοῦντα πρόνοιαν ἀκέα εἶναι, ἔφη ὁ Σωκράτης. τὸ δὲ αὖ τῶν ὠφελούντων

τῶν τοῖς ζῶσιν; ἢ οὐκ ἐκεῖνος αὖ τὸν μαλλίσκον πόνον ἐμῶν. ἐπεὶ τὰ διαλεγόμενος περὶ τοῦ πάντων μαλλίσκα τοὺς ζῶντας περὶ ἐκέα εἶναι. ἀεὶ μὲν γὰρ περὶ τῶν περὶ ἐμὲ ζῶντα ἐμοὶ δοκοῦμεν, αὐτὸς τε δὴ τελεῖ μεμνημένος. καὶ τοὺς ζῶντας πάντας ὑπομιμνήσκων. οὐδὲ δὲ ποτε αὖ Καὶ περὶ εὐθύμου πρὶν ἐκέα τε εἶναι τὰ ἀδελφὰ λεχθέντα· εἰ πάντα ἐφὴ αὖ εὐθύμει. ἆρα κακὸν καὶ μέγα λίαν μομίζεις εἶναι καὶ ἀγαθεῖ, Καὶ πολεῖ ἐλευθερίᾳ ὡς οὐδὲν τέτε, μαλλίσκα ἐφη. ὡς τίς οὖν ἀγαθὸν καὶ ὑπὸ τῶν δι' αὐτοῦ ὠφελοῦς ἡδὺ οὖν καὶ δι' αὐτὰς μηδὲν ἧττον πράττειν τὰ βέλτιστα, νομίζεις τοῦτο νῦν ἀγαθὸν εἶναι; ἦν ἐφη. ἐπεὶ τοῦ ἐλευθερίου φαίνεται τὸ πράττειν τὰ βέλτιστα. εἶτα, τὸ ἐξεῖναι τοῖς κωλύουσιν τὰς τοιαῦτα πολεῖν, ἀνελεύθερον νομίζεις εἶναι τὰ πάσι τέ φη. πρὸς τὰ πάντα ἆρα σοι δοκοῦσιν οἱ ἀκέα τε εἶναι ἐλευθέριοι εἶναι; μὴ τοῦτο εἶπῃς πρὸς τῶς πότερα δὲ σοι δοκοῦσιν οἱ ἀκέα τε εἶναι κωλύειν μόνον τὰ κακὰ πράττειν, ἢ καὶ ἀγαθὰ καλεῖσθαι τὰ αὐτὰ πολεῖν.

τὰ βλάπτειν τε καὶ σαίνεσθαι τοὺς χρηστούς. καὶ τῷ αὐτῷ
ἐπιμελεῖσθαι ἐκάστων δικαίως τῆς ἀξίας τοῦ, καὶ τοῖς
φίλοις καὶ τοῖναντία τοιοῦσιν ἀνταξίως τοῦ,
οἰκείου καὶ ἀγαθοῦ ὄντος ἑκάστου φίλου. ἐπεὶ τῶν
ἐγκεκτημένων ἐστὶν ἀναγκαίων ἃ τῷ ἀκολάστῳ
τοῖς ἡδονὰς παρέχειν· πάντως μὲν καὶ φίλου. ἀλλὰ
καὶ τοῦ τοιούτου ἐστὶν ἀναγκαῖον φίλου
εἶναι τὸν ἀγαθὸν καὶ ἐπιεικῆ· καὶ τοῦτο
ἐπιμελείᾳ καὶ τέχνῃ κτητέον. ἐπεὶ καὶ τοῦτο
ἡδονὴ τοῖς πολλοῖς ἐστὶν ἡ τοιαύτη κτῆσις. καὶ φίλος
ἀφέλιμος ἔσται μάλιστα. ἀφ' ὧν γὰρ
ἀφέλιμος καὶ ἡδὺς γίνεται μετ' ἀρετῆς τοῖς
ἐγκεκτημένοις, ἢ πολλοὶ πρὸς τὸν τρόπον τοῦτον
ἐγκεκτημένοις· οὐδὲ
κεκτῆσθαι, ἢ μετὰ μοχθηρίας· ἢ μετὰ
πόνου καὶ ἀηδίας πρὸς τὸν βίον. τίνι δὲ διαφέρει
φίλῳ εὐδαίμονι γενέσθαι κεκτημένῳ, ἢ οἰκείου τῷ ἀναγκαίῳ
ὅστις δὲ τὰ μὲν κεκτῆσθαι μόνον. τὰ δὲ
πάντως τῷ ζῆν τοῖς πολίταις, τὸ δὲ διαφέρει τῶν ἀξίως
ἐστὶ τῶν βουλήσεων.

ἐλευθερίου. μόνη καὶ δεῖσθαι πολιτικῆς μνήμης ἐστὶ
τοῖς ἐλευθερίοις. πάντα πάντῃ φίλα ἀλλοφύλοις.
δικαίως τοῖς πονηροῖς καὶ ἀλλότριον ἐστὶ
ἐπιμελείᾳ αὐτοῦ τοιούτων τινὸς δεῖσθαι ζῆν
καὶ τοῖς αὐτῆς μάλιστα δεομένοις. καὶ τοῖς αὐτῷ
οἰκείοις καὶ οἰκονομικοῖς. καὶ φίλοις καὶ πόλει
φέλιμος ἔσται. ἐμβρεῖς κεκτήσεται. ἀφ' ὧν χρὴ
ὠφέλιμος καὶ ἡδὺς καὶ δεινὸς μετ' ἀρετῆς τοῖς οἰκείοις
ἐγκεκτῆσθαι, ἢ πολλοὶ πρὸς τὸν τρόπον τοῦτον. οὐδὲ
κεκτῆσθαι, ἢ μετὰ μοχθηρίας. τῶν δὲ ἀγαθῶν τῶν
τοιούτων τῶν μεσαίτατον, ὧν ἔστι καὶ ἐξεστὶ τοῦτ'
πράττειν κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον πρὸ τοῦ ἐστὶ
δεῖσθαι. καὶ δικαίως. δοκεῖ μοι ἐφ' ὧν ὁ κε,
λέγειν ὡς δεῖ ἔστι περὶ τῶν διαφόρων ὄντως ἀδύνατον.
πάντῃ δὲ δεῖσθαι ἐστὶ τῶν μεσαίτατα. τίνι δὲ διαφέρει
ἐμφανῶς δικαίως γίνεσθαι κεκτῆσθαι, ἢ οἰκείου τῷ ἀναγκαίῳ
ὅστις δὲ τὰ μὲν κεκτῆσθαι μόνον. τὰ δὲ πάντως τῷ
πάντως τῷ ζῆν τοῖς πολίταις, τὸ δὲ διαφέρει τῶν ἀξίως
ἐστὶ τῶν βουλήσεων. δικαίως τοῖς κεκτημένοις. ἐμβρεῖς
λέγειν ὡς δεῖ ἔστι περὶ τῶν διαφόρων ὄντως ἀδύνατον.
πάντῃ δὲ δεῖσθαι ἐστὶ τῶν μεσαίτατα. τίνι δὲ διαφέρει
ἐμφανῶς δικαίως γίνεσθαι κεκτῆσθαι, ἢ οἰκείου τῷ ἀναγκαίῳ
ὅστις δὲ τὰ μὲν κεκτῆσθαι μόνον. τὰ δὲ πάντως τῷ
πάντως τῷ ζῆν τοῖς πολίταις, τὸ δὲ διαφέρει τῶν ἀξίως
ἐστὶ τῶν βουλήσεων. δικαίως τοῖς κεκτημένοις. ἐμβρεῖς
λέγειν ὡς δεῖ ἔστι περὶ τῶν διαφόρων ὄντως ἀδύνατον.
πάντῃ δὲ δεῖσθαι ἐστὶ τῶν μεσαίτατα. τίνι δὲ διαφέρει
ἐμφανῶς δικαίως γίνεσθαι κεκτῆσθαι, ἢ οἰκείου τῷ ἀναγκαίῳ
ὅστις δὲ τὰ μὲν κεκτῆσθαι μόνον. τὰ δὲ πάντως τῷ
πάντως τῷ ζῆν τοῖς πολίταις, τὸ δὲ διαφέρει τῶν ἀξίως
ἐστὶ τῶν βουλήσεων. δικαίως τοῖς κεκτημένοις. ἐμβρεῖς
λέγειν ὡς δεῖ ἔστι περὶ τῶν διαφόρων ὄντως ἀδύνατον.
πάντῃ δὲ δεῖσθαι ἐστὶ τῶν μεσαίτατα. τίνι δὲ διαφέρει

τῶν δὲ μὴ κακῶς πεφυκότων. καὶ ἄτοπος ἐφαίνετο τοῖς τε
καλῶς εὐδαιμονεστάτοις γένεσθαι. καὶ διαλέγεσθαι
ἐβούλετο αὐτοῖς τάδε. ἐφη δὲ καὶ τὸ διαλέγεσθαι αὐτὸν σ
μνᾶσθαι, ὡς τῶν τοιούτων κοινωνεῖν ἡδέως. διαλε
γόμενος πρὸς γενναῖα πεύσεσθαι. δεῖσθαι οὖν παιδεύσεως, ὅτι
μάλιστα τοῦ τοιούτου ζήλου πρὸς ἀρετὴν κτᾶσθαι.
καὶ τοῦτον μάλιστα ἐπιμελεῖσθαι. κτοῦ τοὺς τε
γενέσθαι γένους ἀρίστους τε, δοτέον τὴν καὶ διαλεκτι
κὴν τάχα. ὡς δὲ καὶ διαλεκτικὴ κωλύσει) ἐπὶ τοὺς τοιούτους
πλείους καὶ τοῦ τοιεῖν. ὡς δὲ κατὰ τοὺς τοιούτους
τέλεσι καὶ τοιούτων, οὐ νομίζει, καὶ τοὺς ἄλλους
ἐξηγήσασθαι ἀνάγκας. τοὺς δὲ μὴ τοιούτους, χαλεπὸν φάναι
μᾶλλον εἶναι, αὐτοὺς τε σῴζεσθαι καὶ ἄλλους σῴζειν.
ὧν ἕνεκα σκεπτέον τοῖς ἐν πόλει τε καὶ τοῦτον,
ὅτε πότε ζῆν τε πάντα μὴ ἂν ἡδέως ἔχοι, πολὺ δὲ
αὖ εἰ καὶ διεξιόντα. ἐν οἷς δὲ τοῦ ζῆν τοῦτο τε
δηλώσομεν, τοῦτο τάχιον. πρῶτον δὲ περὶ εὐσεβείας
ἄν τις σκοπεῖ. εἰ μὲν ἔφη ὡς εὐσεβῶν, ποῖον τινὰ νομίζεις
εὐσεβεῖσθαι. καὶ ὅς, καὶ ἐν τοῦτο ἔφη. ἐκεῖνο γάρ,
ὃ ποῖος τίς ἐστιν ἐξεῖν, ἐμοὶ μὲν δοκεῖ ἔφη, ὅτι θεοὺς εἶναι
ἐξεστιν δὲ, ὃν ἄν τις βούληται τρόπον, τοὺς θεοὺς τιμᾶν.

δὲ καὶ νομίζειν δὲ τοὺς θεοὺς τιμᾶν. καὶ
ὃ τοιοῦτο νόμος τοῦ τοιοῦδε, ἀδεῶς ἂν ὡς δεῖ τοὺς θεοὺς
τιμᾶν. ὅτι μὲν γὰρ εἰσὶ θεοὶ ἔφη. πῶς δὲ οὐκ ἂν εἰδὼς ὡς δεῖ θεοὺς
θεοὺς τιμᾶν, οὐκ ἄδηλος εἶναι ἂν τοῦ νομίζειν, ὅτι ὡς
οὐδείς. καὶ ὅτι μὲν γὰρ ἔφη. καὶ ὅτι δεῖ θεοὺς τιμᾶν, πῶς
οὐκ ἂν δεῖ. καὶ ὅτι μὲν ἔφη. καὶ ὃ δεῖ τὰ πρὸς τοὺς θεοὺς νόμιμα
εἰδὼς, νομίσειν ἂν τοὺς θεοὺς τιμᾶν. πάντως γὰρ ἂν.
οὐκ ἂν ὃ τι νομίσειν τιμῶν, ὡς δεῖ τιμᾶν. πῶς δὲ ἂν.
ὃς δὲ τε ὡς δεῖ τιμῶν, εὐσεβὴς ἂν εἴη. πάντως μὲν καὶ ἔφη.
ὃ δὲ τὰ πρὸς τοὺς θεοὺς νόμιμα εἰδὼς, ὡς χρὴ ὀνομάζειν
ὡς ἐστὶν ὅσια. καὶ τοῦτο ἔφη δῆλον, ἀνοσίοις τε δὴ δεῖ ὄν
ἄν τις δόξῃ πονηρὸν εἶναι τὴν ἔπαινον. οὐκ ἄρα καὶ πρὸ
τοὺς τοιούτους ἀνόμους καὶ ἀδίκους περὶ ἀγῶνος
ἔπαινον, νόμιμος ἂν εἴη. οὐκοῦν ὁσιότητα δὲ
τεθνεῶτας, νόμιμος ἂν εἴη. οὐκοῦν ὁσιότητα δὲ
τεθνεῶτας, μηνύσεις ὡς δεῖ θεῶν τὰς. πῶς δὲ ἂν.
ὃς δὲ τε οὐκ ἂν εἰδὼς ὡς δεῖ θεοὺς τιμᾶν, οὐκ ἂν εἰδείη
οὐδὲ τοὺς εὐσεβεῖς. καὶ ὅς, καὶ ἐν τοῦτο ἔφη. ἐκεῖνο γάρ
ὃ ἔστε τὰ πρὸς τοὺς νόμους εἰδὼς, ὡς χρὴ ὀνομάζειν
ὡσίως ἔφη. καὶ τοῦτο ἔφη δῆλον, ἀνοσίοις τε δὴ δεῖ ὄν
ἄν τις δόξῃ πονηρὸν εἶναι τὴν ἔπαινον. οὐκ ἄρα καὶ πρὸ
τοὺς τοιούτους ἀνόμους καὶ ἀδίκους περὶ ἀγῶνος
ἔπαινον, νόμιμος ἂν εἴη. οὐκοῦν ὁσιότητα δὲ
τεθνεῶτας, μηνύσεις ὡς δεῖ θεῶν τὰς. πῶς δὲ ἂν.
ὃς δὲ τε οὐκ ἂν εἰδὼς ὡς δεῖ θεοὺς τιμᾶν, οὐκ ἂν εἰδείη
οὐδὲ τοὺς εὐσεβεῖς. καὶ ὅς, καὶ ἐν τοῦτο ἔφη. ἐκεῖνο γάρ

οὐκοῦν οἱ τὰ δίκαια ποιοῦντες, δίκαιοί εἰσιν. οἴομαι ἔγωγ' ἔφη. οἴει οὖν τινας πείθεσθαι τοῖς νόμοις μὴ εἰδότας ἃ οἱ νόμοι κελεύουσιν; οὐκ ἔγωγ' ἔφη. εἰδότας δὲ ἃ δεῖ ποιεῖν οἴει τινὰς οἴεσθαι δεῖν μὴ ταῦτα ποιεῖν, οὐκ οἴομαι ἔφη. οἶδας δέ τινας ἄλλα ποιοῦντας ἢ ἃ οἴονται δεῖν; οὐκ ἔγωγ' ἔφη. οἱ ἄρα τὰ περὶ ἀνθρώπους νόμιμα εἰδότες, τὰ δίκαια ποιοῦσι. πάνυ μὲν οὖν ἔφη. οὐκοῦν οἵ γε τὰ δίκαια ποιοῦντες, δίκαιοί εἰσι. τίνες γὰρ ἄλλοι ἔφη. ὀρθῶς ἄν ποτε ἄρα ὁριζοίμεθα ὁριζόμενοι δικαίους εἶναι τοὺς εἰδότας τὰ περὶ ἀνθρώπους νόμιμα. ἔμοιγε δοκεῖ ἔφη. σοφίαν δὲ τί ἂν φήσαιμεν εἶναι. εἰπέ μοι πότερά σοι δοκοῦσιν οἱ σοφοὶ ἃ ἐπίστανται, ταῦτα σοφοὶ εἶναι, ἢ εἰσί τινες ἃ μὴ ἐπίστανται σοφοί. ἃ ἐπίστανται δῆλον ὅτι ἔφη. πῶς γὰρ ἄν τις ἅ γε μὴ ἐπίσταιτο, ταῦτα σοφὸς εἴη. ἆρ' οὖν οἱ σοφοὶ, ἐπιστήμῃ σοφοί εἰσι. τίνι γὰρ ἄλλῳ ἔφη ἄν τις εἴη σοφὸς εἴ γε μὴ ἐπιστήμῃ. ἄλλο δέ τι σοφίαν οἴει εἶναι, ἢ ᾧ σοφοί εἰσιν. οὐκ ἔγωγε. ἐπιστήμη ἄρα σοφία ἐστίν; ἔμοιγε δοκεῖ. ἆρ' οὖν δοκεῖ σοι ἀνθρώπῳ δυνατὸν εἶναι τὰ ὄντα πάντα ἐπίστασθαι. οὐδὲ μὰ Δί' ἔμοιγε πολλοστὸν

μέρος αὐτῶν. πάντα μὲν ἄρα σοφὸν οὐχ οἷόν τε ἄνθρωπον εἶναι. μὰ Δί' οὐ δῆτα ἔφη. ὃ ἄρα ἐπίσταται ἕκαστος, τοῦτο καὶ σοφός ἐστιν. ἔμοιγε δοκεῖ. ἆρ' οὖν ὦ Εὐθύδημε καὶ τἀγαθὸν οὕτω ζητητέον ἐστί. πῶς ἔφη. δοκεῖ σοι τὸ αὐτὸ πᾶσιν ὠφέλιμον εἶναι. οὐκ ἔμοιγε. τί δαί. τὸ ἄλλῳ ὠφέλιμον οὐ δοκεῖ σοι ἐνίοτε ἄλλῳ βλαβερὸν εἶναι, καὶ μάλα ἔφη. ἄλλο δ' ἄν τι φαίης ἀγαθὸν εἶναι, ἢ τὸ ὠφέλιμον. οὐκ ἔγωγ' ἔφη. τὸ ἄρα ὠφέλιμον, ἀγαθόν ἐστιν ὅτῳ ἂν ὠφέλιμον ᾖ. δοκεῖ μοι ἔφη. τὸ δὲ καλὸν, ἔχοιμεν ἄν πως ἄλλως εἰπεῖν ἢ εἰ ἔστιν ὀνομάζειν καλὸν ἢ σῶμα ἢ σκεῦος, ἢ ἄλλ' ὁτιοῦν ὃ οἶσθα πρὸς πάντα καλὸν ὄν. μὰ Δί' οὐκ ἔγωγ' ἔφη. ἆρ' οὖν πρὸς ὃ ἂν ἕκαστον χρήσιμον ᾖ, πρὸς τοῦτο ἑκάστῳ καλῶς ἔχει χρῆσθαι. πάνυ μὲν οὖν ἔφη. καλὸν δὲ πρὸς ἄλλο τί ἐστιν ἕκαστον ἢ πρὸς ὃ ἑκάστῳ καλῶς ἔχει χρῆσθαι. οὐδὲ πρὸς ἓν ἄλλο ἔφη. τὸ χρήσιμον ἄρα καλόν ἐστι πρὸς ὃ ἂν ᾖ χρήσιμον. ἔμοιγε δοκεῖ ἔφη. ἀνδρείαν δὲ ὦ Εὐθύδημε ἆρα τῶν καλῶν νομίζεις εἶναι; κάλλιστον μὲν οὖν ἔγωγ' ἔφη. χρήσιμον ἄρα οὐ πρὸς τὰ ἐλάχιστα νομίζεις αὐτήν. μὰ Δί' ἔφη, πρὸς τὰ μέγιστα μὲν οὖν.

ἆρ' οὖν δοκεῖ σοι πρὸς τὰ δεινά τε καὶ ἐπικίνδυνα χρήσιμον
εἶναι, τὸ ἀγνοεῖν αὐτά; ἥκιστά γ' ἔφη. οἱ ἄρα μὴ φοβούμενοι
τὰ τοιαῦτα διὰ τὸ μὴ εἰδέναι τί ἐστιν, οὐκ ἀνδρεῖοί εἰσιν;
μὰ Δί' ἔφη, πολλοὶ γὰρ ἂν οὕτω τῶν τε μαινομένων καὶ τῶν δει-
λῶν ἀνδρεῖοι εἶεν. τί δαὶ οἱ καὶ τὰ μὴ δεινὰ δεδιότες;
ἔτι γε νὴ Δί' ἧττον. τοὺς μὲν ἄρα ἀγαθοὺς πρὸς τὰ
δεινὰ καὶ ἐπικίνδυνα ὄντας, ἀνδρείους ἡγῇ εἶναι,
τοὺς δὲ κακοὺς δειλούς; πάνυ μὲν οὖν ἔφη.
ἀγαθοὺς δὲ πρὸς τὰ τοιαῦτα, τινὰς ἢ τοὺς δυναμένους αὐτοῖς
καλῶς χρῆσθαι; ἀλλὰ τούτους ἔφη. κακοὺς δὲ ἆρα τοὺς
οἵους τούτοις κακῶς χρῆσθαι; τίνας γὰρ ἄλλους ἔφη.
ἆρ' οὖν ἕκαστοι χρῶνται ὡς οἴονται δεῖν; πῶς γὰρ ἄλλως ἔφη.
ἆρ' οὖν οἱ μὴ δυνάμενοι καλῶς χρῆσθαι, ἴσασιν ὡς δεῖ
χρῆσθαι; οὐ δήπου γε ἔφη. οἱ ἄρα εἰδότες ὡς δεῖ χρῆσθαι,
οὗτοι καὶ δύνανται; μόνοι γ' ἔφη. τί δαί; οἱ μὴ διημαρτηκότες
ἆρα κακῶς χρῶνται τοῖς τοιούτοις; οὐκ οἴομαι
ἔφη. οἱ ἄρα κακῶς χρώμενοι, διημαρτήκασιν; εἰκός γ' ἔφη.
οἱ μὲν ἄρα ἐπιστάμενοι τοῖς δεινοῖς τε καὶ ἐπικινδύνοις
καλῶς χρῆσθαι, ἀνδρεῖοί εἰσιν· οἱ δὲ διαμαρτάνοντες
τούτου, δειλοί. ἔμοιγε δοκοῦσιν ἔφη. βασιλείαν δὲ καὶ
τυραννίδα, ἀρχὰς μὲν ἀμφοτέρας ἡγεῖτο εἶναι·

διαφέρειν δὲ ἀλλήλων ἐνόμιζεν. τὴν μὲν γὰρ ἑκόντων τε τῶν ἀν-
θρώπων καὶ κατὰ νόμους τῶν πόλεων ἀρχήν, βασιλείαν ἡγεῖτο·
τὴν δὲ ἀκόντων τε καὶ μὴ κατὰ νόμους, ἀλλ' ὅπως ὁ ἄρχων
βούλοιτο, τυραννίδα. καὶ ὅπου μὲν ἐκ τῶν τὰ νόμιμα
ἐπιτελούντων αἱ ἀρχαὶ καθίστανται, ταύτην μὲν τὴν
πολιτείαν, ἀριστοκρατίαν ἐνόμιζεν εἶναι. ὅπου δ' ἐκ τιμη-
μάτων, πλουτοκρατίαν. ὅπου δ' ἐκ πάντων, δημοκρατίαν.
εἰ δέ τις αὐτῷ περί του ἀντιλέγοι, μηδὲν ἔχων σαφὲς
λέγειν, ἀλλ' ἄνευ ἀποδείξεως, ἤτοι σοφώτερον φάσκων
εἶναι ὃν αὐτὸς λέγει, ἢ πολιτικώτερον ἢ ἀνδρειότερον, ἢ ἄλλο
τι τῶν τοιούτων, ἐπὶ τὴν ὑπόθεσιν ἐπανῆγεν ἂν
πάντα τὸν λόγον ὧδέ πως. φῂς σὺ ἀμείνω πολίτην
εἶναι ὃν σὺ ἐπαινεῖς, ἢ ὃν ἐγώ; φημὶ γὰρ οὖν. τί οὖν οὐκ
ἐκεῖνο πρῶτον ἐπεσκεψάμεθα, τί ἐστιν ἔργον ἀγαθοῦ
πολίτου; ποιῶμεν τοῦτο. οὐκοῦν ἐν μὲν χρημάτων δι-
οικήσει κρατοίη ἂν ὁ χρήμασιν ἐπικρατεστέραν τὴν
πόλιν ποιῶν. πάνυ μὲν οὖν. ἐν δέ γε πολέμῳ, ὁ καθυ-
περτέραν τῶν ἀντιπάλων. πῶς γὰρ οὔ; ἐν δὲ πρεσβείᾳ,
ἆρ' ὃς ἂν φίλους ἀντὶ πολεμίων παρασκευάζῃ; εἰκότως γε.
οὐκοῦν καὶ ἐν δημηγορίᾳ, ὁ στάσεις τε παύων, καὶ ὁμό-
νοιαν ἐμποιῶν; ἔμοιγε δοκεῖ. οὕτω δὲ τῶν λόγων ἐπαναγο-

ξ

ἐμοφῶν Γρύλλου μλτ ἰνῆ υἱός, Ἀθηναεύς. τ''
Δημοσθένης μβ ἐξ. αε Δήμων δὲ καὶ Λυκιδίδης τ''
ἐν περβολῇ. τοῦτ' ὠνείσθω φασὶν ἐπαμφὶ
αὐτὸ φοκρ, Δματῆν τ' βακτρικαὶ κώλυ''
ωθ ἐξ. πωθδημόμ, οἱ πρὸς τοὺς προσφρο
κας. ἀποκρίνομαι δὲ πρὸς αὐτοὺς, πρὸς μὲν
καὶ δοκοῦσι ἀγορ. ἀπαρνοῦνται δὲ, ἐμοὶ ὠ
φελεῖν μάλιστα. καὶ τοῦτο τὸ ἀκροατ φοκρατ
ῶν. καὶ πρὸς τ' ἐπισκήπτοντας τ' λεγομένῳ, φάσκον
τες πρὸς ἡμᾶς, ἀπομὲν μονθύμῃ ἡμῖν ἀγαπ. καὶ
ἰσοτέλειαν φ' ἐποιοῦ πρὸς τ' ὑμᾶς. καὶ αὐτὴ φησιν
ἀληθῆ ὑπ' ἐκείνων τὰ περὶ παλαιστίνου φ'. ὀρθῶς μὴ
κλαπεῖν. πρὸς ὀλίγα ταῦτα φ' ἐπ'. μόνα γὰρ ἐγὼ κλαπεῖν
Δίοντι ἐξῆν. ἢ τἄλλα πάντα καὶ ἀμοιβὰς καλ'. τὸ
φιλόδικον ἐπὶ μᾶλλον ὠφελοῦντ' δίκαι μὴν ἀλ, ἢ κῆ
δημοσίᾳ ὑπὲρ τ' ἱερείας. ἔθομεν δίκαιον καὶ ἐπὶ τῷ
ἢ κλοπῆς ὀρθῶς. ἐμὲ δίκαιον καὶ τοῦτο τοῖς
ἐνοῖς δ' ἡμῖν κλεῖν, ἀμεφαίμου σι
ἐγὼ ἐγὼ τοῦτ' τὸ μόριον.

BIBLIOTHECA REGIA

p. 43 B. C. alt. στε

p. 104 η πολιν αι πολεις C. I.

BIBLIOTHÈQUE NATIONALE

SERVICE PHOTOGRAPHIQUE

BIBL. NAT.
PARIS
SERVICE PHOTOGRAPHIQUE
REPRODUCTION INTERDITE

FIN

Jeu 7.740

R.16.397.